

Obsah

Homília na 1. adventnú nedeľu "B" Mk 13,33-37

Bdejte

Homília na 2. adventnú nedeľu "B" Mk 1,1-8

Hlas volajúceho na púšti: Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajte mu chodníky

Krstná homília vo vianočnom období "B", Svätá rodina Lk 2,22-40

Zasvätenie sa Bohu

Krstná homília vo vianočnom období Mk 10,13-16

Dieťa ako dar

Krstná homília na 1. pôstnu nedeľu "B" Mk 1,12-151

Pán nám dal príklad

Krst dospelého, vigília Veľkej noci "B" Mk 16,1-8

Krstná viera – ovocie zmŕtvychvstania

Krst dospelého, vigília Veľkej noci "B" Mk 16,1-8

Krst – narodenie pre Boha

Krst dospelého, 5. veľkonočná nedeľa "B" Jn 15,1-8

Kresťan napojený na Krista v Cirkvi

Krst dospelého, 6. veľkonočná nedeľa "B" Jn 15,9-17

V obrátení nachádzame priateľstvo s Pánom Ježišom

Krst na Nanebovstúpenia Pána "A" Mt 28,18-20

Krst je povolaním k evanjelizácii

Krst dospelého na sviatok Nanebovstúpenia Pána "B" Mt 28,18-20

Krst je bránou k sviatostiam a podmienkou k spásu

Krst na Nanebovstúpenia Pána "A" Mt 28,18-20

Id'te a učte všetky národy a krstite ich

Krst na Slávnosť Najsvätejšej Trojice "B" Mt 28,16-20

Krst – iniciačná sviatosť

Krst dospelého, Obdobie cez rok, 1. nedeľa "B" Mk 1,9-11

Znovuzrodenie pre večný život, krst

Krst dospelého, Obdobie cez rok, 11. nedeľa "B" Mk 4,26-34

Krst ako Boží dar

Krst detí, Obdobie cez rok, 11. nedeľa "B" Mk 4,26-34

Príklad a láska ako prostriedky pri výchove pre Božie kráľovstvo

Krst detí, Obdobie cez rok, 11. nedeľa "B" Mk 4,26-34

Božie kráľovstvo rastie s nami

Krst detí v Období cez rok Jn 3,1-6

Žiť krst

Krst detí, Obdobie cez rok, 15. nedeľa "A" Mt 13,1-23

Tajomstvá Božieho kráľovstva

Krst detí, Obdobie cez rok, 18. nedeľa "B" Jn 6,24-35

Pane, daj nám chlieb z neba.

Krst detí, Obdobie cez rok, 25. nedeľa "B" Mk 9,30-37

Kto je prvý v Božom kráľovstve?

Krst detí, Obdobie cez rok, 27. nedeľa "B" Mk 10,13-16

Prijatím dieťaťa a krstu sa prijíma Božie kráľovstvo

Krst detí, Obdobie cez rok, 27. nedeľa "B" Mk 10,13-6

Krst – začiatok života Božieho dieťaťa

Krstná homília dospelého na 28. nedeľu “B“ Mk 10,17-30

Ježiš vlastní pravé bohatstvo a dáva nám ho ako dar

Krstná homília dieťaťa na 31. nedeľu “B“ Mk 12,28b-34

Modlitba – dialóg s Bohom

Sobášna homília (všeobecná) Mt 19,3-6

Jednota manželov

Sobášna homília (všeobecná) Mt 19,3-6

Jednota manželov

Sobášna homília Mt 5,13-16

Svetlo sveta

Sobášna homília (9. A) Mt 7,21-27

Manželstvo je naším domovom

Sobášna homília (30. A) Mt 22,35-40

Ježiš sa zjavuje v prikázaní lásky

Sobášna homília (4. adventná “B“) Lk 1,26-38

Nazaretská rodina

Sobášna homília (6. veľkonočná “B“) Jn 15,9-12

Láska – najväčšie prikázanie

Sobášna homília (6. veľkonočná “B“) Jn 15,9-12

Ježišova obetavá láska ako vzor manželskej lásky

Sobášna homília (6. veľkonočná “B“) Jn 15,12-16

(Miešané manželstvo) Kristus nás učí opravdivo milovať

Sobášna homília (6. veľkonočná “B“) Jn 15,9-12

Ježišov príkaz lásky vyžaduje pravú lásku

Sobášna homília (6. veľkonočná “B“) Jn 15,9-12

Skutočná láska

Sobášna homília (všeobecná “B“) Mk 10,2-12

Manželská jednota

Sobášna homília (21. B) Jn 6,60-69

Božie slovo je zdroj života

Sobášna homília (24. B) Mk 8,27-35

Božia láska zjavená v manželstve

Sobášna homília (27. B) Mk 10,2-12

Nerozlučiteľnosť manželstva

Sobášna homília (27. B) Mk 10,2-12

Láska chce dobro toho druhého

Sobášna homília (27. B) Mk 10,2-12

Manželská vernosť

Sobášna homília (27. B) Mk 10,2-12

Jednota manželstva

Sobášna homília (27. B) Mk 10,2-12

Nerozlučnosť

Sobášna homília (2. C) Jn 2,1-11

Prítomnosť Krista v manželstve

Sobášna homília (2. C) Jn 2,1-11

Dôvera v Boha

Sobášna homília (7. veľkonočná “C“) Jn 17,20-26

Láska je prítomnosť Ježiša Krista v manželstve

Pohrebná homília (1. adventná “B“) Mk 13,33-37

(Pohreb ženy) Modlitba – dialóg s Bohom

Pohrebná homília (1. adventná "B") Mk 13,33-37

(Pohreb muža) Bdenie

Pohrebná homília (Obdobie cez rok) Jn 6,37-40

(Pohreb muža) Stretnutie s Kristom

Pohrebná homília (20. B) Jn 6,51-59

(Pohreb ženy) Ježiš – pokrm na ceste do večnosti

Pohrebná homília (20. B) Jn 6,41-51

(Tragédia ženy) Vo viere máme nádej na budúce vzkriesenie

Pohrebná homília (19. C alebo Lekcionár V.) Lk 12,35-40

(Tragédia ženy) Nebo, náš večný domov

Pohrebná homília (7. veľkonočná "C") Jn 17,20-26

(Žena) Život po živote

Pohrebná homília (19. C alebo Lekcionár V.) Lk 12,35-40

(Tragédia muža – autonehoda) Buďme pripravení

Pohrebná homília (14. A) Mt 11,25-30

(Žena) Boh je naša nádej a jediná istota

Pohrebná homília (14. A) Mt 11,25-30

(Malé pokrstené dieťa)

Velebíme Ťa, Otče, že si zjavil maličkým tajomstvá Božieho kráľovstva

Pohrebná homília (5. pôstna "A", aj v Období cez rok) Jn 11,17-27

(Muž) Túžba všetkých ľudí po šťastí a živote

Pohrebná homília (5. pôstna "A", aj v Období cez rok) Jn 11,21-27

(Muž) Ja som vzkriesenie a život

Pohrebná homília (5. pôstna "A", aj v Období cez rok) Jn 11,17-27

(Žena i muž) Zmysel ľudského života je v Bohu

Pohrebná homília (5. pôstna "A", ale i cez rok) Jn 11,17-27

(Muž i žena) Dobrá smrť

Pohrebná homília (5. pôstna "A", ale i cez rok) Jn 11,17-27

(Muž i žena) Smrť - prechod

Pohrebná homília (5. pôstna "A", ale i cez rok) Jn 11,21-27

(Muž) Áno, Pane, ja som uveril

Pohrebná homília (5. pôstna "A") Jn 11,17-27

(Žena) Vzkriesený Ježiš je naša jediná nádej

Pohrebná homília (5. veľkonočná "A") Jn 14,1-12

(Žena) Boží dom

Pohrebná homília (5. veľkonočná "A") Jn 14, 1-12

(Muž dlhodobo chorý) Náš domov je v nebi

Pohrebná homília (32. "A" alebo Lekcionár V. s. 805) Mt 25, 1-13

(Žena) Bďte, lebo nevíete dňa, ani hodiny

Pohrebná homília (32. "A" alebo Lekcionár V.) Mt 25, 1-13

(Muža v advente) Bďte, lebo nevíete dňa, ani hodiny

Pohrebná homília (32. "A" alebo Lekcionár V.) Mt 25, 1-13

(Tragédia muža – autonehoda) Ježiš približuje človekovi nebeské kráľovstvo.

Pohrebná homília (Sedembolestnej Panny Márie) Jn 19,17-18.25-30

(Tragédia ženy – autonehoda) Hľa, vaša matka

Pohrebná homília (Krista Kráľa "A" alebo 34. "A") Mt 25,31-46

(Muž) Smrť s Kristom je zisk

Pohrebná homília (Krista Kráľa "A" alebo 34. "A") Mt 25,31-46

(Muž) Láska pre večný život

Bdejte¹

Povzbudiť rodičov a kstných rodičov v bedlivosti o im zverené dieťa.

Dáte mi za pravdu, že advent v nás vzbudzuje pocity a nádeje plné radosti na blížiac sa Sviatky narodenia Pána. Advent však znamená budúcnosť. Niečo je pred nami a my na to chceme byť pripravení. Preto musíme byť bdelí. Vieme, že niekedy je to ťažké, ale zároveň je to radostné, keď ide o osobu, ktorá sa dnes znovuzrodí v krste z vody a z Ducha Svätého.

Pán Ježiš nám v dnešnú prvú adventnú nedeľu hovorí priamo a konkrétne: „**Bdejte**“ (Mk 13,33).

V pôvodnom význame «bdiaci» je ten, ktorý nocuje na otvorenom priestranstve. Uprostred zvukov noci ale aj ten, ktorý nedrieme, nespí, nepovaľuje sa, ale každodenne si plní svoje povinnosti voči Bohu a voči ľudskej spoločnosti. Každý na svojom mieste, na ktorom sa práve nachádza a má pritom na mysli Pána, s ktorým sa má stretnúť.

Bedliť ale neznamená stáť v krčovitom napätí pred niečím hrôzostrašným, ale ani zotrvať v nečinnosti. Ježiš nám v tomto podobenstve hovorí o Pánovi domu, ktorý je už dlho preč. A keďže je už dlho preč, nájomníci sa cítia ako na svojom, ako doma. Ani na rozum im nepríde Pán domu. Už ani nechcú veriť, že je a žeby mohol prísť. Dnešný človek sa tiež cíti niekedy podobne. V Boha, ako Pána tohto domu – sveta, neverí. Myslí, že skladať účty nebude raz nikomu. Advent nám pomáha upevniť sa v nádeji na príchod Pána. Pretože človek tu na zemi nemôže výpočtom určiť čas jeho príchodu, je bdelosť dvojnásobne potrebná. Bdejme teda všetci bez rozdielu.

Drahí, advent má dvojakú povahu. Je to doba prípravy na oslavu narodenia Božieho Syna, kedy oslavujeme jeho príchod k ľuďom a zároveň je to doba, keď v myšlienkach smerujeme k očakávaniu druhého Kristovho príchodu na konci vekov.

Milí rodičia, aj vy ste túžobne očakávali narodenie svojho syna. Z vašej lásky vznikol nový život. Vy ste mu dali život pozemský. Teraz ste prišli do tohto chrámu spolu s krstnými rodičmi a s celým farským spoločenstvom, aby ste zaistili vo sviatosti krstu nové zrodenie pre život, ktorý telesnou smrťou nekončí. Skúsme sa teraz spolu zamyslieť nad tým, čo krst je. Krst je sviatosť, ktorá je základom celého kresťanského života, vstupnou bránou do života v duchu, ako aj bránou, ktorá otvára prístup k ostatným sviatostiam. Krstom

¹ Porov.: BOLIBRUCH, V.: Homília na seminári. Spišská Kapitula : 2002.

bude toto dieťa o chvíľu oslobodené od hriechu a znovuzrodené ako Božie dieťa, stane sa Kristovým údom, začlení sa do Cirkvi a dostane účasť na jej poslaní. Čiže z toho všetkého vyplýva, že krst je sviatosť znovuzrodenia skrze vodu v slove.

Krst zmýva dedičný hriech. Nejde tu o žiadny osobný hriech dieťaťa. Podľa biblického obrazu o prvotnom hriechu sa chce tým povedať, že vaše dieťa sa narodilo do hriešneho ľudstva. Aj toto dieťa bude mať v sebe sklon – pokušenie robiť zlé veci. Bude musieť nad tým pokušením bdieť a proti nemu bojovať. Krstné znovuzrodenie je znamením, že Kristus nad ním i nad smrťou zvíťazil a my všetci, čo sme tu, keď budeme nad pokušením bdieť a proti nemu bojovať, zvíťazíme nad ním i nad smrťou. Pokrstený človek, teda aj vaše dieťa, zažije vo svojom živote ťažké chvíle, starosti, úzkosti, hriech, chorobu a smrť ako každý iný človek. Ale pokrstený nikdy na to nie je sám. Kresťan vie, že pri ňom bdie Boh, ktorý ho chráni a ktorý ho sprevádza svojou otcovskou priazňou. Pri krstných obradoch kňaz neoslovuje krstené dieťa, ale vás, rodičia a krstní rodičia. Vyznanie viery nebudete hovoriť za nemluvňa, ale vy, rodičia a krstní rodičia, vyznáte svoju vieru, súhlas, aby dieťa bolo pokrstené a zároveň beriete záväzok, že budete bdieť nad tým, aby tento Boží syn vyrastal ako opravdivý kresťan katolík.

O malú chvíľku medzi seba prijmem do Kristovho tajomného tela Cirkvi nového člena, z ktorého sa všetci tešíme. Všetci sme povinní chrániť a bdieť nad týmto Božím dieťaťom. Pán Ježiš nám v dnešnom evanjeliu jasne povedal: „**A čo hovorím vám, hovorím všetkým, bdejte**“ (Mk 13,37). Toto bdieť sa v prvom rade vzťahuje na vás, rodičia a krstní rodičia, ale v neposlednom rade i na nás všetkých. Všetci musíme bdieť, aby toto dieťa bolo uchránené od všetkého, čo by mohlo byť prekážkou stretnutia sa s Nebeským Otcom.

Počas vojny bola jedna matka so svojimi dvoma dievčatkami v úkryte. Zo začiatku boli dievčatká statočné. Keď však začali padať bomby, zmocnil sa ich strach. A dali sa do plaču. Tu im matka povedala: „Ale, deti, čo to máte za pohanský strach?“ Deti ihneď prestali plakať. Matka im už skôr vysvetľovala, že krstom sme sa stali Božími deťmi a že Boh o každom z nás vie a nad každým z nás bdie. On nás nikdy neopustí. Preto nesmieme mať strach ako pohanovia, ktorí Boha nepoznajú a sú odkázaní sami na seba. My sme Božími synmi a dcérami.

Tento krátky príbeh nám ukazuje, ako je veľmi potrebné, aby sme deťom vysvetľovali pravdy viery ako táto matka. Pretože, keď im správne vysvetlíme veci, deti budú mať radosť z toho, že sú Božie deti a budú bedlivé voči všetkému, čo by im prekážalo ísť cestou za Pánom Ježišom.

Sľúbme teraz spoločne Nebeskému Otcovi, že my dospelí chceme s krstnou milosťou spolupracovať a zároveň budeme bedliť nad tým, aby v tomto novopokrstenom dieťati bola táto milosť chránená a mohla sa rozvíjať.

Amen.

Hlas volajúceho na púšti: Pripravte cestu Pánovi, vyrovajte mu chodníky²
Život človeka je tretím adventom.

Dnešný svet je okrem iného charakterizovaný rýchlosťou dopravy, rýchlosťou spojenia a to všetko za účelom komunikácie ľudí. Človek chce byť čo najrýchlejšie spojený s iným človekom pomocou najmodernejších výdobytkov techniky. Či sú to už telefóny, dnes ešte viac mobilné telefóny, SMS-ky, internet, e-mail. Tiež chce cestovať a cestuje na najrôznejšie miesta sveta. Či cestujeme na dovolenku, na športové súťaže, do školy, do zamestnania, vždy sa tam musíme dopraviť buď pešo, alebo nejakým dopravným prostriedkom. Dnes si to však nevieme predstaviť bez toho, že by sme nemali k tomu potrebné cesty, potrebné komunikácie. Lenže človek nekomunikuje iba s človekom, necestuje iba k človekovi. Ak má byť človek človekom v tom pravom slova zmysle, potrebuje komunikovať s tým, ktorý ho stvoril: so svojim Stvoriteľom, so svojim Bohom. A zároveň putovať na svojej životnej ceste k svojmu cieľu, ktorým je pre veriaceho kresťana večná blaženosť v nebi, kde sa stretne so svojim Bohom a bude ho vidieť z tváre do tváre.

V Božom slove sme až trikrát počuli výzvu: ***„Pripravte cestu Pánovi, vyrovajte mu chodníky.“*** V prvom čítaní z knihy proroka Izaiáša (Iz 40,3), v alelujovom verši a v samotnom Markovom evanjeliu (Mk 1, 3), ktoré pokračuje: ***„Ján bol na púšti, krstil a hlásal krst pokánia na odpustenie hriechov. Prichádzala k nemu celá judejská krajina i všetci Jeruzalemčania. Vyznávali svoje hriechy a dávali sa mu krstiť v rieke Jordán“*** (Mk 1,4-6).

Slová Jána Krstiteľa, ktorý ohlasoval príchod Božieho Syna a ktorý svojim verejným účinkovaním pripravoval izraelský národ na príchod tak dlho očakávaného Mesiáša, majú svoj význam v každej dobe. Pripraviť cestu v tých časoch znamenalo očakávať nejakého vzácneho host'a, väčšinou kráľa alebo niekoho jemu blízkeho, ktorý mal po tejto ceste kráčať. Aj Kristus je Kráľom, ktorému bolo tiež potrebné pripraviť dôstojnú cestu. Ak prichádza k Jánovi celá judejská krajina, všetci Jeruzalemčania, ktorí vyznávajú svoje hriechy a dávajú sa mu krstiť v rieke Jordán, veľmi dobre chápu význam týchto slov. Pripraviť cestu Pánovi to znamená čosi hlbšie, pretože Kristus ako Pán, ako Kráľ prichádza preto, aby uskutočnil svoje vykupiteľské dielo. Aby vykúpil ľudí zo smrti hriechu, aby priviedol späť celé padnuté ľudstvo k Otcovi, aby sa každý z nás mohol stať novým adoptívnym dieťaťom Nebeského Otca. Pripraviť cestu

² Porov.: BRTOŠ, S.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

Pánovi znamená konkrétne pripraviť seba, ponaprávať seba, svoje vzťahy s ľuďmi, popasovať sa so svojimi nedokonalosťami, aby naša cesta ku Kristovi bola cestou čistou, priamou. Odstrániť všetko to, čo je hrboľaté v našom živote. Teda odstrániť všetko hriešne, odstrániť samotný hriech. Napraviť to, čo je krivé, čo som pokrivil svojím hriechom. Urobiť zmenu zmýšľania v živote, opravdivú zmenu – metamorfon – vnútornú premenu človeka.

V adventnom období, keď sa pripravujeme na príchod Božieho Syna medzi nás, do tohto súčasného sveta, my prijmemo do nášho farského spoločenstva toto nové dieťa, ktoré o chvíľu pokrstíme. Drahí rodičia, tak ako my radostne očakávame príchod Božieho Syna, iste ste i vy túžobne očakávali narodenie vášho dieťaťa. A tak ako Ján Krstiteľ ohlasoval „**Pripravte cestu Pánovi**“ (Mk 1,3), aj vy tým, že ste priniesli vaše dieťa, pripravujete slobodne Kristovi cestu, aby mohol vstúpiť do života vášho dieťaťa a aby ono mohlo vstúpiť do spoločenstva s Kristom. To, že prijme krst, prvú a základnú kresťanskú sviatosť, otvorí sa mu vstupná brána do života v Duchu a takisto aj prístup k ostatným sviatostiam. Tým súčasne dostane i dar viery. Viera si však vyžaduje aj spoločenstvo veriacich. Veriaci tohto spoločenstva môžu opravdivo veriť iba vo viere Cirkvi. A táto viera po krste je iba začiatkom, nie je dokonalá, má sa ďalej rozvíjať. Krst - to je prameň života, z ktorého vyviera celý kresťanský život. Dieťa sa znovuzrodí a dostane nenahraditeľný dar, nový život s Kristom. Pripodobní sa Kristovi. Stane sa údom Kristovho tela - Cirkvi, chrámom Ducha Svätého. Neskôr prijme sviatosť Eucharistie a sviatosť birmovania. Teraz začne nový život. Ten život, ku ktorému pripravoval Ján Krstiteľ. Nový život bude prežívať v konkrétnom spoločenstve veriacich.

V prvom rade ste to vy, rodičia, a spolu s vami aj krstní rodičia, ale aj my všetci, medzi ktorými bude ono rásť a rozvíjať svoje krstné poslanie. Preto je na vás a zároveň na nás všetkých, aby vyrastalo v opravdivom kresťanskom spoločenstve. V takom spoločenstve, kde vládne Kristov duch. A v takomto spoločenstve má ono neustále nachádzať cestu k Pánovi. Tú cestu, o ktorej hovorí aj Ján Krstiteľ. Máme ho všetci spoločne vychovávať tak, aby vždy dokázalo postupne samo pripravovať túto cestu, aby dokázalo najprv s našou pomocou a potom samostatne vyrovnávať to, čo sa pokrivilo v jeho živote, uhladiť to, čo sa stalo hrboľatým. Aby sme mu mohli pripraviť takého spoločenstvo, musíme aj my sami viac cítiť zodpovednosť za jeho vytváranie a to dokážeme vtedy, keď aj my budeme neustále pripravovať cestu Pánovi vo svojom živote a premieňať sa. Vtedy to bude to pravé metamorfon, pravá vnútorná premena v našom živote.

Často si neuvedomujeme, akým drahocenným pokladom je sviatosť krstu, ktorú sme prijali všetci, čo sme tu a ktorú prijme aj toto dieťa. A akú máme zodpovednosť za tento poklad? Ak je krst spolu s vierou darom, ktorý dostal

každý jeden z nás, potom aká veľká musí byť naša zodpovednosť za tento dar. A zodpovednosť, to je i výchova. Nás samých, i tých, ktorí sú nám zverení.

V knihe Veliký Boh môžeme čítať tieto slová: „Hľa, to je výchova! Človek nie je pri svojom narodení ani anjelom, ani diablom, ale jedným z nich sa stane po svojej smrti. Jeho duša buď bude spasená, alebo zatratená, podľa toho, a to je tá hrozná zodpovednosť rodičov, ako sa podarilo rodičom, učiteľom zverené dieťa udržať na správnej ceste.“

Teraz som vyslovil veľkú a vážnu myšlienku: „Či bude človek spasený, alebo zatratený, či bude večne patriť Bohu, alebo bude od neho večne odlúčený, o tom najčastejšie rozhodne to, či urobili jeho rodičia a vychovávatelia všetko, aby sa jeho duša správne vyvíjala.“³

Krst je okamih zrodenia pre večný život. Či si večný život zaslúžime, bude závisieť od nás samých. My všetci sme zodpovední za výchovu detí. Vy, rodičia, krstní rodičia, súrodenci, učitelia a katechéti, my kňazi, vy, bratia a sestry, jednoducho, všetci tak ako tu sedíme sme vychovávateľmi aj tohto dieťaťa. Predovšetkým svedectvom svojej viery, svedectvom svojich skutkov, svojich vzťahov, svojím príkladom života. Toto všetko tvorí cestu, po ktorej raz bude kráčať aj toto dnes ešte nevinné dieťa. Prijmime dnes Jánovu výzvu celkom konkrétne a zodpovedne, aby sme pripravili ponajprv cestu Pánovi k nám samým, a potom, aby sme aj my ňou boli pre toto dieťa.

Často si pripomínajme túto Jánovu výzvu, aby sme na svojich rôznych životných cestách nezabúdali na tú najdôležitejšiu, ktorá nás vedie ku Kristovi a do spoločenstva s ním vo večnosti.

Amen.

Krstná homília vo vianočnom období “B“, Svätá rodina Lk 2,22-40

Zasvätenie sa Bohu

*Krstom sa zasväcujeme Bohu.*⁴

Pred dvetisíc rokmi dostali ľudia od Boha dar. Bol to najväčší dar, aký mohli dostať. Bol to jediný Syn živého a pravého Boha, bol to už dávno sľúbený Mesiáš. Prví, ktorí mali spoznať tento dar, boli Jozef a Mária. Oni dvaja sa mali postarať o to, aby Boží Syn mohol splniť svoju úlohu.

³ Porov.: TÓTH, T.: *Veliký Boh*. s. 226.

⁴ Porov.: FLOREK, J.: Homília na seminári. Spišská Kapitula : 2002.

Rodičia, krstní rodičia, ostatní veriaci! Jozef a Mária ako prvé čo urobili s Ježišom, bolo to, že ho priniesli do chrámu. Toto malé dieťa „**bude zasvätené Pánovi**“ (Lk 2,23).

V Izraeli platil Boží zákon, že každý prvorodený bol zasvätený Pánovi a musel byť vykúpený obetou. Keďže Ježišovi rodičia Jozef a Mária boli pravovernými Židmi a zachovávali Zákon, ktorý im dal Boh cez Mojžiša, podrobili sa Zákonu.

Ježiš vstupuje do chrámu ako obeta, ale i ako kňaz, po prvýkrát na verejnosť, aby konal službu pre vykúpenie ľudstva. Prichádza do chrámu aj ako Pán chrámu, prichádza do svojho vlastníctva.

V krste sa zasväcujeme Bohu. Naša celoživotná úloha je stále obnovovať toto zasvätenie tela i duše, myšlienok, slov, práce, radostí i obetí...

Aj nás rodičia obetovali Pánu Bohu. Rodičia, krstní rodičia i ostatní veriaci, voči tomuto dieťaťu, ktoré bude pokrstené, máte zodpovednosť a je vašou úlohou, aby ste mu ako svedkovia, učitelia a priatelia pomáhali po celý život. Vyžaduje si to náš krst. Rodičia, budete dieťaťu prví hovoriť o Ježišovi Kristovi, o Bohu, o Panne Márii a o ďalších pravdách kresťanského učenia. Nesmiete hovoriť len ústami, ale predovšetkým ukazovať skutkami, čo je to vlastne to zasvätenie tela i duše, myšlienok, slov, práce, radostí i obetí. Nebojte sa skúšok, otázok a problémov pri plnení svojho poslania. Boh, ktorý vám dal toto dieťa, vedel, že práve vy sa dokážete postarať o neho. Chcem vás povzbudiť, aby ste sa modlili za toto dieťa a učili ho modliť sa. Lebo keď dieťa vidí, že sa zaňho modlí, raz sa bude aj ono za vás modliť. Učte ho o tom, že keď ho pokrstil kňaz, stalo sa chrámom, do ktorého vošiel sám Boh. A potom keď bude staršie, bude závisieť len od neho, či týmto chrámom Boha zostane. Či bude Pán Ježiš vlastníkom tohto chrámu, alebo bude vlastníkom tohto chrámu nejaká mamona. Prípadne najväčší nepriateľ Božieho dieťaťa, čiže zlý duch, ktorý čaká na každú príležitosť.

Dieťa bude pozorovať aj vás ostatných. Aj od vás čaká príklad správneho plnenia si svojich povinností, ale najmä plnenia si svojej celoživotnej úlohy zasvätenia sa Bohu. Povzbudzujte týchto rodičov v skúškach a modlite sa za nich. Všetkým nám sú adresované slová Pána Ježiša: „**Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im**“ (Mt 7,12).

Počas vojny bola jedna matka so svojimi dievčatám v úkryte. Zo začiatku boli dievčatká statočné. Keď však začali padať bomby, začali mať strach a dali sa do plaču. Tu im matka povedala: „Ale, deti, čo to máte za pohanský strach?“ Deti ihneď prestali plakať. Matka im skôr vysvetľovala, že krstom sme sa stali Božími deťmi, že Boh o každom z nás vie a drží nad nami ochrannú ruku. On nás nikdy neopustí. Preto nesmieme mať taký strach ako pohanovia, ktorí Boha nepoznajú a sú odkázaní sami na

seba. Oni musia mať strach, keď na nich doľahne utrpenie a nešťastie, pretože sa cítia opustení a vydaní bezbranne a bezmocne osudovým silám. Božie deti sa však tak nemusia báť. „Prečo teda máte taký pohanský strach?“

Povzbud'te sa, rodičia, ale i my ostatní touto matkou, ktorá sa spolieha jedine na Pána Boha. Veď v tej najťažšej situácii môže pomôcť iba on. Lebo Boh dopustí, ale nikdy neopustí.

Rodičia, krstní rodičia i my ostatní spojme sa v modlitbe. Pane Bože, prosíme ťa za týchto rodičov, aby vždy vedeli konať podľa tvojej vôle. Aby boli vždy pre svoje dieťa oporou, povzbudením pri plnení jeho celoživotnej úlohy zasvätenia. Prosíme ťa aj za všetkých ostatných pokrstených, aby v skúškach vedeli sa vždy obrátiť na teba.

Obraciame sa aj na teba, Matka Božia, ktorá si vždy konala len to, čo od teba žiadal Pán Boh. Oroduj za toto dieťa u svojho Syna, aby bolo Pánu Bohu na slávu, jeho rodičom na radosť, ľuďom na osoh a jemu na spásu.

Amen.

Krstná homília vo vianočnom období

Mk 10,13-16

Dieťa ako dar⁵

Zapáliť v rodičoch zmysel pre zodpovednú výchovu dieťaťa vo viere.

V tomto vianočnom čase prežívame vo svojom vnútri i navonok veľkú radosť. Radosť z narodenia nášho Spasiteľa Ježiša Krista a zároveň radosť, ktorá je vystupňovaná z narodenia tohto malého a nevinného dieťaťa. Prišli ste do tohto chrámu, aby ste obetovali svoje dieťa Bohu.

Ježiš Kristus nás vyzýva: „***Nechajte deti prichádzať ku mne! Nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo***“ (Mk 10, 14).

Spása, ktorú Ježiš prináša, nie je adresovaná iba veľkým, alebo dokonca iba múdrym, ale je určená aj pre mladých a nedospelých, ktorých podľa náhľadov starých čias sotva považovali za hodných povšimnutia. Takto usudzujú aj učenici, keď chcú zabrániť, aby k Ježišovi prinášali deti. No Ježiš ich karhá. Veď práve ony patria do kráľovstva, ktoré buduje Boh. Prečo?

⁵ Porov.: CVENGROŠ, L.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula: 2002.

Pretože deti, ešte bez vlastnej sily a seabavedomej prevahy, majú detsky dôverčivú ochotu dať sa viesť, nechať si poradiť a pomôcť.

Krst nás robí účastnými na spoločenstve s Ježišom Kristom a zároveň údmi jeho mystického tela. Stať sa kresťanom, prijať krst je nezaslúženou milosťou, ktorou Boh predchádza všetko konanie človeka a obklopuje jeho život od samého začiatku (*porov. Jn 4,10-19; Tit 3,5*). „Krst je základom celého kresťanského života, vstupnou bránou do života v Duchu, ako aj bránou, ktorá otvára prístup k ostatným sviatostiam. Krstom sme oslobodení od hriechu a znovuzrodení ako Božie deti, stávame sa Kristovými údmi, sme začlenení do Cirkvi a dostávame účasť na jeho poslaní” (*KKC, čl. 1213*). Pri krste sa človeku daruje viera ako semeno, ktoré musí vzklíčiť a vyvíjať sa. Celoživotná úloha kresťana po krste spočíva v postupnom vrastaní do Krista a viery v neho.

Nový ľudský život nie je len výrazom ľudskej lásky. V samom jeho počiatku pôsobila ešte iná, tajomnejšia a väčšia sila, a tou je Božia láska. Boh je láska, ktorá dáva z plnosti svojho života život všetkým tvorom. Dieťa je pre rodinu a spoločnosť veľkým darom. A preto ho treba aj takto vnímať.

Jestvuje legenda o matke s dieťaťom. Po mužovej smrti, pritlačená biedou, vzala so sebou dieťa, jediný svoj poklad a išla do mesta. Na ceste uvidela rozostúpené bralo s otvorom a začula hlas: „Vstúp a vezmi si všetko, čo je pre teba a dieťa potrebné na živobytie. Ale pamätaj, vezmi si to, čo je najlepšie, lebo máš iba hodinu času.“

Vstúpila. Očarili ju skvelé bohatstvá. Perly, zlato, diamanty. Odložila dieťa a začala zbierať a vyberať najkrajšie klenoty. Celkom zabudla na čas i na dieťa. Po druhý raz začula ten istý hlas: „Prirodzene, nezabudnem na to, čo je najlepšie.“ Prekvapená bohatstvom, zhrbená pod jeho bremenom a ešte i prestrašená, aby jej tie poklady nik nevzal, chytro opustila zakliate bralo. Až vtedy sa obzrela. Jej materinské srdce ako blesk prenikla myšlienka: „A kde mám dieťa?“ To, čo mala najdrahšie, najcennejšie, zabudla pre poklady.

Takto v honbe za majetkom nejedni rodičia zabúdajú na najprednejší cieľ manželstva - na deti.

Drahí rodičia, narodením vášho dieťaťa sa vaša úloha nekončí, práve naopak; ním sa ešte hlbšie a intenzívnejšie začína. Dieťa má žiť šťastne a plodne, má splniť svoje životné poslanie, dosiahnuť vlastnú dokonalosť a byť platným členom ľudskej spoločnosti. To si od vás vyžaduje veľkú starostlivosť, obete a najmä lásku. Veľkým vzorom je tu pre nás Svätá rodina. V ich živote zohrávala veľkú úlohu poslušnosť a láska voči svojmu Stvoriteľovi. Dôležité a ničím nezastupiteľné je svedectvo vášho života. Už od samého začiatku je potrebné, aby vaše dieťa bolo vychovávané v tomto duchu. Vašou úlohou je, aby ste svoje dieťa už od útleho detstva privádzali k Božiemu oltáru a učili veľkým

hodnotám, ktoré ho budú sprevádzať po celý život. Svoju rodičovskú úlohu musíte plniť zodpovedne a vážne. Zároveň nezabúdajte, že v procese výchovy pôsobí aj Boh. Preto nechajte seba i svoje dieťa prenikať Božou milosťou a láskou. A ako povedal Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu: „**Nechajte deti a nebráňte im prichádzať ku mne, lebo takým patrí nebeské kráľovstvo**“ (Mt 19,14). Ukážte svojim deťom dobrotu a lásku Boha, ktorý je pôvodcom všetkého.

A na záver vám vyprosujem a prajem, aby táto vaša radosť, ktorú dnes prežívate, vám vydržala po celý váš budúci život.

Amen.

Krstná homília na 1. pôstnu nedeľu “B“

Mk 1,12-15

Pán nám dal príklad
Povzbudiť veriacich k vernosti k Bohu.⁶

Dnes slávime prvú pôstnu nedeľu a stojíme na prahu pôstneho obdobia. Pripomeňme si, že stojíme aj pred veľkou úlohou, pretože práve v pôstnom období nám Boh daruje čas, aby sme znova preskúmali svoje srdcia, prehodnotili svoje ciele a usporiadali svoj život vo vzťahu k Bohu i k ľuďom, podobne ako to urobil Pán Ježiš hneď po tom, ako prijal krst od Jána Krstiteľa.

Z evanjelia sa dozvedáme, že Duch, ktorý zostúpil na Ježiša pri krste v Jordáne, viedol Ježiša na púšť, kde pobudol štyridsať dní a bol tam pokúšaný diablom (porov. Mk 1,12-13).

Udalosti sa dohrali tesne pred Ježišovým verejným pôsobením v Jeruzaleme. Na udalosť môžeme pozeráť ako «krst púšťou», alebo ako na skúšku pred ťažkou úlohou, ktorá má nasledovať, alebo ako na bezprostrednú prípravu na ťažkú úlohu, ktorú mal Pán Ježiš podstúpiť. Ježiš totiž vedel, čo ho v Jeruzaleme čaká, a predsa bol rozhodnutý tam ísť. Bol si vedomý svojho poslania, ktoré dostal od svojho Otca. „Ježiš vie, že nie je iba zvestovateľom radostného posolstva, ale sám celou svojou osobou je tým radostným posolstvom - evanjeliom.“⁷ Ježiš je Boží Syn, a predsa podstúpil pokúšanie na púšti, podobne ako podstúpil krst od Jána Krstiteľa. Urobil to preto, aby nám dal

⁶ Porov.: FUDALY, F.: Homília na seminári. Spišská Kapitula : 2002.

⁷ Wuppertálska študijná biblia Evanjelium podľa Marka. Bratislava : Creativpress. 1993, s. 52.

príklad, ako máme vstupovať na scénu tohto sveta, akým spôsobom máme začať cestu kresťanského života. Od evanjelistu Lukáša vieme, že Ježiš bol na púšti pokúšaný rôznym spôsobom a musel strpieť mnohé intrigy, ktoré naň satan povymýšľal. No napriek tomu Ježiš vytrval, nezabudol na Otcovu vôľu a prelomil zlú moc satana mocou, ktorá mu bola daná zhora, keď nahlas povedal diablove: „**Je napísané: Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť**“ (Lk 4,8) a napokon „**nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha**“ (Lk 4,12).

Možno povedať, že dnes krstom prijímame deti do Cirkvi a uvádzame ich aj symbolicky na cestu kresťanského života. Nikto z nás sa nemusí báť, že ostane na tejto ceste sám, že to bude cesta smutná či dlhá. Pretože do nebeskej vlasti nikto nikdy nešiel sám. Putujú tam spoločne všetci kresťania. Ved' práve preto sa Cirkev nazýva i «Cirkvou putujúcou» a to so všetkým, čo patrí k pojmu pútnik. Nesie so sebou všetky radosti i starosti, ktoré prežíva pútnik na svojej púti. Ale ani táto pozemská putujúca Cirkev neostáva sama ponechaná na vlastné sily. Naším Pánom, Učiteľom, Radcom je Ježiš Kristus, ktorý nikoho nenechá putovať samého. Zároveň všetci svätí na čele s Pannou Máriou, anjelmi a svätými s radosťou nám každodenne vyprosujú od Boha milosti, aby sme každým dňom prichádzali bližšie k Bohu.

Prečo tá radosť a načo to úsilie zo strany svätých?

Preto, lebo oni už poznajú, čo nás čaká na konci životnej púti. Sami to okúsili. Dosiahli už večnú radosť a už netúžia po ničom inom, iba zotrvať navždy v tejto blaženosti pred Božou tvárou. Láska k nám ich pohýna, aby nám pomáhali dostať túto odmenu od Boha.

Pán nás pozýva na cestu a ukazuje príklad, ako na ceste života vytrvať. Pokúšaním Ježiša na púšti sa nám dostáva poučenia, ako prekonať pokušenia, ktoré na nás útočia. Kto ostaneme verný na Pánovej ceste, v nasledovaní Krista, zaručene bude smerovať k Bohu a Boh ho nenechá samotného. Žalmista pripomína: „**Cesty Pánove sú milosrdenstvo a milosť**“ (Ž 25). Boh k nám bude iste milosrdný a sám nám bude pomáhať pri premáhaní pokušenia. Ako Boh Otec poslal anjelov, aby Ježišovi posluhovali, tak preukáže milosrdenstvo a vernosť aj nám, len zostaňme verní. Nech nám je povzbudením a posluží príbeh Noema, muža viery, o ktorom sme počuli v prvom čítaní. Noe to mal ťažšie ako my, pretože nevedel, kde skončí koráb s jeho rodinou. Napriek tomu pevne dôveroval Bohu, až kým si nevyslúžil prisľúbenie o pokoji pred potopou pre celú zem.

Vezmime si teda príklad z tohoto svätého muža najmä v nastávajúcej pôstnej dobe. Postavme sa pred Pánovu tvár s úprimným srdcom. Napravme svoje zmýšľanie a usporiadajme svoj život. A nebojme sa pevne dôverovať

Bohu. My predsa vieme, drahí rodičia, krstní rodičia, bratia a sestry, kam smeruje putujúca Cirkev. Oznámil nám to sám Syn Boží a zakladateľ Cirkvi, Ježiš Kristus. Kristus nám ukázal cestu k večnému cieľu, nebešťania nám na nej pomáhajú a štedrý Boh nás skrze Cirkev posilňuje a zalieva svojimi milosťami. Čo teda máme robiť? Treba nám len pevne veriť a napredovať za Kristom do nebeskej vlasti.

Amen.

Krst dospelého, vigília Veľkej noci “B“

Mk 16,1-8

Krstná viera – ovocie zmŕtvychvstania⁸

Povzbudiť veriacich k uvedomovaniu si krstnej milosti a prežívaniu svojej viery so zmŕtvychvstalým Ježišom.

Aký pocit prežívame, keď sa hovorí o smrti? Iste to nie je nič príjemné, pretože každý z nás má veľkú túžbu žiť. Dnes si pripomíname významnú udalosť. Smrť bola navždy premožená.

V evanjeliu sme počuli o najvýznamnejšej udalosti našej histórie, ktorú nám daroval Boh preto, že nás miluje. Ustráchané ženy, hľadajúc v tmavom hrobe svojho Pána, našli tam sedieť anjela, ktorý im povedal vetu meniacu každý jeden ľudský život: „**Vstal z mŕtvych. Niet ho tu**“ (Mk 16,6).

Sú to mohutné slová, plné života a obsahu, plné nepochopiteľností, plné prekvapenia a pre niektorých plné nemožností.

Skutočnosť, že Ježiš vstal z mŕtvych, je prenášaná z generácie na generáciu už viac ako dvetisíc rokov. Je to pilier našej viery, a preto si ho musíme podložiť historickými faktami.

Prvou skutočnosťou, ktorá dokazuje fakt zmŕtvychvstania, je to, že Pán Ježiš bol pochovaný 14. alebo 15. nisan, v apríli, v hrobe Jozefa Arimatejského. Jeho smrť veľmi otriasla vierou učeníkov, ktorí ho považovali za Majstra a Mesiáša. Boli natoľko zúfalí, že sa rozišli a vôbec neočakávali nijaké vzkriesenie Ježiša. Tou druhou skutočnosťou je, že o tri dni sa učenci zišli, pretože sa im živý, vzkriesený Ježiš ukázal a prihovoril. Tieto dve skutočnosti sú bezpečne podložené historickými metódami.

⁸ Porov.: HAMRÁK, C.: *Homília na sviatky*. Spišská Kapitula : 2002.

Historici poukazujú ešte na iné argumenty a jedným z nich je aj to, že sa začalo priame a veľmi horlivé ohlasovanie vzkrieseného Krista apoštolmi. Psychológovia tvrdia, že nie je možné, aby také veľké sklamanie, akým bola smrť ich Pána, dokázalo vzbudiť v apoštoloch zápal na šírenie nepravdy, či nafingovaného vzkriesenia. Veď mnohí za túto pravdu položili aj svoje životy a kto by dal svoj život za klamstvo? Nasledovatelia učeníkov, ktorí Krista už nezažili, prinášajú svoje často aj mučenícke svedectvo na základe neohrozenej, silnej viery.

Pozrime sa ešte na postavy žien, ktoré prichádzajú pomazať mŕtve telo Pána. Sú vystrašené, ich duše napĺňa skleslosť a s hrôzou zisťujú, že telo tam nie je. Ich nechápavosť a nesmierny strach zoči-voči prieniku nadpozemských mocností do pozemského diania sú nám celkom pochopiteľné. Ani oni neočakávali nijaké anjelské posolstvo o tom, že Ježiš žije. To, čo ženy videli a počuli, je pre ne príliš silné. Ponáhľajú sa preč od hrobu a zo strachu mlčia. Aj záver tohto evanjelia neznie veľkonočne: **„...lebo sa báli“**.

Ježiš potom znova zhromažďuje učeníkov a ukazuje sa im, oživuje ich vieru svojou skutočnou prítomnosťou. Tí uverili v neho ako vo vzkrieseného a ich svedectvo po všetky stáročia privádza ľudí k viere, a práve toto patrí, tak ako samotné zmŕtvychvstanie, k veľkým Božím skutkom (porov. Sk 2,11).

Ježiš vstal, bol vzkriesený! To neznamená, že „vstal“ tak, ako keď Pán sám kedysi vzkriesil Jairovu dcéru alebo iných k životu na zemi. Nie! Znamená to však: Vstal k celkom inému životu. K životu, ktorý je mimo pozemského bytia.

Milí rodičia! Aj vy dnes prichádzate pokrstiť vaše dieťa a začleniť ho tým do svätej Cirkvi. Krst má svoju silu z veľkonočného tajomstva a pozdvihuje človeka zo života na zemi k životu nadpozemskému. V prvotnej cirkvi sa to naznačovalo tak, že sa krstenec ponoril do vody a to značilo, že Kristus zostúpil do hrobu. Potom od hriechov obmytý krstenec vstal zo smrti hriechu do nového života a to naznačuje Krista, ktorý vstal z mŕtvych a začal žiť novým životom. Veď aj sv. Pavol hovorí: **„Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrti, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom“** (Rim 6,4).

Chcete, aby vaše dieťa bolo pokrstené touto vierou. Tým vydávate svedectvo, že veríte v smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista presne tak, ako to robili apoštoli a ich nasledovníci. Iba na základe tejto viery sa udeľuje krst.

Každý rodič by si mal uvedomiť, že tým daroval svojmu dieťaťu nádej na večný život s Bohom a má účasť na spáse svojho dieťaťa. Koľkí z nás sa však odvolávajú na to, že nechajú dieťa, nech sa samo rozhodne a dá sa pokrstiť až k tomuto rozhodnutiu dospeje. Svätý Augustín to vysvetľuje, že hoci novonarodené dieťa nie je schopné prejaviť vieru, je platne pokrstené, pretože je schopné prijať dar viery. Tak ako rodičia dávajú život dieťaťu a ono o tom

nevie, tak aj matka Cirkev dáva v krste dieťaťu nový život, hoci si to dieťa ešte neuvedomuje. A ako sa rodičia nepýtajú svojich detí, či chcú byť zdravé a šťastné, tak sa ani Cirkev nepýta dieťaťa, či chce veľký dar od Boha, ktorý ho urobí šťastným.

Krst je najvzácnejší dar, ktorý môže Boh ponúknuť ľuďom. Bolo by teda nesprávne odkladať to na čas, keď si ho dieťa samo bude žiadať. Mnohí si poviete, že sú takí, ktorí sa dajú pokrstiť v dospelosti. Áno, sú takí a iste ďakujú za dar viery. Ale sú aj takí, ktorí ani nedostanú možnosť rozhodnúť sa pre krst, pretože nepoznajú Krista. Boli vychovávaní bez náboženstva alebo bez pravej viery a v dnešnom virvare rôznych teizmov je naozaj ťažké nájsť pravdu, ak k nej neinklinujeme.

V prvých kresťanských dobách boli chrámy na Bielu sobotu svedkami dojemných udalostí. Sprievod do bieleho rúcha oblečených novokrstencov, ktorým Cirkev preukazovala zvlášť dojemnú starostlivosť, bol privádzaný do baptistéria, aby sa dal obmyť krstnou vodou. A celý týždeň títo znovunarodení chodili v bielych odevoch a s bielou páskou krstnej nevinnosti na čelách až do Bielej nedele, teda týždeň po Veľkej noci, kedy zase slávnostne svoje krstné rúcha odkladali. A tam sa im čítalo evanjelium o sv. Tomášovi. Boli vykúpení krstnou vodou, zasluženou Spasiteľovou krvou. Pre nich toto vykúpenie platilo až vtedy, keď sami svätú vieru objali, keď sa sami dotkli svojím srdcom Kristových rán a jasavo vyznali: "Pán môj a Boh môj!"

Poviete si, aká to bola silná viera! Vtedy to bolo naozaj krásne, ako prežívali prijatie tejto sviatosti. Áno, zaiste. Ale práve dnes je ten istý čas milosti, ten istý čas Božieho daru! Pripomeňme si všetci, drahí bratia a sestry, svoj krst a ďakujme Bohu za to, že sme dostali dar viery. Nech nám v tom pomôže aj obnova krstných sľubov, začlenená práve do liturgie Bielej soboty.

Želám vám, drahí rodičia, krstní rodičia, bratia a sestry, hlboké prežitie tajomstva zo vzkriesenia a zmŕtvychvstania nášho Pána Ježiša Krista. Nech naše srdcia vždy s presvedčením vyznávajú: „Pane, ty si vstal z mŕtvych a daroval si mi život – večný život.“ Vy, rodičia, nezabudnite svojim deťom nielen rozprávať o tom, že boli pokrstené práve dnes pri obradoch Bielej soboty, ale vstúpajte im živú vieru a uvidíte, že dobrotivý Pán požehná vaše životy, ako aj životy vašich detí.

Amen.

Krst – narodenie pre Boha*Predstaviť sviatosť krstu ako vstup a prijatie do Božej rodiny.*

Ľudia si spomínajú na svoju minulosť podľa istých období a dátumov. Niektorí delia svoj život podľa istých medzníkov – radostných alebo tragických – podľa promócie, svadby, alebo podľa prekonanej choroby, podľa zmeny náhľadov. Iní delia svoj život podľa vonkajších medzníkov – podľa miest, kde bývali, podľa zamestnania, v ktorom pôsobili. Iní ho delia podľa detstva, mladosti a zrelého veku. No skutočnými a najvážnejšími medzníkmi nášho života sú dni a hodiny, v ktorých sa nám dostalo nejakej novej myšlienky o Bohu, v ktorých sme pochopili nejakú pravdu, nejaké tajomstvo Boha a jeho vzťah k nášmu životu. Zostane to pre nás hodnotou navždy.

„Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný? Vstal z mŕtvych. Niet ho tu“ (Mk 16,6). Tieto slová povedal mladík ženám, ktoré chceli dokončiť pochovanie mŕtveho Ježiša. Posledné úkony na mŕtvom tele mali urobiť definitívnu rozlúčku s významnou osobou. No s prekvapením nerátali. **„Ide pred vami do Galiley. Tam ho uvidíte“** (Mk 16,7). Ich smútok sa začína meniť na radosť, ktorá ovplyvní osudy nespočetných generácií a zasiahne i naše smerovanie v živote.

Kto vlastne je medzi prvými svedkami nedeľného zázraku? Ženy sú prvými svedkami vzkriesenia, keď po skončení soboty skoro ráno prichádzajú, aby zabalzamovali mŕtve telo. Až cestou sa začínajú v myšlienkach zaoberať veľkým kameňom, pre ktorý sú celkom bezradné a strácajú odvahu. V tej chvíli bolo pre nich slovo „nádej“ nereálne. Ich dušu naplňala úplná skleslosť. Pánovou smrťou sa pre ne všetko skončilo. Nemajú vôbec nijaké duševné dispozície na to, čo ich očakáva na konci cesty. V beznádejnom rozpoležení ducha sa stretnú so zázrakom otvoreného hrobu, do ktorého majú voľný prístup. Nepripravené narazia na zázrak. Z ich stavu nedokáže ženy vymaniť ani dohovárajúce slovo anjela – mladíka, ako ani láskavé upokojenie, že v hrobe už nemôžu hľadať Vzkrieseného a Žijúceho. Koho vlastne hľadajú? No predsa Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný a zomrel. Meno „Ježiš“ má byť pre ženy znakom sily a obsahu. Je plné lásky a blaženosti. Ináč je to s prírmením Nazaretský, ktorý bol ukrižovaný. Ono sa má vzťahovať na strach a najhroznejšie, najukrutnejšie dianie. Spojením týchto dvoch mien ženy dostali presnú informáciu, aby si nemysleli, že posol z neba hovorí o inom Ježišovi. On

⁹ Porov.: KRUPČÁK, R.: *Homília na cvičenia*. Spišská Kapitula : 2002.

hovorí iba o tom, ktorého všetci poznajú, milujú a uctieujú. A potom nasleduje to neuveriteľné posolstvo rána, prinesené anjelom. Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Mohutné slová plné života a obsahu, plné nepochopiteľností, plné prekvapení a nemožností. Všetko, čo anjel povedal, presne súhlasilo. Tu ležal. Miesto, kde bol pochovaný. Neuveriteľné. Nepochopiteľné. Nemožné. Niet ho tu! Vstal z mŕtvych! To je evanjelium – radostná zvesť! To je to „možné u Boha“. Čo je pre človeka nemožné, je možné u Boha.

Každá stavba, či už materiálna, trebárs ako dom, alebo duchovná, si vyžaduje pevný základ a dobrý počiatočný bod. Bez tohoto nemožno budovať ani začínať. V kresťanskom živote nevyhnutnými základmi sú sviatosti. A to predovšetkým sviatosť krstu. Ním človek akoby kládol najdôležitejší základ, a tak vstupoval cez bránu do života v Duchu, ktorý je životnou silou Cirkvi a prameňom posväcovania počas celej našej existencie tu na zemi. Samotný krst neprináša žiadnu vonkajšiu, telesnú zmenu, ktorá by sa dala vidieť na prvý pohľad. Veď sa hovorí, že nie všetko je dovolené vidieť ľudskému oku. A predsa má sviatosť krstu premieňajúcu silu. Jeho účinkami sme oslobodení od dedičného hriechu a znovuzrodení ako Božie deti, stávame sa Kristovými údmi. Taktiež sme začlenení do Cirkvi a dostávame účasť na jej poslaní.

Dieťa sa rodí z tela matky. Vstupuje do rodiny ako právoplatný člen, ktorý jej nemusí dokazovať svoje legitímne členstvo. Podobné je to pri krste. Človek akoby sa znovu narodil. Nie z tela svojich rodičov, to sa už stalo. Rodí sa z vody a z Ducha.

Cirkev v liturgii veľkonočnej vigílie slávnostným spôsobom pripomína veľké udalosti dejín spásy, ktoré už boli predobrazmi tajomstva krstu. Od začiatku sveta je voda prameňom života a plodnosti. V Noemovom korábe Cirkev vidí predobraz spásy prostredníctvom krstu. Počuli sme, ako Izraeliti prešli suchou nohou cez Červené more. Boh ich vyviedol z egyptského otroctva, čo znamenalo pre nich skutočné vyslobodenie, aké spôsobuje krst pre človeka. Kristus vo svojej Veľkej noci, ktorú sme si pripomenuli na Zelený štvrtok a vo Veľký piatok, otvoril všetkým ľuďom pramene krstu. Krv a voda, ktoré vyšli z prebodnutého boku ukrižovaného Ježiša, sú predobrazmi krstu a Eucharistie, sviatostí nového života. Odvtedy sa ľudia môžu narodiť „**z vody a z Ducha**“ (Jn 3,5), aby mohli vojsť do Božieho kráľovstva. Cirkevný otec sv. Gregor Nazianský hovorí, že „krst je najkrajším a najvznešenejším Božím dobrodením“. Tento dar Boha sa nám výrazným spôsobom ukazuje pri krste, kde vyzdvihuje milosť spásy ako úplne nezaslúženú dobrotivosť milujúceho Otca.

Z vlastnej skúsenosti my sami dosvedčíte, že narodením sa nič nekončí, ba práve naopak. Všetko sa len začína. Najlepšie by nám to mohli povedať samotní rodičia. Ich každodenná starostlivosť o dieťa si niekedy vyžaduje i nočné bdenie pri postieľke dieťaťa, ktorému sa tlačia prvé zúbky, zavčas rána, keď iní ešte

spia, pripraviť mliečko, takisto treba trpezlivosť pri otázkach „...a prečo to je tak?“ a rôzne iné povinnosti opatery otca alebo mamy, bez ktorých by sa nikto z nás nebol zaobišiel. A podobné je to i pri duchovnom narodení. Krst je len začiatok. Po ňom nasleduje nevyhnutná starostlivosť o výchovu a rast viery a krstnej milosti. Tu by som chcel vás, drahí rodičia a krstní rodičia povzbudiť. Buďte presvedčivými svedkami viery svojmu dieťaťu. Pomôžte mu, keď to bude najviac potrebovať, či už pri rozvíjaní, alebo pri zachovávaní prijatej milosti. My, ktorí sme už boli pokrstení, vám v tom chceme byť nápomocní. Vstali sme k novému životu. To, čo podlieha smrti a zániku, čo nechce byť sväté, prestalo byť pre nás životodárne. Boha prestala pri krste zaujímať naša hriešna minulosť. Pre neho to umrelo. Už nie sme mu cudzí, odsúdení k smrti, k životu bez Boha. On nám dal pri krste nový život. Sme Kristovi a pulzuje v nás jeho život.

Ak by som mal sviatosť krstu k niečomu prirovnať, tak je to podobné, ako keď si rodina adoptuje chlapčeka alebo dievčatko. Rodina sa podrobí právnomu procesu, aby sa zmenilo priezvisko dieťaťa na priezvisko tejto rodiny. Toto dieťa má potom právo na všetko, čo má rodina. Adoptované dieťa je v odlišnom postavení ako cudzie dieťa zverené do opatery ľuďom, ktoré im môžu kedykoľvek vziať. Byť adoptovaný znamená stať sa členom rodiny. Ak sa deti narodili v prirodzených rodinách vďaka nádhernému daru rodičovstva, matka a otec si ich poznajú a deti sa im podobajú. Avšak o adoptovanom dieťati hovoríme, že je to dieťa srdca.

Nádherne to raz povedal jeden chlapček: „Mamička mi povedala, že som sa nenarodil z jej lona. Vyšiel som z jej srdca, lebo som adoptovaný.“

Je to nádherný obraz adopcie. Pri krste nás všetkých adoptuje Boh. Stávame sa členmi jednej veľkej rodiny, členmi Božej rodiny.

Zaradíme do svojich životných medzníkov i udalosť nášho krstu. Veď práve v tento deň nás Boh chytil za ruku ako otec a stali sme sa mu drahými. Nemusíme mať obavy, že na nás zabudne, predsa sme boli raz a navždy označení za Božieho syna alebo dcéru. Vedzme, že činná moc sviatosti krstu nám dáva všetko potrebné k tomu, čo potrebujeme, aby sme mohli rásť v Božích služobníkoch.

Amen.

Krst'an napojený na Krista v Cirkvi

Priviesť novokrstenca i ostatných veriacich k hlbokému uvedomeniu si potreby spojenia s Kristom a Cirkvou.

Každý z nás niekde vyrástol, patrí do nejakej rodiny, spoločenstva. To sme si priniesli na svet ako niečo, čo sme zdedili. Postupne ako sme rástli, uvedomovali sme si, že patríme aj do iných spoločenstiev: do farnosti, diecézy, do celej všeobecnej Cirkvi. Je pre nás veľmi výhodné, že niekam patríme. Môžeme sa z toho spoločenstva veľa učiť, prijímať, ale aj naopak, dávať to čo máme, iným. Takto funguje aj výmena dobier v spoločenstve Cirkvi.

Milí priatelia, drahý krstenec Stanislav, krstní rodičia. Dnes sme v evanjeliu počuli Kristove slová, ktoré pred svojím umučením adresoval svojim učeníkom. **„Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť“** (Jn 15,5).

Ježiš sa prirovnáva k viniču. Nie je to náhodné. Tento ker bol v myslení orientálneho človeka symbolom plnosti života a hojnosti. Názorne to vidíme napríklad pri vstupe Izraelitov do zaslúbenej zeme. Vyzvedači, ktorých poslal Mojžiš a starší z ľudu, aby prezreli Kanaán, jeho obyvateľov, územie a možnosti jeho zaujatia, priniesli ako znak bohatej úrodnosti krajiny veľký strapec hrozna. Bolo to pre nich veľmi výrečné znamenie hojnosti, bohatstva a Božieho prísľubu (porov. Nm 13,23).

V epoche Starého zákona bol vinič taktiež symbolom vyvoleného národa. Izrael bol vinicou Pána. On sa o ňu staral uprostred mnohých národov. Výslovne to potvrdzuje prorok Izaiáš. Píše: **„Vinicou Pána zástupov je dom Izraela“** (Iz 5, 7a). Môžeme povedať, že je to najvznešenejší symbol vyvoleného národa. Ježiš vo svojich podobenstvách často hovorí o viniči. Týmto výrazom označuje aj izraelský národ. Pritom však hovorí, že tento vinič uschol a už neprináša ovocie, čím sa oddelil od svojho Boha. Namiesto neho vzťahuje tento symbol na Božie kráľovstvo, na nebo. Taktiež stotožňuje s pravým viničom svoju osobu. Tým povedal svojim súčasníkom veľmi veľa, lebo už oddávna bol v myšliach Židov vinič aj symbolom Mesiáša, ktorého tak túžobne očakávali. Tým sa teda Ježiš s ním stotožnil. V Novom zákone tiež nájdeme vyjadrenia, v ktorých sa aj Kristova Cirkev prirovnáva k vinici a viniču. V tom je vyjadrená úzka spojitosť Krista a Cirkvi. Vinič bol v Ježišovej dobe taktiež symbolom znovuzrodenia, čo veľmi dobre charakterizuje našu dnešnú slávnosť, keď prijímame do Kristovej

¹⁰ Porov.: ŠTEFANÁK, O.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula: 2002.

Cirkvi nového člena, ktorý sa znovuzrodí z vody a z Ducha Svätého a bude akoby naštepený na vinič, ktorým je Kristus a jeho Cirkv.

Kristus stotožnením sa s viničom naznačuje, že je pre svojich učeníkov a všetkých veriacich v neho jediným žriedlom života a jednoty. On je viničný kmeň, na ktorý sa majú napojiť všetci kresťania. On je pravý vinič, lebo prináša bohatú úrodu. Podmienkou pre nás, aby sme mohli tiež prinášať úrodu, je spojenie s kmeňom – s Kristom. To je životodárna jednota. Spojenie s ním znamená spojenie absolútnej, dokonalej slobody a slobody relatívnej, nedokonalej. Máme sa nasmerovať tam, kde je On a to nielen navonok, ale vnútorne, v srdci. Treba prijať konkrétny Ježišov program. Napojenie na Krista musí byť životné a bytostné. Je to akoby vzájomné splynutie: On v nás a my v ňom. Toto vnútorné a stále spojenie sa s ním a prinášanie dobrých plodov je podmienené. Bez neho to nemôže ísť. Žiť v Kristovi neznamena, že už nemôžeme padnúť. Aj svätý apoštol Peter padol, ale vrátil sa opäť ku Kristovi, opäť sa s ním spojil.

Iniciatíva prichádza od Ježiša. On dáva podmienky k prinášaniu ovocia. Toto sa nedá obrátiť naopak. Bez neho nemôžeme nič urobiť. Ako teda živá ratolesť na viniči prináša veľa ovocia pre svoje napojenie na kmeň, tak aj my. Ak kresťan neprináša duchovné ovocie, to je znakom jeho duchovnej smrti. Je suchou ratolesťou na viniči.

Ježiš uisťuje svojich učeníkov o tom, že ak ostanú s ním, splní im každú prosbu, čo len budú chcieť. To však bude vtedy, ak sa naša vôľa stotožní s jeho vôľou. Teda ak to tak nie je, to znamená, že nie sme skutočne spojení s ním. Chyba je na našej strane. Možno nemáme žiadnu, alebo len slabú vieru. To je tiež znakom duchovnej suchoty.

Drahí bratia a sestry, milý krstenec Stanislav, krstní rodičia! Ježiš uisťuje svojich učeníkov, že už skrze jeho slovo sú čisti. To znamená, že sú zjednotení s Kristom a prijali nový život. Svätý Cyril Jeruzalemský hovorí: „Krstom sa človek stáva súčasťou svätého viničného kmeňa a ak zostane vo viere, bude rásť ako plodná ratolesť.” To je pre nás veľkým príslubom nášho Pána o možnosti vlastniť veľké dobrá. Aby sa človek zachránil pred zlom, treba prijať Ježiša, uveriť v neho. To je začiatok nášho spojenia s Kristom. Dnes, keď sa náš brat Stanislav spája s Ježišom prostredníctvom krstu, otvára sa mu veľká možnosť aj naďalej žiť v neustálom spojení s ním a s jeho Cirkvou. Je žiaduce, aby sa človek po prijatí krstu, ale aj po každom návrate ku Kristovi vo sviatosti zmierenia, nanovo vnútorne a bytostne spojil s Ježišom. Potom bude ochotný bez výhrad prinášať to dobré ovocie na kmeni Kristovej Cirkvi. Ak sa dá Kristovi len čiastočne, s podmienkami, ak bude chcieť prinášať len ovocie istého druhu, bude obmedzovať šírenie Božích plodov vo vlastnom živote. Ak sa mu však úplne dá k dispozícii, potom bude sám Boh konať cez neho veľké veci.

Ježiš sám sa bude oň starať: odstrihovať to, čo je na prekážku jeho ozajstného rozvoja a napomáhať všetkému, čo je prospešné pre jeho užšie zblíženia s ním.

Ovocím ozajstného spojenia s Kristom a jeho Cirkvou je pravá bratská láska. V nej sa združujú všetky prikázania. Ona je ich naplnením. Aj svätý Augustín nám to pripomína vo svojom známom výroku: “Miluj a rob, čo chceš!” Podľa tejto ozajstnej, konkrétnej lásky poznáme Ježišových nasledovníkov. Z nej plynú všetky naše dobré skutky. Potom nám aj plnenie prikázaní bude spôsobovať radosť, čo je v opaku k mysleniu dnešných ľudí, ktorí si kresťanskú morálku predstavujú ako súbor nejakých sebazapieraní. Teda toto skutočné spojenie s Kristom v jeho Cirkvi zasahuje človeka v jeho najhlbšom vnútri a musí sa prejaviť aj navonok. Preto je potrebné, aby sme, či už po krste, alebo po návrate ku Kristovi vo sviatosti zmierenia, ostali v rovnakej oddanosti, ochote a vzájomnom spojení s ním natrvalo a neotrasiteľne. Je isté, že aj napriek tejto našej dobrej vôli môžu prísť rôzne skúšky. Aj vtedy musíme byť pevne s Ježišom spojení. Ak máme verne pokračovať v jeho diele na zemi, musíme byť vždy napojení naňho. Len vtedy bude výsledok našej práce na jeho diele naozaj trvalým a hodnotným dielom, lebo **„bez neho nemôžeme nič urobiť”** (Jn 15,5b).

Ježiš je tak úzko spojený s Cirkvou, že kto by nechcel patriť do jeho Cirkvi, nemôže byť skutočne spojený ani s ním.

V jednej legende sa hovorí, že ktosi prišiel k Ježišovi a opýtal sa ho: „Učiteľ, všetci vieme, že pochádzaš od Boha a učíš pravdu. Pokiaľ však ide o tvojich učeníkov, tvoju družinu, či ako ich nazývaš, musím povedať, že sa mi to neveľmi páči, práve naopak. Len nedávno som mal dosť ostrú výmenu názorov s jedným tvojím prívržencom. A ako každý vie, ani tvoji učeníci nie sú medzi sebou dosť jednotní. Preto sa ťa otvorene pýtam: Nemožno k tebe patriť aj bez toho, aby som musel udržiavať osobitné vzťahy s tvojimi takzvanými učeníkmi? Chcel by som ťa nasledovať, ale bez toho takzvaného spoločenstva, bez Cirkvi...” Ježiš sa naňho pozorne pozrel a povedal: „Počúvaj, poviem ti podobenstvo: Jedného dňa sa niekoľko mužov spolu rozprávalo. Keď sa zvečerilo a nastala tma, priniesli drevo, uložili ho na hromadu a zapálili oheň. Potom tam pospolu sedeli, žiar ohňa ich zohrieval a svit plameňov im osvetľoval tváre. Ale jeden z nich nechcel zostať dlhšie v ich kruhu, túžil byť sám. Vzal si teda horiace poleno zo spoločného ohňa a sadol si s ním obďaleč od ostatných. Žeravé poleno mu svietilo a vyžarovalo teplo. Čoskoro však páľava poklesla a ten osamelý muž pocítil tmú a chlad noci. Rozmyslel si to, vzal už vyhasnutý kus dreva a zanesol ho do pahreby veľkého ohňa, kde sa drevo nanovo zapálilo a rozhorelo. A muž si znovu prisadol k ostatným. Zohrial sa a svit plameňov mu osvetľoval tvár.” A Ježiš dodal: “Kto je blízko mňa, je vo svetle a teple, kto chce byť sám, je v tme a zime.”

Drahí priatelia, milý krstenec Stanislav, krstní rodičia! Kto z nás by chcel ostať v tme a zime, keď svetlo a teplo je na dosah ruky?! Siahnime po Ježišovi, ktorý prebýva vo svojej Cirkvi a držíme sa ho pevne za ruku. On chce byť s nami. Pane, ty poznáš našu slabosť a vieš, že sme náchylní na zlé. Chceme sa však vždy vrátiť k tebe, lebo mimo teba nenájdeme pravý pokoj a pravú radosť. Ty sám si nás pritiahni k sebe a nedovoľ nám odlúčiť sa od teba.

Amen.

Krst dospelého, 6. veľkonočná nedeľa “B”

Jn 15,9-17¹¹

V obrátení nachádzame priateľstvo s Pánom Ježišom

Poučiť veriacich, že priateľstvo s Pánom Ježišom sa upevňuje v našom každodennom rozhodnutí pre neho a ako cesta obrátenia je dôležitá v našom živote.

Takmer v každej domácnosti je zvykom, že ak rodičia nestihnú svojim deťom niečo dôležité povedať, tak zanechajú odkaz na lístočku. Zvyčajne je to krátka správa zachytená niekoľkými slovami typu: Obed je v rúre; Nezabudni nakúpiť; Prídem domov neskôr a pod. Tieto odkazy zväčša nebývajú dlhé, ale stručne vyjadrujú nejakú skutočnosť čo najpodstatnejšie.

V evanjeliu sa k nám Pán Ježiš prihovára slovami: „*Vy ste moji priatelia, ak robíte, čo vám prikazujem*“ (Jn 15,14).

Evanjelium je jedným odkazom Pána Ježiša, ktorý zaznamenal apoštol a evanjelista sv. Ján. On bol svedkom udalosti spolu s ostatnými apoštolmi, keď slávili veľkonočnú hostinu. Pán Ježiš si bol vedomý, že je to jeho posledná Veľká noc v kruhu svojich učeníkov, a tak jeho slová zachytené sv. Jánom sú aj pre nás odkazom. Exegéti úryvok so Svätého písma nazvali Ježišovou rozlúčkovou rečou. Tu Majster hovorí to najdôležitejšie, podstatu svojho hlásania o láske a priateľstve. Mohli by sme povedať, že je to zhrnutie celého posolstva evanjelia. V celom Svätom písme nenájdeme miesto, kde sa hovorí o láske, priateľstve a radosť z plnenia prikázaní tak jemne a citlivo ako v dnešnom evanjeliu.

Dnes si môžeme hlbšie uvedomiť naše priateľstvo s Ježišom, keď spoločne budeme svedkami vysluhovania sviatostí kresťanskej iniciácie pre

¹¹ Porov.: ULÍČNÝ, M.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula: 2002.

nášho brata M. Krstom Pán Ježiš spečatí jeho priateľstvo s ním tak, že otvorí pre neho bránu do Cirkvi, aby mal účasť na prostriedkoch spásy. Je to vzácna chvíľa pre celú našu farskú rodinu. V tradícii Cirkvi je zvykom krstiť malé deti. Tak je to správne, pretože sa stávajú deťmi Nebeského Otca a pod vedením rodičov a krstných rodičov stávajú sa aj priateľmi Pána Ježiša, aby si napokon uvedomili sami svoje poslanie. Nie každý mal milosť narodiť sa v kresťanskej rodine. Cesta k Bohu je u každého z nás neopakovateľná. A cesta nášho brata M. bola cestou obrátenia.

Neraz sa pýtame, čo je to obrátenie? Pozrime sa, ako prebieha proces obrátenia v človeku, ktorý chce nájsť pravdu o svete a o sebe. My všetci, ja i vy, si musíme uvedomiť, že je to aj naša cesta, pretože spoločne kráčame na ceste k Pravde, na ceste za Ježišom. Vlastne každý nový deň v živote kresťana je dňom obrátenia, kde dávame Bohu svoje áno. Pretože ak chceme byť nasmerovaní na Ježiša a chceme, aby mal miesto v našom živote, musíme mu otvoriť svoje srdce. A to za nás nespraví nik. Ani rodičia, ani naši blízki. Obrátenie je činnosť vedená Láskou. Vedená Bohom, ktorý je prameňom všetkej lásky. On pozýva človeka hlasom svedomia, aby ho prijal do svojho srdca.¹² Tak na prvom mieste je poznanie. Svätý Pavol v liste Rimanom sa prihovára k pohanom, že nemajú žiadne ospravedlnenie pred Bohom za svoju neveru, lebo Boha možno poznávať rozumom už zo stvorených vecí. Oni ho poznali a neoslavovali ho (*porov. Rim 1,20-21*). Zo skúsenosti vieme, že čo nepoznáme, nemôžeme milovať. Samotné poznanie ešte nepredpokladá aj obľúbenie si poznaného. A tak je tu aj pre nás, brat, sestra, otázka: ako si zveľaďujeme svoje poznanie? Čítame Sväté písmo a iné dobré knihy? Alebo sa ženieme len za senzáciami, ktoré sa nám ponúkajú v médiách, aby sme nemuseli myslieť na to, čo nás zušľachtuje a privádza k Pravde?

Na druhom mieste po poznaní je zodpovednosť, zodpovednosť voči poznaniu. Je to vnútorný vzťah k Pravde. Jej prijatie a zamilovanie. Apoštol Pavol pokračuje vo svojom liste a obracia sa k Židom, čo zákon poznali, ba chválili sa ním, ale vnútorne zo zákonom neboli stotožnení. Preto im vyčíta: Ty teda poučáš iného a sám sa neučíš?! Hlásaš, že sa nesmie krahnúť a krahnáš?! Chváliš sa zákonom, no prestupovaním zákona znevažuješ Boha (*porov. Rim 2,17-23*)?! Hovorí sa, že najväčšou prekážkou na ceste k Bohu pre neveriacich sú sami veriaci. Naš život. Naozaj, aký je vzťah medzi našim poznaním a našimi skutkami? Nie som aj ja prekážkou svojim blíznym, s ktorými sa stretávam a ktorí hľadajú Boha? Možno si to neuvedomujeme, ale okolie si nás všima a pozoruje. Preto je veľmi vážne myslieť na to, či nie sme iným na pohoršenie.

Na treťom mieste je naše rozhodnutie. Keď poznáme, čo je dobré a keď sme si vedomí svojich záväzkov, je ešte potrebný náš súhlas, rozhodnutie sa. V

¹² Porov.: PORSCH, F.: *Malý stuttgardský komentár. Nový zákon*. Kostolní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1998, s. 156.

tom je nám vzorom Abrahám, ktorý vstal a išiel za Božím hlasom. Rovnako Panna Mária povedala skrze anjela Bohu „Fiat - Staň sa“. Spoznávame naše miesto, aby sme sa rozhodli pre toho, ktorý je naším Priateľom, ako sme to počuli v evanjeliu. V skutočnosti jeho priateľmi budeme až vtedy, keď budeme milovať svojich blížnych. Potom budeme môcť spolu so sv. Pavlom povedať, že nič nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi (*porov. Rim 8,39*).

Na tomto mieste psychológia o procese obrátenia končí. Je to začiatok, kde si musíme uvedomiť Božiu milosť. Bez tejto Božej pomoci sami nie sme schopní vytrvať na tejto ceste. A druhé čítanie nám dnes pripomenulo, že láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal nám svojho Syna.

Uvedomujeme si, že Pán Ježiš si nás vyvolil, aby sme boli jeho priateľmi. A ako to už medzi dobrými priateľmi býva, patrí sa nám jeho lásku k nám opätovať. Iba vtedy pocítíme naozajstnú radosť. Ten, kto neodpovedá na Pánov hlas, kto kráča proti svojmu svedomiu, nedosiahne pocit ozajstného šťastia. Preto sa stáva veľmi často, že takí ľudia sa práve vrhnú na opačnú cestu, cestu chvíľkového uspokojenia, až napokon skončia zakorenení v hriechu. Túžia po šťastí, ale hľadajú ho tam, kde sa ono nedá dosiahnuť.

Vzorom obrátenia a neskôr aj priateľstva človeka s Bohom je sv. Augustín. On vo svojej knihe Vyznania opisuje svoj život, ako sa dal strhnúť svetom a došiel až tak ďaleko, že medzi kamarátmi chcel vyniknúť v hriešnosti a páchal hriech pre hriech. No zhnusil sa sám sebe a začal hľadať pravdu. Najprv vo filozofii, ale keď spoznal rôzne učenia a dovtedy známe náuky, sám sa stal učiteľom, nestačila mu ľudská múdrosť, jeho srdce túžilo po hlbšom poznaní. A tak sa dal nahovoriť sektami a tam hľadal pravdu. Bol dobrým, znalým učiteľom a keď sa uvoľnilo miesto učiteľa v Miláne, prijal túto ponuku. V Miláne bol v tom čase biskupom sv. Ambróz, ktorý bol vychýreným a uznávaným kazateľom. To nedalo Augustínovi pokoja a začal chodiť na jeho kázne. Počúval, ako bráni neporušenosť učenia Cirkvi voči sektám. A tak sa dostal pod rúško Božej milosti. Často chodil do kostola, aby si vypočul Ambrózove kázne, pod vplyvom ktorých mu začalo jeho svedomie vyčítať zlobu jeho srdca.

Posledné chvíle pred obrátením tvorili jeho vnútorný boj. On sám to vo svojej knihe opisuje slovami: „Zmietal som sa medzi životom a smrťou a väčšmi ma premáhala zvyčajná neresť ako nezvyčajná cnosť. Čím väčšmi sa približovala rozhodná chvíľa, v ktorej som sa mal premeniť, tým väčšiu hrôzu mi naháňala. Držala ma v nerozhodnosti. Zadržovali ma márnivosti a malichernosti a sladko mi šepkali: Chceš nás zanechať? Od tej chvíle až naveky nebude ti už to a to dovolené! A čo všetko mi, Bože môj, predstavovali pri slovách to a to. Milosrdenstvom svojím od svojho sluhu vzdial tie hanebnosti a neresti. Predsa ma zdržovali na ceste, lebo som ešte váhal odtrhnúť sa od

nich úplne, zanechať ich a preskočiť ta, kam som bol volaný. Taký zápas sa odohrával v mojom srdci, boj so mnou samým“ (porov. *Vyznania*, VIII. 11).

Augustín však nepodľahol tomu hlasu, ale vo chvíli týchto pochybností vzal knihu Písma a čítal: Žime počestne, nie v hýrení a opilstve, nie v smilstve a necudnosti, ale oblečte si Pána Ježiša (porov. *Vyznania*, VIII. 12). Taký mal začiatok nového života sv. Augustín.

Obraz jeho života nám ponúka skúsenosť, že nikdy nie je neskoro začať s nápravou a búrky, ktoré boli zlom minulosti, stávajú sa dobrom prítomnosti, ak v nás podnecujú zmenu.¹³

Drahý brat M. ty si dnes prišiel do tohto chrámu, aby si podobne ako sv. Augustín začal nový život. Práve vo sviatosti krstu, ktorú prijmeš, je ten prameň nového života. Krstom sa ti otvára brána ku všetkým prostriedkom spásy. Prijatím sviatosti ti Pán Ježiš odpustí všetky hriechy, očistí ťa a urobí ťa novým stvorením. Prichádzaj v budúcnosti často ku sviatosti zmierenia a zamiluj si ju. Veď práve ona bude tou tvojou cestou obrátenia, kde znova a znova budeš hovoriť Bohu svoje áno. Ona ti bude otvárať cestu k ešte väčšej Láske, aby si budoval priateľstvo s Ježišom, ktorý sa ti ponúka v Eucharistii. On neostal iba platonicky na zemi, ale osobne prítomný a ty môžeš k nemu často pristupovať. Dnešný deň je deň tvojho narodenia pre život s Ježišom. Nezabudni na vdornosť za tieto dobrodenia Nebeskému Otcovi.

Všetkým nám Pán Ježiš zanechal v evanjeliu sv. Jána odkaz a ubezpečenie o jeho priateľstve s nami. Je to veľký dar mať takého priateľa, ktorý nás nikdy nezradí, nesklame. Sprevádza nás životom a skrze Ducha Svätého sa k nám prihovára. Otvorme sa dnes tejto veľkej milosti a nechajme ho, aby naplnil naše srdcia ozajstnou radosťou.

Amen.

Krst na Nanebovstúpenia Pána “A“

Mt 28,18-20¹⁴

Krst je povolaním k evanjelizácii

Upriamiť veriacich, aby sa stávali svedkami viery vo svojom okolí.

Niektorým z vás v tejto chvíli určite mysl'ou prebieha obraz, keď ste niesli svoje dieťa na krst, aby sa stalo novým Božím stvorením.

¹³ Porov.: LUCIANI, A.: *Listy včerajším*. Bratislava : Vydavateľstvo Nové mesto, 1995, s. 29.

¹⁴ Porov.: PETROVČÍK, J.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

V evanjeliu čítame, ako Ježiš pristúpil k svojim učeníkom a hovoril im: **„Daná mi je všetka moc na nebi a na zemi. Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal”** (Mt 28,18-20).

Pán Ježiš dal moc ohlasovania všetkým pokrsteným. Každý má hlásať Božie slovo na svojom mieste, svojím životom má svedčiť o Ježišovi a privádzať bratov a sestry k nemu. Zvlášť dnes potrebujeme apoštolov Božieho slova. Veľký a jedinečný vyslanec, Ježiš Kristus, vzkriesený, živý a mocný Syn Boží, posíla. Poslanie, ktorým Ježiš poveruje, nie je predbežné, ohraničené, prechodné či jednorazové, ale je definitívne, neohraničené, stále a trvalé. Slová Pána Ježiša **„Žatva je veľká, ale robotníkov málo”** (Mt 9,37), nestrácajú na význame. Na úlohu ohlasovania sú povolani všetci, ktorí túžia vo svojom srdci sa úplne odovzdať Bohu a nasledovať ho, aj za cenu života. Ježišov nasledovník je človek, ktorý sa s plnou vážnosťou prikláňa k Pánovi a myslí to celkom vážne s nasledovaním života Pána Ježiša. Ježiš očakáva snahu o posvätenie života a ochotu dať sa k dispozícii. Ježišova moc prechádza z učeníkov na biskupov a kňazov, ktorí túto úlohu konajú z poverenia Cirkvi. Týka sa to aj krstu. Krstom sme začlenení do tajomného tela Kristovho.

Preto nebud'me v tejto oblasti ľahostajní. Pripomínajme si, že sme dostali veľký dar, že boli sme zbavení škvrny dedičného hriechu a boli sme obdarovaní takou veľkou Božou milosťou, že sa Božími deťmi nielen menujeme, ale nimi aj sme. Toto dieťa i my máme povinnosť spolupracovať na diele spásy. Krstom ďalej vstupujeme do veľkej Božej rodiny, ktorú voláme Cirkev. Zvlášť vy, rodičia a krstní rodičia, máte veľkú zodpovednosť pred Bohom, aby ste toto dieťa, ktoré sa o chvíľu stane členom Kristovej Cirkvi, vychovávali v duchu evanjelia. Máte byť prvými svedkami viery pre neho, aby sa mu dostalo dobrej výchovy a lásky už v prvých rokoch jeho života. Zodpovednosť od krstu dieťaťa máte aj vy, krstní rodičia. Vzorom vám môže byť Panna Mária a svätý Jozef, ktorí s trpezlivosťou, láskou a cez mnohé útrapy vychovávali svojho Syna. Môže niekto podať krajší a dôstojnejší obraz o ľudskom živote a poslaní, než je život v dôvernej blízkosti Boha?

Rodina mala na Vianoce pod stromčekom krásne jablká. Otec nemohol vynachváliť chuť a farbu ovocia. Matke sa zase páčilo, že jablká sú trvanlivé. Určite by vydržali až do jari. „Ľahká pomoc,“ hovorí na to ich malý chlapec, ktorý často počúval, že z jadra zase vyrastajú iné rastliny a potom počul príslovie, že jablko ďaleko od stromu nepadne. „Jednoducho jadrá z jablka zasadíme a po rokoch budú také isté rásť aj v našej záhrade.“ Márne rodičia vyhovárali chlapcovi túto myšlienku. Preto mu umožnili, aby jadrá zasadil. Po rokoch síce vyrástli v záhrade malé stromčeky, ale jabĺčka na nich boli maličké, kyslé, ľudovo povedané - plánky. „Ako je to možné, že z takého krásneho

jablka sa vyvinie len taká obyčajná plánka,“ čudoval sa chlapec. „To je skutočnosť, ktorú môžeme pozorovať, konštatovať, pre ktorú však chýba zdôvodnenie,“ hovoril otec.

Podobne je to aj v duchovnom poriadku. Dieťa hoci má najlepších rodičov, ale ak je odkázané len na seba, vyrastie z neho zlý človek, ktorý je na ťarchu všetkým a najviac sám sebe, vyrastie ako taká ľudská plánka. Keď chceme mať krásny druh ovocia, jedného dňa musíme zrezať celú hornú časť neúžitocnej plánky a nasadiť na dolný diel, na tzv. podložku, rub z ušľachtitého a žiadaného druhu. Spojenie dobre obviažeme, zatrieme voskom a po čase vidíme, ako z očka vyrastá nová, krásna koruna, ktorá prinesie vzácne a bohaté ovocie. A tak je to aj vo výchove. I dieťaťu sa musia odňať zlé vlastnosti samolúbosti, vzdorovitosti, pýchy, lenivosti a všetky ostatné detské necnosti a potom nasadiť počiatok, semienko, rub dobrých vlastností. Drahí rodičia a krstní rodičia, aj o vás nech platia slová z dnešného evanjelia: „**A naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal**“ (Mt 28,20).

V živote nikoho z nás by nemalo chýbať Sväté písmo, zdroj Božieho Slova. Vieme, že naše telo, aby prežilo, potrebuje prijímať každodenne pokrm. A dvojnásobne by to malo platiť v duchovnej oblasti. Aj keď prídu starosti v živote, nájdime si trochu času na povzbudenie sa z Božieho slova. Nech sa to stane pravidelnosťou a nech aj toto dieťa už od malička dostáva duchovné tabletky, aby keď bude staršie, si ich osvojilo a bolo šťastným členom Cirkvi, ako aj spoločnosti.

Amen.

Krst dospelého na sviatok Nanebovstúpenia Pána “B” Mt 28,18-20¹⁵

Krst je bránou k sviatostiam a podmienkou k spáse
Povzbudiť veriacich k sviatostnému stolu.

Každý z nás sa v živote rozhoduje. Z niektorých rozhodnutí plynú záväzky iba na krátko, napríklad rozhodnem sa, že sa pôjdem korčuľovať, a preto si musím obuť korčule. Tiež sa môžem rozhodnúť, že pôjdem autom do Tatier na výlet a z toho pre mňa vyplýva, že musím dodržiavať pravidlá cestnej premávky. Inak by z toho bol nedobrá dôsledok – nehoda. Sú ale i vážne rozhodnutia na celý život.

¹⁵ Porov.: BALUCHA, V.: *Homília na seminár*. Spišská Kapitula : 2002.

Aj dnes sme postavení pred rozhodnutie, a to životne dôležité: buď – alebo. Aj dnes platí Ježišovo: „**Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený, kto neuverí, bude odsúdený**“ (Mk 16,16). Je to rozhodnutie, ktoré bude mať dosah nie na deň, mesiac, rok, ale na celú večnosť.

Pozrime sa, čo je to spása, ktorú nám Ježiš dnes ponúka. Je to navodenie pôvodného stavu vo vzťahu medzi Bohom a človekom, ako tomu bolo na začiatku, pred prvým hriechom. Spása, ktorá je v pokoji Boha s človekom, ale aj človeka so sebou samým.¹⁶ Spása v Starom zákone začala príslubom narodenia Mesiáša, čiže hneď po hriechu – ktorý nabúral vzťah medzi Bohom a človekom – Boh sľubuje Vykupiteľa (porov. Gn 3,15). Doslova platí Augustínovo: „Stvoril si nás bez nás, no nespasíš nás bez nás.“ Prečo je tomu tak? Lebo človek má slobodnú vôľu, ako dar daný Bohom a Boh ten dar plne rešpektuje.

Ako predobraz spásy v Starom zákone nám poslúži potopa sveta. Tak ako vo vode potopy zomrel starý hriešny človek, tak pri krste aj v nás umiera hriech. A ako z korábu vyšiel nový človek, tak pri krste sa z nás stávajú noví ľudia, ktorí sú ospravedlnení zo svojej viny a to nie pre naše zásluhy, ale pre zásluhy Ježiša Krista. Tak ako z korábu vyšlo nové ľudstvo, tak sa rodí v krste nový človek, ktorý je zárodkom nového sveta. Potom o pokrstenom človeku platí to, čo o Noemovi: „**Noe bol najspravodlivejší a najbezúhonnejší zo svojich súčasníkov**“ (Gn 6,9).

V krste získaná bezúhonnosť a spravodlivosť nie je trvalý stav, ako sa môžeme neraz presvedčiť, keď dennodenne padáme. O tom hovoria dejiny vyvoleného národa, keď po východe z Egypta bola uzavretá zmluva medzi Bohom a Izraelitmi. Vtedy sľubovali: „**Všetko, čo prikázal Pán, splníme**“ (Ex 19,8) a len čo sa Mojžiš vzdialil od nich, už si uliali zlaté teľa (porov. Ex 32,1-6). Rýchle urážali Boha, za čo museli priniesť predpísanú obeť, aby im bola odpustená vina (porov. Lv 6, 24-30). Aby bol niekto členom vyvoleného národa, musel prijať obriezku ako vonkajší znak príslušnosti k vyvolenému ľudu (porov. Gn 17,10). Kto chce byť členom Cirkvi, prijíma krst.

Ako sa po obriezke na žida vzťahujú zákony Tóry, tak sa po krste na kresťana vzťahujú Božie a cirkevné zákony. Podobne ako človek, ktorý nebol obrezaný, nesmel pristupovať k obetnej hostine, tak isto ani človek bez krstu nesmie ísť k svätému prijímaniu. Ako sa za neobrezaného neprinášala zmierna obeť za hriech, tak isto dnes nepokrstený človek nemôže bez krstu pristupovať ku sviatosti zmierenia. Krst je bránou, ktorou musíme prejsť, aby sme vošli do záhrady Božieho milosrdenstva, v ktorej nájdeme ďalšie pramene Božej milosti a to sú sviatosti. Boh sa stará o človeka v Starom zákone a stará sa i dnes v Cirkvi.

¹⁶ Porov.: SCHMAUS, M.: *Život milosti a Milostiplná*. Bratislava: RKCMBF UK, 1993, s. 7.

Je zaujímavé pozorovať, ako sa dnes ľudia o seba starajú. Pri najmenšej bolesti niektorí utekajú k lekárovi, a to tak rýchlo, že blesk je oproti nim obyčajný leňoch. Človek sa má o seba primerane starať. Lenže človek nie je iba telo, ale aj duša a aj tá potrebuje starosť, lebo práve od čistoty našej duše závisí naše večné šťastie, čiže naša spása. Kto chce viesť skutočne seriózne kresťanský život, má často pristupovať k sviatostiam, cez ktoré Boh posilňuje na duši.

Boh pozná slabosť človeka, a preto mu dáva sviatosti, aby v nich prijal silu do života, ktorý nie je prechádzka rajskou záhradou. Pre posilnenie vo vyznávaní viery nám Ježiš posielal Ducha Svätého, aby sme boli vyzbrojení ako apoštoli a stali sa jeho svedkami až do končín zeme.

Pán nás pozná dokonale. Preto ako prvý dar od Vzkrieseného dostávajú apoštoli moc odpúšťať hriechy a to v jeho mene. V tomto odpustení má pôvod pokoj, ktorý svet nemôže dať, lebo ho nevlastní. Táto sviatosť je dielom Božej lásky a milosrdenstva, a ako veľmi je nedocenená! Človek túži po odpustení, a predsa o odpustenie neprosí. Túži po pokoji, ale hľadá ho tam, kde ho niet. Preto sa nám doporučuje častá sviatosť zmierenia, aby v nás bol Boží obraz čo najdokonalejší. Mnohí venujeme prehnanú starosť telu, strávime hodiny pri telesnej očiste, ale duši venujeme veľmi málo času. V kúpeľni sa cíti ako doma, čo tiež je primerane potrebné, veď ho nemôže cítiť na 20 m proti vetru, ale pred spovednicou si niektorí musia prečítať návod na použitie. A predsa od stupňa našej svätosti závisí večnosť. Bojíme sa stať svätými. A predsa svätý – to je hrdina. Ísť proti dnešnému svetu, chce poriadnu dávku odvahy a sily.

Boh nám vychádza v ústrety. Nik nechodí do práce hladný. Pracovný zápal by ho hneď prešiel. Človek vyhladovaný ako vlk nemôže v práci podávať výkony. Tak isto človek duševne podvyživený nemôže chcieť, aby žil sväto, ak sa o to nechce pričiniť. Takto nejako vyzerá človek, ktorý nepristupuje k svätému prijímaniu. Chce žiť dobre, ale bez Sviatosti oltárnej to nejde. Práve v nej sa nám dáva Boh celkom osobitným spôsobom. To platí aj o ďalších sviatostiach.

Ak sa človek rozhodne pristupovať k sviatostiam, z toho plynú záväzky: žiť podľa toho, čo káže Boh a nie podľa sveta, ktorý má iný rebríček hodnôt. V čom ľudia hľadajú pravé šťastie, do čoho vkladajú dôveru?

Ľudia odpradáva túžia po spáse, spoločenstve s Bohom. Do koho Boží priatelia vkladali svoju nádej? Bolo by zaujímavé pozorovať, aké mená by si dávali ľudia dnes, keby mali dať meno svojmu dieťaťu podľa toho, čomu najviac dôverujú. Možno by sme počuli mená ako dolár, libra, euro... Určite by nebolo meno slovenská koruna, rubel... A možno by sa našlo aj meno podobné tým starozákonným.

Dnes ľudia ospravedlňujú svoju neúčasť na sviatostiach tým, že mu nevyhovuje kňaz, je mu nesympatický, všeličo mu pripíšu, len aby sa ospravedlnili pred sebou samým. Títo služobníci sú iba sprostredkovatelia Božej milosti, sú iba

akoby poštári, ktorí nám majú doručiť šek s nárokom na dedičstvo. Vyraziť takého „poštára“ len preto, že je nehodný svojho úradu, by znamenalo vyliat' so špinavou vodou aj dieťa. V tomto je sila viery a pokory. Prijat' od Boha milosť skrze takého služobníka, akého nám posielal. V praxi to vyzerá asi tak, že nepozeralme na to, aký je ten sluha, ale čo nám prináša.

Problém je aj to, že ľudia často zabúdajú, ako hrdina v nasledujúcom príbehu, ktorý je síce vymyslený, ale vyjadruje veľkú pravdu o nás samých.

Bol raz jeden kráľ a ten poslal svojho syna za trest do vyhnanstva, do ďalekej zeme. Princ trpel hladom, zimou a prestal už dúfať v odpustenie. Uplynulo veľa času. Kráľ poslal za svojim synom vyslanca, ktorému prikázal, aby synovi splnil všetky priania. Ten princovi všetko tlmočil. Princ na neho s úžasom pozrel a povedal mu: „Daj mi kus chleba a teplý kabát.“ Úplne zabudol na to, že je princ a môže sa vrátiť do paláca a žiť ako kráľ¹⁷. Tu vidíme, ako nesprávne sa princ rozhodol.

Nie je to príbeh i dnešného človeka? Môže žiť v spoločenstve s Bohom, ktoré čerpá vo sviatostiach, a on sa uspokojí so živorením. Max Kašparů takého človeka vo svojej knihe Malý kompas víry nazýva „jásající na smetišti“.¹⁸ Nezabúdajme, že aj my sme adoptívne deti Kráľa – Boha. Aj my sa môžeme dostať do vyhnanstva hriechu, ale nezabudnime, že sa môžeme vrátiť a vo sviatostiach žiť zjednotení s Bohom.

Každý z nás sa v živote rozhoduje. Z niektorých rozhodnutí plynú dôsledky na celý život. Rozhodli sme sa pre Krista. Z toho vyplývajú záväzky, ktoré majú dôsledky až do večnosti. Tieto záväzky sú: život v Cirkvi a podľa zákonov Kristovho evanjelia. Dôsledky toho sú: buď ho zaprieme a bez neho nás čaká zatratenie, alebo budeme žiť podľa neho a s ním budeme aj kraľovať vo večnosti.

Amen.

Krst na Nanebovstúpenia Pána “A“

Mt 28,18-20¹⁹

Id'te a učte všetky národy a krstite ich

Vysvetliť zmysel a význam krstu.

Dnes nás obklopuje nesmierne množstvo informácií, rôznych mienok, názorov a iných činiteľov, ktoré na každého vplývajú. S niektorými sa stretáva skoro každodenne, takže nás už vôbec nemôžu prekvapiť, a s niektorými sa

¹⁷ Porov.: FERRERO, B.: *Paprssek slunce pro duši*. Klapkova 2 Praha 8: Nakladatelství Portál, s. r. o., s. 38.

¹⁸ Porov.: KAŠPARŮ, M.: *Malý kompas víry*. Olomouc : Matice cyrilometodějská s. r. o., 1999, s. 84.

¹⁹ Porov.: MALČEK, J.: *Homília na seminár*. Spišská Kapitula : 2002.

stretávame zriedkavejšie, vidíme ich ojedinele, ale rýchly spôsob života nám neumožňuje sa s tými vecami dôkladnejšie zaoberať. Jediné, čo sa ešte stihneme spýtať, je: „Už aj toto je v dnešnej dobe možné?“

Mohli sme sa napríklad stretnúť prostredníctvom televízie alebo rôznych časopisov s tým, ako dnešní moderní umelci, hudobné hviezdy alebo herci «krstia» svoje nové CD-éčko, platňu, poprípade spisovatelia svoju knihu. Kto z nás kresťanov sa nad tým zamyslel a položil si otázku: „Čo pre mňa kresťana katolíka znamená sviatosť krstu?“

Práve udalosť krstu zachytáva v evanjeliu sv. Matúš, keď opisuje, ako Ježiš posielal svojich učeníkov do celého sveta a doslovne im hovorí: „**Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal**“ (Mt 28,19-20).

Krstiť pochádza z poverenia samého Ježiša Krista. Nevymyslela si to Cirkev, alebo azda biskupi či kňazi, ale Kristus sám posielal svojich vyvolených na túto službu do celého sveta, aby učili všetky národy a krstili ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Krst je nesmierna milosť od Boha, lebo ním sa zotiera dedičný hriech, ktorého sa dopustil Adam a krstom sa vraciame k Bohu. Sviatosť krstu je sviatosťou iniciácie. Iniciácia je niečo ako vstup, podmienka, aby sme mohli niekde ďalej ísť, pokročiť vpred. Krst pre nás veriacich je vstup do plného kresťanského života. Krstom sme oslobodení od hriechu a znovuzrodení ako Božie deti, stávame sa Kristovými údmi, sme začlenení do Cirkvi a dostávame účasť na jej poslaní. Krst voláme aj kúpeľom znovuzrodenia a obnovy v Duchu Svätom, lebo naznačuje a spôsobuje narodenie z vody a z Ducha, bez ktorého nikto nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. Podľa svätého apoštola Pavla veriaci majú krstom účasť na Kristovej smrti, s Kristom sme pochovaní a s Kristom i vstaneme i z mŕtvych. Pôsobením Ducha Svätého je krst kúpeľom, ktorý človeka očisťuje, posväcuje a ospravedlivuje. Krst je teda kúpeľom vody, v ktorom neporušiteľné semeno Božieho slova spôsobuje svoj oživujúci účinok a človek sa dostáva do užšieho a plnšieho spojenia s Ježišom Kristom. Týmto si človek zabezpečuje večnú spásu, lebo krst je potrebný na spásu.

Krstiť sa doporučuje počas svätej omše. Preto budeme sláviť sviatosť krstu v spoločenstve zhromaždenej farnosti. Cirkev učí, že krst pre nás veriacich je veľkou hodnotou a milosťou, ktorú dostávame od Boha. Pán Ježiš prikazuje svojim učeníkom, aby ľudí o viere najprv poučali, a potom ich krstili.

V Cirkvi máme prax krstiť malé deti a potom postupný katechumenát, ktorý má trvať po celý život. Ohlasovanie viery však nemá byť vyhradené len pre kňaza či iné duchovné osoby, ale ohlasovanie viery sa dotýka aj rodičov, krstných rodičov a všetkých kresťanov.

S narodením a krstom dieťaťa je spojená veľká radosť. Nemá to byť radosť iba rodičov, ktorí prinášajú svoje dieťa do chrámu, ale má to byť radosť nás všetkých, celého nášho farského spoločenstva, ktoré sa raduje z nového člena Cirkvi. Rodičia, ktorí s radosťou prinášajú svoje dieťa na krst, majú s ešte väčším nadšením byť tými, ktorí budú vychovávať a viesť svoje dieťa, ktorí budú bezprostrednými svedkami, učiteľmi, vychovávateľmi a hlavne milujúcimi kresťanskými rodičmi. Nech sú tými, ktorí budú s dieťaťom robiť prvé fyzické a duchovné kroky v živote, tými, ktorí mu budú dobrým príkladom, ale zároveň aj pomocou v jeho náročných chvíľach života. Rodičom prináleží byť prvými svedkami viery a sprostredkovateľmi živého Krista.

Krstní rodičia krstom dieťaťa berú na seba záväzok, ktorým sľubujú pomoc pri výchove tohto dieťaťa. Majú byť ochotnými pomocníkmi rodičov, ktorí sa môžu na nich spoľahnúť. Pravdaže, nielen najbližší z rodiny, ale celá farnosť sa má zapojiť a snažiť pri kresťanskej výchove. Dieťa má samo zo života farnosti vypožorovať, že duch, ktorý vládne vo farskom spoločenstve, je v zhode s evanjeliom. Preto tak ako my všetci máme mať radosť z nového veriaceho, zároveň na začiatku jeho kresťanského života máme aj zodpovednosť, aby sa stal jej dobrým a plnohodnotným členom. Každý jeden z nás má napomôcť dobrou radou, príkladom života alebo aj vhodným napomenutím. Vyučovanie a výchova k viere je preto zodpovednosťou a povinnosťou nás všetkých veriacich.

Páter Dutilleul (č. Dutilol), misionár v Číne, rozpráva nasledujúci príbeh. V istej pohanskej rodine na okolí Šantingmu zomieralo najmladšie dieťa. Celá rodina bola zarmútená. Počuli o lekárovi, ktorému sa podarilo vyliečiť mnohých. Bol to však kresťan a misionár. Povedali si: „Čože na tom záleží, len nech nám vylieči dieťa!“ Otec šiel po neho. Liečenie sa podarilo a dieťa sa uzdravilo.

Rodinná rada vidí, ako slávny lekár často navštevuje chlapca. Rozpráva sa o náboženských otázkach so svojím malým priateľom, ktorý pozorne načúva.

Istého dňa dieťa si dodá odvahy a hovorí: „Otec, chcel by som ťa požiadať o veľkú vec.“ „Prosím.“ „Otec, chcel by som sa stať kresťanom ako lekár, ktorý ma uzdravil.“ Otec dal svoj súhlas. Po prijatí krstu sa dieťa stalo apoštolom v rodine. Postupne sa všetci stali kresťanmi.

Oslovenie pre nás? Memento? Dieťa, neskôr dospelý kresťan svojím životom a nielen slovami žilo záväzky krstu. Okolie potrebuje naše svedectvo krstu.

Kresťanský krst to nie je nejaký prázdny úkon, ako to je pri „krstení“ CD-éčka, platni alebo knihy, ale ako vidíme, pre nás kresťanov katolíkov má veľký význam, veľkú hĺbku, ale i zodpovednosť.

Sviatosť krstu je pre nás výzva uvedomiť si, čo sme prostredníctvom neho dostali... Majme na pamäti, keď sa stretneme s „kresťanmi“, že krst je darom

Ježiša, ku ktorému nás vyzval slovami: „*Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal*“ (Mt 28,19-20).

Amen.

Krst na Slávnosť Najsvätejšej Trojice “B”

Mt 28,16-20²⁰

Krst – iniciačná sviatosť

Viera je základom toho, v čo dúfame a dôkazom toho, čo nevidíme.

Drahý katechumen, čo ťa priviedlo dnes do tohto chrámu? Je to azda nejaká senzácia? Alebo si sem prišiel omylom? A vy, drahí veriaci, čo vás pritiahlo do tohto spoločenstva? Myslím, že každý jeden z nás tu nie je náhodou. Hľadáme tu Nieкого, ktorý nám je najbližší v živote. Áno, do Božieho chrámu nás pritiahla naša viera v Ježiša Krista a jeho láska ku nám. Viera, tá krehká nádoba, čo priťahuje mnoho ľudí k Bohu. Náš katechumen (Ladislav) uveril v lásku Boha, a preto je tu teraz v tomto spoločenstve.

„Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami až do skončenia sveta“ (Mt 28,16-20).

Krst každého človeka má byť udalosťou, ktorú má prežiť celé farské spoločenstvo. Ježiš nám jasne povedal v evanjeliu, čo má robiť Cirkev v jeho mene. Krstom sa človek stane Božím dieťaťom. Boh Otec chce, aby si sa i ty stal jeho synom, jeho adoptovaným synom skrze Ježiša Krista. „***Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi***“ (Mt 28,16-20). Keby Ježiš bol bez tejto moci, dnes by sa nič neuskutočnilo. Cirkev ale plní príkaz nášho Pána, a tak ťa dnes prijíma do svojho spoločenstva. V dnešnú nedeľu slávime slávnosť Najsvätejšej Trojice. Krst i slávnosť Najsvätejšej Trojice spolu veľmi úzko súvisia. Keď budeme krstiť nášho brata (Ladislava), jeho srdce sa stane príbytkom pre Otca, Syna i Ducha Svätého. Tajomstvo, ktoré nikto nedokáže pochopiť, prijíma Cirkev ako Bohom zjavené. Ťažko je nám pochopiť, ako sa prejavuje život vo vnútri Svätej Trojici. Kto nám to však prišiel zjaviť a poodhaliť, bol Ježiš Kristus. Samá viera nám ukazuje pravdu, v ktorú veríme. Viera je základom toho, čo dúfame a dôkazom toho, čo nevidíme.

²⁰ Porov.: BEDNÁR, R.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

Milý brat! Sám si sa rozhodol prijať Ježiša Krista do svojho života. Okolité svet ti ponúkal doteraz dobrá, ktoré neuspokojili tvoju túžbu po najvyššom Dobre. Kládol si si otázky, čo mám robiť. Veľa ľudí hľadá šťastie, ale častokrát nesprávne. Ty si sa rozhodol na správnu cestu. Teraz sa možno začneš vo svojom srdci pýtať: Zmení sa niečo v mojom živote? Určite áno, pretože budeš mať vo svojej duši nezmazateľný znak. Nadobudneš inú kvalitu života. Boh začne účinkovať vo vnútri nadprirodzenými milosťami. Duša sa otvorí jeho pôsobeniu a Boží obraz bude v tebe nanovo obnovený. V rebríčku tvojich hodnôt odteraz Boh bude zastávať prvé miesto. Vybuduje si stánok v srdci a bude v ňom prebývať. Tu sa mi tlači na jazyk povedať so žalmistom: „Aké sú vzácne tvoje príbytky, Pane, túži a zmiera duša moja v твоjich nádvorách, Pane, Bože môj.“ Boh sa chce celý darovať človeku bez výhrady. Človek ho buď prijme, alebo odmietne. Všetko záleží na jednom slove, ktoré vysloví. Ty si povedal Bohu „áno“, a preto ťa ja v mene Cirkvi prijímam do nášho spoločenstva. Nie každý má tu možnosť byť účastný na Kristovom vykupiteľskom diele spásy. Boh začne v tvojom živote novú kapitolu. Do akej miery sa mu budeš schopný otvoriť, do takej miere bude on môcť v tebe pôsobiť. Pamätaj však na to, že do tvojho života vstúpia rôzne krízy a vtedy si spomeň na tento deň. Čerpaj z neho silu po celý život. Táto chvíľa je pre teba chvíľou milosti. Oстане v tvojom srdci ako nezmazateľná stopa. Tvoje rozhodnutie prijať krst je určite správne. Ako o tomto dosvedčuje i tento príbeh.

Mladý muž, ktorý nepoznal Krista, sa raz stretol s kňazom. Kňaz pozoroval, že muž hľadá pravdu, ale nesprávne. Dohodli sa, že sa budú stretávať pravidelne na katechézach, kde môžu tieto otázky riešiť. Muž zbadal vo svojom živote zmenu. Stále viac pociťoval vnútornú prázdnotu, ale nevedel ju ničím zaplniť. Kňaz mu raz povedal, že by mohol prijať krst. On však nevedel, čo to je, a preto mu to všetko musel poporiadku vysvetľovať. Po nejakom čase ho tento muž požiadal o krst. Keď bolo po slávnosti, mladý muž sa so slzami v očiach poďakoval kňazovi. O pár dní nato zazvoní telefón na fare. Pán farár zodvihne slúchadlo a v ňom sa ozve prestrašený hlas: „Náš Jozef, ktorého ste v nedeľu krstili, sa zabil na aute!“ Pán farár ostal chvíľu ticho a potom prehovoril: „Pán Boh si pripravil vášho brata na cestu do neba. Už je isto pri ňom i keď je teraz váš smútok veľký.“

Nemám v úmysle túto homíliu ukončiť takto smutne. Mal som na mysli iba jedno: aká dôležitá je sviatosť krstu v našom živote. Ona nám pripravuje cestu do večného života. Keď bude v našom vnútri prebývať Boh, večnosť sa začne tu a teraz. Všetkým spoločne prajem, aby viera v našom živote stále rástla. Tak sa v nás Boží život bude rozvíjať ako horčičné zrnko.

Amen.

Znovuzrodenie pre večný život, krst
Poukázať na dôležitosť záväzkov krstu.

Byť kresťanom je veľkým vyznačením a hodnotou. Je to nesmierny dar a povýšenie človeka. K tejto hodnosti kresťana nás pozdvihol krst. Drahí bratia a sestry, budeme svedkami slávnosti krstu – zrodenia sa nového života a to života v Kristovi. Od Boha sme dostali a dostávame mnohé dary, ale všetky slúžia len na to, aby sme mohli žiť svoj krst, naše kresťanstvo.

Aj dnes zaznieva z neba hlas: „***Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie***“ (Mk 1,11).

Na obdarenie Duchom pri krste sa nemáme pozeráť ako na udelenie niečoho, o čom sa predtým ešte nevedelo. Dar Ducha pri krste je viditeľným dosvedčením a potvrdením toho, čo už existovalo, ale teraz sa to verejne potvrdilo. Ježiš je ten Jediný, Jedinečný, ktorý má k Otcovi celkom osobitný a neporovnateľný vzťah už od večnosti a nie iba od začiatku svojich pozemských dní. Ale v hodine krstu bola Ježišovi darom Ducha Svätého a svedectvom „hlasu z neba“ s konečnou platnosťou udelená a potvrdená plná moc jeho pozemského účinkovania. On je tým milovaným Božím Synom, ku ktorému smerujeme všetci. Na ňom spočíva Božie zaľúbenie. Aj Boh má v každom jednom z nás svoje zaľúbenie a zvlášť Matka Cirkev, keď otvára svoju náruč a prijíma nás za svoje deti.

Nato, aby sme mohli a vedeli žiť svoj krst, treba vedieť, do čoho, do akej situácie nás vlastne krst voviedol. Čo sme to vlastne v krste prijali? V prvom rade máme chápať svoj krst ako vstup Krista do nášho života. Takže my, čo sme pokrstení, prijali sme Krista, s Kristom sme sa zjednotili. Teda so svätým Pavlom apoštolom môžeme povedať: „***Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus***“ (Gal 2,20). Prijatť krst znamená prijať Ježiša Krista ako svojho Pána a Boha. Pýtajme sa seba, či žijeme naozaj krstný život vierou, nádejou a láskou. Svet ohrozuje našu vieru, preto chráňme si ju pred ohrozeniami našej doby. Viera ešte nie je videnie, a nie je poznanie, je len jednoduché áno tomu, čo Boh zjavil. Je to tajomstvo a túto vieru nám dal krst. Opatrujme si vzácny dar viery. To je naše životné bohatstvo, náš kapitál. Nádej je úžasná sila, svetlo, ktoré sa nám rozžiarilo v srdciach, keď sme boli pokrstení. Nádej je zmysel života, je istota prečo žiť. Nádej je život v presvedčení, že nás Boh miluje. Nám kresťanom

²¹ Porov.: VLASÁK, K.: *Homília na seminár*. Spišská Kapitula : 2002.

neprislúcha bezútešnosť, zúfalstvo, hádzanie rukou, že to nevychádza tak, ako by sme si želali. Boh o nás vie, dôverujme mu. Láska je obsahom nášho života po krste, je podstatnou zložkou kresťanstva. Viera, nádej a láska sú naše bohatstvo, naše krstné dary. V bežnom živote akoby sa hodnota pokrsteného človeka strácala, a preto sa musíme snažiť žiť tak, ako to robili svätí: žiť zodpovedne k hodnote krstu.

Istému misionárovi sa prihodila zaujímavá udalosť. Po nejakom čase opäť navštívil jednu zo svojich misijných staníc. Pred niekoľkými rokmi tu pokrstil mnoho ľudí. Teraz sa tu stretol s mužom, ktorý k nim patril. Misionár chcel vedieť, či si ešte pamätá niečo z toho, čo sa spolu učili, a tak mu položil niekoľko otázok: Kto je pre teba Boh? Koľko je osôb v Trojici? Koľko máme sviatostí? Lenže ten úbohý chlapík nedokázal odpovedať ani na jednu z nich. Misionár sa mu snažil pomôcť, no všetka námaha bola márna. Pri spomienke na všetok čas, ktorý venoval tým ľuďom, sa ho zmocnil nepríjemný pocit frustrácie. Predsa však tomuto mužovi položil ešte jednu otázku: Povedz mi, čo si si zapamätal o Ježišovi a o katolíckom náboženstve? A on odpovedal: „Predtým som mal vo zvyku hovoriť hrubé slová a teraz ich už nehovorím, predtým som sa vracal do svojej malej chatrče opitý a teraz to už nerobím. Mal som vo zvyku biť svoju manželku a teraz jej pomáhám. Predtým som býval agresívny a teraz už nie som. To je všetko, čo si pamätám.“

Tento muž hovoril, ako Boh zmenil jeho život, nevykladal nejaké naučené teórie o Bohu. Za zmenou jeho života však stálo skutočné a pravé poznanie Boha.

Otvorené nebo pri Jordáne a hlas, ktorý zaznel, je výzvou pre každého z nás. Ježiš chce i naďalej žiť a konať veľké veci v našom živote. Boh je v nás. Sme ratolesti na viniči, ktorým je Kristus. Krstom máme prístup ku Kristovi. Vieme, kde ho nájdeme, vieme, kde sa s ním stretneme: v modlitbe, vo sviatostiach, vo svätej omši a v Božom slove.

Prejavme vďačnosť Bohu za tento veľký a nezaslúžený dar, ktorý nám daroval.
Amen.

Krst dospelého, Obdobie cez rok, 11. nedeľa “B“ Mk 4,26-34²²

Krst ako Boží dar

Zdôraznenie krstu ako sviatosti, v ktorej nás Kristus obdarúva milosťami, ktoré nemajú zostať nevyužité.

Keď som chodil na strednú školu, chodieval som každé ráno autobusom. Z okna autobusu som si všímal, ako robotníci stavali jeden veľký dom. Pamätal

²² Porov.: SKOČÍK, O.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula: 2002.

som si, že kedysi tam bola zelená lúka a pred mojimi očami sa každým dňom vzhľad tohto prostredia menil. Najprv kopali základy, potom ťahali múry, dávali okná, montovali strechu, nanášali omietku a zariaďovali. Keď som maturoval, zbadal som prvých ľudí, ako vchádzali a vychádzali z neho. Dom bol hotový, pripravený pre nájomníkov. Začal slúžiť tým, pre ktorých bol určený.

Ježiš v dnešnom evanjeliu predstupuje pred zástup, ktorý ho nasledoval a hovorí o Božom kráľovstve, ktoré prirovnáva k horčičnému zrnku. Ono je síce najmenšie zo všetkých semien, ale prerastie všetky a stane sa veľkým (porov. Mk 4,31).

Ježiš hovorí o niečom dynamickom, čo sa mení a nadobúda vzrast. Človek pri svojom narodení je iný ako v dospelosti. Dospelí obdivujú novonarodené dieťa. Upútava ich jeho malosť a bezbrannosť. Keď sa narodí, potrebuje stálu starostlivosť rodičov, opateru a lásku, ktorá mu dáva pocit bezpečia a istoty. Nič si nepýta, ale rodičia už vedia, čo potrebuje. Je odkázané na druhých. Tí ho formujú a pripravujú na život, aby bolo samostatné a vedelo si poradiť v ťažkostiach. Teda náš život je niečo, čo sa nedá uchopiť do rúk, lebo sa mení, rastie. Človek je ale hmotno-duchovná bytosť a aby sa vyvíjal vo svojej celistvosti, nemôže zabúdať na svoj duchovný rozmer. Keď živíme svoje telo, ono rastie, posilňuje sa a potom môže podávať aj výkon. Náš život v milosti, život s Bohom začína v okamihu krstu, keď Ježiš pripravuje pôdu nášho srdca, zmýva nám dedičný hriech a zasieva doň semeno viery. Ono je malé a nepatrné ako to horčičné, ale môže priniesť veľkú úrodu. To záleží od nás i od tých, ktorí sú okolo nás. Krstom sa stávame Božími synmi. Boh nás skrze Krista prijal. Nie sme viac opustení. Máme istotu, že k niekomu patríme. Môžeme rásť v prostredí milosti, v prostredí Otcovej lásky, ktorá na nás nezabúda ani v radoostiach, ani v starostiach. Krst je tým základom, na ktorom môžeme budovať náš ďalší sviatostný život.

Prorok Micheáš vedený Božím Duchom nám dáva radu, ako byť «úrodný», ako rozhojniť svoje bohatstvo, duchovné i hmotné. **„Čo žiada Pán od teba: iba zachovať právo, milovať milosrdenstvo a pokorne chodiť so svojím Bohom“** (Mich 6,8).

Možno sa vám to zdá veľmi náročné dodržiavať prikázania, byť milosrdný, vedieť odpúšťať a žiť stále v Božej prítomnosti. Čo je v živote hodnotné, dosahuje sa za cenu veľkých obetí. Ved' nie nadarmo sa hovorí, že to, čo nás niečo stojí, za niečo i stojí. Boh nám vpísal do srdca poriadok, ktorým sa máme riadiť. Láska je jeho pohnútkou. A ten kto miluje, nič nepovažuje za ťažké, lebo láska všetko zmôže (porov. 1 Kor 13,7). V živote budete mať a iste ste už aj mali veľa ponúk, ako byť šťastným, ale z vlastnej skúsenosti potvrdíte, že výsledok bol iný. Dnes niektorých Boh štedro obdaruje, keď očistí v krstnom

prameni. Jeho dary sú veľmi hodnotné, stanete sa Božími deťmi a kto je viac ako Božie dieťa? Boží prorok Micheáš nám dáva návod, ako žiť plnohodnotne v súlade s Božou vôľou, ktorá vedie k radosti a naplneniu.

Viera, ktorej zárodok dostávame v krste, je Boží dar, nikto si ju nemôže kúpiť, lebo ona je prejavom jeho štedrosti. Načo sú dary, ktoré neslúžia tomu, kto bol nimi obdarovaný, nie sú pre neho požehnaním a nemá z nich žiaden osoh?

Vieme si predstaviť mladého muža, ktorý si kúpil nové auto. Je akýsi nesvoj pri jeho používaní. Všetko robí opatrne, aby nič nepokazil. Chodí okolo neho akoby „po špičkách“, ale keby do neho nesadol, nenaštartoval a nerozbehol sa, bolo by mu nanič. Auto je na to, aby nás za krátky čas dopravilo tam, kam chceme. To je jeho úloha a na to ho máme. Auto, ktoré nám takto slúži, pomáha nám v našom živote dosiahnuť to, čo by nám bez neho trvalo veľmi dlho, alebo by sme to nedosiahli vôbec. Všetko, čím sme boli v živote obdarovaní alebo čo máme, nám teda pomáha rozvíjať sa, pomáha nám rásť. Ten kto nerastie, jeho stav je prejavom stagnácie alebo zániku.

Zmena je charakteristická pre niečo, čo je v pohybe, pre život. Ak chcú stavbári niečo vybudovať, musia urobiť pevné základy a dômyselne stavať. Aj náš život je takou stavbou. Dovoľme Ježišovi, aby v nás on sám staval, aby on bol v dome nášho života tým uholným kameňom, na ktorom náš život bude stáť. Potom sa už nebudeme musieť báť nebezpečenstiev, ktoré nám budú hroziť, lebo Kristus nás vyslobodí zo všetkých.

Amen.

Krst detí, Obdobie cez rok, 11. nedeľa “B“

Mk 4,26-34²³

Príklad a láska ako prostriedky pri výchove pre Božie kráľovstvo

Poukázat na dôležitosť lásky a príkladu pri výchove.

Každý z nás túži po šťastí, ale mnohí ho hľadajú na nesprávnej strane. Šťastie to nie je niečo, čo sa dá ľahko získať. Každý z nás ho chápe inak. Niektorí pod šťastím rozumie veľa peňazí, iní zdravie a iným postačí to, že je niekto šťastný. Väčšinou je to len pozemské šťastie, ktoré je ľahko dosiahnuteľné, ale dá sa oň veľmi rýchlo prísť. Šťastie, ktoré príde po smrti, je trvácnejšie, ale treba si ho zaslúžiť. Toto šťastie sa dá dosiahnuť v Božom kráľovstve.

²³ Porov.: SVETLÁK, V.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

Ježiš o pravom šťastí hovorí: „*Je ako horčičné zrnko. Keď ho sejú do zeme, je najmenšie zo všetkých semien na zemi, ale keď sa zaseje, vzíde, prerastie všetky byliny a vyháňa veľké konáre, takže v jeho tôni môžu hniezdiť nebeské vtáky*“ (Mk 4,31–32).

Pod obrazom horčičného zrnka sa tu chápe malé spoločenstvo apoštolov, ktorých Pán Ježiš neskôr posielal hlásať radostnú zvesť pohanom a Židom. Ich počet je síce malý, ale tento počiatok je dôležitým predpokladom toho, že na konci sveta môže celý svet nájsť svoju spásu v Božom kráľovstve. Nebeské vtáctvo je obrazom plnosti pohanov. Na to, aby sme mohli byť spasení, a tak byť večne šťastní, musíme byť pokrstení a včlenení do Cirkvi, „lebo len Kristus, ktorý sa nám stáva prítomným vo svojom tele, ktorým je Cirkev, je prostredníkom a cestou k spáse“ (KKC 846). Krst je prameňom nového života, z ktorého vyviera celý kresťanský život. Krst je sviatosťou viery, ale táto viera nie je ešte dokonalá, ona sa rozvíja postupne. Aby sa krstná milosť mohla rozvíjať, je tu potrebná pomoc rodičov a je to aj úlohou krstných rodičov (porov. KKC 1253 – 1255). V krste sa nám odpúšťa dedičný hriech, a aj ostatné hriechy. Vďaka krstu sa môžeme dostať do Božieho kráľovstva.

Pri krste sa získavajú len zárodky. Všetko je akoby v podobe semiačka. Tak ako dieťa sa postupne vyvíja, tak sa postupne vyvíja a rastie aj duchovný život. Je na vás, či mu pomôžete rozvinúť tieto zárodky, ktoré dostalo pri krste. Po uliciach vidíme mnoho mladých ľudí, ktorí sa flákajú a vymýšľajú, čo komu vyviešť. Mnohí z nich majú zahataný prístup k Bohu. Chyba nie je len v nich, ale aj v nás. Mnohokrát to boli rodičia, ktorí im zamedzili prístup k Bohu. Veľmi záleží na tom, čo získajú v rodine. Ak nedostanú to, čo majú dostať, trápia sa. Snažme sa, aby sme ich svojím prístupom neodradili od cesty k Bohu. V duchovnom živote záleží veľmi od toho, čo získajú v rodine. Ak je tam niečo nezdravé, potom sa to odráža aj na jeho duchovnom živote. Ak on je zranený, tak je zranený aj jeho duchovný život. Na to, aby sa potom vrátil späť, musí vyliečiť svoje rany z detstva. Snažte sa vychovávať dieťa zdravým príkladom, aby sa aj ono vďaka vám mohlo dostať do Božieho kráľovstva. Neobmedzujte mu cestu. Aj ono kdesi hlboko túži byť spasené.

Každý z nás má pri sebe akoby dva batôžteky, ktoré si musí v detstve naplniť. Mala by to byť otcovská láska a láska matky. Ak toto zanedbáte, dieťa môže byť poznačené na celý život. Aj toto má svoje miesto vo výchove, a to popredné. Dieťa cez vašu lásku spoznáva Božiu lásku. Vaša láska je obrazom Božej lásky. Treba dbať na to, aby to bola ozajstná láska a nie nejaká skreslená. Ak to bude skreslená láska, dieťa bude mať mylný pohľad na Boha. Vašou pomýlenosťou mu môžete zahatať prístup do Božieho kráľovstva. Musíme si na to dávať veľký pozor.

Pri výchove musia egoistické požiadavky ísť bokom, lebo pravá láska sa dokáže obetovať pre druhých a nie je egoistická. Ak chceme, aby vaše dieťa duchovne rástlo, musíme pracovať aj na sebe. Ten, kto sa duchovne nevyvíja, nemôže dávať, lebo nemá z čoho dávať.

Drahí rodičia, čaká vás veľmi dôležitá úloha. Práve teraz máte v rukách osud vlastného dieťaťa a pri jeho výchove sa podieľate na Božom pláne. Každý predsa túži po šťastí a šťastie sa môže dosiahnuť len cez lásku. Tak ako treba malé semienko zalievať, treba zalievať láskou aj vaše dieťaťko. Kto miluje, zabúda na seba, ale aj tak duchovne stále rastie. Cez ozajstnú lásku rastieme k Bohu. Duchovný život sa podobá na dom, ktorý musíme postupne stavať, tehlička po tehličke. Spojivom tehličiek je láska, ktorá v ňom plní úlohu malty. Ak láska bude chýbať, dom sa rozpadne. To isté platí aj o vašej rodine. Ak v nej bude chýbať láska, rozpadne sa. Vy, rodičia, pomáhajte dieťaťu budovať jeho základy. Od vašej lásky závisí ich pevnosť.

Drahí bratia a sestry, toto je výzva aj pre vás. Tí, čo nemilujú, nemôžu sa dostať do Božieho kráľovstva. Snažme sa napredovať v láske a nie v nej zakrpatieť. V priamoúmernom raste lásky rastieme aj v duchovnom živote. V duchovnom živote treba stále napredovať, lebo je tu nebezpečenstvo zakrpatenia. Ak zanedbáme svoj duchovný život, môžeme sa dostať na miesto, kde sme boli predtým.

Drahí rodičia, zaviazali ste sa, že vaše dieťa budete vychovávať v kresťanskej viere. Rodina je prvým miestom, kde dieťa pomocou vašej lásky spoznáva lásku Boha. Kde s vašou pomocou poznáva Boha, učí sa prvé slová modlitby a učí sa milovať a pomáhať blíznym. Láska je živnou pôdou pre vaše dieťa. Každý z nás po nej túži. Skúsenosť lásky pozitívne vplyva na celý život dieťaťa. Vaše dieťa je v duchovnom živote akoby slepé a vy mu postupne odhaľujete jeho duchovný zrak.

Helena Kellerová ako jeden a pol ročná stratila zrak a sluch. Bola takpovediac pochovaná zaživa. Keď mala šesť rokov, jej túžba dorozumieť sa so svetom sa zo dňa na deň zväčšovala. Bola čoraz zúfalejšia. Jej rodičia boli veľmi ustarostení, a preto sa rozhodli jej pomôcť. Našli jej učiteľku. Ráno po príchode jej dala do ruky bábiku a do dlane jej pomaly písala písmenka b-á-b-i-k-a. Táto hra prstov sa jej veľmi páčila a onedlho sa ju naučila. Vtedy ešte nevedela, že hláskuje slovo. Takto sa naučila hláskovať veľa slov. Ale skutočný zázrak sa stal až neskôr. Medzi učiteľkou a ňou nastalo nedorozumenie pri slovách voda a pohár. Helenka si ich stále zamieňala. Učiteľka to bezmocne nechala tak, zaviedla ju do záhrady k studni a začala pumpovať vodu. Chytila ju za ruku a vložila ju pod tečúci prúd vody. Kým Helenke chladný prúd stekal po ruke, zatiaľ jej učiteľka písala na druhú slovo voda. V tichosti stála a pozorovala, čo sa deje a odrazu jej došlo. Toto živé slovo prebudilo jej dušu k životu. Pred ňou jasne ležalo tajomstvo reči. Prišla na to, že každá vec má svoje meno. Tak aj krst prebúdzal dušu vášho dieťaťa k novému životu. Dáva mu nádej na večný život

v Božom kráľovstve a krstom sa stáva jeho dieťaťom. Toto bola prvá skúsenosť poznávania Helenky a krst je prvá skúsenosť vášho dieťaťa s Bohom. Keď bude žiť pre Božie kráľovstvo, bude šťastné.

Snažte sa milovať svoje deti a ísť im príkladom. Dôverujte Bohu a žite s ním spojenie cez modlitbu. Od vás závisí jeho budúcnosť a len na vás je, akého človeka vychováte. Na vás závisí, čo mu dáte do vienka života. Bude to láska, alebo nenávisť? Bude to radosť zo života, alebo len živorenie? To všetko je len vo vašich rukách. Len na vás závisí, čo zasejete do jeho srdca. Keď toto dokážete, budete šťastní zo šťastia vášho dieťaťa.²⁴²⁵ Amen.

Krst detí, Obdobie cez rok, 11. nedeľa "B"

Mk 4,26-34²⁶

Božie kráľovstvo rastie s nami

Povzbudiť k práci na svojom raste spolu s Božou milosťou.

Sme tu na dedine. Aj ja pochádzam z takejto dediny. A ako to už na dedinách býva, zvykneme si niečo dopestovať. Či už sú to zemiaky, obilniny, zelenina, ovocie... Vy veľmi dobre viete, ako to funguje s rastom týchto plodín. Zoberme si napr. takú pšenicu. Seje sa už na jeseň, keďže je to ozimina. Gazda ju zaseje, pobrázdi pôdu a to je všetko. Potom už len čaká. Príde zima a pšenicu prikryje sneh. A gazda nevidí, čo sa s pšenickou deje. Ale verí, že ona rastie. Verí tomu, hoci to nevidí. A skutočne, ona rastie a na jar, keď zmizne sneh, ukazujú sa prvé stebľá. A gazda sa teší na novú úrodu.

Vlastne je to zázrak. Do zeme vložíš maličké semienko a z neho vyrastie vysoký klas plný nových zŕn. Takémuto semenu prirovnáva Ježiš Božie kráľovstvo: „***S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek hodí semeno do zeme; či spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno kľíči a rastie a on ani o tom nevie***“ (Mk 4,26–27).

Božie kráľovstvo. Ježiš o ňom veľmi často rozprával. Vlastne celé jeho ohlasovanie je preniknuté rozprávaním o Božom kráľovstve. Úryvok evanjelia na dvoch podobenstvách objasňuje, ako je to s Božím kráľovstvom. Prvé podobenstvo hovorí o malom semene, ktoré človek vloží do zeme a ono rastie.

²⁴ Porov.: MEINRAD, L.: *Evangelium sv. Marka*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1997.

²⁵ PIERE, L.: *Veľké pravdy v malých príbehoch*. Lúč, vydavateľské družstvo Bratislava, 1994.

²⁶ Porov.: SIVONĚ, M.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

V druhom sa Božie kráľovstvo prirovnáva horčičnému zrnku, z ktorého vyrastie veľký strom. V jeho korune môžu hniezdiť vtáky.

Čo hovoria podobenstvá o Božom kráľovstve?

Božie kráľovstvo rastie a človek ani nevie, ako rast závisí hlavne od Boha. Z úplne maličkého zrníčka môže vyrásť niečo mohutné.

Podobenstvo o rastúcej siatine, ktoré nám Marek zachoval, má ozrejmiť, aká sila je v slove o Božom kráľovstve, aká moc zvestovania Božej vlády sa v ňom nachádza. Je to taká moc a sila, že nezávisle od takmer každého ľudského spolupôsobenia, uskutoční svoje dielo ako Boží zázrak. Hlavnou myšlienkou teda je: Boh robí všetko sám. Božie kráľovstvo rastie vďaka jeho sile a moci.²⁷

Preto, či je noc alebo deň, či človek spí alebo vstáva, ono rastie. Pavol apoštol v Prvom liste Korint'anom to vyjadril: **„Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh. A tak ani ten, čo sadi, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast“** (1Kor 3,6-7).

So skutočnosťou rastu sa stretávame dennodenne. Zasadíš semienko a vyrastie z neho pekný kvet, z malého srnčat'a vyrastie zdatný jeleň, maličký chlapček vyrastie v silného a zrelého muža. Ale aj malá dedina môže narásť na veľké mesto. Z biedneho a neschopného človeka môže vyrásť silná osobnosť. Rast, ako vidíme, sa uskutočňuje neustále všade okolo nás, a to tak v rovine prirodzenej, ako aj v rovine nadprirodzenej, duchovnej.

Krst je to malé semienko zasadené do zeme. A hoci je malé, môže z neho vyrásť niečo obrovské. Krst nesie v sebe úžasné dispozície, možnosti. Krstom dostávame Božiu milosť. Ona spôsobuje rast. A Božie kráľovstvo v nás rastie a my ani nevieme ako. Semienko je zasadené. A začína sa tu diať niečo krásne. Z malého semienka vyrastie možno čosi naozaj mohutné, krásne, mocné a sväté, jednoducho Božie. Je to zázrak. Malé semienko „ukrýva“ v sebe veľký strom. Má všetky danosti na to, aby vyrástol z neho mohutný strom, tak veľký, že v jeho korune môžu hniezdiť vtáky. Tak aj krst. Je to malé semienko, v ktorom je však skrytá veľká milosť a ona nás robí schopnými svätosti. V spolupráci s ňou Božie kráľovstvo v nás rastie.

Pamätajme na tieto skutočnosti: rast dáva Boh (Božia milosť), z nepatrného môže tu vyrásť niečo veľké. Príkladom je Panna Mária. Rast sa deje postupne **„...najprv steblo, potom klas a napokon plné zrno v klase“** (Mk 4,28).

Boh dá vyrásť semienku. Je tu však potrebná vhodná pôda, pripravená na to, aby v nej mohlo semeno klíčiť. A to je už na nás. Sme slobodní. Obdivujem Božiu úctu voči našej slobode. On vie, čo je pre nás dobré. Chce nám to aj dať. Avšak častokrát to neurobí, lebo my nechceme. Boh nám totiž nechce ublížiť. Aby sme

²⁷ Porov.: Wuppertálska študijná biblia. Evanjelium podľa Marka. Bratislava : Creativpress. 1993, vysvetlené Fritzom Rieneckerom, s. 102.

niečo mohli od neho dostať, musíme byť na to pripravení. Aby v nás Božie kráľovstvo rástlo, musíme byť na to pripravení.

Čítal som tento príbeh:

Misionár sa pýta indiánskeho náčelníka: „Prečo si sa ty ešte nestal kresťanom? Prečo si sa nedal pokrstiť?“ Náčelník pozrel misionárovi do očí a povedal: „Kresťania mnoho piť, kresťania ľudí biť, kresťania pravdu nehovoriť.“ Misionár zahabnený sklonil hlavu a o chvíľu povedal: „Máš pravdu, sú aj takí kresťania. Ale oni sú kresťania len podľa mena.“

Tu niečo nevyrástlo, ale ostalo zakrpatené. Akí sú to kresťania? Semienko bolo zasiate, ale nebolo mu dovolené rásť. A tak tu máme takzvaných papierových kresťanov, kresťanov len podľa mena. Každý jeden z nás dostal veľký dar. To semienko, ktoré v nás bolo zasadené, nesie v sebe nesmierne možnosti. A ak to dovolíme a budeme spolupracovať s Božou milosťou, môže narásť do úžasných rozmerov, až z neho vyrastie, zbuduje sa Božie kráľovstvo.

Peter Lippert vo svojej knihe Človek Jób hovorí s Bohom a takto sa modlí: „Keď sa ma dotýkaš, mohutne rastiem a moja vnímavosť stúpa cez všetky hranice a všetko sa mi stáva primalým. Keď ma však nechávaš nepovšimnutého, keď dych tvojho Ducha ma viac už nerozširuje, prepadáam sa do seba a strácam sa v každom šate. Všetko je príliš široké a nemám pre nič miesto a priestor. Ty stváraš moje vnútorné priestory, ako sa ti páči. Keď vojdeš, stáva sa moja obsažiteľnosť veľkou, takou veľkou, ako si ty sám. A všetko má tu dosť miesta. Keď však nie si v nej, niet pre nič miesta, všetko sa mi stáva priveľkým a primalým súčasne, nič sa už nehodí ku mne. Moje srdce je len vtedy malé, keď je uprostred tvojho sveta, ale keď prichádza k tebe, otvára sa a šíri, a svet sa stane drobúlym pre môj veľký hlad. No keď sa potom chcem vrhnúť na svet, aby som ho pohltil a ním sa nasýtil, odrazu nemôžem nič viac prijať, všetko je priveľké a prihojné. Už je to tak: všetko záleží na Tebe a na mne. Môj hlad po živote, moja potreba sveta, moja svetová priestorovosť, ktorú nosím v sebe, dvíha sa a klesá podľa splnení, ktoré im dávame, Ty a ja.“

Dobrý gazda vie tak robiť, aby mu na roli vyrástli pekné a na zrno bohaté klasy. Dobré si pripraví pôdu, vyčká vhodnú chvíľu a vtedy zaseje semeno. Ostatné nechá na dobrého Pána Boha. Všetci sme pokrstení Kristovým krstom. Semeno je zasadené, prijali sme Božiu milosť. Hoci by sa zdalo maličké, ono môže vyrásť v mohutný strom. Pamätajme však, že rast dáva Boh. A rásť môže len to, čomu dovolíme, aby rástlo. Lebo nekonečne dobrý Boh rešpektuje našu slobodu, veď sme jeho deti a veľmi nás miluje.

Amen.

Žit' krst

Krst nie je len jednorazový obrad, ale spôsob života, ku ktorému treba dieťa viesť a vychovávať.

Nestalo sa aj vám najmä v mestách na sídliskách, či vo veľkých supermarketoch, že ste nevedeli nájsť vchod či východ? Museli ste ho obísť aj niekoľkokrát, kým ste ho objavili. O hľadani vchodu hovorí aj dnešný úryvok evanjelia. Takže: ako sa vchádza do Božieho kráľovstva?

Na to nám odpovedá Ježiš v rozhovore s Nikodémom, keď mu hovorí: **„Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva“** (Jn 3,5).

Nikodém bol židovský učiteľ Zákona, dnešnou rečou povedané – teológ, odborník, znalec, „vedec“ v náboženských veciach. Preto mu Ježiš bez okolkov a priamo hovorí o novom zrození sa. Ale tu sa Nikodém ukazuje ako nechápavý, ako príliš pozemsky zmýšľajúci človek. A tak sa ukázalo, že Nikodémove vedomosti o Božích veciach, hoci bol učiteľ Zákona, boli na úrovni bežného Žida tej doby. Pýta sa: Ako sa môže človek narodiť ešte raz? Ved' to je fyzicky nemožné.

Ježiš ho trpezlivo pouča, že človek je stvorený nielen pre tento svet, ale aj pre večný život. Hovorí: **„Čo sa narodilo z tela, je telo a čo sa narodilo z Ducha, je duch“** (Jn 3,6). Existuje teda nielen fyzické, ale aj duchovné narodenie sa. Nebolo to pre Židov nič nové, bolo to len neobjavené. Ved' už proroci hovorili o vyliatí vody, ktorá očistí srdce od hriechov a ohlasovali dar Ducha, ktorého Boh vloží do takéhoto čistého srdca. Počuli sme to v dnešnom prvom čítaní z knihy proroka Ezechiela. Nikodém mal tieto veci ako znalec Svätého písma poznať. Preto bola namieste Ježišova výčitka: **„Ty si učiteľ Izraela a toto nevieš“** (Jn 3,10)? Aby nepatrila aj nám, pripomeňme si, čo znamená narodiť sa z vody a z Ducha Svätého.

Židia boli prijímaní do Božieho ľudu na ôsmy deň po narodení obradom obriezky. Bol to však len vonkajší symbol zmluvy a príslušnosti k vyvolenému národu. Tu prichádza Ján Krstiteľ, ktorý krstí v rieke Jordán vodou. Voda bola vždy považovaná, najmä v suchých oblastiach, za zdroj života. Kde tiekla voda, tam vyrastal život, vznikali oázy, osady. Kde nebolo vody, bola len pustá púšť bez života. Súčasne sa voda používala na očisťovanie pred rôznymi bohoslužobnými úkonmi, čím sa obrazne naznačovala čistota srdca. Preto Ján krstil vodou, ktorá znamenala život, ale aj pokánie, ochotu obnoviť sa znútra.

²⁸ Porov.: HRIC, M.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

No Ducha, ktorý oživuje, tu nebolo. Bol to len vonkajší symbol, ktorý čakal na svoje naplnenie.

Až Ježišov krst, teda krst v mene Otca i Syna i Ducha Svätého spôsobuje v duši človeka hlbokú premenu. Čo naznačuje liatie vody, očisťovanie od hriechov a nový život, to uskutočňuje Duch Svätý, ktorého nám poslal Otec. Preto Ježiš hovorí o narodení sa zhora, či o novom narodení sa. Tento krst nás očisťuje od dedičného hriechu a akéhokoľvek osobného hriechu, ak sme sa ho dopustili. Ale nielen to. Nebeský Otec nás prijíma za svoje adoptované deti, povyšuje nás za obyvateľov Božieho kráľovstva. Krst vtlačá do duše nezmazateľnú pečať, Kristov charakter. Nik a nič ho nemôže vymazať, je to znak slávy a slobody. Kto raz prijal krst, už ho nemusí nikdy opakovať, naveky je kresťan - ten, kto patrí Kristovi.

Aj keď je krst jedinečná a neopakovateľná udalosť, predsa nie je statický, ale dynamický. Krst je ako semeno zasadené do zeme, ktoré potrebuje a chce rásť, aby prinieslo úrodu. Toto semeno vyvíja aktivitu, keď rastie - prijíma živiny zo svojho okolia, spracúva ich a premieňa na svoju hmotu. Len ak je prostredie priaznivé, môže rásť a silnieť.

Podobne je to s krstom. Aj ten treba žiť, rozvíjať, prežívať ho každý deň. Krst je stav, nielen obrad v kostole, ktorý si sem-tam pripomenieme obnovou krstných sľubov, alebo prezeraním si albumu s fotografiami. Aj tieto deti, ktoré čochvíľa pokrstíme v mene Najsvätejšej Trojice, dostávajú týmto úkonom právo, ale aj povinnosť rásť a prinášať ovocie. Isteže je ďaleko čas, keď sa stanú zrelými kresťanmi. A práve na vás, ako prvých vychovávateľoch, závisí, v akom prostredí budú tieto deti vyrastať. Jedine ak my sami budeme chápať význam krstu a jeho hodnotu, jedine ak budeme žiť svoje krstné zasvätenie, jedine vtedy aj z týchto detí vychováme dobrých kresťanov. Nedajte sa zvieŕť týmto svetom, ktorý nám chce vtlačiť ideu falošnej slobody, podľa ktorej dieťa sa má samo v dospelosti rozhodnúť pre vieru a náboženstvo. Je to falošná sloboda, ktorá plodí ateistov a ľudí zblúdených, ktorí nechápu zmysel svojho života a sú napokon v živote nešťastní. Je to falošná sloboda, ktorá vychováva ľudí nevšímavých voči ľudskej biede a potrebám druhých, vychováva z nich egoistov. Naopak, každý jeden z nás je povinný žiť svoje krstné zasvätenie sa, žiť s Bohom, kultivovať prostredie, v ktorom žije, prekvasiť ho prítomnosťou Boha, ktorý je v ňom. Udalosť krstu týchto detí je pre každého z nás otázkou: Ako som doteraz realizoval svoje kresťanstvo v živote – v súkromí, v rodine, v práci alebo v spoločnosti? Som pripravený byť učiteľom viery pre svoje dieťa, krstné dieťa? To sú otázky, na ktoré si musíme pravdivo odpovedať a vyvodiť z nich patričné dôsledky pre svoj ďalší život.

Istá rodina mala na Vianoce pod stromčekom krásne jablká. Otec nemohol vynachváliť chuť a farbu ovocia. Matke sa zase páčilo, že jablká sú trvanlivé. Určite by vydržali až do jari. „Lahká pomoc“, hovorí na to ich malý chlapec, ktorý často počúval, že

z jadra zase vyrastajú iné rastliny a potom počul príslovie, že jablko ďaleko od stromu nepadne. „Jednoducho jadrá z jablka zasadíme a po rokoch budú také isté rásť aj v našej záhrade.“ Márne rodičia vyhovárali chlapcovi túto myšlienku. Preto mu umožnili, aby jadrá zasadil. Po rokoch síce vyrástli v záhrade malé stromčeky, ale jabĺčka na nich boli maličké, kyslé, ľudovo povedané - plánky.

„Ako je to možné, že z takého krásneho jablka sa vyvinie len taká obyčajná plánka“, čudoval sa chlapec. „To je skutočnosť, ktorú môžeme pozorovať, konštatovať, pre ktorú však chýba zdôvodnenie“, hovoril otec.

A podobne je to aj v duchovnom poriadku. Dieťa môže mať tých najlepších rodičov, ale ak je odkázané len na seba, vyrastie z neho zlý človek, ktorý je na obtiaž všetkým a najviac sám sebe, vyrastie ako taká ľudská plánka. Keď chceme mať krásny druh ovocia, jedného dňa musíme zrezať celú hornú časť neužitočnej plánky a nasadiť na dolný diel, na tzv. podložku, rub z ušľachtileho, žiadaného druhu. Spojenie dobre obviažeme, zatrieme voskom a po čase vidíme, ako z očka vyrastá nová, krásna koruna, ktorá prinesie vzácne a bohaté ovocie. A tak je to aj vo výchove. I dieťaťu sa musia odňať zlé vlastnosti samolúbosti, vzdorovitosti, pýchy, lenivosti a všetky ostatné detské necnosti a potom nasadiť počiatok, semienko, rub dobrých vlastností (porov. Logos, 1946).

Krst je takýto základný rub, z ktorého vyrastá dobrý život milosti, prostredníctvom ktorého nám už teraz na zemi Boh dáva účasť na daroch nebeského kráľovstva.

Už poznáme vchod do Božieho kráľovstva. Dvere sú dokonca otvorené a Boh nás pozýva vstúpiť. Kiež počujeme jeho hlas a nanovo vstúpime do spoločenstva s ním. Kiež začneme meniť seba, aby sme spolu s Kristom vytvárali zdravé prostredie v našich rodinách ako v základných bunkách spoločnosti, v ktorej budú vyrastať tieto deti. Aby sme mohli na konci nášho pozemského života počuť: **„Dobrý a verný sluha, vojdí do radosti svojho Pána“** (Mt 25, 21).

Amen.

Krst detí, Obdobie cez rok, 15. nedeľa "A"

Mt 13,1-23²⁹

Tajomstvá Božieho kráľovstva.

Povzbudiť rodičov, krstných rodičov, aby semeno Slova nebeského rozsievala Ježiša Krista zasiate do srdc ich malých detí, zveľaďovali, starali sa oň, aby mohlo prinášať bohatú úrodu.

²⁹ Porov.: KATRENČÍK, M.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

Noviny priniesli zaujímavú správu. Archeológovia, ktorí robili vykopávky v Egypte, našli v jednej z faraónskych hrobiek, starej okolo 5000 rokov, za hrst' zrníček obilia. Zopár z nich vložili do zeme a poliali vodou. Na veľké prekvapenie za nejaký čas vzišli zo zeme zelené rastlinky. Zrná si po niekoľko tisícročí zachovali silu rastu.

Podobne je to aj s Božím slovom. Aj ono je tisícročia staré, a tak ako prinášalo úrodu v minulosti, i dnes je schopné naďalej rásť a prinášať úrodu v srdciach a skutkoch ľudí.

Drahí rodičia, krstní rodičia, bratia a sestry. Ježiš aj nám adresuje slová: **„Vám je dané poznať tajomstvá Božieho kráľovstva; ...hľadia a nevidia, počúvajú a nepočujú, ani nechápu“** (Mt 13,11.13b)!

Adresuje ich v prvom rade vám, rodičia týchto malých detí, ktoré sa za okamih stanú novým stvorením, stanú sa Božími deťmi.

Kristus neočakával od svojich poslucháčov slepú vieru. Chcel, aby jeho zvestovanie nebeského kráľovstva bolo pre nich zrozumiteľné. Mali ho nasledovať a veriť mu z dobrých dôvodov. Aby dosiahol tento cieľ, nepoužíval žiadne zložité teologické pojmy a predstavy. Ježiš pripomína svojim poslucháčom skôr udalosti zo života, ktoré im boli z ich vlastnej skúsenosti blízke. Také je aj podobenstvo o rozsievачovi. Verne zachytáva poľnohospodársku situáciu tejto konkrétnej oblasti.

Pretože sa vtedy zhromaždilo veľa ľudí na brehu jazera, sadol si Ježiš do loďky a odrazil trochu od brehu, aby mal na poslucháčov lepšiu výhľad, ale aj aby ho oni lepšie počuli. Ježiš však vysvetľuje podobenstvo iba učeníkom. Pri otázke učeníkov – Prečo je tomu tak? – Ježiš vychádza z toho, čo aj citovaný Izaiášov výrok: **„Budete počúvať a nepochopíte, budete hľadiť a neuvidíte. Lebo otupelo srdce tohto ľudu: ušami ťažko počujú a oči si zavreli, aby očami nevideli a ušami nepočuli, aby srdcom nechápali a neobrátili sa, aby som ich nemohol uzdraviť“** (Iz 6,10). Ľudia v skutočnosti nepočúvajú, nemôžu veriť, lebo nie sú ochotní počúvať.

Postoj nepočutia alebo aj odmietnutia Božieho slova z Ježišových čias nachádzame aj v dnešnej dobe ako postoj nezaujmu, nepochopenia a opustenia Slova zo strany človeka dnešnej doby.

Pôda, na ktorú padajú zrná, je celý svet, každý človek, srdce každého jedného z nás. Rozsievач–Kristus rozsieva zrno–Slovo s veľkou láskou; ale výsledok v najväčšej miere závisí od kvality pôdy, od postoja človeka k Slovu, od srdca každého jedného z nás. Štyri druhy pôdy, do ktorých zasieva rozsievач zrno, môžeme parafrázovať do troch druhov ľudských srdc.

Zatvrdnuté srdce: charakterizuje ho pôda na ceste, je udupaná, úplne stvrdnutá. Vystihuje ľahkomyselné, prázdne duše, hotové prijímať iba vonkajšie

veci. Srdcia žijú odvrátené tvárou od Boha, sú ako neobrábaná nekultivovaná pôda. Srdce počuje Božie slovo, ale diabol ho rýchlo vyrve.

Rozdelené srdce: skalnatá pôda a trnie; kamenistá pôda predstavuje povrchné srdcia, bez vnútornej hĺbky, nestále, chvíľkové, neschopné vytrvalosti. Srdce chce prijať Božie slovo, ale keď nastane situácia konfrontácie s ťažkosťami, problémami, hneď ustúpi. Neschopné priniesť obeť.

A trnistá pôda? Trnie, to sú vlastne naše každodenné ťažkosti, naše povahové predpoklady, sklon k hnevu, žiarlivosti, precitlivenosti, zúfalstvu, to je srdce presiaknuté hlboko zakoreneným lakomstvom, ktoré oceňuje iba to, čoho sa môže dotknúť. Ráno sme sa v modlitbe a pri Božom slove pevne na celý deň odovzdali svojmu Pánovi, no všetko, o čom sme v rannej hodine v tichosti hovorili s Bohom, čoskoro zakryjú a zastrú ťažkosti a celodenná práca. A čím viac sa deň schýľuje, tým viac sa vzdľujeme od Boha a jeho slova. Všetchný deň so svojím niekedy veľkým tlakom ubíja a drví Božie slovo v našich slabých srdciach, takže osivo, hoci najvyššej kvality, je napokon celkom udusené.

Otvorené srdce: to je dobrá kvalitná pôda, prijímajúca milosti a prinášajúca veľa dobrého ovocia. Srdce, ktoré prijíma Božie slovo a robí si z neho normu svojho života. Verné spoločenstvu Cirkvi, dôsledné v práci, rodine, zamestnaní; nachádza Kristovu tvár v bratoch a sestrách a vie odpustiť a milovať aj svojich nepriateľov.

Mať takéto otvorené srdce – to je prvoradou úlohou a povinnosťou hlavne vás, milí rodičia a krstní rodičia, ktorí ste dnes priniesli svoje dieťa na krst. Krstom sa tieto deti včlenia do Božej rodiny, stanú sa novým stvorením, oblečú si výzbroj samého Krista, stanú sa milovanými deťmi Nebeského Otca a bratmi a sestrami Ježiša Krista.

Ale najskôr vy sami musíte mať takéto srdce, aby ste boli svojim deťom prvými svedkami a učiteľmi viery. Vaše srdcia si musia zvoliť Božie slovo za normu svojho života. Vaše srdcia by sa mali stať vďaka prvotriednemu semenu – Božieho slova najkrajšími záhradami sveta, aby ste mohli z nich „presádzať“ kvalitné, silné rastliny“ do srdca svojich detí. Je vašou povinnosťou stať sa záhradníkmi srdca svojich detí. Záhradníkmi, ktorí sa starajú o kvalitnú záhradu srdca svojich detí, o záhradu s kvalitnou pôdou, o záhradu, v ktorej sa pomaly zasieva najkvalitnejšie semeno, semeno Božieho slova; aby burina nezničila toto dobré semeno. Burina povahových črt vašich detí, burina zlej výchovy od malička, burina zlých príkladov zo strany rodičov. Semienko hodené Rozsievateľom prinesie svoju úrodu len vtedy, ak sa nachádza v brázde duše, ktorá ho prijíma, zavlažuje vierou, láskou a čistotou.

Drahí bratia a sestry, milí rodičia a krstní rodičia, ako mocne pôsobí slovo Božie na naše brázdy duše, na to máme mnoho príkladov zo života svätých.

Sv. Augustín v jednom zo svojich najväčších diel Vyznania píše o tom, ako raz zo samej zvedavosti vošiel do kostola v Miláne, kde kázal sv. Ambróz.

Počúva jeho slová, uvažuje o nich a cíti v sebe podivné pohnutie, radosť, ale i žiaľ. Tento kazateľ sa často vo svojich kázňach odvolával na Písmo sväté, a tak Augustín, aby týmto slovám lepšie porozumel, začal čítať tú "Svätú knihu", a to bol začiatok obrátenia muža, ktorý čoskoro svojimi učenými spismi osvecoval a osvecuje Cirkev Božiu. Sv. František Xavorský počul raz v kázni slová Písma svätého: "Čo je platné človeku, keby aj celý svet získal, ale ujmy by utrpel na svojej duši" (Mt 16,26)? A tieto slová padli do jeho duše ako blesk a premenili ho na svätca. Odišiel do vzdialených krajín a hlásal evanjelium mnohým pohanom.

Pri cirkevnom zhromaždení v Antiochii kázal biskup Nonus pred chrámom sv. Juliána. Šla tadiaľ i Pelágia, povestná herečka. Bola skvostne odetá a jej oči blúdili nestydlivo po zástupe. Všetci sa odvracali od márnivej a zvodnej osoby. Len biskup Nonus neodvrátil zrak od nej, ba ukázal na ňu a povedal: "Táto osoba sa usiluje, aby sa páčila ľuďom a my sa tak málo usilujeme, aby sme sa páčili Bohu!" Pelágia ostala stáť ako ohrozená a počúvala jeho kázeň. Milosť Božia ju pohla, oči sa jej naplnili slzami. Po kázni šla za biskupom sa pýtať, čo má robiť, aby odčinila svoje hriechy. Na jeho radu svoje skvostné rúcho a bohatstvo rozdala chudobným, prijala milostivé rúcho sv. krstu a strávila ostatný čas svojho života modlitbou a prísnou kajúcnosťou. A dnes, drahí bratia a sestry, túto kajúcnicu ctíme ako sväticu.

Aj jej srdce sa postupne premenilo zo zatvrdnutého na srdce otvorené; otvorené na zrná božského Rozsievača, Ježiša Krista. Dobré zrno padlo do úrodnej pôdy a prinieslo hojnú úrodu tridsaťnásobnú, šesťdesiatnásobnú, stonásobnú.

Milovaní, Ježišovo učenie o Božom nároku a Božom prisľúbení, poznať tajomstvá Božieho kráľovstva môže pochopiť len ten, čo verí v Ježiša a v ňom sa stretáva s tajomne sa zjavujúcim Bohom.

Vám, milí rodičia, je zverená od Boha starosť a výchova o tieto deti, preto dbajte, aby vždy verili v Krista, v ňom sa stretávali s tajomne sa zjavujúcim Bohom, a tak poznávali tajomstvá Božieho kráľovstva. Aby vždy pozerali a videli, počúvali a chápali.

Amen.

Pane, daj nám chlieb z neba*Poučiť rodičov o dôležitosti svedectva pri kresťanskej výchove dieťaťa.*

Istý novinár robil raz anketu, ktorej úlohou bolo zistiť, koľko v ktorej krajine by boli ľudia ochotní pracovať za jeden peceň chleba. V meste Hamburg ho vysmiali, v New Yorku ho zatkla polícia a v africkom Senegale sa ľudia ponúkli, že by za chlieb pracovali tri hodiny. V štáte Rwanda boli ochotní pracovať celý deň. Tak rôzne je vnímaná hodnota chleba.³¹

Aj v dnešnom Božom slove je ústrednou myšlienkou chlieb, nie materiálny, ale chlieb z neba. Pán Ježiš hovorí: „***Ja som chlieb života.***“ A ďalej pokračuje prísľubom: „***Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť***“ (Jn 6,35).

Kto z nás by nepoznal chlieb? Všimli ste si, že chlieb je tu v podstate i pre iných? Predstavte si taký chlieb, ktorý by nechcel byť pre iných, ale chcel by zostať sám pre seba. Čo sa s ním stane? Stvrdne, skamenie, splesnivie a pokazí sa. Keď teda Ježiš vraví: „***Ja som chlieb***“, to znamená - ja som pre iných, ja existujem pre to, aby mali život a mali ho hojne. Jestvujem pre iných a to nielen jednorazovo, alebo raz do roka či do mesiaca, ale každodenne, každú chvíľu, bez prestávky, bez oddychu. Ježiš je nám teda stále k dispozícii.³²

Bratia a sestry, okrem skutočnosti chleba, na ktorú nám už poukázalo Božie slovo, stretávame sa ešte dnes s dvoma skutočnosťami. Nedeľa ako oslava zmŕtvychvstania nášho Pána a zároveň budeme svedkami znovuzrodenia tohto malého dieťaťa pre večný život. Všetky tri skutočnosti dnes sprevádzajú dnešný deň. Zišli sme sa pri stole Božieho slova a tela a prijímame pozvanie od Pána keď, ako sme počuli v prvom čítaní, hovorí: „***Hľa, ja vám zošlem chlieb z neba ako dážď***“ (Ex 16,4), chlieb, ktorý znamená večný život. Tu prosíme aj my Pána, aby zmenil náš život v život Božieho dieťaťa. Sv. Pavol nás vyzýva v druhom čítaní, aby sme si obliekli nového človeka, stvoreného podľa Božieho obrazu (porov. Ef 4,24). Starý človek sa rodí v Božie dieťa. I toto dieťa, ktoré dnes prijme na čelo znak kríža, znak nášho Spasiteľa, sa oblečie v prameni krstnej vody v nového človeka, v milované Božie dieťa. Tak ako nás pri krste, dnes aj toto malé dieťa teraz Kristus pozýva k sebe slovami sv. Jána evanjelistu: „***Ja som***

³⁰ Porov.: JURÍK, J.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

³¹ Porov.: WOJTOWICZ, K.: *O kázni a dáždnikoch*.. Bratislava : LÚČ, 1992, s. 69.

³² Porov.: VRABLEC, J.: *V službe slova*. Rím : SÚSCM, 1991, s. 235.

chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť“ (Jn 6,35).

Vám, rodičia a krstní rodičia, ktorí ste dnes priniesli vaše dieťa, bude tiež zverená jeho viera, kým samo, keď dospeje k vlastnému rozumu, ju bude môcť rozvíjať a v nej rásť. Všetci za ten čas, kým sa tak stane, bude na vás, aby ste miesto neho volali spolu so žalmistom: „**Pane, daj nám chlieb z neba**“ (Ž 78,24). Tak ako som už spomenul, že dnes slávime nedeľu na pamiatku zmŕtvychvstania nášho Pána, slávime aj znovuzrodenie vášho dieťaťa pre večný život. Vaše dieťa si oblečie nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. No toto je len začiatok dlhej, strmej a ťažkej cesty životom, kým sa raz stretne so Stvoriteľom vo večnej blaženosti. A tu sa črtá úloha, právo, ale aj povinnosť. Za chvíľu v obrade krstu si budete žiadať od Cirkvi krst pre vaše dieťa. Tým však, ako hovorí liturgický text, vezmete na seba aj povinnosť vychovávať ho vo viere, aby potom zachovávalo Božie prikázania a milovalo Pána Boha. Toto bude vaša úloha, ktorú bude vaše dieťa od vás v prvých rokoch života potrebovať, kým dospeje k schopnosti osláviť svojím životom Stvoriteľa. A vy, krstní rodičia, pokračuje ďalej liturgický text, máte pomáhať rodičom plniť túto povinnosť.

Milí rodičia a krstní rodičia. Dieťa potrebuje vyrastať v duchu viery, pravdy a lásky. Vy mu načrtnuté prostredie musíte pripraviť svedectvom svojho života. Vaša viera a láska bude aj jeho vierou a láskou v pravde. Nie kňaz, katechéta či učiteľ mu bude prvým svedkom viery, ale vy ste tými, ktorým sa o chvíľu zverí svetlo Kristovo, a na vás bude, aby vaše dieťa kráčalo vždy vo svetle Kristovom a vytrvalo vo viere až do konca, aby biele rúcho, v ktoré sa oblečie, prinieslo nepoškvrnené do života večného. No k tomuto veľkému poslaniu budete potrebovať veľa sily. Tu je miesto vo vašom snažení pre Boha, aby bolo vaše svedectvo pre vaše dieťa pravdivé, pre pôsobenie milosti, ktorú budete potrebovať. A túto milosť pre seba i dieťa vám ponúka Boh vo sviatostnom živote. Najmä Eucharistia nech sa stane žriedlom všetkej sily vo vznešenom poslaní svedkov viery, ktoré z vášho rodičovstva vyplýva. Žalmista volá: „**Pane, daj nám chlieb z neba**“ (porov. Ž 78,24). Toto je ten chlieb, ktorý posilní vaše svedectvo.

Príbeh hovorí o človeku, ktorý mal v živote len trápenie, ale sa neprestával modliť: „Pane, prosím ťa, daj, nech aspoň vyhrám v lotérii.“ Mal sa čím ďalej, tým horšie, ale stále sa modlil: „Pane, pomôž mi, nech vyhrám v lotérii.“ Jeho modlitba každodenne stúpala do nebies: „Pane, pomôž mi.....daj, nech vyhrám v lotérii.“ Až ho raz v noci prebudil Boží hlas: „Tak mi tiež pomôž a kúp si aspoň lós.“³³

Čo nám môže príbeh povedať? Isto nielen vy, rodičia a krstní rodičia, ale aj celé naše farské spoločenstvo si praje a túži, aby vaše dieťa bolo dobrým

³³ Porov.: FERRARI, B.: *Ďalší příběhy pro potěchu duše*. Praha : Portál, s. r. o., 1997, s. 44.

človekom, dobrým kresťanom a neskôr dobrým svedkom viery pre svoje deti i celé spoločenstvo Cirkvi. Za toto sa budeme modliť k Pánovi s vami. No ako Pán potreboval pomoc od muža v príbehu, aj od nás bude potrebovať pomoc. A to svedectvo nás všetkých. Našu konkrétnu pomoc a svedectvo dokážeme podať len vtedy, keď prijmems Božie pozvanie k životu milosti, keď na výzvu Pána: „**Hľa, ja vám zošlem chlieb z neba**“ (Ex 16,4), budeme so žalmistom volať: „**Pane, daj nám chlieb z neba**“ (Ž 78,24) a bez váhania prijmems výzvu sv. Pavla obliecť si nového človeka stvoreného na Boží obraz (porov. Ef 4,24).

Toto očakáva od nás vaše dieťa a Boh sám. Prajem sebe i vám, aby sme ako svedkovia viery mohli spolu raz s vašim dieťaťom požívať chlieb života, ako hovorí Pán Ježiš: „Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť.“

Amen.

Krst detí, Obdobie cez rok, 25. nedeľa “B“

Mk 9,30-37³⁴

Kto je prvý v Božom kráľovstve?

Priviesť všetkých rodičov k zodpovednosti za kresťanskú výchovu svojich detí.

Nedávno sa v našej krajine konali parlamentné voľby. Každý z nás očakával, ako to všetko dopadne. Netrpezlivo sme pozerali v televízii predbežné výsledky. Napätie sa dalo krájať hlavne v centrách kandidujúcich strán. Po zverejnení výsledkov prinášali rozhovory s predsedami budúcich parlamentných strán. Z každej centrály bolo vidieť výbuchy radosti a jasania nad tým, že ich strana bude vládnuť. Vtedy som si v duchu pomyslel: Vedia niektorí z týchto ľudí, čo to značí vládnuť? Uvedomujú si, že vládnuť znamená v prvom rade slúžiť všetkým?

Ježiš v dnešnom evanjeliu napomína apoštolov: „**Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých**“ (Mk 9,35).

Reaguje tak na ich hádku, kto je medzi nimi prvý. Ich myšlienky boli iste veľmi jednoduché: mysleli zrejme na niečo také, ako sú ministerské kreslá pri úrade Mesiáša. Predstavovali si kráľovstvo Mesiáša veľmi pozemsky, a rovnako si predstavovali aj jeho veľkosť: prvé miesta, sláva, moc. Prekrikovali sa, kto

³⁴ Porov.: MARKO, S.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

z nich má väčšiu dôveru u Ježiša. Predsa však v podvedomí cítili, že to nie je celkom v poriadku. Keď prišli do Kafarnauma a Pán Ježiš sa ich pýtal na tému ich rozhovoru, nechceli ani len odpovedať a radšej mlčali. No Ježiš dal odpoveď nielen im, ale aj nám. Veľkosť v Božom kráľovstve a v Božích očiach sa získava službou. Skutočná veľkosť kresťana nie je v sláve, v prvých miestach, ani v moci a bohatstve, ale v poníženej každodennej službe. Nebojme sa toho slova. Ved' sám Pán Ježiš povedal o sebe, že neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť. On je tým najväčším Pánovým služobníkom. Aj Panna Mária sa nazvala Pánovou služobnicou. Aj apoštoli po zmŕtvychvstaní sa nazývali Božími služobníkmi, otrokmi v službe Ježiša Krista. V kresťanskej obci všetci sme navzájom služobníkmi: ako otcovia a matky vo svojich rodinách, ako bratia a sestry v spoločnosti, ako kňazi a veriaci v Cirkvi. Aj kňazské poslanie je predovšetkým službou: Kristovi a veriacim. Pravda, naša služba nie je otroctvom - je to vzťah detí k svojmu Otcovi. Toto chcel Pán Ježiš ukázať aj nasledujúcim úkonom a slovom. Postavil dieťa uprostred učeníkov, objal ho a hovoril: **„Kto prijme jedno z takýchto detí v mojom mene, mňa prijíma. A kto prijíma mňa, nie mňa prijíma, ale toho, ktorý ma poslal“** (Mk 9,37). Tak sa nám dostáva najvyššej hodnosti, hodnosti «Božieho dieťaťa».

Rodičia, krstní rodičia, rodina, prinášate svoje dieťa do Božieho chrámu, aby prijalo prvú sviatosť na svojej duchovnej ceste, a to sviatosť krstu. V nej nás Boh prijíma za svoje deti a vytrháva nás z tmy dedičného hriechu. Pokrstený človek sa včleňuje do Cirkvi a poznačuje nezmazateľným znakom ako príslušník Božieho ľudu. Účasť na Božom živote získaná krstom má hlboké a tajomné dôsledky. V pokrstenom človeku začne prebývať ako vo svojom chráme Duch Svätý. V krste sa pripomína a uskutočňuje veľkonočné tajomstvo, pretože krstom prechádzajú ľudia zo smrti hriechu do života milosti.

Narodením dieťaťa sa začína aj vaša služba. Dieťa má žiť šťastne a plodne, má splniť svoje životné poslanie, dosiahnuť vlastnú dokonalosť a byť platným členom ľudskej spoločnosti. To si od rodičov vyžaduje veľkú starostlivosť, obete a najmä lásku. Aj tu platia Ježišove slová: **„Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých“** (Mk 9,35). Rodičia nesú zodpovednosť za výchovu svojich detí a je to aj ich právo. Lenže neexistuje právo bez povinností. Dnes sa ozývajú hlasy niektorých ľahostajných rodičov: Nebudem zaťažovať dieťa chodením na náboženstvo, nech sa v budúcnosti rozhodne samo. Aj takto zdôvodňujú mnohí rodičia vyhranenosť, nechť či ľahostajnosť k náboženskej výchove svojho dieťaťa. Neskôr si vyberie, či veriť, alebo neveriť, či byť katolíkom, alebo budhistom... Vyberie si svojho boha v panteóne náboženstiev. Zbytočné je posilať ho teraz na náboženstvo.

Nie je kult slobody takto zmýšľajúcich ľudí dotiahnutý do absurdna? Ved' koľko iných rozhodnutí už urobili za svoje dieťa! Rozhodli sa priviesť ho na

svet. Nechali ho narodiť sa do určitej rodiny, vybrali mu vlast', reč a zvyky. Dieťa si nemôže slobodne vybrať ani farbu očí, ani formu nosa, ba dokonca ani len značku mlieka či plienok. Vo všeobecnosti si nevyberá ani medzi možnosťami - chodiť alebo nechodiť do školy, nehovoriac už o rôznych rodičovských záujmoch, realizovaných práve prostredníctvom detí...

„Raz si vyberie...“ Pravdaže, je to jeho legitímne právo! Lenže vybrať si môže za predpokladu, že existuje možnosť výberu. Vybrať si môže iba to, čo pozná. To, čo pozná nielen čisto chladným rozumom, ale poznaním, ktoré má zdroj a pôvod v srdci.

Aby sa študent rozhodol medzi maliarstvom, sochárstvom alebo architektúrou, je potrebné, aby trochu poznal kresbu. Ak sa má rozhodnúť medzi klavírom, husľami alebo kontrabasom, je potrebné, aby trochu poznal hudbu.

Ako si mladý človek bude môcť vybrať v náboženskej oblasti, ak má o nej iba hmlisté poznanie, a a j to len na základe ironických poznámok dospelých alebo deformované predstavami, ktoré k nemu prichádzajú prostredníctvom médií?

Istý človek vysvetlil v televízii dôvod, prečo sa rozhodol dať svojim deťom náboženskú výchovu: „Neskoršie,“ povedal, „budú mať vo svete veľa príležitostí konfrontovať svoju vieru so všetkými formami pochybností a negácií. Ak budú chcieť, nebudú mať žiadne ťažkosti zbaviť sa jej. V opačnom prípade prilnúť ku kresťanskej viere by však bolo viac- menej nemožné. A to by pre nich mohla byť veľká škoda.“

Tento človek urobil tak preto, aby sa jeho deti mohli raz slobodne rozhodnúť.

Áno, drahí rodičia, každé dieťa si raz vyberie. Dajte mu však možnosť, aby si mohlo vybrať Ježiša. Buďte mu svedkami viery svojou službou a svojím príkladom, aby z našich rodín vychádzali charakterní ľudia, osožní Cirkvi i spoločnosti. V tomto máte veľkú zodpovednosť voči svojmu dieťaťu. Výchovu detí pokladajte za službu, ktorá je však vyznačením a nie ponížením. Tak budete v Božích očiach veľkí. A verte, že táto služba sa vám raz vráti v starobe, keď ju budete potrebovať od vašich detí, lebo ju budú vidieť u vás celý život. Tak si pripravíte aj požehnanú starobu. Týmto krstom dávate pozitívny signál, že tak chcete konať a buďte si istí, že Boh vám v tom pomôže.

Amen.

Prijatím dieťaťa a krstu sa prijíma Božie kráľovstvo

Vyzdvihnúť túžbu rodičov prijať dieťa do rodiny, ktoré krstom prijíma Božie kráľovstvo. Ostatných veriacich povzbudiť, že stať sa deťmi znamená začať žiť s Bohom v Božom kráľovstve.

Keď sme boli deťmi a hrávali sme sa v skupinkách, niekedy sa stalo, že sme sa pohádali a kamarátstvo sa načas pretrhlo. Tak sa vytvorili dva tábory: tí, ktorých sme už v skupinke nechceli a tí, ktorí si udržali svoje postavenie. S tými prvými sme sa už nechceli hrať. Zrazu boli pre nás neprijateľní. Už nám nevyhovovali, lebo nespĺňali naše predstavy. Nevedeli sme prežiť, že zradili partiu, a preto sme im nevedeli odpustiť.

Ale to sme nezažívali len ako deti. Aj dnes sme často svedkami toho, že dokážeme jeden druhého ľahko odpísať. Často to zažívame v školách, práci, všade tam, kde je kolektív ľudí alebo nejaké spoločenstvo.

V evanjeliu sa odohráva podobná situácia. „**Ježišovi začali prinášať deti, aby sa ich dotkol. Ale učeníci ich okrikovali**“ (Mk 10,13).

Zvláštne. Tí, ktorí majú slúžiť ľuďom, ich teraz odháňajú. Zdá sa, že učeníkov ľudia zrazu vyviedli z miery, a tak na nich pokrikovali. Bránili im, aby ich Ježiš prijal. Podľa nich príčinou však boli deti. Nie žeby mali ku deťom odpor, ale možno si povedali: Tu ide o vážne veci. Deti im nerozumejú a nevnímajú ich. Načo s nimi zaťažujú Učiteľa. Mali pocit, že deti sa nehodia do ich spoločenstva. Jednoducho nespĺňali ich momentálne predstavy, a tak ich neprijali.

Ježiš im ale hovorí: „**Nechajte deti prichádzať ku mne, nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo**“ (Mk 10,14). On má čas a priestor pre každého. Na Ježišovi vidno, že mal vždy akýsi hlad po človeku. Bolo to preto, lebo miloval ľudí. Základný prejav jeho lásky bol v tom, že prijal každého, kto k nemu prišiel. Nedokázal nikoho odmietnuť.

Moment prijatia. Čo všetko v živote prijímame a čo odmietame? Čo všetko dávame a zároveň strácame, aby to prijali iní? Každý jeden z nás sme vďaka Božej láske skrze našich rodičov dostali život, najväčší Boží dar a zároveň najväčší dar rodičov nám a Bohu. Pápež Ján Pavol II. hovorí, že: „Dieťa je prvý a najväčší dar Stvoriteľa stvoreniu.“ Lebo všetko, čo nám Boh dáva a my to prijímame, je dar, nezaslúžený dar, obrovská milosť.

Aj vy, ktorí túžite, aby dnes bolo pokrstené vaše dieťa, vďačíte svojim rodičom za dar života. Sami ste sa teraz rozhodli darovať život. Boh zvláštnym spôsobom

³⁵ Porov.: SOPKO, M.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

vložil do človeka túžbu, ktorá ho pohýna, aby aj on túžil po živote. Aby dával život zo svojho tela a naplnil ho životom s Bohom. Rodí sa život pre život, život na zemi pre život v nebi. Sám Ježiš hovorí: „**Kto prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma**“ (Mt 18,5). Prijali ste dieťa. Ono teraz spolu s vami utvára jednu rodinu a to je Božia vôľa. Božia vôľa je žiť v rodine, prijať do života dieťa. Predpokladám, že chcete plniť Božiu vôľu, lebo veríte Bohu. V jeho vôli je ukryté šťastie človeka, zmysel života. V jeho vôli sa dáva on sám. Sám dal toto veľké prisľúbenie a dar. Prisľúbil, že kto prijme dieťa, prijme jeho. Veď každý nový život, každé dieťa je Božím obrazom. V každom z nich je prítomný on sám - žehnajúci Boh - plný milosti a lásky.

Možno, že ste už počuli mnoho podobných prípadov, z ktorých teraz jeden spomeniem.

Rozprával mi ho istý kňaz. Išlo o mladých manželov. Mali už jedno dieťa, ktoré sa tešilo zdraviu, a tak boli šťastní. Samozrejme, že túžili po väčšej rodine. A keďže priali životu, rozhodli sa mať ďalšie dieťa. Mladá mama, už v požehnanom stave, sa v určenom dni vybrala na vyšetrenie plodu. Doktorka ju začala vyšetrovať, no po chvíli zosmutnela, čo matku znepokojilo. Spýtala sa, čo sa deje a či je všetko v poriadku. Doktorka jej po chvíli povedala: „Mozog vášho dieťaťa pracuje v nepravidelných intervaloch. Pravdepodobne ide o mozgovú dysfunkciu. To ale znamená, že dieťa sa s vysokou pravdepodobnosťou narodí mentálne postihnuté. Matka ostala zlomená. Vyskočila otázka, čo robiť.“

Spolu s manželom sa rozhodli, že sa pôjdu poradiť k miestnemu kňazovi. Bol to ten, ktorý mi to rozprával. Pýtali sa ho: „Čo máme robiť?“ Bol v rozpakoch, lebo nie vždy vie kňaz vyriešiť problém. Ale podal východisko. „Prijmite situáciu, v ktorej ste a modlite sa k Bohu, aby vám ukázal svetlo, čo robiť. Mladí však boli rozhodnutí, že najlepšia cesta bude predsa len potrat. Kňaz im rázne povedal, aby to nerobili, ale prosili Boha o uzdravenie. Veď on je mocný a jemu je všetko možné. Rodičia potom odišli a po celý čas sa spoločne modlili za svoje dieťa. Aj tak však boli okamihy, kedy ich viera bola v bode mrazu. No až potom, keď sa im narodilo dieťa, spoznali, že zvíťazili. Dieťa sa narodilo zdravé.“

Moment prijatia. Prijali momentálnu situáciu a uprostred nej prijali aj Boha. On im pomohol uvidieť život v pravde, a tak dieťa prijali. Milí rodičia! Aj vy ste s láskou prijali vaše dieťa a s ním ste do svojej rodiny pozvali aj Boha. Dieťa bude rásť na tele i na duchu. Bude spoznávať ľudí okolo seba, bude zažívať vašu lásku. Neskôr pochopí aj nekompromisnú realitu života. Avšak v každej situácii bude povolané, aby zrelo v charaktere, v živote s Bohom a v Bohu. Nato potrebuje silu a požehnanie Pána. Túto silu dáva Boh v krste, aby sme mohli vstúpiť do života s ním. Tu nám zmýva dedičný hriech a každé dieťa prijíma za svoje adoptívne dieťa. V krste sa stávame Božími deťmi. Tu do

nás vkladá Boh tú drahocennú perlu, o ktorej hovorí Ježiš, že človek predá všetko, čo má, aby ju kúpil. Tou perlou je Božie kráľovstvo.

Prijatím krstu sme teda všetci prijali Božie kráľovstvo, ktoré bolo na počiatku ako semeno. Ježiš ho prirovnáva k viacerým veciam. Vo všetkých prípadoch sa javí ako čosi, čo je razantné, má obrovskú silu. Je také silné, že preniká celý život človeka. Až do takej miery, že vyrastie vo veľký strom, v ktorého konároch môžu hniezdiť nebeské vtáky.

Božie kráľovstvo je však vždy o vzťahu ja a Boh. Máme v sebe veľký potenciál a od nás závisí, čo s ním urobíme. Toto dieťa krstom vstupuje do života s Bohom a my ostatní máme čerpať silu do života práve na príklade tohto dieťaťa. Sám Ježiš hovorí: „**Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň**“ (Mk 10,15).

Tu máme maličkého človeka, ktorý hoci nevie hovoriť, predsa hovorí, svedčí. Je ťažké pochopiť, čo hovorí a zároveň od nás Boh žiada? Už sme dospeli a znova sa máme stať deťmi? Načo je to dobré? Na to je iba jediná odpoveď. Aby sme mohli Boha poznať, aby sme ho mohli prijať, Pán nám hovorí: „Ak sa staneš podobný dieťaťu, uvidíš ma. Pochopíš, akou veľkou láskou ťa milujem. Dávam ti všetko, čo mám, celé Božie kráľovstvo. Vojdi doň.“

Moment prijatia. Boh nás vyzýva, aby sme sa stali deťmi a mohli prijať Božie kráľovstvo už tu na zemi. Od tej chvíle, čo sme prijali krst, prijali sme aj Božie kráľovstvo. V ňom prijímame trojjediného Boha. On žije v nás a my v ňom. Preniká celý náš život. No vzťah s ním bude natoľko rásť a rozvíjať sa, nakoľko ho budeme hľadať. Nakoľko mu dáme svoj život každý deň. Je len jedna cesta, ako sa to deje. Ak zatúžiš stať sa dieťaťom, budeš môcť prijať Božie kráľovstvo. Keď ho prijmeš už tu na zemi, Pán ti na konci života povie: „Stal si sa pre mňa dieťaťom i keď to mnohí pokladali za bláznovstvo, teraz pod' a vojdí do nebeského kráľovstva.“

Amen.

Krst detí, Obdobie cez rok, 27. nedeľa “B”

Mk 10,13-6³⁶

Krst – začiatok života Božieho dieťaťa

Poukázať na povinnosť vychovať deti v náboženskom duchu.

Katechéta sa na hodine náboženstva pýtal detí, prečo neboli v nedeľu v kostole. Väčšina detí odpovedala: „Rodičia nešli a samých nás nechceli pustiť.“

³⁶ Porov.: KNÁPIK, F.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

Takéto a podobné situácie nie sú v našich rodinách zriedkavé.

V dnešnom svätom evanjeliu sme počuli Ježišove slová: „*Nechajte deti prichádzať ku mne! Nebráňte im, lebo takým patrí nebeské kráľovstvo*“ (Mk 10,14).

Týmito slovami Ježiš dôrazne napomína svojich učeníkov, aby neokrikovali deti, ktoré sa k nemu tlačili. Namrzel sa, keď videl, ako im v tom zabraňovali a napomenul ich, píše výslovne evanjelista svätý Marek. On ich práve naopak objímal, dával na ne svoje ruky a požehnával.

Množstvo komentárov Svätého písma venujú práve tomuto vzťahu Ježiša a deti veľkú pozornosť. Aj známy film «Ježiš» nádherne zachytáva túto udalosť.

Táto evanjeliová udalosť u svätého Marka nasleduje bezprostredne po Ježišovej reči o nerozlučiteľnosti manželstva. Nie je náhoda, že tieto dve state veľmi úzko súvisia. Spoločné dieťa sa v mnohých prípadoch stalo ochranou ohrozenej manželskej vernosti.

Ako je dieťa závislé na rodičoch svojím telesným životom, tak je závislé na nich aj duchovne. Oni rozhodujú o tom, či jedného dňa uzrie svetlo sveta, ale aj o tom, či uvidí a spozná Svetlo, ktorým je Ježiš.

Vy, milí rodičia, ste priniesli svoje dieťa do chrámu k Ježišovi. Chcete, aby Kristus prostredníctvom Cirkvi udelil vášmu dieťaťu Božie synovstvo. Tak ako ste ho vy zrodili pre tento svet, Cirkev mu dáva večný život, očisťuje ho od dedičného hriechu a začleňuje ho Kristovho mystického tela.

Je potrebné si uvedomiť, že sviatosť krstu to nie je milá rodinná slávnosť, pri ktorej sa stretne celá rodina, urobí sa zápis do matriky, zje sa slávnostný obed a je po všetkom.

Krst je bránou do Cirkvi. Ním začína život Božieho dieťaťa, ktorý musí rásť a rozvíjať sa. Krst je predovšetkým veľkým záväzkom pre rodičov zodpovedne vychovávať svoje deti v náboženskej viere, aby potom v dospelosti mohli verne plniť svoje krstné povolanie a stať sa opravdivými praktizujúcimi kresťanmi. Rozumie sa, že nie ľahká úloha čaká rodičov a často si vyžaduje veľké úsilie a námahu. Z vlastnej skúsenosti vieme, koľko nebezpečenstiev hrozí našim deťom prostredníctvom ulice, časopisov a televízie.

Je chybou, ak si rodičia myslia, že ich povinnosťou je starať sa iba o materiálnu stránku života. Aby sa deti dobre mali, aby im nič nechýbalo, aby mali všetko, čo potrebujú. Starosť o výchovu nechávajú na školu, kostol, katechétu či kňaza. Oni sú tu nato, aby urobili z našich detí dobrých kresťanov. Je to omyl, ktorý často končí pre Cirkev i rodičov tragicky.

Ak dieťa nevidelo vieru u svojich rodičov a oni si nepokladali za povinnosť venovať náboženskej výchove čas a priestor, je viac-menej isté, že to dieťa skôr či neskôr nechá a stane sa z neho pokrstený neveriaci človek.

Už Druhý vatikánsky koncil poukazuje na túto skutočnosť a prosí kresťanských rodičov, aby brali vážne svoje výchovné povinnosti. Pripomína, že kresťanskí manželia sú si navzájom, ale i svojim deťom a ostatným členom rodiny spolupracovníkmi milosti a viery. Svojim deťom sú prvými hlásateľmi viery a vychovávateľmi, slovom a príkladom napomáhajú tomu, aby ich život nadobúdal kresťanskú a apoštolskú podobu.

Aj Svätý Otec, pápež Ján Pavol II. nás na tento problém upozorňuje, keď pripomína rodičom, že oni sú prvými vychovávateľmi svojich detí a nijaký rodič sa nemôže zbaviť tejto povinnosti.

Potvrďuje to Kódex kánonického práva, keď výslovne uvádza, že „rodičia majú väčšmi ako iní povinnosť vychovávať a príkladom formovať svoje deti vo viere a praxi kresťanského života“ (kán. 775). Kňazi a katechéti majú len účinne napomáhať a spolupracovať pri výchove. V tomto ohľade škola rodinu nikdy nenahradí. Je dobrá len tam, kde škola zlyháva.

Ak bude vychovávateľom dieťaťa otec a matka, budú sami nútení správať sa podľa toho, čo podávajú svojim deťom. Náboženská výchova v rodine sa stane obojstranne účinná.

Deti sú veľmi vnímavé na každý rozpor medzi slovom a praxou.

Ako je to v našich rodinách? Nakolko si ty, otec, a ty, matka, príkladom vo viere pre svoje deti? Nemám čas, povedia mnohí na svoje ospravedlnenie. Zamestnanie, povinnosti, priatelia, záujmy...

Pán Boh dal každému dosť času na plnenie rodičovských povinností. Pravda, ak ich nepremárnime pri pozeraní televízora, nekonečných rozhovor pri káve alebo pri posedeniach v spoločenských zariadeniach.

Milí rodičia, žiadate krst pre vaše dieťa, tým potvrdzujete, že ste si vedomí svojich kresťanských povinností a budete vychovávať svoje dieťa v kresťanskom duchu. Vytvárajte v rodine atmosféru lásky, pokoja a vzájomného porozumenia. Dovoľte mu žiť v ovzduší viery, nábožnosti a úprimnej modlitby.

Nebojte sa príliš o svoje pohodlie, nebojte sa venovať čas svojim deťom.

Akoby sa vám Ježiš prihováral: Prived'te mi ich svojou výchovou, najmä osobným príkladom, vzájomnou láskou.

„Kedy si uvedomuješ, že u vás doma je všetko v poriadku?“ spýtali sa jedného dievčatka. „Keď vidím ocka a mamku, ako si dávajú pusy,“ odpovedalo dievčatko.

Rodičia sa nemusia schovávať do skrine, aby sa pobožkali. Vždy, keď si prejavujú lásku, ktorá ich spája, deti zaplavuje teplo a radostná dôvera. Veľmi dobre vedia, že vzájomná láska rodičov je jedinou pevnou skalou, na ktorej môžu stavať svoj život. Často v našich rodinách to vyzerá opačne.

Pavla je dobré a tiché dievča, chápe všetko. Otec a matka sú pohnevaní a nerozprávajú sa. Otec buchol päťou po stole, rozbil pohár a mama za to vyfackala Pavlu, lebo sa neodvážila vyfackať otca. Pavla chodí od jedného k druhému a vyberá vtipné slová, aby ich rozosmiala a pokúša sa ich zmieriť.

Raz, keď to už bolo ťažké, predstierala, že sa otrávila, aby sa pri jej posteli pomerili. Po troch mesiacoch sa všetko začalo znova. Pavla nezúfa a pokračuje vo svojej namáhavej mravenčej práci.

Keď príde niekto cudzí a vidí mamine napuchnuté oči a otca bez hlasu, lebo veľmi kričal, Pavla vymýšľa všelijaké výhovorky a hovorí: „Za všetko môže cibuľa.“ Alebo: „Nepoznáte nejaký liek pre otca? Bolí ho hrdlo a nemôže rozprávať.“

Aj takto môže vyzeráť rodinná výchova a príklad rodičov.

Bratia a sestry, nedivme sa, že Ježiš zazlieval vtedajším svojim učeníkom, že bránili deťom prísť k nemu. Určite zazlieva aj tým dnešným, či sú to priamo rodičia, alebo ich spolupracovníci pri výchove. Všetci v tejto oblasti cítime nedostatky a rezervy.

Ježiš si robí nárok na svoje deti. Moje sú vaše deti. A viac ako vaše. Ja som vám ich dal a ja vám ich môžem kedykoľvek vziať. Chcem ich mať raz v nebi pri sebe. Toto je dnešná Ježišova požiadavka na nás.

Milí rodičia, dokážme sebe i Bohu, že to so svojím krstom a krstom svojich detí myslíme vážne a zodpovedne. Pri Božom súde sa vás, rodičia, Boh bude pýtať, kde sú deti, ktoré ste mali vychovávať vo viere a privádzať k nemu. Kňaza sa bude Boh pýtať, kde sú veriaci, kde je farnosť, ktorú mu zveril.

Snažme konať a žiť svoj krst tak, aby sme sa raz všetci stretli vo večnosti.
Amen.

Krstná homília dospelého na 28. nedeľu “B” Mk 10,17-30³⁷

Ježiš vlastní pravé bohatstvo a dáva nám ho ako dar

Poukázat na nebezpečenstvo majetku ako prekážku k prijatiu pravého bohatstva od Ježiša.

Pre koho je dnešná nedeľa výnimočná? Mala by byť pre každého, ale zvlášť je pre nášho katechumena (Jána). Prijali sme ho medzi nás pred niekoľkými rokmi a dnes sa stane prijatím sviatosti krstu, birmovania a Eucharistie zrelým kresťanom. Mnohí z nás sme prijali krst už ako deti, no

³⁷ Porov.: ŽMIJOVSKÝ, P.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

niektorí neskôr. Boh každého miluje a nájde si cestu k srdcu človeka, klope a čaká, kým mu neodpovie. Prijatím do srdca získava človek najväčší dar, plnosť lásky a spásu. Ale Ježiš dnes v evanjeliu hovorí:

„Jedno ti ešte chýba. Chod', predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma“ (Mk 10,21).

Mladík prišiel k Ježišovi s prosbou: „Čo mám robiť?“ - ale potom odišiel smutný. Možno si v duchu myslel: Žijem dobre, zachovávam prikázania. Čakal, že mu Ježiš potvrdí správnosť jeho cesty. Áno, potvrdil, ale Ježiš je náročnejší. Preto mu hovorí: ***„Jedno ti ešte chýba“*** (Mk 10,21). Vidí prekážku v mladíkovom živote k Bohu. Bohatstvo. Slová: chod', predaj, rozdaj, príď a nasleduj ma, znejú veľmi tvrdo a nekompromisne. Zarazil sa. Ako? Ved' bohatstvo v židovskom chápaní je Božím požehnaním. A teraz? Má sa stať chudobným? To nie. Radšej odchádza smutný od Ježiša. Majetok často zatvrdzuje srdce, že nevidí šťastie a dar, ktoré sa mu núkajú. Z Ježišových slov apoštoli vybadali, aké ťažké je potom vojsť do neba. Preto sa ho pýtajú: Kto teda, Pane? Ježiš by nedával ťažké podmienky pre vstup do neba, ak by to bolo nemožné. Vie, že Bohu je všetko možné.

Evanjelium nezaznelo len pre mladíka, ale je povedané nám všetkým, v každom čase a na každom mieste. Pred niekoľkými rokmi prišiel aj k nám náš Ján s podobnou otázkou ako mladík: „Čo mám robiť, aby som bol šťastný?“ Počas formácie si spoznal Božiu lásku k tebe, prikázania, ktoré vedú k Bohu a dejiny spásy, ktorými nás Boh vedie do svojho kráľovstva. No, ešte jedno ti chýba. Chod', rozdaj a nasleduj ma! To chce Ježiš. Jeho výzva sa netýka obsahu peňaženky, akcií na burze či iného majetku. Ved' vlastniť niečo nie je proti Božiemu zámeru. Boh chce, aby sme mali na prvom mieste jeho samého. On nás miloval skôr než my jeho. Lipnúť môžeme nielen na peniazoch, ale aj na sebe, svojich úspechoch v škole, v zamestnaní či doma. Ježiš nás vyzýva, aby sme boli chudobní duchom. „Stačí Boh!“ hovorí svätý Ján z Kríža. Máme byť ako strom. Korene sú v zemi, ale konáre sa zdvíhajú vysoko do neba. Pripomeňme si svoj vlastný krst. Chvíľu, kedy sme získali dar nad všetky dary. Božiu milosť a plnosť spásy. Obliekli sme si Krista. Aké máme svoje biele rúcho teraz? Pozdvihnime svoje srdce k Bohu a keď sa budeme zriekať zlého, predajme svoje „majetky“, aby sme boli chudobní s nerozdeleným srdcom pred Bohom. Ján, krstom sa staneš Božím dieťaťom, pridružíš sa do našej cirkevnej rodiny. Duch Svätý ťa v sviatosti birmovania premení na Boží chrám, aby doň vstúpil Ježiš v Eucharistii. Si naplnený radosťou a my tiež.

Máme nového brata. S radosťou sa snúbi aj zodpovednosť. Povinnosť mu byť príkladom, pomocou a potešením v súžení. Ježišova výzva je stále tu. Ku

krstu nás doniesli ako malé deti. Jediné, čo sme mali, boli naše malé šaty a možno i cumlík. Ale dnes je to ako?

V židovských zamysleniach je veľmi poučný príbeh. K múdremu rabínovi prišiel priateľ. Pýtal sa ho: „Povedz, prečo, keď idem hľadať pomoc ku bedárovi, vždy ju nájdem, ale ak idem k boháčovi, ani si ma nevšimne?“ On mu hovorí: „Pozri sa cez okno von a povedz, čo vidíš?“ „No, čo! Deti sa hrajú na ceste, zhora ide suseda s drevom a tam sa pasie mulica.“ „A teraz sa pozri do zrkadla. Čo vidíš?“ „Predsa seba!“ „Tak. Okno i zrkadlo sú rovnako zo skla, ale stačí dať trocha tenkého striebra na sklo a už vidíš iba seba. Pochopil si?“

Striebro či majetok zaslepuje zrak. Nevidím nikoho, nič nepočujem, ani rady, napomenutia či prosby. A tomu nás Ježiš vystríha. Zhodme zo seba tenkú vrstvu striebra, aby sme videli ako cez okno všetkých okolo seba. Ježiš miluje každého z nás a ja? Prečo si nenájdem cestu k svojmu bratovi? Nebojme sa zhodiť staré šaty a obliecť sa do žiarivých bielych šiat ako pri krste. Bojíme sa, že budeme na očiach? Veď lampu nedávame pod stôl, ale na stôl, aby bolo všade vidieť. Sme jedna rodina, preto budme si príkladom, potechou a povzbudením navzájom.

V obchode kráčala mladá rodinka s malou dcérkou. „Ocko, kúp mi toto! Mami, daj mi toto!“ A tak stále dookola. Otec to nevydrží a hovorí jej: „Milá moja. Od rodičov chceš, aby ti dali všetko možné. Čo ty dáš rodičom?“ „Predsa lásku!“ znela odpoveď.

Láska nás spája, Láska nás vykúpila a s Láskou dôjdeme do neba. Svätý Pavol napomína Timoteja slovami: **„Boží človek, usiluj sa o spravodlivosť, nábožnosť, vieru a zmocni sa večného života; veď doň si povolaný a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie“** (1Tim 6,11-12).

Bratia a sestry! Zbavme sa toho, čo nám bráni prísť bližšie a nasledovať Ježiša. Obnovme si svoje krstné predsavzatie, aby sme získali Božie kráľovstvo. A radujme sa! Kresťan sa raduje, nie smúti! Lebo nevkladáme svoju nádej do neistého bohatstva, ale v Boha, ktorý nám hojne dáva všetko na užívanie. Robme dobre a staňme sa bohatými na dobré skutky. Nech sme štedrý a vieme sa podeliť. Uložme si dobrý základ pre budúcnosť už teraz, aby sme dosiahli pravý večný život v nebi.³⁸³⁹

Amen.

³⁸ Porov.: Wuppertálska študijná Biblia. Evanjelium podľa Marka. Bratislava: Creativpres v.o.s., s.157.

³⁹ Porov.: *Materialy homiletyczne, rok B.* Kraków : 1997, s.118-129.

Modlitba – dialóg s Bohom

Povzbudiť rodičov k tomu, že modlitba je základný kameň na ceste do Božieho kráľovstva.

Dnes sa stretávame s rôznymi prostriedkami, ako upokojiť svoje vnútro. Dali sme si niekedy otázku, aký význam má pre nás modlitba? A práve modlitba by mohla byť tým prostriedkom na uspokojenie nášho vnútra. Táto modlitba sa stáva dokonalejšou skrze krst a otvára nám cestu do Božieho kráľovstva.

„Nie si ďaleko od Božieho kráľovstva“ (Mk 12,28b-34), tieto slová adresuje Ježiš nielen zákonníkovi, ale aj nám všetkým, a zvlášť vám, rodičia, krstní rodičia, ktorí ste dnes priniesli toto dieťa na krst.

Sme svedkami veľkej udalosti, keď medzi seba prijímame nového človeka – kresťana. Prijatie sa deje svätým krstom, je to vstupná brána do života Cirkvi v Duchu. Krstom sme oslobodení od hriechu, stávame sa Kristovými údmí, sme začlenení do Cirkvi a dostávame účasť na jej poslaní. Krstom sa odpúšťajú všetky hriechy: dedičný hriech i všetky osobné hriechy. Krstom sa pripodobňujeme Kristovi, dostávame nezmazateľný duchovný znak, ktorý znamená to, že patríme Kristovi. Krstom si pripravujeme cestu do Božieho kráľovstva. Nestačí si však cestu len pripraviť, ale je potrebné ju aj vydláždiť, no nie obyčajnými kameňmi, ale tesanými kameňmi, ktoré predstavujú naše modlitby z lásky k Bohu.

„Pán je náš Boh, Pán jediný. A ty budeš milovať Pána, svojho Boha“ (Dt 6,4-5). Ježiš nám vkladá lásku k Bohu vo forme starodávnej židovskej modlitby, zvanej po hebrejsky šema, ktorú sa Židia modlievali trikrát za deň a ktorá sa začína slovami: Pán, náš Boh, je jediný Pán. Keď je totiž pravda, že Boh jestvuje, a že je všadeprítomný, a že naplňa nebesia i zem, a že všetko čo jestvuje, má pôvod u neho a všetko patrí jemu, a sme jeho – a keď nám odkázal po svojom Synovi, že sa smieme s ním rozprávať v modlitbe, a že ho smieme dokonca osloviť „Otče náš“, potom musí byť modlitba základným prejavom našej lásky. V dnešných časoch počujeme frázu „pre mňa je modlitba ťarchou, nechce sa mi modliť.“ Je to dôsledok našej výchovy. Väčšina z nás, a možno, že všetci sme boli vovedení do modlitby nesprávne. A to tak, že nás v detstve učili naspamäť odriekať modlitby, ktorým sme ešte nerozumeli. S takého modlenia sme nemohli mať radosť. Mnohé deti prejavujú k takej modlitbe nechúť, ktorá im zostáva na celý život. Zoberme si príklad z Márie Leistovej, doktorky

⁴⁰ Porov.: MATEJKA, E.: *Homília na seminári*. Spišská Kapitula : 2002.

filozofie, matky štyroch detí, ktorá vo svojej knihe Prvé skúsenosti s Bohom, píše a odporúča, aby modlitba dieťaťa vychádzala z jeho vnútra, srdca.

Nábožná matka si nevedela poradiť so svojou Hankou, ktorá sotva pätnásťročná chodila na pravidelné stretnutia s chlapcom. Pritom bola nábožná a chodila každý deň na sväté prijímanie. Matka svojej Hanke prejavovala všetku pozornosť a lásku. Ale jej dohováranie nemalo u Hanky nijaký účinok. Hanka jej vždy povedala: „Neboj sa o mňa, mamička, naše stretnutia sú čisté a ja ti vždy poviem všetko.“ Ale matku to neuspokojilo, trápilo ju, že má Hanka predčasnú známosť, lenže prekaziť to nevedela. V lete sa Hanka vybrala na rekreáciu. Tam bývala na izbe s troma dievčatami, ktoré sa každý deň modlili nahlas vlastnými slovami. Hanka to počula prvýkrát v živote. Páčila sa jej taká modlitba. Naučila sa to. Pridala sa k nim. Modlili sa nahlas všetky štyri. Takouto modlitbou sa Hanka dostala do blízkeho kontaktu s Bohom. Pocítila z toho v duši radosť a šťastie. A už po dvoch týždňoch napísala svojmu milému list: „Milý Vlodo, na rekreácii sa mám výborne. Naučila som sa tu modliť vlastnými slovami. Mám úžasnú radosť z Pána Boha a vidím svoj život v novom svete. Preto som sa rozhodla, že sa nebudem s tebou stretávať, budem sa viacej venovať štúdiu a domácim prácam.“ Keď dcéra prišla domov, spolu s matkou začala sa modliť vlastnými slovami a do voľnej modlitby vrúcnejšie vkladala aj hotové formulované modlitby.

A tak, bratia a sestry, skúsme sa s pomocou Božou modliť. Pokúsme sa v duchu rozprávať s Bohom vlastnými slovami. Tak sa dostaneme k správnej modlitbe a vtedy sa nám modlitba určite premení z bremena a ťarchy na radosť a šťastie. Preto aj vy, milí rodičia, učte svoje deti od malička úprimnej modlitbe, ktorá má vychádzať zo srdca. Amen.

Sobášna homília (všeobecná)

Mt 19,3-6⁴¹

Jednota manželov

Povzbudiť k prežívaniu manželstva ako tajomstva jednoty navzájom s Bohom.

Drahí snúbenci M. a N., bratia a sestry! Dnes je veľmi v móde nazerať do súkromia veľkých speváckych či filmových hviezd. Ich život sa ukazuje ako úžasný, predkladá sa ako vzor, pričom sa nám takto podsúvajú rôzne pseudohodnoty.

Možno ste počuli, ako sa Tom Cruise a Nicole Kidman, holywoodský manželský pár, o ktorom sa tvrdilo, že je pár na celý život, po niekoľkých rokoch vzájomnej lásky rozišli. Takýchto prípadov nájdeme mnoho. Oveľa menej je prezentovaný príklad Mela

Gibsona, ďalšej holywoodskej superhviezdy, ktorý patrí medzi desať najlepšie zarábajúcich hercov na svete. Už dlhé roky nažíva v peknom a usporiadanom manželstve, z ktorého pochádza šesť detí. Raz povedal: „Svoju ženu tak milujem, že keby mi jedného dňa povedala, že odo mňa odchádza, idem s ňou.“

V evanjeliu sme počuli, ako Ježiš povedal farizejom: **„Nečítali ste, že Stvoriteľ ich od počiatku ako muža a ženu stvoril a povedal: ‚Preto muž... príľne k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele?‘ A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo”** (Mt 19,4-6).

Ak chceme pochopiť radikálnosť Ježišovej požiadavky jednoty a nerozlučnosti manželstva, musíme sa pozrieť, ako to urobil aj on na počiatku. Ved' farizejom, ktorí mu hovorili o praxi manželskej rozluky, povedal: **“Od počiatku to nebolo tak”** (Mt 19,8).

Keď dal Boh Adamovi pomenovať všetko živé na zemi, svätopisec zaznamenal, že Adam nenašiel pomoc, ktorá by mu bola podobná (porov. Gn 2,20). Preto naň Boh poslal tvrdý spánok, a obraznou rečou povedané, vybral rebro z jeho boku a stvoril ženu (porov. Gn 2,21-22). Až vtedy Adam plný úžasu zvolal: **„Toto je teraz kosť z mojich kostí a mäso z môjho mäsa; preto sa bude volať mužena, lebo je vzatá z muža”** (Gn 2,23). Čo nám chce povedať tento obraz? Znamená to, že muž a žena majú rovnakú dôstojnosť, hoci rozdielne úlohy. Nie náhodou sa aj u nás používa spojenie, že žena má stáť po boku svojho muža. Má byť pomocnicou toho, s ktorým zdieľa rovnakú prirodzenosť. Boh ženu priviedol k Adamovi (porov. Gn 2,22). Tým sa vyjadruje, že ich stvoril ako manželov. Boli dvaja, ale súčasne jedno telo, či z jedného tela. Pričom telo sa tu nechápe ako súbor mäsa a kostí, ale ako osoba. Zdieľali sa, dopĺňali sa ako osoby: fyzicky, duševne i duchovne a tvorili jednotu.

Túto skutočnosť ešte viac rozvádza svätý Pavol, keď manželstvo prirovnáva ku vzťahu medzi Kristom ako ženíchom a jeho nevestou Cirkvou.

N., tebe sú adresované Pavlove slová: cti si svojho manžela (porov. Ef 5,33) a buď mu podriadená ako Cirkev Kristovi, lebo muž je hlavou ženy, ako je aj Kristus hlavou Cirkvi (porov. Ef 5,22-23).

A ty, M., miluj svoju manželku, ako aj Kristus miluje Cirkev. Miluj ju ako vlastné telo. Kto miluje svoju manželku, miluje seba samého. Ved' nik nikdy nemal v nenávisti svoje telo, ale živí si ho a opatruje (porov. Ef 5,25. 28-29).

Teda v každom manželstve je ešte niekto tretí, kto ho spája – Kristus. Jeho milujte nadovšetko a budete správne milovať aj jeden druhého. To je jediné spojivo, ktoré odolá rozčarovaniu, sklamaniu, hádkam, ktoré prídu. Ako sa Kristus obetoval za Cirkev, za každého jedného z nás a seba samého priniesol ako najväčšiu obeť, tak aj vy potrebujete svoj vzťah niečím živiť, niečo doň investovať. Je to investícia jednoty: investícia pravdy, času, obety a pozornosti.

Ak budete voči sebe pravdiví a úprimní, váš život bude postavený na skale. Odteraz si budete najbližšími ľuďmi, veď sa stanete jedným telom. Nájdite si čas na seba. Rozprávajte sa o tom, čo vás teší, trápi, čo ste prežili. Noste si navzájom bremená a robte sa šťastnejšími. Podopierajte sa v láske ku Kristovi. Veľkosť lásky sa meria veľkosťou obety, ktorú sme ochotní priniesť. Živte svoju jednotu pokrmom obety a modlitby. A napokon buďte pozorní voči potrebám druhého. Sami uznáte, že je to pekné, ak vám niekto urobí niečo skôr, ako mu to poviete; akoby vám čítal myšlienky. Je to dobrým znamením. Pozornosť sa nezištne prejavuje v každodenných maličkostiach. Všímať si potreby druhého znamená byť na neho nasmerovaný, všímať si ho, mať ho “v zornom uhle” života. Ale aby ste dokázali byť voči sebe pravdiví, nájsť si na seba čas, prinášať obety a všímať si potreby druhého, potrebujete byť nasmerovaní na Krista. To všetko vám potom bude slúžiť na pomoc k spásu svojho druhu. Odteraz budete spolu smerovať k Bohu do večnosti. V tom si pomáhajte a budete šťastní.

Z histórie sa nám zachoval príklad Kataríny Jagiellovej, ktorá bola ženou švédskeho kráľa Jána Vázu. Keď jej muža uväznili jeho vlastný brat kráľ Erick II., Katarína Jagiellová sa ponáhľala do Švédska, do Štokholmu a prosila kráľa, aby jej dovolil byť spolu s mužom vo väzení. “Ale, vznešená pani” - zvolal začudovaný kráľ – “či vaša vznešenosť vie, že váš muž nikdy neuzrie denné svetlo? Lebo od toho času ho nebudeme považovať za knieža, ale za vzbúrenca, ktorý sa sprotivil proti kráľovskému majestátu.” “Viem, ale to mi je ľahostajné, či je vinný a či nevinný. Ján Váza je môj muž,” odpovedala hrdo kráľovná, v ktorej žilách prúdila krv poľských kráľov. Na to sa spýtal kráľ: “Od tej chvíle, ako sa stal váš muž vzbúrencom, musí znášať svoj trest v žalári a vy, vznešená pani, nemáte viac voči nemu nijakých záväzkov, ste slobodná.” Vtedy Katarína si stiahla z prsta manželskú obrúčku a podala ju kráľovi, aby si ju obzrel, vraviac: “Prosím, aby ste si prečítali na tomto prsteni vyrytý nápis.” Kráľ dlho obzeral tento symbol manželskej vernosti a prečítal na ňom nápis: Iba sama smrť nás môže rozlúčiť. A tak Katarína išla do väzenia a vytrvala tam 17 rokov po boku svojho muža, pozbavená slobody. Až po smrti kráľa Erika vyslobodili obidvoch, lebo sa presvedčili o nevinnosti kniežaťa Jána Vázu, ktorého teraz povolali na trón.⁴¹

Čo držalo Katarínu Jagiellovú v jej rozhodnutí byť s manželom? Ak by to bolo postavenie, peniaze, moc, pohodlie, určite by si našla niekoho iného. A predsa sa toho všetkého dokázala vzdať z lásky ku svojmu manželovi, ktorému sľúbila vernosť v šťastí i nešťastí, v zdraví i chorobe. Týmto činom ukázala úprimnosť svojej lásky a viery pred svetom, že takto je Kristus zjednotený s Cirkvou.

Drahí snúbenci, M. a N., kiež je aj váš vzťah takýmto živým a žijúcim svedectvom v našom svete, aby ste svietili ako žiarivý príklad šťastného

⁴¹ Porov.: Autor neznámy: *Príklady priťahujú*. č. 826, počítačový súbor príkladov.

manželstva a rodiny založenej na Kristovej láske. Kiež sprítomňujete Kristovu vernosť, ktorý neopúšťa svoju Cirkev, žiadneho človeka, či je chválený, alebo hanený, či je na dne, alebo na vrchole. Láska, ktorá má znak jednoty, vnáša radosť, pokoj a istotu do života. A to vám všetci tu prítomní prajeme a vyprosujeme.

Amen.

Sobášna homília (všeobecná)

Mt 19,3-6

Jednota manželov⁴²

Povzbudiť k vzájomnej láske a obete, dôvere v Boha.

Louis Evely v jednej knihe píše: Uzavrieť manželstvo znamená tomu druhému povedať: „Ty vieš lepšie, kto som. Objavil som seba samého práve vtedy, keď som Ťa spoznal. Keď som Ťa začal milovať, stal som sa sám sebou. Jedine keď som s tebou, cítim sa byť sebou samým.“⁴³

V podobnom duchu sa vyjadruje aj dnešná liturgia slova. V nej sme svedkami Ježišovho pohľadu na manželstvo, keď hovorí: **„Preto muž opustí otca i matku a príľne k svojej manželke a stanú sa obidvaja jedným telom“** (Mt 19,5).

Skutočne, dnešné evanjelium je celým svojím obsahom zamerané na manželstvo. Vtedajšia situácia nás vovádza stať sa svedkami rozhovoru Krista s farizejmi, keď oni v zlom úmysle chcú podchytiť Krista v reči a kladú mu otázku zameranú na manželstvo. Im vôbec nejde o ozrejenie v oblasti manželstva, ako to na prvé počutie z ich otázky vyznieva. Pán dobre vie, že mu len potrebujú niečo vytknúť, aby ho mohli obžalovať z klamstva a prevracania Mojžišovho zákona. On však využije ich zlomyseľnosť a obráti ju na dobro. Počuli sme otázku farizejov: **„Či smie človek prepustiť svoju manželku z akejkol'vek príčiny“** (Mt 19,3)? Vieme, že v Starom zákone platila výnimka, ktorú pre tvrdosť srdca Izraelitov Mojžiš povolil. Táto výnimka dovoľovala mužovi prepustiť ženu, ak mu bola neverná. Musel napísať priepustný list za účasti svedkov a dať ho žene, čím ju od seba prepustil, a tak ho k nej neviazal žiaden záväzok. A Kristus aj túto skutočnosť farizejom v odpovedi na ich otázku pripomenul. Avšak, ako sme počuli, možno aj na prekvapenie samých farizejov, neostal len pri tomto konštatovaní, ale veľmi pekne rozvíja skutočnosť

⁴² Porov.: HRIC, M.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

⁴³ Porov.: EVELY, L.: *Láska a manželství*. Grantis s. r. o., Ústí nad Orlicí, 2000, s. 137.

manželstva. Evanjelium, svedok Kristových slov, píše: „**Nečítali ste, že Stvoriteľ na počiatku stvoril ľudí ako muža a ženu**“ (Mt 19,4)? Čo chcel Ježiš touto jednoduchou vetou povedať? Doba, v ktorej Kristus účinkoval, bola doba, kedy sa žena pokladala oproti mužovi za menejcennú, doslova bola menej ako muž. I dnes to môžeme vidieť u arabských národov. Žena nemá cenu väčšiu ako dobytok. A tak Ježiš musel reagovať na túto ponížujúcu skutočnosť. Týmto výrokom zrovnoprávnil ženu s mužom. A slovami „**Preto muž opustí otca i matku a priľne k svojej manželke a stanú sa obidvaja jedným telom**“ (Mt 19,5), toto zrovnoprávnenie potvrdil. No nielen to. Načrtol aj zmenu v rebríčku hodnôt, ktoré boli v poradí: Boh, rodičia, ja a zmenili sa na poradie: Boh, manžel, manželka, rodičia. „A tak už nie sú dvaja, ale iba jedno telo. Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje“ (Mt 19,6). Ani muž, ani rodičia, ani nik. S týmito bohatými myšlienkami sa dnes k nám v Kristových slovách prihovára liturgia dnešnej sviatosti manželstva. Z Ježišových slov veľmi jasne vyznieva vznešenosť a hodnota manželského zväzku.

Drahí bratia a sestry, milí snúbenci. O malú chvíľu sa staneme svedkami uzavretia manželského zväzku. Väčšina z vás, ako tu sedíte, tvoríte tento zväzok už niekoľko rokov. Vy, milí snúbenci, započnete históriu manželského zväzku za malú chvíľu. No ešte predtým, ako sa tak stane, je dobré povedať si niečo o sviatosti manželstva. Isteže pri predmanželských náukách sme si o tom porozprávali dosť, ale som presvedčený, že pre povzbudenie všetkých a upevnenie sa v tom bude dobré, ak sa obzrieme po význame a vznešenosti sviatosti manželstva. U sv. Pavla sa dozvedáme, že sviatosťou manželstva sa kresťanskí manželia stávajú znakom tajomnej jednoty a plodnej lásky medzi Kristom a Cirkvou, a zároveň majú účasť na tomto tajomstve (porov. Ef. 5,32). A vieroučná konštitúcia Lumen gentium v 11 článku píše: „Preto si manželia manželským životom a prijatím potomstva i jeho výchovou vzájomne pomáhajú k svätosti. V Božom ľude aj oni majú svoje miesto a vlastný dar“ (LG 11). Skutočne, manželia žijú tajomstvo jednoty a plodnej lásky. Jedine jednota a plodná láska môže priniesť pravé ovocie pre nich samých i pre spoločenstvo, v ktorom žijú. Svojou prirodzenou povahou manželstvo a manželská láska sú zamerané k splodeniu a výchove potomstva. Ono je ich korunou a dovŕšením. „Deti sú iste najväčším darom v manželstve a veľkou mierou prispievajú k blahu svojich rodičov. Manželia však nemajú zanedbávať ani ostatné ciele manželstva. Majú byť pevne odhodlaní spolupracovať s láskou Stvoriteľa a Spasiteľa. On prostredníctvom nich stále zveľaďuje a obohacuje svoju rodinu“ (LG 48).

Teda aj vy, milí snúbenci, máte byť obohatením jeden druhému, svojim deťom a v neposlednom rade aj nám všetkým, ktorí spolu s vami vytvárame veľkú Božiu rodinu. K tomuto cieľu Boh vo vás vzbudil manželské povolanie. No nielenže vo vás toto povolanie vzbudil, ale už hneď na začiatku vás obdaril milosťami potrebnými k tomu, aby vaše manželstvo splnilo tento dôležitý cieľ.

Od vás je potrebné len jedno: aby ste s týmito milosťami spolupracovali, aby ste spolupracovali so Stvoriteľom na diele zdokonaľovania všetkého. On vás obdaril láskou. Láska spojila vaše srdcia i vaše životy.

Láska bude živiť váš zväzok po celý život. Vy však musíte dať veľký pozor, aby ste túto darujúcu sa lásku nezmenili na obyčajnú, hlúpu sebalásku, ktorá jednotu medzi manželmi rozbíja, lebo veľa manželských kríz má svoj dôvod práve v tomto sebecke. Ľudia buď zabudli, alebo im to nikdy nikto azda nepovedal, že ako každé povolanie i manželstvo je povolanie obety. Keď sa obetuje manžel, jeho potreby neprevyšujú potreby partnera, potreby rodiny. To isté platí aj o manželke. No ak by tomu len predsa tak nebolo, tak tu hľadáme dôvody krízy manželstva. Tu hľadáme dôvody toho, že manželia sa nemajú o čom rozprávať, lebo jeden o druhého neprejavujú taký záujem, ktorý by premohol ich záujem o seba samých. Veď je to úplne logické, že ak sa venujem viac sebe ako partnerovi, na partnera mi jednoducho neostáva čas. A ak si predsa aspoň toto všimnem, no nemám pre vlastné sebecko dôvod to zmeniť, tak partner sa mi pomaly stáva záťažou, ktorá ma okráda o čas pre mňa samého.

A tu sa začína od základov rúcať manželstvo. Od základov preto, lebo je narušená jednota, ku ktorej sú manželia prirodzenosťou tohto zväzku povolaní. Sme slabé stvorenia, naša porušená prirodzenosť je pôvodom našich slabostí a chýb. Sami najlepšie vieme, koľko ráz sme vo vlastnom egoizme zanedbali prejavy lásky voči najbližším. Okrem tých dobrých skutkov, tých prejavov lásky, sme aj viackrát sklamali nádeje a potreby tých, ktorí ich v tom ktorom čase potrebovali. Koľkokrát sa stal život svedkom situácií, keď otec namiesto učenia sa s deťmi išiel s kamarátmi na pivo, na futbal, či iné aktivity vyvíjal práve vtedy, keď ho viac rodina potrebovala doma. A koľkokrát matka bola viac vnímavá na svoje osobné potreby a záujmy, keď bol čas, ktorý si ju vyžadoval viac pre svojich blízkych. Kristove slová: „**A tak už nie sú dvaja, ale iba jedno telo**“ (Mt 19,6), nám chcú naznačiť jedno: Jediný záujem manžela je dobro manželky a jediným záujmom manželky je dobro manžela a k tomu sa pripája jediný záujem manželov: a to je dobro ich detí. A v tomto, iste nie ľahkom poslaní, nachádza svoje miesto spolupráca s milosťou Božou, ktorá posilňuje vzájomnú lásku, aby zvíťazila nad sebaláskou, ktorá všetko dobré zabíja. Tak ako Cirkev potrebuje Krista a Kristus potrebuje Cirkev v Božom zámere spásy sveta, tak aj vy navzájom vo vašom manželstve budete potrebovať jeden druhého, aby malo vaše manželstvo zmysel. Lebo ináč sa nutne rozpadá. Nuž a tam, kde sa manželia navzájom sebe odcudzujú, tam prestávajú vidieť zmysel spoločného života, ktorý sa pre nich a zavinením nich samých stáva trápením, ktoré sa nemôže skončiť rozchodom, ale rozchodom sa pred týmto trápením uteká. Preto dajte pozor, aby ste sa vyhli tomuto nebezpečenstvu a spolupracujte s milosťami, ktoré Boh do vás prostredníctvom tohto zväzku vložil.

V jednom príbehu môžeme čítať o mladej peknej dáme, ktorá si chce v obchode s látkami kúpiť materiál na šaty.

„Mám záujem o taký materiál, ktorý, kdekoľvek sa pohnem, hlasne šušťí,“ predložila svoju požiadavku.

„Tak potom si vezmite tento taft. Máme rôzne farby,“ ponúka predavač.

„Na farbe mi tak veľmi nezáleží, najdôležitejšie je, aby šušťal.“

Mladá dáma sa nakoniec rozhodla pre biely taft, kúpila sedem metrov a odišla. Na pulte si zabudla rukavice. Predavač vybehol za ňou. Podávajúc jej rukavičky, nevydržal a opýtal sa:

„Prosím vás, povedzte mi, prečo ste chceli len taký materiál, ktorý počuť?“

„To je materiál na moje svadobné šaty. Môj snúbenec je slepý. Keď už nemôže vidieť moje šaty, chcela by som, aby ich aspoň počul a takto vedel, že som blízko pri ňom.“⁴⁴

Čo nám chce dnes tento príbeh povedať? Mladej žene vôbec nezáležalo na tom, aby ju ostatní videli v deň jej sobáša v nádherných svadobných šatách. Jej jediným záujmom bolo, aby jej slepotou postihnutý snúbenec pri sobáši počul, že je pri ňom. Natol'ko ho milovala, že premohla vlastnú túžbu vyzerat' na vlastnej svadbe nádherne. Stala sa slepou voči sebe, aby jemu dala pocit istoty, že je pri ňom. Tak i vy, milí snúbenci, nebojte sa stať slepými k vlastným potrebám. Iba tak dokážete žiť svoje manželstvo tak, aby vás, vaše deti i celé spoločenstvo naplnilo pokojom a harmóniou vo chvíľach ľahkých, radostných i vo chvíľach trápení a smútku. No všetko bude mať zmysel, keď si budete navzájom oporou.

Boh vás obdaril láskou a vy máte túto lásku s otvoreným a úprimným srdcom prijať, jeden druhého ňou milovať, a nie s menším nadšením ju darovať deťom, príbuzným a ostatným ľuďom, aby ste sa takto zúčastnili na spasiteľskom Božom pláne. O túto lásku budeme pre vás prosieť všetci.

Amen.

Sobášna homília

Mt 5,13-16⁴⁵

Svetlo sveta

Manželia majú byť nehasnúcimi svetlami pre svet vo tme.

Udalosť sa odohrala na štadióne v Los Angeles, v noci, asi pred stotisíc prítomnými. Hovoril páter Keller, až v jednom momente náhle zmenil tému a povedal: „Teraz nemajte strach, zhasnú svetlá.“ Všade nastala tma. Páter pokračoval: „Zapálím

⁴⁴ Porov.: WOJTOWICZ, K : *O kázni a dáždnikoch*. Vydavateľské družstvo Lúč. Bratislava : 1992, s. 117.

jednu zápalku a tí, ktorí ju uvidia horieť, nech povedia slovo „áno“. Vzápätí nato, keď páter zažal zápalku, na štadióne zaznelo mohutné áno. Páter to okomentoval: „Takto svieti vo svete plnom tmy každý dobrý skutok.“

„Vy ste svetlo sveta. Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky...“ (Mt 5,14a. 16).

Komu, drahí bratia a sestry, milí novomanželia, adresoval Ježiš tieto slová po prvýkrát? Nebola to predsa malá skupina obyčajných galilejských rybárov, skupina jednoduchých, vidieckych mužov a žien, ktorí počúvali Majstra z Nazareta! Ich nazval Ježiš soľ zeme, svetlo sveta! Ich, obyčajných ľudí; hoci v tom čase svet ovládala vznešená rímska moc a poriadok, vznešená grécka múdrosť a umenie. Svet osvecovali mramorové stavby palácov, vodovodov, dokonca rímske cesty; už vtedy staré, ale nádherné egyptské pyramídy. Môžeme spokojne túto dobu nazvať takzvanou starovekou dobou osvietenstva.

Ale Kristus predsa len nepovažoval vznešenú moc, kultúru, stavby, múdrosť toho sveta, za dostatočné svetlo, za to pravé svetlo, ktoré má alebo by malo osvecovať tento svet. Svetlo, ktoré by tak malo osvecovať tento svet, aby bolo vidno dobré skutky ľudí, a aby sa oslavoval Otec na nebesiach.

Vy ste svetlo sveta, povedal tým jednoduchým ľuďom, ktorí stáli okolo neho a počúvali ho; tým, ktorí počúvali, ale aj prijímali alebo sa aspoň snažili prijímať jeho slová do svojho srdca. Tým mužom a ženám, ktorí berú na seba svoj kríž a nasledujú Krista, tým, čo milujú aj svojich nepriateľov, tým trpiacim, chudobným, milosrdným, pokojným, čistým, prenasledovaným kvôli jeho menu.

Byť svetlom sveta sa týka aj nás všetkých, ktorí žijeme v tomto novom tisícročí. Týka sa to, a povedal by som zvlášť vás, milí snúbenci, ktorí stojíte na prahu svojho manželstva. Byť svetlom sveta znamená ohlasovať jeho evanjelium, zvestovať Ježiša Krista, jeho slová, jeho lásku po celom svete, aby boli všade viditeľné naše dobré skutky a mohli potom všetci ľudia oslavovať Nebeského Otca. Evanjelium nie je nejakou utópiou, jeho nároky sa dajú zrealizovať. Ale keď kresťan nežije podľa evanjelia, nežije podľa svojej viery; mnohí ľudia, aj tí, ktorí neveria, ktorí ho pozorujú, s ním žijú, môžu dospieť, ba aj často dospejú k takému názoru, že evanjelium je len utópiou, niečím podľa čoho sa nedá za žiadnych okolností žiť. Keď to nedokáže kresťan, prečo by som mal ja, ten, ktorý neverí? Skutočnosť je však úplne iná, je to pravý opak názorov tohto sveta. Žiť ako kresťan je naozaj možné, len treba chcieť. Kto chce, hľadá spôsoby, kto nechce, hľadá dôvody! Dá sa ísť proti prúdu, sú naozaj ľudia, ktorí sú plní odvahy, vytrvalosti; no predovšetkým nedajú sa unášať týmto svetom a hlavne jeho „náukou“. Týka sa to aj vás, milí novomanželia. Ste na prahu svojho, pevne verím, že krásneho a dlhého spoločného života. Môžete aj vy zachovávať Boží zákon a nielen môžete, ale je vašou povinnosťou ho aj

zachovať, aj keď niekedy to bude veľmi ťažké. Zachovať ho vtedy, aj keď vás postihnú rôzne ťažké situácie, ťažké kríže života. Vaše manželstvo sa má stať svetlom, ktoré svieti v tmách. Vaša rodina má byť večne horiacou lampou, ktorá osvetľuje mesto postavené na návrší, ktorú nemožno ukryť pod mericu; má byť soľou Kristovho evanjelia, ktorá osolí tento svet jeho náukou; má byť mestom postaveným na návrší, ktoré svieti do diaľky a ktoré nemožno ukryť. Ak sme prijali sviatosť krstu a uverili Kristovi, dostali sme tým aj poslanie byť jeho spolupracovníkmi na zemi. Kristus mám pri rôznych životných situáciách, aj pri tejto milej slávnosti, hovorí: Patíš mne, patíš aj svetu; potrebuješ mňa, ale svet potrebuje teba. Ak by niekto z nás vyslovil, že je kresťan, ale nechce byť soľou, nechce svietiť, popiera tým zmysel svojho vzťahu ku Kristovi, zároveň aj zmysel celej svojej existencie.

„Manželský stav je záhradou, v ktorej rastie veľa žihľavy. Drahí bratia a sestry! Je orechový strom, na ktorom dozrieva mnoho starostí. Je mestom, ktoré môžeme nazvať "plačúcim". Je abecedou, v ktorej utrpenie je najmilšou literou. Je procesiou, v ktorej nesú vpredu kríž“ (*Abrahám a Santa Clára*).

V roku 1916 na fronte, vedúc do útoku zahynul 28-ročný kapitán Mauric Retour. Bola to, ako sa vyjadril jeden francúzsky biskup, jedna z najkrajších postáv Francúzska. Žil a umrel ako hrdina. Zaujímavé bolo jeho pripravovanie sa na manželstvo. Pred zasnúbením spolu so snúbenicou prijal sv. prijímanie v Chráme Matky Božej.

„Prosil som Boha“ - písal svojej snúbenici – „aby naša láska napomáhala šíriť kráľovstvo Božie na zemi. Čo potom, keď prídu ťažkosti, keď v nich budeme spolu? Budeme Pána Boha milovať a spoločne trpieť, ak to bude treba. Ale my sa budeme vzájomne milovať, vždy tak, ako sa dnes milujeme...“

Podivuhodná bola tá ich snúbenecká láska. V tom liste Mauric píše: „Musíme sa dobre poznať, aby sme mohli žiť čo najlepšie, chápať sa vo všetkom. Chcel by som, aby si ma poznala lepšie, ako sa poznám ja sám. Poznám všetky svoje nedostatky a nedokonalosti. A ty ma budeš upozorňovať.“

Ale aj on ju upozorňoval na jej nedostatky, hoci to robil subtilne a jemne.

A zasa v inom liste píše: „Sme zasnúbení ešte len od nedávneho času, ale už sa nebojím ti hovoriť o твоjich nedokonalostiach, na ktoré ma láska neoslepuje. Zvyčajne zasnúbení snažia sa oslepovať navzájom. My však opačne začíname od upozorňovania na naše chyby a nedostatky.“

Príprava na manželstvo sa začína formovaním svojich charakterov. Ale ani to nepostačuje. Spoločne sa zhovárajú o povinnostiach, ktoré ich čakajú, lebo ako píše Mauric, neslobodno zakladať rodinu ľahkomyselne, neslobodno vstupovať do manželstva, keď mladí nepoznajú manželské povinnosti. Nič v živote nás nečaká dôležitejšie, ako je manželstvo, potom len smrť...

Ale o čom sa zhovára väčšina snúbencov najčastejšie? O sobášnych šatách, o fotografovaní, o sobášnych host'och a podobne. A ani slovo o závažnejších veciach.

Svetlá na štadióne opäť zhasli, páter povedal: „Všetci, ktorí máte zápalky, zažnite ich!“ Znenazdania bol celý štadión zaplavený akoby bezhraničným svetlom. „Týmto spôsobom,“ ozval sa znovu páter, „všetci spoločne môžeme zvíťaziť nad tmou zla.“

Svet premeníme vtedy, keď začneme učiť svedectvom vlastného života, od toho malého ostrovčeka, na ktorom žijeme a pracujeme a kde sa prebúdzajú naše nádeje. Náš príklad pripraví pôdu, v ktorej naše slovo neskôr vydá úrodu. Podobne ako prví kresťania, aj my súčasní môžeme ukázať, čo znamená skutočne nasledovať Krista v dennom živote bez toho, aby sme robili niečo nezvyčajné alebo vybočujúce z bežného rámca.

Amen.

Sobášna homília (9. A)

Mt 7,21-27

Manželstvo je naším domovom
Pracujme na raste manželskej lásky.

Milí novomanželia! Chcete uzavrieť manželstvo, chcete mať rodinu. A rodina potrebuje niekde bývať. Preto si plánujete postaviť dom. Už možno aj máte isté predstavy o tom, ako bude vyzeráť, ako v ňom bude pekne a útulne. Postaviť dom si žiada námahu a mnoho potu, ale to vy dobre viete. Nie o tom chcem rozprávať. Vy však budete budovať ešte iný dom – vaše manželstvo. Vstúpiť do manželstva znamená začať budovať krásny spoločný dom a to stojí námahu. A tak sa podujímate budovať dva domy: viditeľný a neviditeľný – duchovný. Nebudem vám radiť, ako budovať viditeľný dom; na to nie som odborník a ani tu nie je na to vhodná chvíľa. Chcem vás však povzbudiť k práci na spoločnom duchovnom, vnútornom dome. Viditeľný dom je dôležitý, no duchovný je nevyhnutne potrebný pre váš spoločný život. Čo teda robiť, aby sa nám podaril, aby bol krásny, aby vám v ňom bolo príjemne a útulne?

Počúvajte pozorne, čo nám dnes v evanjeliu hovorí náš Učiteľ: „***A tak každý, kto počúva tieto moje slová a uskutočňuje ich, podobá sa múdremu mužovi, ktorý si vybudoval dom na skale. I prišiel príval, rozvodnili sa potoky,***

duli vetry a oborili sa na ten dom; dom sa však nezrútil, lebo mal základy na skale“ (Mt 7,24–25).

Akí sme opatrní, keď ide o materiálne hodnoty! Koľko sa mladí manželia našpekulujú, kým si postavia dom. A tak je to správne, veď dom slúži rodine na celý život. A podobne by sme mali byť opatrní a prezieraví pri budovaní našej svätosti. Svätosť je totiž dom, ktorý nám slúži pre večný život. Manželia si vzájomne pomáhajú budovať svätosť. Ona je ako spoločný dom, v ktorom bývajú tri osoby: muž, žena a Boh.

Ježiš hovorí, že takýto dom má mať „***základy na skale***“ (Mt 7,25). A základom je on sám. Výstižne to vyjadruje apoštol Pavol: „***Lebo nik nemôže položiť iný základ okrem toho, čo je už položený, a je ním Ježiš Kristus***“ (1 Kor 3,11). Ježiš v podobenstve rozpráva o múdrom a hlúpom človekovi. Múdry si postavil dom na skale, a preto pevne stál, kým hlúpy budoval na piesku a dom sa mu zrútil. Aj o manželoch možno hovoriť ako o múdrych, rozumných alebo nerozumných. Múdri manželia si spoločný život, spoločnú cestu svätosti budujú na skale. Skalou je Kristus.

Milí snúbenci! Chcete sa vydať na spoločnú cestu životom. V manželstve možno prežiť veľa krásnych chvíľ, ale budú aj ťažké chvíle; prídu problémy, ťažkosti, možno aj nepochopenie... Všetko však môžete zvládnuť. Nezvládnete to ale sami, jedine s Kristom. On je skalou a kto na ňom stavia, je múdry.

Je preto veľmi dôležité, aby mal Kristus miesto vo vašej rodine. Čo to znamená? To znamená, že sa máme modliť, že rodina má u neho hľadať riešenie svojich problémov a ťažkostí. Aká veľmi dôležitá je modlitba v rodine. Modlitba rodinu spája s Kristom i navzájom jednotlivých členov rodiny. Bez modlitby je rodine ťažko, bez nej to neklape tak, ako má. Veľmi živo si spomínam na chvíle, keď som bol malým chlapcom. Keď sme si večer sadli za stôl, každý mal v rukách ruženec a modlili sme sa. V modlitbe ruženca sme spoločne rozjímali nad Kristovým životom a zároveň sme mu všetci odovzdávali našu rodinu: problémy, ťažkosti, ale i radosti, jednoducho všetko, čo sme počas dňa prežili. Po modlitbe sme sa porozprávali o rôznych veciach, o tom, čo sme počas dňa prežili a pod. Nič tak nedržalo v kope našu rodinu, ako práve tieto chvíle spoločnej večernej modlitby.

Vďaka modlitbe je Kristus stálym základom rodiny. Modlitba všetkých členov upriamuje na neho ako na toho, ktorý prišiel pre nás, dáva sa nám; chce žiť medzi nami a pomáhať nám, aby sme aj rodinný život prežívali naplno v opravdivej radosti a láske.

Modlitba sa takto stáva prameňom života a každej činnosti v rodine. Ona premieňa každodennú prácu spojenú s domácnosťou na spoločnú aktivitu celej rodiny, ktorá sa uskutočňuje v duchu vzájomnej úcty detí voči rodičom a rodičov voči deťom. Pritom hybnou silou, z ktorej pramení všetka činnosť

v rodine, je láska. Nie je to len ľudská láska, ale je to láska daná od Boha. Opravdivá, obetujúca sa láska, ktorá sa dáva. Modlitba jej dáva priestor, aby zavládla v rodine. Modlitba nás učí Kristovej láske. Ako dobre sa potom žije v takejto rodine, kde vládne porozumenie a pochopenie.

Samozrejme, že takáto rodina je vynikajúcim prostredím pre výchovu detí. Len takto budú v rodinách vyrastať deti, ktoré budú vyrovnané, schopné zaujať miesto v spoločnosti. Čo môže byť pre deti lepšie, ako vyrastať v ovzduší modlitby, spoločnej práce a lásky? Takáto rodina, ktorá má základ naozaj v Kristovi, môže byť a aj je základom našej spoločnosti. Ak sú zdravé rodiny, je zdravá spoločnosť.

Už o malú chvíľu uzavriete manželstvo. Chcete tak urobiť tu, pred oltárom Krista a pred oltárom Cirkvi. Chcete teda začať s Kristom. A to je dobre. Ak on bude základom vašej rodiny, nemusíte sa báť. S ním všetko prekonáte.

Ako žili v prvých kresťanských dobách manželia, o tom Tertulián píše: „Spolu sa modlia, spolu postia. Poučujú, napomínajú a podporujú sa vzájomne. Spolu idú do kostola, spolu pristupujú k stolu Pána. V zármutku a v prenasledovaní ako i v radoostiach držia spolu. Navštevujú chorých, podporujú chudobných, dávajú almužnu, prítomní sú na sv. omši, denne konajú pobožnosti a nestavajú sa jeden druhému do cesty. Predbehujú sa v oslavovaní Boha. Toto vidí a počuje Kristus a týmto udeľuje svoj pokoj.“

Započúvajte sa do odkazu, ktorý zanechala svojmu manželovi Maháthma Gándhímu jeho manželka Kasturabai:

„Ďakujem Ti, že práve ja som smela byť Tvojou životnou družkou a pomocníčkou.

Ďakujem Ti za najdokonalejšie manželstvo na svete, ktoré sa zakladalo nie na zmyselnosti, ale na sebaovládaní.

Ďakujem Ti, že si ma pokladal za seberovnú, a tak som Ti smela pomáhať pri Tvojom životnom diele za vlasť.

Ďakujem Ti, že nepatíš k tým manželom, ktorí prežívajú svoj voľný čas pri hre, športe, ženách, pri víne a speve... To sú tí, ktorí sa rýchlo presýtili láskou ženy a detí tak, ako sa malým chlapcom zunujú hračky.

Ďakujem Ti aj za to, že nepatíš k mužom, ktorí celý svoj život zbierajú a hromadia bohatstvá vykorisťovaním pracovnej sily iných ľudí. Aká som povďačná, že Boh a Tvoja vlasť znamenajú pre Teba viac ako peňažný zisk, že vieš s odvahou brániť svoje presvedčenie a máš takú neotrasiteľnú dôveru v Boha. Aj za to som povďačná, že Boh a vlasť znamenajú pre Teba viac ako moja osoba.

Ďakujem Ti, že si bol v mojej mladosti plný ohľaduplnosti voči mojim slabostiam aj vtedy, keď som sa tak bránila proti Tvojmu rozhodnutiu opustiť blahobyť a žiť v dobrovoľnej chudobe.

Do domu Tvojich rodičov som prišla ako dieťa. Tvoja matka, obdivuhodná žena, ktorá ma vedela pripraviť na to, aby som sa Ti stala odvážnou a neochvejnou družkou v našom spoločnom živote a tým si smela získať Tvoju lásku a úctu.

Keď si sa po rokoch stal vodcom Indie, ani na chvíľu som nemala strach, že ma odsunieš nabok, ako je to zvykom v iných krajinách, keď muž sa dostane na vrchol svojej slávy.

Vedela som, že my dvaja zostaneme až do smrti spojení ako muž a žena⁴⁵.

Nie je ľahké, zvlášť v dnešnej dobe postaviť si dom a založiť si rodinu. Dnes je ťažké budovať dom: viditeľný, aj ten neviditeľný, vnútorný. A predsa, rodina bez vnútornej, hlboko postavenej stavby nemôže prežiť.

Milí snúbenci! Rodinný život musí byť postavený na pevnom základe. Ináč sa zrúti a nezostane po ňom ani stopy. Postavte si svoje manželstvo, svoj spoločný život na skale, na Kristovi. A váš spoločný rodinný život bude požehnaním a radosťou pre vás, vaše deti i všetkých okolo vás. To vám aj zo srdca želám. Amen.

Sobášna homília (30. A)

Mt 22,35-40⁴⁶

Ježiš sa zjavuje v prikázaní lásky

Priblížiť prítomným odpoveď Krista zákonníkom ohľadom príkazu lásky.

Všetci sa v živote niekedy ocitneme v situácii, keď si nedokážeme s niečím poradiť. Alebo sa stretáme s niečím, čo je pre nás neznáme, alebo niečomu nerozumieme. Vtedy hľadáme pomoc. Zájeme za niekým, o kom predpokladáme, že nám poradí. Alebo podá vysvetlenie. Prípadne zodpovie položenú otázku. Celkom bežná situácia v našom každodennom živote. A ten, kto nám odpovedá, od koho očakávame v nádeji kladnú odpoveď, pomôže úprimne v rámci svojich možností. Takto človek prichádza k človekovi, aby si rozšíril obzor svojho poznania, svojich vedomostí. Takto to približne funguje na prirodzenej rovine. Ale vieme, že človek práve svojím duchom presahuje všetko to pozemské, čo nazývame prírodou. Prírodou, do ktorej patrí svojím telom. A tu si kladie ešte mnohé iné otázky, na ktoré by chcel poznať odpoveď. Človek však už nedokáže v tejto rovine tak jednoznačne odpovedať. Ak chceme poznať odpovede na mnohé naše nezodpovedané otázky, musíme sa obrátiť na Krista.

⁴⁵ Z listu Kasturabai Gándhíovej, manželky Maháthmá Gándhího. *Posol*, ročník X., č. 4. Kanada, 1983.

Aj dnešné evanjelium opisuje situáciu, keď prichádza za Ježišom zákonník a pýta sa na hlavné prikázanie zákona. Dostáva odpoveď: „**Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysl'ou! Toto je najväčšie a prvé prikázanie. Druhé však sa mu podobá: Milovať budeš blížneho svojho ako seba samého. Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý Zákon i Proroci**“ (Mt 22,37-40).

Zákonník prichádza za Ježišom, aby od neho dostal odpoveď na svoju otázku, ktoré je hlavné prikázanie. A evanjelista Matúš ešte uvádza: „**aby ho podchytil v reči**“ (Mt 22,35). Otázka je položená správne. Aj adresát je správny. Veď sa obracia na Ježiša Krista – Božieho Syna. Jedine Boh môže dať odpoveď na tak závažnú otázku. A zákonník dostáva nie jednu, ale hneď dve odpovede. Prvá odpoveď sa vzťahuje na samého Boha, ktorého treba milovať celou svojou dušou, celou svojou silou a celou svojou mysl'ou. Boh nadovšetko. To je prikázanie zákona. V odpovedi dostáva učiteľ zákona ešte niečo viac. Pretože Kristus pridáva ďalšiu vetu. Pridáva druhé prikázanie, ktoré hovorí o blížnom. Blížneho treba milovať tak ako seba. Obidve odpovede smerujú od Ježiša – Božieho Syna smerom k človekovi. Teda milovať Boha, potom pridáva blížneho a nakoniec seba samého. Ale to isté platí aj obrátene. A pre nás je to iste pochopiteľnejšie práve obrátene, z druhej strany. Aby sme mohli vyjsť najprv od človeka. Najprv milovať seba samého, potom blížneho a nakoniec Boha. Ak dokážem milovať seba, potom dokážem milovať i blížneho. Lebo ho mám milovať práve tak, ako seba samého. Ak toto dokážem, potom môžem úprimne milovať Boha. Lebo už milujem seba i blížneho. Číže milujem Boží obraz, Božiu podobu, ktorú nám Boh vtlačil pri stvorení. Každému z nás.

Prikázanie lásky, ktoré Ježiš oznamuje učiteľovi zákona, má obojstrannú platnosť. Láska musí platiť zo všetkých strán. Aj smerom z Božej strany, aj smerom zo strany človeka. V tom je aj univerzálnosť lásky. Z ktorejkoľvek strany, z ktoréhokoľvek uhľu pohľadu sa na ňu budeme pozeráť, platí vždy. Bez obmedzenia.

Drahí snúbenci, vám v tejto chvíli netreba pripomínať, čo je to láska. Veď ona je medzi vami teraz v každom vašom slove, v každom skutku, v každom pohľade medzi sebou. Táto vaša láska vás priviedla až sem, do Božieho chrámu, pred oltár. Tu si vzájomne o malú chvíľu pred Cirkvou vyslúžite sviatosť manželstva. Teda aj verejne chcete potvrdiť a deklarováť to, čo vám je teraz najmilšie, vašu vzájomnú lásku. Je to tak správne. Tým, že milujete jeden druhého, v tom je zároveň obsiahnuté i to prvé. Láska k sebe. Milujete každý jednotlivo seba samého, a tak podľa druhého najväčšieho príkazu milujete i blížneho. Správne chápete, že obraz Boží, ktorý Boh vložil do vás, nie je ani pre seba, ani zo seba. Že tento obraz dokážete vidieť aj v tom druhom.

Pápež Ján Pavol II. vo svojej encyklike *Familiaris consorcio* - Rodinné spoločenstvo podáva výklad človeka v tom zmysle, že je stvorený na obraz Boží, a preto je schopný milovať. Človek je stvorený pre lásku. Láska je potom základným a prirodzeným povolaním každého človeka. Toto poslanie milovať platí pre človeka v jeho celosti, t. j. pre človeka ako osobu. Človek je duch v tele. Láska teda požaduje celého človeka (*porov. bod 11*).

Takého chápanie lásky musíte však rozvíjať ďalej. A to v spoločenstve, ktoré teraz budete oficiálne pred Bohom i pred Božím ľudom tu prítomným uzatvárať. Lebo láska sa rozvíja i cez spoločenstvo. Do tohto spoločenstva plným právom patrí i Boh. Človek je stvorený pre spoločenstvo s Bohom. Každá sviatosť rodí nového človeka. A sviatosť manželstva, ako sviatosť spoločenstva, vás rodí pre nové spoločenstvo s ním. Ak vám z tejto sviatosti vyplývajú nové povinnosti, príkazy, nikdy nezabúdajte, že pred každým príkazom stojí vždy láska. Láska nech je teda pre vás vždy prvým impulzom vo vašom novom živote, vo vašej rodine, ktorú vytvárate. Láska nech vás sprevádza pri prijatí vašich detí, pri ich výchove, pri vašich každodenných úlohách. Lebo Boh nám najdokonalejšie zjavil svoju lásku. Láska je zjavením samého Boha. Tam, kde je prítomná láska, a ona má byť prítomná vo vašom rodinnom spoločenstve, tam je prítomný Boh. Budujte vaše rodinné spoločenstvo spolu s Bohom. On nech je základom celého vášho ďalšieho života. Nikdy nezabúdajme, že práve skrze túto sviatosť bude medzi vami zvláštnym spôsobom prítomná jeho milosť. Nielen dnes, zajtra, tento mesiac. Ale aj v každodennom stereotyp, ktorý vás čaká popri všetkých radoostiach. Boh je verný a neopúšťa človeka ani v tých najťažších chvíľach života. Preto buďte i vy verní vo všetkom Bohu. Aj v tých najťažších chvíľach, ktoré sa iste objavia i vo vašom živote. Pestujte a rozvíjajte neustále toto spoločenstvo s Bohom. Z neho môžete čerpať posilu pre váš každodenný duchovný rast. A tento vzácny poklad, toto privilegované dedičstvo spoločenstva s Bohom odovzdávajte svojim deťom. Naučte ich znova tejto základnej pravde. Všetko stavať v živote spolu s Bohom, ktorý je v nás prítomný, pretože každý je stvorený na Boží obraz, na Božiu podobu. On je naším prvým i posledným cieľom. Od neho sme vyšli, k nemu smerujeme. Ak sme aj zabudli na túto základnú myšlienku, Boh nás nenechal v omyle. Poslal svojho vlastného Syna, ktorý nám to opäť prišiel pripomenúť. Práve cez tieto dve prikázania lásky.

Najväčšou tragédiou v živote človeka je iste to, ak zavrhne spoločenstvo s Bohom. Tým si neuvedomuje, že zároveň zavrhuje i seba samého. Lebo zavrhuje v sebe Boží obraz. Vidíme, že jedno i druhé je na seba naviazané. Človek nikdy nemôže ísť inou cestou, len tou, ktorá ho privádza k tomu, ktorého obraz nosí v sebe. Ak by sa rozhodol ísť inou cestou, vtedy bude chcieť realizovať vo svojom živote niečo iné, ako rozvíjanie toho Božieho obrazu, ktorý má od Boha. A vznikne konflikt. Bude chcieť realizovať niečo iné, než

sám je. Preto je tak dôležité vždy mať pred očami tieto základné pravdy. Človek a Boží obraz v ňom, človek a jeho spoločenstvo s Bohom.

Zoberte vážne tieto slová o spoločenstve s Bohom, drahí snúbenci. Iba Boh dokáže urobiť šťastným každé manželské spoločenstvo. Nielen dnes, ale aj v minulosti mnohí kričali, že sa s Bohom treba rozísť, že Boh je už zastaralý, že musíme budovať moderné rodiny, modernú spoločnosť. Aj filozof Nietzsche sa rozišiel s Bohom a ako dopadol?

Nietzsche, keď sa bol celkom rozišiel s Bohom, stal sa postupne čoraz smutnejší a skrúšenejší. Raz mu povedala žena jeho priateľa Oberherga: „Pravda, možno žiť bez Boha šťastlivo.“

Pozrel na ňu a povedal: „Hovoríte to, pani, aby ste ma potešili, ale ja vám vravím, pani, že idea Boha je veľká. Ja som ju stratil, ja sa už teraz nemôžem vrátiť, ale vy, pani, nestraťte ideu Boha“ a rozplakal sa, vzývajúc Boha.

„Vráť sa opäť, ó, Bože, so všetkými svojimi mukami k poslednému samotárovi. Vráť sa! Príd! Veď k tebe plynú všetky žriedla mojich slz, posledný plameň môjho srdca pre teba musí vzbĺknúť, ó, vráť sa! Príd, príd! Neznámy Bože, moja bolesť, moje posledné šťastie.“ Ešte po rokoch svojho pomätenia siahol hlboko do svojej duše a zrejmé hľadal Boha. Kedykoľvek počul zvony volajúce na pobožnosť, začínal byť chorý a nepokojný.

Lebo „nespokojné je srdce človeka...“⁴⁶

Tiež majte pred vašim duchovným zrakom rozhovor. Medzi sebou navzájom, i s Bohom. A keď prenesieme tento rozhovor na duchovnú rovinu, vtedy bude zároveň i modlitbou. Boh človekovi v modlitbe odhaľuje svoju tvár. Modlitbou sa zase človek otvára Božej láske. Modlitba má teda dôležité miesto v rodinnom spoločenstve. Modlitba nech posväcuje každú vašu prácu, každú vašu aktivitu, každé vaše prežívanie spoločného života. Veď modlitba je znakom, ktorý hovorí o tom, že človek je v neustálom kontakte s Bohom.

Ako máte žiť? Iste vám nemôžem povedať celý návod. Keby to bolo možné, nebolo by určite toľko tragédií v manželstvách dnešnej doby. Ale skúsme sa pozrieť, ako žili v prvých storočiach kresťanskí manželia. O tom píše Tertulian: „Spolu sa modlia, spolu postia. Poučujú, napomínajú a podporujú sa vzájomne. Spolu idú do kostola, spolu pristupujú k stolu Pána. V zármutku a v prenasledovaní ako i v radoostiach držia spolu. Navštevujú chorých, podporujú chudobných, dávajú almužnu, prítomní sú na sv. omši, denne konajú pobožnosti a nestavajú sa jeden druhému do cesty. Predbehujú sa v oslavovaní Boha. Toto vidí a počuje Kristus a týmto udeľuje svoj pokoj.“⁴⁷

⁴⁶ Príklady – vlastný archív.

⁴⁷ Príklady – vlastný archív.

Možno zaujímavé, možno zastaralé, možno... Kto dokáže aspoň niečo z toho vo svojom živote spoločne zrealizovať, iste nežil naprázdno svoj život.

A tak drahí moji, čo dodať ešte na záver?

Uskutočňovanie lásky je odovzdávanie Božej lásky druhým. Bud'te spolu, i zároveň jednotlivo, kanálom tejto Božej lásky do vašich vzájomných životov. Zároveň ale i do života tých, ktorí budú okolo vás. Aby ste ako kresťanskí manželia vydávali svedectvo lásky o láske. Aby ste svojím životom svedčili o Bohu.

Čokoľvek sa vám bude zdať nepochopiteľné, nejasné, vždy sa obracajte na Krista. Tak ako zákonník. Kristus dáva človekovi vždy odpoveď. Ak to budete myslieť vážne a úprimne, dostanete v odpovedi iste oveľa viac, ako sa pýtate. Zákonník sa pýtal Ježiša preto, aby ho podchytil v reči. A dostal dve odpovede. Ak sa človek pýta a hľadá v úprimnosti srdca, iste musí dostať v odpovedi oveľa viac ako učiteľ zákona.

Spolu s vami sa modlím k dobrotivému a láskavému Bohu, aby požehnával a naplňoval svojou prítomnosťou vaše nové spoločenstvo muža a ženy, ktoré teraz slávnostne uzavretie prijatím sviatosti manželstva.

Amen.

Sobášna homília (4. adventná "B")

Lk 1,26-38⁴⁸

Nazaretská rodina

Prítomnosť Boha v rodine je nevyhnutná pre jej plný rozvoj.

«Áno, áno, áno, beriem, sľubujem.» To sú slová, ktoré zaznejú o niekoľko minút v tomto chráme pred Bohom a Cirkvou. Povedia si ich snúbenci, aby takto spečatili svoju lásku. No nie sú to len slová. Za nimi stojí pevné rozhodnutie, odovzdanosť.

Aj v dnešnom evanjeliu sme počuli slová rozhodnutia. Slová, ktoré zmenili svet, nás samých. Cez tento súhlas prišiel na zem Ježiš, aby nás vykúpil z moci hriechu. Preto sa zamyslime nad hodnotou slova.

Boh poslal anjela, aby zvestoval Márii radostnú zvesť. **„Mária povedala: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova“ (Lk 1,38).**

Panna Mária je šťastná žena, lebo k nej prehovoril Boh, vybral si ju za Matku Spasiteľa, Mesiáša a ona prijala túto úlohu s pokorou a láskou. Pozrime sa dnes na postavu Márie v evanjeliu a Dávida v knihe Samuelovej. Dávid mal

predstavu postaviť Bohu chrám, ale prichádza Boh a mení jeho zmýšľanie. On, vysoko postavený, významný muž, chce naplniť svoj sen. Postaviť chrám. Ale Boh hovorí, nie ty Dávid, ale ja, Jahve, postavím pre seba príbytok (*porov. 1 Sam 7,11*). Mária v protiklade k Dávidovi nemá veľké plány, nezaujíma vysoké postavenie v spoločnosti, ale jej dom je otvorený, keď prichádza anjel. Mária pevne verí v Božiu vernosť, a tak sa dáva do jeho vôle. Prijala službu ako dar. Odovzdala sa Bohu.⁴⁸ „Raduj sa, Mária“, hovorí anjel. V Máriinej odpovedi je vyvrcholenie celých dejín spásy od stvorenia sveta. Pretože Božím plánom bolo všetko zjednotiť v Ježišovi (*porov. Ef 1,10*). Boh robí Máriu Matkou Božou. Jej „fiat“, nech sa mi stane, je pre každého z nás odpoveďou na Božiu vôľu.⁴⁹

Aká je ideálna rodina? Stretávame sa s názormi, ktoré sú tak rôznorodé a protichodné, že nás to mätie. Doliehajú na nás názory ľudí, ktorí hýbu svetom. Boháči, filmové a hudobné hviezdy tohto sveta nám predkladajú cez média svoje životné štýly ako ideálne, perfektné a jedinečné. To musíš mať! – kričí na nás usmiata tvár reklamy. V novinách čítame správy o veľkolepých sobášoch super ľudí. Na fotkách vidíme veselé tváre, no o niekoľko mesiacov sa súdia o peniaze po rozvode. V čom je príčina? Vie niekto na to odpovedať? Niekedy máme snahu pri svojich problémoch ospravedlniť sa tým, že poukazujeme na iných. Oni sa nám stávajú normou. Lenže slová ostanú len slovami, i keď znejú pekne a vábivo. Presvedčiť nás môže príklad života. Našťastie máme ich vždy dosť. Život. Každodenné znášanie radostí a strastí presvedčí každého. Nazaretská rodina nebola výnimkou. V evanjeliách môžeme čítať niekedy až dramatické chvíle v tejto rodine. Mária bola zasnúbená s Jozefom a počala z Ducha Svätého, ako to sme dnes počuli. Jozef to však ešte nevedel, ale keď zbadal, že je v požehnanou stave, ako reagoval? Čo robiť? Udať ju a kameňovať, alebo ju prepustiť? Na pomoc mu Pán poslal anjela, ktorý mu to vysvetlil. Neskôr v Betleheme neúnavne hľadal miesto na bývanie, ale až našiel sa im zvýšila. Ako ho to muselo bolieť, že Mária má porodiť syna v tejto chudobe. No prichádza radosť. Ježiš, Boží Syn, Emanuel. Prichádzajú pastieri vedení anjeli, ba i mudrci z východu, aby sa poklonili Ježišovi. Bolesť je nahradená radosťou. Tak je to aj v našom živote. S radosťou a veselosťou ide ruka v ruku aj bolesť a trápenie. My však nie sme pesimisti. Mária a Jozef sú nám príkladom rodiny, ktorá znáša radosti aj bolesti. Ako to dokázali? Čo im pomáhalo žiť v pokoji a láske? Odpoveď nachádzame v dnešnom evanjeliu. „Anjel prišiel k nej a povedal: **„Zdravas, milosti plná, Pán s tebou“** (Lk 1,28). A odpoveďou Márie boli slová, ktoré sa často modlíme: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova“ (Lk 1,38). Mária odpovedala na prítomnosť

⁴⁸ Porov.: Giorgio Zevini – Pier Giordano Cabra: *Lectio divina na každý deň I. Doba adventní*, Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří 2001, s. 192-198.

⁴⁹ Porov.: JÁN PAVOL II.: *Rosarium Virginis Mariae episcopis clero-fidelibus de Mariali Rosario data*. Vatikán : 2002, s. 40.

Boha pozitívne. Pretože nestačí iba Božia prítomnosť. Dôležitý moment je prijatie Boha do svojho života. Potom Boh nielen je prítomný, ale aj prebýva v človekovi. Aktívne pôsobí, dáva mu všetky milosti, aby človek dokázal niesť všetko, čo mu deň prinesie. Niekedy si myslíme, že toto už nezvládneme. Je to nad naše sily! Ale prečo? Vieme prijať a povedať Bohu svoje: Hľa, služobník Pána, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova?

Drahí snúbenci! Stojíte tu, aby ste si povedali svoje ÁNO. Ste naplnení radosťou, nielen z toho, že sú tu čoskoro Vianoce. Vy ste plní lásky jeden voči druhému. A aby vaša láska bola úplná, prišli ste do kostola prijať Boha medzi seba. Manželstvo je sviatosťou, ktorá vás má naplniť potrebnými milosťami. Chcete byť plní Božej lásky, aby ste ju mohli rozdávať svojim deťom, ktoré prijmete ako dar. To je možné len vtedy, keď budete napojení na Boha. Pretože manželstvo je Božia ustanovizeň a je, ako hovorí Svätý Otec Ján Pavol II., domácou Cirkvou naplnenou láskou Krista.⁵⁰

Ako prirovnanie nám poslúži vec tak bežná, ako je vodovod. Tak ako on potrebuje byť napojený na nádrž, v ktorej je voda, aby priviedol vodu až k nám do domácnosti, tak je to aj s nami. Rodičia sú vodovodom, cez ktorý prúdi voda Božej lásky ku každému členovi rodiny.

V jednej piesni spievame: Božia láska príd! Ako mocný oceán. Prúd cez nás! Svojou milosťou, Božia láska.

Každý kresťan má prijať a povedať svoje buď vôľa tvoja nielen pri modlitbe Otče náš, ale svojím životom dosvedčovať, v čo verí. Inak by o nás platilo: **„Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo sa podobáte obieleným hrobom, ktoré zvonka vyzerajú pekne, ale vnútri sú plné mŕtvolných kostí a všelijakej nečistoty“** (Mt 23,28). Boh je stredobodom nášho života. A to nielen v kostole počas liturgie. V našom každodennom živote Boh je zárukou úspechu. Bez neho by platili slová: **„Hľa, váš dom vám ostáva pustý“** (Mt 23,38). Ale ako sme počuli v prvom čítaní, Boh stavia dom pre seba i pre nás, je nám dostatočným presvedčením o potrebe Boha prijať a milovať.

Bratia a sestry, milí snúbenci! Tak aj vy buďte vždy napojení na Boha, prinášajte do svojej rodiny lásku, aby ste rástli. Či už cez radosť, alebo bolesť. Buďte úprimní jeden k druhému. Prijmite ako Mária a Jozef Božie poslanie a jeho prítomnosť medzi sebou. Keď budete zdobiť svoj prvý spoločný vianočný stromček, nezabúdajte na nazaretskú Svätú rodinu a na príklad, s akým niesli svoje radosť a problémy. Amen.

⁵⁰ Porov.: MOTU PROPRIO FAMILIA A DEO INSTITUTA DI GIOVANNI PAOLO II, Rím: 1981, s. 1.

Láska – najväčšie prikázanie
Celoživotné rozvíjanie Kristovho odkazu.

Drahí snúbenci M. a M., bratia a sestry! Prežívame veľkonočné obdobie. Božie cesty sú nevyspytateľné a robia náš život naozaj zaujímavým. Myslím, že sami ste si uvedomili, ako zmenilo váš život to, že ste sa vôbec stretli. Okamih vášho prvého stretnutia alebo vášho prvého padnutia si do oka skrížil vaše životné cesty. Mnohí si radi pamätajú deň, keď sa začal odvíjať ich spoločný vzťah a často si ho pripomínajú alebo slávia jeho výročie. Možno v prvej chvíli hralo dôležitú úlohu len to, že ste si padli do oka, že ste si boli sympatickí. Postupne ste však prichádzali na to, že je veľa vecí, ktoré vás spájajú, že máte mnoho spoločného, že k sebe jednoducho pristanete. Takto ste vytvorili dvojicu. Dvojicu, ktorá sa vzájomne dopĺňa, ktorá dobre vychádza, kde to jednoducho funguje. Vytvorili ste dvojicu, v ktorej sa navzájom dopĺňate ako dve kocky zo stavebnice.

Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu vám ponúka krásny návod, ako tieto kocky stavebnice nenarušiť, ako prežívať spoločný život: „***Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás***“ (Jn 15,12).

Tieto slová povedal Ježiš svojim apoštolom. Už v Starom zákone sa hovorí o tom, ktoré sú najväčšie prikázania. Najväčšie prikázania pre Izraelitu bolo milovať Boha. Bolo to tak trochu spojené s určitým strachom zo žiarlivosti Boha. Boh Starého zákona sa predstavuje ako žiarlivý Boh, Boh, ktorý neznesie iných konkurentov. V Novom zákone tu nastáva radikálny posun. Nestačí milovať len tých, čo nám robia dobre, ale treba milovať aj tých, čo nám zle robia. Pán Ježiš v dnešnom úryvku evanjelia rozpráva o svojej láske, pri ktorej sa dokázal za človeka obetovať a položiť svoj život. A to žiada aj od svojich učeníkov, aby sa navzájom milovali. Kto sa nechá vo svojom konaní viesť týmto základným prikázáním lásky, určite zakúsi radosť. Pravých Ježišových učeníkov musí každý poznať nielen podľa lásky, ale i podľa radosti. Obidva hodnoty sú podľa Ježišovho presvedčenia navzájom nerozlučne spojené. Na to sa veľmi často zabúda. Táto radosť je niečo prirodzene iné, ako len povrchné potešenie. Je to radosť, ktorá je podstatným rysom nového života, radosť, ktorá človeka naplňuje v najhlbšom vnútri, ktorá sa však ako každý plod musí prejaviť i navonok. Predovšetkým je podiel na Ježišovej radosti, teda darom, nie dosiahnutou radosťou. Láska je ako ovocie nového života, ktorý dáva a živí Ježiš.

Drahí snúbenci, vo sviatosti manželstva ste pozvaní aj vy sprítomňovať Krista vo svojich srdciach. Keď stojíte pred Bohom a vzájomne si sľubujete vernosť, vyjadrujete, že chcete, aby dôležitú úlohu vo vašom manželstve mal Ježiš. Vyhlasujete, že potrebujete Ježiša, aby vás viedol a naučil milovať tak, ako miloval on. V každej oblasti, pri každej prekážke alebo problému pozvite Ježiša do svojho manželstva. U neho nájdete všetku milosť potrebnú na to, aby ste prežili, prekonalí ťažkosti a pokračovali na svojej ceste vzájomnej lásky. Každé manželstvo je dobrodružstvom, má v sebe schopnosť byť dobrodružstvom dvoch ľudí, ktorí sa milujú napriek všetkým obmedzeniam zranenej ľudskej prirodzenosti. Táto schopnosť je darom milosti, ktorú Boh vylieva na každý manželský pár. Žijeme vo svete, ktorý je zo dňa na deň čoraz individualistickejší. Hoci aj individualizmus má svoje klady, má zároveň nesporný rozmer sebecka, ktorý protirečí myšlienke jednoty dvoch ľudí. Skúste sa postaviť pevne proti sebecku. Milosť obsiahnutá vo sviatosti manželstva má byť pomocou pre muža a ženu, aby sa dokázali milovať, nesebecky darovať svoj život druhému a spoločne vrasť do vzájomnej jednoty. Táto milosť má im pomáhať zaodiť sa láskou a láskou prikrývať množstvo hriechov (*porov. 1 Pt 4, 8*).

Boh túži po tom, aby každý manželský pár mohol čerpať z moci obsiahnutej v tejto sviatosti. Aj vy prežívajte Kristovu prítomnosť vo svojom strede a pozývajte ho do svojho zväzku. Spoločne sa rozhodnite mať Krista vo svojom strede. Povedzte svojmu manželovi či manželke, že mu či jej chcete odovzdať svoj život. Boh chce na vaše manželstvo vyliat svoju nekonečnú milosť, ale táto milosť bude pôsobiť len do tej miery, do akej budete každodenne obetovať svoj život za svojho manželského partnera. Milosť je dostupná, ale záleží na vás, či dovolíte Ježišovi vstúpiť do vášho zväzku. Ak áno, potom budete mať silu milovať svojho partnera tak hlboko a verne, ako Ježiš miluje Cirkev. Nikdy neprestaňte veriť, že Ježiš je vám verný a stále ochotný pozdvihnúť vás, obviazať vám rany a viesť vás ku svätosti tak ako všetkých na tomto svete. A nadovšetko verte vo svojom srdci, že ste navždy Božím dieťaťom.

Drahí snúbenci, dnes stojíte na prahu novej etapy vášho života. Dnes začínate nanovo vo dvojici. Každý začiatok je nesmierne dôležitý.

Skúste si predstaviť takého skokana na lyžiach. Najprv sa pomaly spúšťa dolu mostíkom, sústreďuje sa, celým svojím bytím sa koncentruje na odraz z mostíka. Všetko to závisí od toho, ako sa odrazí. Keď sa mu odraz nepodarí, všetci už len s napätím sledujeme, ako to dopadne. Ťažko bojuje s vlastnou rovnováhou a pokúša sa zo skoku vyťažiť aspoň niečo, no aj tak sa mu to väčšinou nepodarí. Potom sa len pozeráme, ako sa doláme, dodrúžga a môže byť rád, keď sa z toho šťastne dostane. Ale keď sa mu odraz podarí, vtedy vychutnávame jeho lahodný skok a dopad na zem.

Podobne sa aj vy odrážate do spoločného života. Naozaj veľa závisí od toho, ako sa odrazíte. Ježiš vám ponúka záruku dobrého začiatku. Preto ste vlastne tu, aby ste ho prosili o spoluprácu. Ak pôjdete spolu s Ježišom, určite sa dobre odrazíte a skok do Božieho náručia sa vám skutočne podarí. Veď kde inde sa ponáhlame, ak nie k Bohu? Všetci k nemu smerujeme a všetci sa tam raz stretneme.

Rogers napísal: Čím viac dokáže človek byť vo vzťahu ozajstný, tým bude jeho vzťah užitočnejší. Je potrebná úprimnosť.

Aj plnenie vášho vzájomného sľubu, že si budete verní v radosť a v bolesť a že sa budete milovať a mať v úcte po všetky dni života, bude možné iba v rozmere „krásnej lásky“.

Krásnej láske sa možno naučiť predovšetkým modlitbou. Len v dobrom úkryte pôsobí Duch Svätý, prameň krásnej lásky. Budúcnosť každého rodinného jadra závisí od tejto „krásnej lásky“: vzájomnej lásky manželov, rodičov a detí, lásky všetkých generácií. Láska je opravdivý prameň jednoty a sily rodiny.

Všetko pozitívne a pekné, čo vás podnietilo k rozhodnutiu darovať život tomu druhému a rozvinúť ho bezvýhradným darovaním, udržiajte v spoločnom manželskom živote. Aj všetko, čo ponúka Kristus vo svojej láske pre váš šťastný spoločný život, nech má stále miesto vo vašom živote.

Amen.

Sobášna homília (6. veľkonočná “B”)

Jn 15,9-12

Ježišova obetavá láska ako vzor manželskej lásky⁵¹
Povzbudiť snúbencov k vzájomnej obetavej láske.

Milí snúbenci! V dnešný váš veľký deň ste už určite veľakrát počuli, ako vám vaši najbližší, či už rodičia, priatelia, jednoducho všetci, komu na vás záleží a kto vás má rád, želali čo najviac vzájomnej lásky a porozumenia na vašej spoločnej ceste životom. Počuli ste mnoho krásnych, zo srdca prameniacych veršikov, ktoré boli preplnené láskou, úprimnosťou a šťastím. Mohli by sme povedať, že tento deň je dňom, v ktorom je najviac a zo všetkých strán skloňované slovo láska a vzájomné porozumenie. Jednoducho je to „deň vašej vzájomnej, úprimnej, nezištnej, čistej lásky“, ktorú chcete spečatiť vzájomným súhlasom.

Dokonca aj sám Ježiš v evanjeliu vás tiež povzbudzuje k láske, k vzájomnej

⁵¹ Porov.: MALČEK, J.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

láske, keď hovorí: „***Toto je moje prikázanie, aby ste sa navzájom milovali, ako som ja miloval vás***“ (Jn 15, 12).

Najmilší v Kristovi! Láska je jedným z najstarších a najviac používaných slov v celej ľudskej histórii. Vy sami dobre viete, že už pri stvorení sveta Boh stvoril všetko s veľkou láskou. Z lásky stvoril prvého človeka Adama a keď mu bolo smutno, stvoril mu družku Evu. Adam sa tomu nesmierne potešil. Už tu, v živote našich prarodičov, vidieť ich vzájomnú náklonnosť, ich vzájomnú lásku. A láska, tento prekrásny cit, pretrvala po toľké stáročia až dodnes a je zakorenená v každom jednom z nás.

V evanjeliu sme počuli slová Ježiša: „Milujte sa navzájom, ako som ja miloval vás.“ Keď sa zamyslíme nad týmito slovami, nad tým, ako nás Ježiš miloval a miluje, zistíme, že jeho láska k nám je nekonečná. Veď on z lásky k nám prišiel na túto zem, z lásky k nám učil a hlásal evanjelium, uzdravoval a robil zázraky, zanechal nám seba samého v podobe chleba a vína, obetoval sa za nás, podstúpil muky bolesti, a nakoniec vystúpil k Otcovi, aby sme sa s ním mohli naveky tešiť v nebi. Toto všetko a mnoho iných vecí urobil z lásky k nám iba preto, lebo nás miloval a miluje. Nie je to úžasné, koľko lásky je v Ježišovi a on sám nás povzbudzuje k takejto láske slovami: „Milujte sa navzájom, ako som ja miloval vás.“ On nám dáva príklad lásky k druhým, k bližným, jednoducho ku všetkým. Ježiš nám je najväčším vzorom Lásky.

Vy, drahí moji, prichádzate dnes do Božieho chrámu, aby ste tu pred Bohom spečatili svoje rozhodnutie lásky vzájomným súhlasom. Týmto svojim rozhodnutím sa chcete pripodobniť Kristovi - najväčšej Láske a naučiť sa z jeho obetavej, darujúcej a nezištnej lásky. Veľmi vás k tomu povzbudzuje aj apoštol Ján v alelujovom verši, kde sme všetci spievali: „***Keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás dosahuje dokonalosť***“ (Jn 4,12).

Dnes, keď budete opúšťať tento chrám, budete odchádzať (obrazne povedané) ako jedno telo. Radosť, šťastie ale hlavne láska, ktorú pociťujete jeden k druhému, nech je taká silná a nepretržitá nielen v dnešný deň, ale i každý iný bežný deň vo vašom spoločnom živote. Milujte sa navzájom tak, ako Kristus miloval svoju Cirkev. Pamätajte na to, že z lásky k tomu druhému sa budete musieť niekedy aj niečoho zriecť, budete si musieť niečo odprieť, jednoducho budete sa musieť obetovať. Robte to vždy s pokojom, porozumením, ale hlavne s milujúcim srdcom. Samozrejme, že budete spoločne prežívať prekrásne chvíle plné radosti, spokojnosti, porozumenia, nehy, romantiky, ale niekedy prídu vo vašom živote i tie ťažšie chvíle, keď to azda nepôjde podľa vašich spoločných predstáv. Budete ťažšie nachádzať spoločnú reč, nebude to také skvelé, ako je to napr. teraz v tejto chvíli, ale nebojte sa ani takých chvíľ, a práve vtedy si „schladte hlavy“ a rozpomätajte sa na tie vaše najkrajšie spoločne prežité chvíle a dni. Nezabúdajte na to, že už odteraz

v prvom rade nepôjde o mňa, o moje ego, ale skôr pôjde o toho druhého. Snažte sa byť vnímaví a pozorní pre potreby toho druhého. Nemusíte robiť a nejako extravagantne preukazovať svoju lásku k tomu druhému, ale vždy dajte pocítiť tomu druhému, že ho máte radi, že vám na ňom záleží. Veď iste viete, že láska sa neprejavuje nejako pompézne, ale skôr skromne, v tichu, pokorne a vo vytrvalosti.

Nech je vám vo vzájomnej láske povzbudením aj tento príbeh, ktorý mi porozprával môj dobrý priateľ.

Otec jednej rodiny nepracoval ďaleko od svojho bytu. Jeho pracovňa sa nachádzala v tom istom dome, kde bývala celá rodina. Takto sa teda rodinný život takmer neprerušoval. Ráno okolo 10 hodiny muž rád vypil šálku kávy a zajedol s obloženým chlebičkom. Keď práca umožňovala prestávku, požiadal svoju manželku o toto občerstvenie. Ak na to zabudol v zhone práce, jeho manželka mu to pripomenula. Bola to maličkosť, však? No ona pripravovala toto občerstvenie s takou láskou a starostlivosťou, ako keby išlo o ozajstný obed. Ba venovala tomu ešte aj viac nehy, pretože sama pripravovala obložené chlebičky tak, ako to mal rád jej muž.

Istého dňa prišiel k nim na pracovnú návštevu ich dobrý známy. Videl, ako manželka priniesla občerstvenie a počul, ako popriala dobrú chuť svojmu mužovi. Dal sa do vzlykotu, jeho prsia sa vzdúvali a klesali, ako keby ho dusila bolesť. „Čo je? Prečo plačeš?“ „Nuž preto, že moja žena nikdy nevkróčí do mojej dielne, aby sa ma opýtala, či mám hlad. Keď sa domáham obložených chlebičkov, odpovie mi: urob si sám, si už na to dosť veľký. Ach, keby som aj ja mal takú ženu, ako je tvoja, ver mi, nechodil by som do krčmy. Prečo moja žena nie je tiež taká dobrá ku mne? Bol by som celkom iste iným človekom. Ty, veru, ani nevieš, aké šťastie máš, že máš takú ženu.“

Najmilší v Kristovi, tento jednoduchý príbeh dvoch milujúcich manželov nech vám vždy ostane v pamäti. Majte sa tak radi, aby aj vám raz niekedy niekto povedal slová, ktoré sme práve počuli v príbehu: „Ty, veru, ani nevieš, aké šťastie máš, že máš takú ženu (takého muža).“ Práve takto sa potvrdia slová, že k úprimnej, nezištnej, obetavej manželskej láske netreba ani také veľké ohromujúce skutky ako skôr to milujúce srdce a pocit, že tomu druhému na mne záleží, že ma má rád.

Tak ako vám všetci najbližší želali veľa vzájomnej lásky a porozumenia, aj ja sa chcem k nim pridať a zablahoželať vám k spoločnému vykročeniu čo najviac tých krásnych chvíľ a zároveň vám vyprosiť veľa Božích milostí i Božieho požehnania na spoločnej manželskej ceste.

Amen.

Sobášna homília (6. veľkonočná "B")
(Miešané manželstvo)

Jn 15,12-16

Kristus nás učí opravdivo milovať⁵²

Aby manželia poznali, že silu milovať im dáva Boh.

Dnes pozorujeme, že sme veľmi citliví na vzájomné prejavy človeka k človeku. Poteší nás, ak nám niekto podaruje kvety. Alebo nám niekto daruje malý nenápadný darček. Zároveň nás však dojíma, keď vidíme v televízii mnohé ľudské nešťastia. Častokrát sme podráždení, keď nám niekto povie pravdu do očí a my sa nahneváme, hoci nemáme na to dôvod. Alebo nám zamestnávateľ povie, že s nami končí, lebo si našiel lepšieho a ospravedlní to tým, že svet je dnes už taký.

Ak si premietneme čo i len náš jeden deň, vidíme, ako sme reagovali, s akými ľuďmi sme sa stretli. Čo nám tieto stretnutia priniesli, aké pocity, nálady v nás vyvolali. Či nás obohatili a mali sme z nich radosť. V tom všetkom sme však mohli vidieť, akými ľuďmi sme v danej chvíli boli, s akými postojmi sme prichádzali k druhým. Tu sa ukazuje, že každá reakcia človeka vychádza z jeho dispozície, či je schopný milovať a ako miluje. Každý deň máme dosť príležitostí, aby sme sa vyskúšali v láske, alebo aby nás z nej vyskúšali iní.

Milí novomanželia, drahí rodičia, príbuzní, známi, priatelia, bratia a sestry!

V dnešnom evanjeliu sme počuli, ako Ježiš prichádzal k ľuďom. Aký bol? Vždy sa javil ako milujúci. Ako ten, kto prijíma každého a má pre všetkých čas. Je to veľmi jednoduché – žil lásku, pretože sám bol Láska. To bol jeho životný štýl. Túži, aby sme ho v tom nasledovali aj my. Preto nám hovorí: „***Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás***“ (Jn 14, 12).

Peter a Lucia! Možno si poviete, že láska, akou miloval Ježiš, nemá nič spoločné s manželskou láskou. Veď nežil manželským životom a nemohol poznať radosti i úskalia takého života. Dovolím si však povedať, že jeho život, jeho láska je miestom, odkiaľ pramení aj manželská láska. Jeho láska je hnacím motorom pre každý prejav lásky človeka k človeku. Počnúc obyčajným kamarátstvom, priateľstvom a napokon manželstvom.

Gréci mali pre lásku tri slová:

Prvé je „eros“. Bol to bôžik, ktorý zvykol strieľať šípy na zem, aby bola plodná. Eros predstavuje pôvab alebo príťažlivosť. Je pojmom pre veci, ako napr. láska muža a ženy, láska k umeniu alebo láska k dobrému životu.

⁵² Porov.: SOPKO, M.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

Druhé slovo je „philia“. Tou môže byť napr. naša láska k ľuďstvu ako takému, bez ohľadu na triedy, rasu, farbu pleti či iné odlišnosti. Slovo philia neznamenal iba mať rád, ale aj milovať. Jestvuje medzi nimi však rozdiel. Mať rád vyjadruje pocity, city. Milovať je otázka vôle. A keďže mať rád sa prejavuje v citoch, city sa môžu meniť, otupiť. Milovať je záležitosť vôle, preto sa dá rozkázať. Preto Ježiš povedal: „**Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom**“ (Jn 13,34). „**Ako som ja miloval vás**“ (Jn 14,12b). Najvyšším stupňom philia je služba – pre Boha i pre svet. Biskup Sheen hovorí, že „keď sa vyčerpáme v službe, sme šťastní a občerstvení.“

Tretie slovo pre lásku je „agapé“. Je láskou obetavou. Je to taká láska, ktorú hlásame a snažíme sa ju vštepovať. Láska, ktorá je žitá v každodennom živote.⁵³

Môžeme povedať, že v živote človeka sú prítomné všetky tieto tri roviny alebo hladiny lásky. Sami isto cítite, že tá prvá je skôr viazaná na tento svet, na telo. Tá druhá sa už odľutáva od seba, od svojho „ja“ a snaží sa milovať tých, čo sú okolo. Tá tretia už nadobúda výrazne iné kvality ako tie pred ňou. Je to láska, ktorej záleží na druhých. Je schopná zaprieť seba a obetovať sa pre druhých. Iba ona je schopná odpustiť, milovať aj svojich nepriateľov. Iba ona je schopná dať sa celá, dať všetko. Je to všetko objímajúca láska.

Keď sa tak chvíľu zamyslíte, Peter a Lucia, ako by sa dala opísať vaša láska? Ako sa dnes zvykne hovoriť, je to otázka na telo. Vy sami dobre viete, ako je to so slovom láska dnes. V slovenčine máme na lásku iba jeden výraz, ktorý v sebe skrýva bohatý obsah. Nemáme na lásku až tri slová ako Gréci, z ktorých každé vyjadrovalo iný odtieň lásky. Je však pravdou, že dnes si slovo láska každý vysvetľuje tak, ako mu „pasuje“. Pre niekoho je to predovšetkým láska, ktorá musí skončiť pri tele. V podstate to je jej prvoradá úloha. Ide to až tak ďaleko, že ja druhého potrebujem len preto, aby som zadosťučinil svojej potrebe. Ale inak ma ten druhý nezaujíma a o obeť tu nemôže byť ani reči. Iný vníma lásku ako základ vzťahu a je si vedomý, že iba ona dodáva vzťahu dvoch ľudí, muža a ženy, novú energiu a silu začínať vždy znovu. A napokon sú tí, ktorí lásku medzi mužom a ženou odvodzujú z Boha. To je práve tá všetko objímajúca láska, ku ktorej nás Ježiš povoláva. Je to láska človeka k človeku. Tu to začína. To nie je len láska medzi mužom a ženou. Mám ťa rád preto, že si môj blížny. Táto láska postupne nadväzuje vzťahy medzi ľuďmi. Preto je normálne, že si je niekto bližší. Takýto vzťah potom môže prerásť do priateľstva. A priateľstvo sa môže zavŕšiť v manželstve. To je tá celá hĺbka lásky, ktorá prechádza od kamarátstva, priateľstva a môže zakotviť až v manželstve. V manželstve akoby bolo prítomné všetko: aj kamarátstvo, aj priateľstvo. A predsa to už nie je kamarátstvo alebo priateľstvo. Ten vzťah, tá láska dostala novú kvalitu, lebo v manželstve sa už nežije tak ako v kamarátstve či

⁵³ Porov.: SHEEN, F.: *Myšlienky na každý deň. Dobrá kniha*, Trnava : 2000, s. 230-235.

priateľstve. Váš vzťah sa premenil a vaša láska dostala nový rozmer. Je to podobné, ako keď sa zakuklí húsenica, ktorá na pohľad nie je vábivá. Ale vieme, že po čase z nej vyletí motýľ. Na pohľad krásny. No čo nás na tom fascinuje, je tá premena. Hoci je už motýľom, predsa v sebe nesie základ, ktorý mala v sebe aj húsenica, no už nie je húsenicou, ale motýľom. Tak aj vaša láska nesie v sebe všetko, čo ste spolu prežili. Všetky radosti, ale aj skúšky. Všetky bolesti, kedy ste sa učili zriekať jeden druhého, a tak sa vzájomne obetovať. Toto je dedičstvo vašej spoločnej lásky, ktoré bude vo vás prítomné počas celého vášho spoločného života. Ale ak máte z neho čerpať a žiť, potom potrebujete, aby toto dedičstvo bolo posvätené Láskou – Bohom. Žiť lásku – to je základné povolanie človeka tu na zemi. Ale, aby manželia mohli žiť v opravdivej láske, nevyhnutne potrebujú, aby ich láska mala z čoho žiť. Aby mala byť čím usmernená.

Prameňom lásky, ktorá posväcuje, je Boh sám. A tu má miesto aj manželská láska. Jeho láska má totiž moc preniknúť celým našim životom, a tak ho viesť v pravde. Táto Božia láska k nám však môže prísť iba vtedy, ak mu budeme dôverovať a dáme mu priestor v našom živote, aby konal.

Kňaz spomína. Poznal som mladý pár. Jedného dňa on sedel oproti mne a hovoril: „Chcel som kapitulovať pred Bohom. Dosiaľ som Boha popieral a otvorene som proti nemu hovoril. Už nemôžem.“

Potom vysvitlo, že jeho mladé manželstvo stroskotalo. Vysvetľoval: „Chcel som svetu ukázať šťastné manželstvo aj bez Ježiša.“ Potom sa to zrútilo. Pri mŕtvoľe svojho prvého dieťaťa sa pobili. Teraz priznával: „Boh je proti nám. Vztyčujem bielu zástavu.“ Pohreb dieťaťa bol otrasný. Tu rakva dieťaťa, tam muž so svojou partiou, oproti mladá, pekná žena, zatrpknutá, so svojimi. Prešiel viac než rok, kým aj manželka uverila v Pána Ježiša. Nezabudnem na list, ktorý som od nej dostal na Veľkú noc: „Ježiš vstal z mŕtvych aj v mojom srdci!“ Potom sa riadne zosobášili, veď úradne neboli manželmi. Teraz však nastala zázračná premena. Muž mi to raz zdôvodnil takto: „Predtým u nás vypálilo vždy všetko zle.“ „A prečo je teraz všetko v poriadku?“ opýtal sa dotýčny kňaz. Lebo teraz u nás panuje Ježiš. Teraz už moja žena nehovorí: „Tu rozkazujem ja!“ A ani ja už viac nepoviem: „Ja som pánom domu!“ Teraz sa obaja pýtame: „Čo chce Ježiš? A potom to ide.“⁵⁴

Milí Peter a Lucia!

Už chápete, prečo je nevyhnutné, aby vaša láska bola posvätená Božou láskou? Nie ste predsa naivní. Teraz horíte k sebe veľkou láskou, ale i tie najúžasnejšie veci, nehovoriac o ľuďoch, niekedy zovšednejú. Jednoducho váš vzťah lásky bude podrobený skúške, čo je prirodzené a raz to iste príde. Niekedy sa môžu medzi vami objaviť rozličné upodozrievania, čo môže viesť až k predsudkom. Alebo sa medzi vami na čas vytvoria bloky a vy zrazu nebudete

⁵⁴ Porov.: KERUE – KMEC, M.: *Príklady, myšlienky a citáty (K-O)*. Košice : Casp, 2000, s. 186-187.

vedieť navzájom komunikovať. Prídu rôzne tlaky, ktoré sa budú pokúšať rozbiť vaše manželstvo.

Boh je však s nami. Chce, aby sme s ním žili každý deň. Túži po nezištnej láske človeka. Nemá rád vypočítavú lásku. A preto vás povzbudzujem, aby ste sa nebáli vydať mu svoj život. Aby ste sa nebáli doslova hodiť sa do jeho náručia. Nebojte sa. On vám nezoberie slobodu. Nebojte sa, že vás rozdelí. On tým, že túži bezvýhradne aj po vás, nechce vás od seba oddeliť.

Predpokladám, že túžite, aby ste boli spolu šťastní. Nažívali v pokoji a dokázali prekonávať aj búrky života. Dajte svoj život ako obeť do rúk Boha. A on vám bude svietiť na vašej ceste. Žalmista hovorí: „**Tvoje slovo je svetlo pre moje nohy...**“ (Ž 119,105). Boh svieti, akoby vždy iba pod nohy. A aj keď budete prežívať krízu, nepochopenie alebo sa budete cítiť zranení, Boh vám ukáže cestu, východisko z tmy. Tým východiskom však často môžete byť aj vy navzájom sebe. Boh vás môže použiť ako svoj nástroj. A preto si buďte oporou v každom čase.

Viete si predstaviť, že môžete seba, ale aj všetkých vašich blízkych milovať takou láskou, akou Kristus miloval nás? Chcete tak milovať? Ježiš vám dáva príležitosť, aby ste na vlastnej koži zakúsili, ako to je milovať jeho láskou. Nikdy však nezabudnime, že iba on nám môže dať silu, aby sme to dokázali. Lebo jeho láska poháňa lásku človeka, aby miloval. To vlastne on miluje v nás. O jeho láske platí, že ju poznáte po ovocí. Ježiš sám povedal: „**Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať**“ (Jn 13,35). Je to láska, ktorá umožňuje dať sa druhému celý. Deliť sa s problémami i radosťami. Zaprieť seba a milovať druhého aj vtedy, keď mi lezie na nervy.

Drahí moji! Vedzte, že každý deň budete mať dostatok príležitostí, aby ste sa vyskúšali v láske. Veľmi vám prajem, aby ste dokázali každý deň odovzdať Bohu. Aby ste sa učili žiť vo viere, lebo „**on ostáva verný...**“ (2 Tim 2,13). Nikdy vás neopustí. Opustiť môžete iba vy jeho.

Rozhodli ste sa žiť v manželstve. V ňom vám ponúka doplniť si zmysel vášho života. Milovať seba, svoje deti, ľudí okolo takou láskou, akou Boh miloval nás.

Amen.

Ježišov príkaz lásky vyžaduje pravú lásku

Povzbudiť k prežívaniu lásky a radosti, ktoré sú založené na kresťanských hodnotách.⁵⁵

Matka rozpráva: „Môj päťročný synček sa ma nedávno spýtal: Čo si ľudia povedia, keď sa ženia a vydávajú?“ „Sľúbia si, že sa budú mať radi, a že budú k sebe milí.“ Po chvíľke ticha mi chlapec povedal: „Ale ty nie si vždy vydatá, však, mamička?“⁵⁶

Táto úsmevná príhoda pochopená detským, prostým rozumom nás upozorňuje na to, aby sme nikdy nezabúdali na lásku medzi sebou navzájom i medzi Bohom a ľuďmi.

Aj v dnešnom v evanjeliu, milí snúbenci, drahí svadobní hostia, bratia a sestry, nám Pán Ježiš hovorí, aby sme ostali v jeho láske (porov. Jn 15, 9). V láske, ktorá je večná a miluje bez výhrad.

V perikope evanjelia nachádzame odporúčanie, aby sme sa milovali tak, ako nás miloval Pán Ježiš. O pár viet ďalej nám Ježiš predkladá prikázanie, na ktoré upozornil slovami, že je to jeho prikázanie. Tým vyzdvihol jeho dôležitosť a nesmiernu hĺbku. Nejde o početné prikázania, ale iba o jedno z najhlavnejších: milovať sa navzájom. Áno, práve láska má charakterizovať Ježišových učeníkov a všetkých, ktorí v neho veria. Láska však nie je len obyčajné slovo, ani obyčajný povznášajúci pocit. Láska je to najkrajšie, čo človek môže vo svojom vnútri zažívať, čo naplňa jeho srdce a dáva plný zmysel jeho životu. Na druhej strane Ježiš povedal pre niekoho odraďujúce slová „**Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania**“ (Jn 14,15).

Tento príkaz môžeme charakterizovať slovami sv. Augustína: „Miluj a rob, čo chceš.“ Takto je to správne, pretože akákoľvek činnosť je preniknutá láskou. V takomto nazeraní na lásku spojenú so zodpovednosťou sa veľmi dôveruje každému jednotlivcovi – jeho poznaniu, vedomiu povinnosti a osobnej schopnosti rozhodovať sa. Je to morálka pre zreých a milujúcich sa ľudí, ktorí svoje rozhodnutia nepodmieňujú strachom alebo vypočítavosťou. Láska činí človeka vynaliezavým. Vždy nájde to, čo je správne, a čo je potrebné urobiť v konkrétnej situácii.

V evanjeliu je spomenutý ešte jeden rozmer pravej lásky a to je radosť. Z kontextu jasne vyplýva, že ten, kto sa nechá viesť týmto základným princípom lásky, zakúsi radosť. Mienka ľudí je skôr taká, že plnenie príkazov spojených

⁵⁵ Porov.: HAMRÁK, C.: *Semestrálna práca z homileтики*. Spišská Kapitula : 2002.

⁵⁶ Lefevre P.: *Veľké pravdy v malých príbehoch*. Bratislava : Lúč, 1994, s. 168.

s náboženstvom a kresťanstvom vôbec je podmienené skôr smútkom, krížom, utrpením a stálym sebazáporom. Je však Ježišovou výslovnou vôľou a prisľúbením, že jeho radosť bude vo veriacich a tá radosť bude dokonalá. Obe hodnoty – láska a radosť – sú nerozlučne spojené. Táto radosť je niečo iné, než len povrchné potešenie. Je to radosť, ktorá je podstatným rysom nového života; radosť, ktorá človeka naplňa v najhlbšom vnútri, a ktorá sa tak musí prejavovať aj navonok. Nesmieme zabúdať, že je podielom na Ježišovej radosti, je teda darom, nie dosiahnutou radosťou.⁵⁷

Milí snúbenci, drahí bratia a sestry!

Uvedomujeme si, k akej láske nás Boh povoláva a vyzýva? K láske, ktorá je spojená s obetou, zodpovednosťou jeden za druhého, s trpezlivosťou a, samozrejme, s ochotou byť darom jeden druhému. Povieť si, že táto láska je ťažká a namáhavá? Takto nedokáže každý milovať, veď nie sme dokonalí... A máte pravdu, samotný človek je na takú lásku naozaj slabý. V manželstve sú na takú lásku dvaja, no bez života s Bohom sa táto láska môže rýchlo stratiť, pretože ju nemá kto udržiavať sviežu a čistú. Zvlášť dnes, keď sa už aj telesná láska patriaca do manželstva degraduje na pudovosť a vo svete prevláda kríza hodnôt. Ďalším fenoménom sú voľné vzťahy vznikajúce skôr pre dobrodružstvo a potešenie svojich zmyslov. To nie je láska, to je zraňujúca priepasť na dne ktorej je dnes mnoho mladých ľudí.

M. a M., aj vás spojila tá láska, ktorá je spojená s novým životom a ktorá teraz hlboko preniká vaše vnútro. Tá láska teraz podmieňuje všetko vaše konanie. Od dnešného dňa sa spoja vaše životy a začnú písať históriu, ktorú si v svojom srdci ponesiete až do večnosti. Rozhodli ste sa začať túto novú etapu v tomto chráme pred Božím oltárom. To, že ste si prišli vyslúžiť sviatosť manželstva, manifestuje, že prosíte všemohúceho Boha, aby vašu lásku požehnal. Ježiš naozaj posväcuje vašu lásku a keď budete žiť v spojení s ním, daruje vám radosť a vaša radosť bude úplná. Poviem vám to inak - modernou rečou. To, že ste dnes tu a v budúcnosti sa budete usilovať žiť kresťanské manželstvo, je ten najlepší, možný spôsob, ako udržať váš vzťah vždy svieži a plný pravej lásky. Sám Pán vás pozýva – ostaňte v mojej láske a milujte sa navzájom! Znamená to, že v ťažkých chvíľach, ktoré život prináša, vám Boh - Darca lásky, dá silu na ich prekonanie. Boh ešte nikdy nikoho nesklamal, sklamal len človek človeka.

Osobne poznám človeka, ktorý mi porozprával svoj príbeh a nazýva ho „skrachovaný život“. Spolu so svojou manželkou prežívali radostný, plnohodnotný život. Ich spoločný život bol plný romantiky, radosti, rodinnej pohody a šťastia. Mohli by sme povedať, že je to ideálne manželstvo. Začal spolu so svojou manželkou podnikáť a darilo sa im veľmi dobre. Ich majetok postupne narastal, no zároveň narastala aj manželská

⁵⁷ Porov.: PORSCH, F.: *Evangelium sv. Jána*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1998, s. 155-156.

kríza. Čím viac trávili svoj čas v práci, tým menej si rozumeli a ich spoločné šťastie, rodinná pohoda sa vytrácala. Napokon sa navzájom odcudzili. Keď som sa ho pýtal, v čom vidí príčinu rozpadu ich vzťahu, povedal mi: „Povedz snúbencom, že pokiaľ som nemal žiadne bohatstvo, mal som všetko, pretože som mal lásku. Ak sa zmenia hodnoty, ktoré majú byť pre človeka len prostriedkom na cieľ, potom sa končí pokojný život a mení sa na peklo.“

Toto vám, drahí snúbenci, tlmočím, a nech vo vašom živote je vždy na prvom mieste láska.

Milí snúbenci, drahí svadobčania, bratia a sestry! Opäť si pripomeňme Ježišove slová: „**Ostaňte v mojej láske**“ (Jn 15,9)!

Odovzdajme svoje životy do rúk starostlivého Otca, aby sme ich žili plnohodnotne, radostne, pokojne a v šťastí. Vy, M. a M., o malú chvíľu potvrdíte svoju lásku pred Bohom a tvárou Cirkvi. Prajem vám, aby ste si nikdy nezamenili hodnoty, ale aby vždy vo vašom živote na prvom mieste bol Boh a pravá láska.

Amen.

Sobášna homília (6. veľkonočná “B”)

Jn 15,9-12

Skutočná láska⁵⁸

Poukázať na skutočnosť opravdivej lásky.

Drahí snúbenci, milí bratia a sestry!

V pútnickom kostole pri sakristii sedel na vozíku muž v stredných rokoch, z tváre ktorého sa dala vyčítať bolesť životného osudu, ktorý ho postihol. Spodnú časť tela mal celú ochrnutú. Okoloidúci kňaz sa pri ňom zastavil a plný súcitu sa pýtal na príčinu nešťastia. Po krátkom rozhovore muž so slzami v očiach a pohnutým hlasom povedal: „Tu sedí moja manželka,“ a ukázal na sympatickú ženu. „Predstavte si, neopustila ma a už desať rokov sa o mňa stará.“

Aký nádherný príklad manželskej lásky a vernosti!

Evanjelium vyzýva všetkých, ale zvlášť vás, snúbenci, aby ste zotrvali v Božej láske. Ježiš priam prosí: „**Ostaňte v mojej láske! Prikázanie moje je,**

⁵⁸ Porov.: KNÁPIK, F.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

aby ste sa navzájom milovali, ako som ja miloval vás. Toto som vám povedal, aby vaša radosť bola úplná“ (Jn 15,9-12).

Málokteré slovo je v dnešnej dobe tak nesprávne chápané ako slovo láska. Masmédiá ju nám predstavujú ako dvojicu vysmiatych za ruky sa držiacich mladých ľudí, ktorí si zaľúbene pozerajú do očí.

Evanjelista Ján nám v Božom slove ponúka iný pohľad na lásku. Láska nie je len jemný povznášajúci pocit. V láske treba vidieť niečo viac: sú to konkrétne skutky kresťanskej morálky a etiky. Toto konanie možno charakterizovať slovami svätého Augustína: „Miluj a rob, čo chceš“. Všetka naša činnosť musí byť vedená a preniknutá láskou. Láska dáva nášmu životu zmysel a robí ho radostným.

V predstavách mnohých ľudí je manželstvo a manželská morálka spájaná s neustálym krížom a sebazáporom. Je však veľkou Ježišovou túžbou, aby jeho radosť bola v jeho nasledovníkoch. Kresťanských manželov musí byť poznať nielen podľa lásky, ale aj podľa radosti. Radosť zo vzájomnej lásky je úplne niečo iné ako len plytké povrchné potešenie. Je to radosť, ktorá človeka naplňa v jeho najhlbšom vnútri. Ak túto radosť nepocitujeme, tak len preto, že málo milujeme.

Ježiš nám hovorí, aby sme už konečne odložili váhy a prestali vážiť to, čo dostanem a to, čo dávam. Chce, aby v našom živote vládla láska, ktorá bude jediným motívom konania.

Všetci ľudia túžia po láske a pochopení. Akokoľvek sa snažíme túto túžbu zakryť, všetci dychtíme a pocitujeme potrebu lásky. Len vtedy budeme žiť život v plnosti a radosti, keď tento smäd utíšime. Kristove slová o láske ponúkajú riešenie.

Drahí snúbenci, o malú chvíľu vyslúžením sviatosti manželstva nastúpíte na spoločnú cestu životom. Závisí na vás, či pozvete do svojho stredu Krista a spolu s ním sa vydáte na cestu vzájomnej lásky. Kristus posväť váš zväzok a rozmnoží vašu lásku. Vaša manželská láska bude sviatostným manželstvom umocnená nadprirodzenou Kristovou láskou, ktorej zdrojom je posväcujúca milosť. Táto láska spája v sebe božské s ľudským, aby ste si v šťastí i nešťastí ostali verní nielen telesne, ale aj duchovne.

Kresťanské manželstvo zo svojej podstaty smeruje k vzájomnému zriekaniu i dávaniu. Manželstvo je vzťah lásky medzi dvoma osobami.

Keby sme sa hociktorej ženy opýtali – Čo znamená byť manželkou? – pravdepodobne by sme dostali odpoveď: Pestovať deti, šiť, variť, upratovať... Je to pravda, ale to nie všetko a rozhodne nie to podstatné. Byť manželkou v prvom rade znamená mať rada svojho manžela, vytvárať s ním spoločenstvo lásky, byť si vedomá vzťahu k manželovi. Iba na podklade toho vzťahu lásky majú zmysel aj všetky manželské povinnosti.

Podobne manželovou hlavnou úlohou nie je nosenie výplaty domov, hoci aj to je potrebné a nevyhnutné, ale podstatnou jeho povinnosťou je milovať manželku.

Príkladom pre váš vzťah je Kristova láska k Cirkvi. Muž sa bude pýtať, či tak miluje svoju manželku a tak sa k nej správa ako Kristus k Cirkvi. Manželka bude v manželovi vidieť Krista a tak mu slúžiť ako Cirkev slúži Kristovi.

Zo skúsenosti vieme, že to nie ľahké a že sa to často v manželstve nepodobá na lásku Krista k Cirkvi. Pre takúto opravdivú lásku je potrebná milosť, ktorú vám udelí Kristus vo sviatosti manželstva.

Čo teda znamená milovať? Odpoveď ponúka myšlienka filozofa Cumminga: „Pokiaľ nikoho nemiluješ, všetko ostatné stráca zmysel.“ A potvrdzuje to aj John Powel v knihe Prečo mám strach milovať, keď píše: „Nie si nikým, pokiaľ ťa niekto nemiluje.“ Vidíme, že láska dáva zmysel nášmu životu a ona je tým životodárnym princípom, ktorí robí človeka šťastným. Aby človek mohol milovať, potrebuje byť milovaný. Zároveň vnímame, že ak je lásky nedostatok alebo je nesprávne pochopená, stáva sa príčinou problémov, nepochopení a ťažkostí.

Milovať neznamena prežívať búrlivú eufóriu, extatické stavy, šialenú vášeň, aj keď i toto všetko je súčasťou lásky, ale znamená dávať sa aj nad rámec citového prežívania, byť zo dňa na deň citlivejší a pozornejší k osobe, ktorú mám rád. Láska je viac ako len telesná príťažlivosť. Aj tú Boh daroval človeku, aby mohol celou svojou bytosťou vyjadriť rozmer lásky.

Milovať skutočne znamená objaviť odlišnosť toho druhého. Skutočná láska sa často prejavuje ako hlboké priateľstvo. Prítomnosť toho druhého nám prináša pokoj, cítime sa príjemne, získavame uznanie za to dobré, čo je v nás. Opätovaná láska dodáva hodnotu osobe a zvyšuje sebaúctu. Vzájomná láska pomáha vnútorne dozrievať, ísť do hĺbky.

Každá skutočná láska stojí obeť. Znie to možno prekvapujúco, ale ako niet ruže bez trnia, tak niet lásky bez obety. Často vyžadujeme od druhých, aby nás milovali bez toho, aby sme boli ochotní podstúpiť obeť, sebazápor. Kto správne nepochopil paradox lásky, ak nie schopný oddať sa bezvýhradne bez nároku na odmenu, potrebám a uspokojeniu druhého, určite nebude milovaný a uspokojený vo svojom vnútri.

Ak sa rozhodnete stráviť svoje manželstvo neustálym naháňaním za vlastným šťastím a uspokojením, ste odsúdení k neúspechu a ťažkostiam. Ak sa však rozhodnete naplniť svoj manželský život hľadaním šťastia a uspokojením druhého, určite bude vaše manželstvo šťastné a požehnané.

Manželia, ktorí chcú iba svoje uspokojenie, alebo sa rozhodnú milovať len preto, aby boli uspokojení, zistia, že ich láska je zbytočná, pretože oni sami zostávajú v centre svojej pozornosti.

O tom, že láska sa prejavuje konkrétnymi skutkami a postojmi, svedčí aj tento príklad zo života.

Mladá žena sa vracala z práce domov autom. Šoférovala s najväčšou pozornosťou, veď sedela v novom novučičkom aute, len jeden deň starom. Kúpili ho najmä za úspory manžela, ktorý sa musel všeličoho zrieknuť, aby si mohli zadovážiť tento model.

Na rušnej križovatke na chvíľu zaváhala a blatníkom narazila do druhého auta.

Mladá žena sa rozplakala. Ako vysvetlí manželovi, čo sa stalo? Šofér druhého auta bol slušný a pokojne jej vysvetlil, že si majú vymeniť čísla vodičských a údaje technických preukazov.

Žena plná strachu hľadala doklady v gaštanovom puzdre, a pritom jej z neho vypadol kúsok papiera.

Boli na ňom mužským krasopisom napísane tieto slová: „V prípade, že by sa ti niečo prihodilo, nezabudni, drahá, že mám rád teba, a nie auto.“

Aj takúto podobu môže mať skutočná manželská láska.

Drahí nastávajúci manželia,

dnes, keď pred zástupcom Cirkvi spájate svoje životy, Kristus vás v evanjeliu pozýva do svojej lásky. Je na vás, ako sa rozhodnete. Nezabúdajte, že život bez lásky je ťažký, ba priam nemožný. Láska môže mať veľa podôb, ale skutočná láska vždy stojí určitú námahu.

Prosme všemohúceho Boha, ktorý skrze svojho Syna posväcuje manželskú lásku, aby sme pochopili, že milovať druhých môžeme skutočne vtedy, ak celá naša myseľ a naše túžby sú zamerané na iného človeka.

Boh nás raz bude súdiť za našu lásku. Jedine ju prinesieme so sebou pred Boha. Seba a svoju schopnosť milovať. Nie pekné šaty, drahé auto, luxusné bývanie... Bez lásky je to úplne zbytočné.

Preto prajem všetkým, ale dnes najmä vám, drahí snúbenci, aby vaša láska bola taká, ako ju opísal svätý Pavol vo svojom hymne. **„Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá, nezávidí. Láska sa márnivo nevypína ani nenadúva. Nie je dotieravá, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nezmyšľá zle. Neteší sa z nepravosti, ale raduje sa s pravdou. Všetko vie zniesť, všetko verí, všetko dúfa, všetko pretrpí. Láska nikdy nezanikne“** (1 Kor 13,1-8).

Amen.

Manželská jednota⁵⁹*Pomocou lásky k manželskej jednote.*

Drahí rodičia, dnes sa vaše deti odlúčia od vašej starostlivosti. Vaše deti sú už dospelé: dospelý muž a dospelá žena, ktorí chcú ísť spolu svojím vlastným životom. Tak ako sme to počuli v dnešnom evanjeliu: „stvoril ich od počiatku stvorenia sveta ako muža a ženu. Muž opustí rodičov a pripúta sa k manželke.“ Tieto slová Pán Ježiš završuje vetou: „**A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo**“ (Mk 10,8b).

Je to najdôležitejšia časť rozhovoru medzi farizejmi a Ježišom. Tu v tejto časti Pán Ježiš vysvetľuje Boží plán manželstva. Manželstvo je ustanovenie Božie od počiatku stvorenia. Je to ustanovenie tak silné, že človek kvôli nemu musí rozviazať aj putá s vlastnou rodinou, aby sa s vybraným partnerom stal jedným telom. Lebo iba táto jednota manželského života prispeje k pravému šťastiu ľudí. Túto jednotu farizejom Ježiš zdôraznil slovami: „**Ja a Otec sme jedno**“ (Jn 10,30). A keďže človek je stvorený na obraz Boží, má sa pripodobniť Bohu. Má sa podobáť Bohu medziľudskou jednotou, najmä jednotou manželskou – tou, ktorá je svätyňou rodiny a zachovávať túto jednotu podľa vzoru večnej jednoty v Najsvätejšej Trojici. V tejto jednote nesmie chýbať láska.

Milí snúbenci, jednota v manželstve je pekná, ale ťažká povinnosť. Preto Pán Ježiš ponúka manželom svoju pomoc. Túto pomoc Božiu naznačil svojím prvým zázrakom v Káne Galilejskej. Tu na svadbe sa minulo víno a on na príhovor svojej matky rozkázal naliať do šiestich nádob vodu a potom túto vodu premenil na víno, ktoré im vydržalo až do konca svadby. Čiže na tejto svadbe bolo dvojaké víno. Jedno víno z hrozna získané prirodzeným spôsobom spracovania a druhé víno získané nadprirodzeným spôsobom premenením vody Ježišom Kristom. Toto dvojaké víno môžeme pripodobniť k láske. K láske prirodzenej, ktorou navzájom oplývajú manželia. Táto láska po nejakom čase môže zaniknúť kvôli mnohým príčinám, chybám a nedostatkom manželov. Tá druhá láska je nadprirodzená - Božia láska, ktorou bude manželov sprevádzať Boh. Ak o túto lásku budú prosiť a s ňou počítať, vydržia spolu ako jedno telo až do konca. To, že sú v manželskom zväzku dvaja, muž a žena, im pomôže k tomu, aby si manželskú jednotu, ktorú si spolu pri sobáši navzájom vytvorili, aj udržali. Pýtame sa: Prečo? A ako? Navzájom sa budú dopĺňať, posilňovať a obohacovať: muž ženu a žena muža. Každý môže dať to, čo druhý nemá a po čom však túži. Ako muž túži po domácom šťastí, ktoré môže dať iba žena, tak

⁵⁹ Porov.: FLOREK, J.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

žena túži po silnej chrániacej ruke, ktorá ju bude ochraňovať a ona bude môcť vykonávať svoje domáce povinnosti a prácu. Takto sa spolu učia budovať jednotu, ktorá by mala byť medzi mužom a ženou v každom manželstve už od stvorenia sveta.

Drahí snúbenci, rodičia snúbencov, ale i vy, ostatní. Pred niekoľkými rokmi slávili statoční starčekovia zlatú svadbu a pri slávnostnom obede sedeli uprostred svojich synov a dcér, vnukov a vnučiek a príbuzných. Boli medzi nimi akademicky vzdelaní ľudia i jednoduchí pracujúci. Uprostred rodinnej vravy jeden z vnukov, lekár, dal jubilantom položartovne takúto otázku: „Máte sa aj teraz radi, ako keď ste sa sobášili?“ Starý otec odpovedal: “Neverili by ste, ale teraz je medzi nami väčšia láska ako vtedy, keď sme sa sobášili. Vtedy to bola prirodzená láska, ktorá ako ohníček vyšľahovala z našich mladých srdc a spojila nás do manželstva. Ale my sme od samého začiatku robili všetko, aby sme túto našu prirodzenú lásku zveľaďovali. Robili sme to takto: Keď som ja pracoval v úrade a tam sa mi zaliečala nejaká slečna, krajšie oblečená ako moja manželka, pomyslel som si: My dvaja s manželkou si musíme stačiť k šťastiu, lebo ktokoľvek tretí by naše šťastie, našu jednotu mohol pochovať. A preto s Ježišovou silou som sa zachoval čestným a verným a svoje sebazaprenie som položil ako drevko na ohníček našej lásky. A rovnako si mi hovorievala ty, moja drahá manželka, že keď ti na rekreácii ponúkal zážitky iný muž, takto si premýšľala: Tento by si ma chcel zobrať na pár dní, len na pár dní, ale ja predsa musím dať prednosť môjmu manželovi, ktorý si ma zobral na celý život. A s Ježišovou silou mu musím byť verná. A svoje sebazaprenie si položila ako drevko na ohníček našej lásky. A viete, drahé deti, my sme takto prinášali ustavične polienka sebazaprenia na ohníček našej lásky, a preto nám ho Pán Ježiš stále zveľaďoval, takže teraz, po päťdesiatich rokoch manželstva prežitého s Ježišom, je to už celá vatra lásky.“

Už nie tá prvá, prirodzená láska, ale druhá, mimoprirodzená, mocnejšia Ježišova láska horí v nás, ktorá podporuje a povzbudzuje nás v našej manželskej jednote. Aj vy budete mať prekážky vo svojom manželstve. Prekážky, ktoré môžu rozdeliť vašu lásku a potom aj vašu manželskú jednotu. Ale môžu vám tieto prekážky aj pomôcť zväčšiť vašu prirodzenú lásku, ba s Ježišovou pomocou môžete dosiahnuť lásku mimoprirodzenú a ňou si aj silnejšie upevniť vzájomnú manželskú jednotu. Preto usilujte sa aj vy prinášať polienka sebazaprenia na ohníček vašej lásky, vašej jednoty.

Drahí snúbenci, obráťme sa spolu na Pannu Máriu.

Panna Mária, ty si prosila od Ježiša pre novomanželov v Káne Galilejskej, aby im pomohol v ich kritickej situácii s vínom, pros aj za nás, nech aj týmto, o chvíľu novomanželom, dá do ich spoločného života k prirodzenej láske aj lásku Božiu.

Amen.

Božie slovo je zdroj života⁶⁰
Povzbudiť k väčšej viere v Božie slovo.

Drahí bratia a sestry, milí snúbenci!

V našej farnosti je mnoho manželstiev. Skoro všetky boli uzavreté v kostole pred tvárou Cirkvi. No určite mi dáte za pravdu, ak poviem, že nie je manželstvo ako manželstvo. Iste ste si všimli, že nie všetky manželstvá, hoci boli uzavreté a požehnané v kostole, sú rovnaké. Niektoré sú vydarené, je v nich relatívny pokoj a sú naplnené láskou. V iných je veľa nepokoja, vládne v nich egoizmus a vzťahy medzi členmi rodiny sú plné závesti a všelijakých intríg. Prečo je to tak? Prečo je tu ten rozdiel?

V dnešnom evanjeliu sa črtá podobná situácia. Podobná v tom, že mnohí Ježišovi učeníci chodili s Pánom Ježišom už dlhšiu dobu, a predsa niektorí mali problém uveriť všetkému, čo Ježiš učil. Pán Ježiš to vedel, a preto svojim učeníkom vážne pripomína: „**Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život. Ale niektorí z vás neveria**“ (Jn 6,63-64).

Tieto slová, ktoré Ježiš vyriekol v Kafarnaume pred veľkým zástupom, pobúrili mnohých ľudí. Boli to slová tvrdé, no nadovšetko pravdivé. Povedal: „**Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život**“ (Jn 6,53). Týmito slovami Ježiš jasne naznačuje, že jedine on je zdrojom života a len ten, kto bude čerpať z tohoto zdroja života, bude mať v sebe pravý život a bude rásť a rozvíjať sa. Tu kdesi treba hľadať aj odpoveď na umierajúce manželstvá, v ktorých vládne už spomínaný egoizmus. Stali sa takými pravdepodobne preto, lebo opustili tento zdroj života. Z cirkevného práva vieme, že manželstvo je zmluva, ktorá spôsobuje, že dva ľudské osudy, osud muža a osud ženy sa spájajú v jeden a ten istý osud a to na čas celého ich života. Utvárajú tak prirodzené spoločenstvo, ktoré je potvrdené ich manželskou zmluvou. Manželia uzatvárajú svoje manželstvo preto, aby im bolo spolu dobre a aby mohli plodiť a pokojne vychovávať svoje deti. Takto uzavreté manželstvo medzi pokrstenými povýšil Kristus na sviatosť.⁶¹

Vy milí snúbenci, Peter a Lucia, dnes prichádzate pred Pána do Božieho chrámu, aby ste si tu v kruhu svojich najbližších povedali svoje vytúžené „Áno“. Vedzte teda, že od tejto chvíle budete spolu prežívať všetky vaše životné

⁶⁰ Porov.: FUDALY, F.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

⁶¹ Porov.: DUDA, J.: *Katolícke manželské právo*. Spišská Kapitula : 1996, s. 12.

situácie. Všetky radosti i starosti, ktoré vám spoločný život prinesie. Vezďte, že prídu chvíle krásne, najmä keď vám Boh požehná deti, ale prídu aj menej pekné a neprijemné chvíle. Aj na tie sa pripravte a počítajte s nimi. A v tých ťažkých chvíľach sa nezachovajte ako učenici, ktorí odišli od Ježiša, keď počuli jeho tvrdé slová o pravom živote. Ba práve vtedy sa najviac utiekajte k Svätému písmu a spolu s Petrom povedzte: **„Pane, kam by som išiel, kam by som išla? Ved’ ty máš slová večného života”** (Jn 6,69)! Dnes s dôverou prichádzate pred tohoto Ježiša, aby ste si vyprosili milosti pre svoje manželstvo a pre svoj spoločný život. Vytrvajte však aj naďalej v tejto dôvere a nikdy sa nezriekajte slova večného života. Často sa navzájom povzbudzujte slovami Písma, lebo tieto slová sú živé a majú moc pretvárať váš život. Dnes vám svet ponúkne čokoľvek, len aby vás odviezol od Boha, ale vy sa nenechajte zviest’.

Ak ste doteraz navštevovali bohoslužby a pravidelne prijímali sviatosti, nezabúdajte na to ani v manželskom živote. Ak budete kvôli práci nútení žiť niekoľko dní oddelene, nech vaša každodenná modlitba je zavŕšením toho, čo vás bude v tieto dni spájať. Nijako sa nenechajte odtrhnúť od Božieho slova, ale čítajte a naplňajte ho svojim životom. Lebo ak z lenivosti či z ľahostajnosti zanedbáte Božie slovo, zakrátko sa zrieknete i modlitby, svätého prijímania, a napokon i všetkých milostí, o ktoré dnes prosíte pre svoje manželstvo. Takto sa začína tá hrozná cesta rozvrátených rodín, v ktorých neskôr zavládne egoizmus, pýcha a hnev. Takíto manželia potom nie sú schopní priniesť žiadnu konštruktívnu obeť a najviac na to doplácajú práve deti, ktoré za to nemôžu. Ešte dnes mi znejú v ušiach smutné slová istej pani, ktorá mi na otázku: „Ako sa darí mladým po roku manželstva?“ odpovedala: „Mojej neveste sa dnes už chodiť do kostola nechce.“ Snažte sa teda vytrvať vo viere, ktorú ste dostali pri krste ako dar a rozvinuli prijatím sviatosti. Buďte tiež vďační svojim rodičom a majte ich v úcte po celý ich život. Pamätajte, že to čo dali oni vám, budú vyžadovať vaše deti od vás a ja vám hovorím: buďte štedrý v láske, lebo v akom rodinnom prostredí budú vaše deti vyrastať, také vzťahy budú šíriť okolo seba. Mnohí vám budú začudovane hovoriť: Vy ešte chodíte do kostola? Vy sa ešte modlíte? Vaše deti ešte chodia na náboženstvo? Ale vy sa nedajte odradiť ako učenici, ktorí opustili Ježiša a nehanbite sa za vieru. Ved’ tí, čo odvrhli vieru, stratili prameň pokoja a teraz svoju dušu naplňajú kadečím, aby vyplnili prázdnotu svojho srdca.

Iba vtedy, ak si naplníte srdce Božou milosťou a zotrváte v nej, budete mať silu svedčiť o Bohu svojim každodenným životom.

V ktoromsi meste sa práve konal trh. Jeden sedliak zašiel na obed do preplneného hostinca, kde sa schádzal „výkvet mesta“. Našiel si miesto pri stole, za ktorým už sedelo zopár hostí a objednal si jedlo. Keď mu ho čašník priniesol, prežehnal sa, zložil ruky a pomodlil sa. Susedia ho zvedavo s úškrnkom pozorovali a jeden z nich

sa ho spýtal: „U vás doma to vždy takto robíte? Modlíte sa všetci?“ Dedinčan pokojne jedol a povedal: „Nie, aj u nás sa niektorí nemodlia.“ Mladík sa počuteľne usmial: „Á, tak? A kto sa to nemodlí?“ „No, “ pokračoval sedliak, „napríklad moje kravy, môj osol, a aj moje prasce...“⁶²

My sa teda, drahí v Kristu, nepripodobňujme ani zvieratám, ani ničomu inému, ale žime ako ľudia stvorení na obraz Boží. A keď sa nám predsa len „podarí“ padnúť, nezúfajme si, ani sa nepoddávajme ľahostajnosti či myšlienkam na rozvod. Ale si navzájom pomáhajme a potešujme sa slovami Písma, aby sme mohli žiť tak, ako sa na kresťanov patrí a svedčili tak o Ježišovej prítomnosti medzi nami. Veď on sám hovorí : „**Nezanechám ťa, ani neopustím**“ (Hebr 13,5). A tak Boh je vždy ten, ktorý ostáva verný a nikdy neopustí tých, čo v neho dúfajú. Preto, drahí snúbenci, prosme spoločne Boha i pri tejto svätej omši, aby nám dal silu vytrvať pri Božom slove vo všetkých okolnostiach každodenného života, a tak nás bezpečne previedol do života večného.

Amen.

Sobášna homília (24. B)

Mk 8,27-35

Božia láska zjavená v manželstve⁶³
Poznať a prijať učenie Cirkvi o manželstve.

Jedného dňa sa narodil v rodine Novákových chlapec, ktorému dali meno Martin. O dva roky neskôr sa v tom istom dome opäť narodilo dieťa. Tentoraz to bolo dievčatko Ema. Deti sa často hrávali pred svojím domom, tak isto vystrájali ako iné deti. Niekedy sa zahrli aj na mamičku a otecka, ale to sa Marcelovi veľmi nepáčilo, bol predsa muž. Pomaly deti dorastali a jedného krásneho dňa stáli pred sebou krásni mladí ľudia. Boli si stále viac a viac sympatickí. Ako už tušíte, tento mladý pár tu teraz prežíva jednu zo svojich najkrajších chvíľ, z ktorých raz bude v živote čerpať silu, povzbudenie, nádej, ale hlavne lásku. Pokúsme sa teraz všetci spoločne pozrieť a pochopiť, kto nás v tomto chráme zhromaždil. „Za koho ma pokladajú ľudia,“ pýta sa Ježiš svojich učeníkov. Neskôr im ale povie: „**Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma**“ (Mk 8,27-35).

62 Porov.: FERRERO, B.: *Malé príbehy pre potešenie duše- SPEV SVRČKA*. Bratislava : Vyd. Don Bosko, 2000, s. 26.

63 Porov.: BEDNÁR, R.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

Drahí bratia a sestry, milí naši snúbenci, Katka a Peter. Prišli ste do tohto chrámu, aby ste spečatili vzájomnú lásku. Práve táto láska vás bude sprevádzať po celé nasledujúce roky. Vy sa teraz rozhodnete pred samým Bohom, pred tvárou Cirkvi a vašimi najbližšími i priateľmi žiť spoločne, pokým vás smrť nerozdelí. Vaše rozhodnutie bude vážne, ale slobodné. Od tej chvíle vás každý z tu prítomných bude pokladať za manželov, ktorí nerozlučne patria k sebe. Keď sme dnes pozorne počúvali Božie slovo, určite nám neunikli Ježišove slová adresované učeníkom. Za koho ma pokladajú ľudia? A neskôr hovorí: Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba. Tieto dve vety spolu so sebou súvisia a veľmi úzko na seba nadväzujú. Pre nás ľudí je dôležité vedieť, kto je Ježiš. Keď vieme, že on je náš Vykupiteľ a zároveň nenahraditeľným Priateľom, potom ľahšie prijmemme slová „zapri sám seba“.

Milí naši snúbenci! Každý z nás chce vám dnes spraviť veľkú radosť. Iba vy ste dnes stredobodom pozornosti. Vy viete, že ešte jeden má z tohto vášho sviatku radosť. Ježiš Kristus je prvým vašim gratulantom a podáva vám obom pomocnú ruku cez dnešné evanjelium. Sami dobre viete, že manželský život je pestrý a málokedy je jednotvárný. Obidvaja ste vyrastali v rodinách, kde bolo všetko: radosť, úsmev, plač, možno aj krik a nevládunosť. S tým treba počítať a neutekať pred tým. Tu spočíva to zapretie seba, svojich vášní, svojej neobmedzenej slobody, pretože na všetko budete už dvaja. Aj na starosti, aj na radoosti. Budete jedno telo. Svoj život obetujete pre svojho partnera a pre rodinu, ktorú si chcete založiť. Kristova láska vás v tomto bude sprevádzať. Láska znamená rozdrvenia seba samého. Ak niekoho milujeme, darujeme mu srdce. Láska je veľké obetovanie vlastného ja. Nie toho druhého, ale svojho ja. Láska je ako chlieb, každý potrebuje z neho aspoň kúsok. Nik si nezaslúži, aby ho milovali, nik si nezaslúži, aby ho nemilovali.

Poznal som oboch. On bol textilným robotníkom, ona robotníčka v obchodnej firme. Vzali sa, hoci ona bola omnoho staršia. Skoro po svadbe dostala žena reumatickú horúčku a zostala pripútaná na lôžku. Muž ju ošetroval, varil, keď prišiel domov z práce, pral, viedol domácnosť. V práci mu chlapi hovorili: „Nechaj sa s ňou rozviesť, čo máš zo života?“ Ale on odpovedal: „Sľúbil som jej, že s ňou budem znášať všetko dobré a zlé a že ju neopustím. Ten sľub dodržiám.“ A naozaj takto žili celé desaťročia, až muž zomrel. Žena potom zomrela po niekoľkých rokoch u alžbetínok v Brne, kam ju previezli.

Láska, vernosť, sľuby. To všetko budeme počuť ešte mnoho ráz a často si to do dôsledku neuvedomíme. Kristus chce, aby vaša láska bola plodná pre tento svet, pre vašu rodinu, pre vaše partnerstvo. Milovať a dobre milovať sú dve celkom odlišné veci. Jediným omylom, jediným nešťastím na zemi je: ak už nevieme milovať. Aké nebeské kráľovstvo by mohlo byť tu na zemi, keby sme

sa vedeli navzájom milovať. Milovať! Kážu to nebesia a tento rozkaz treba plniť, lebo toto je vrcholom a korunou nášho bytia. Milujem - teda som.

Amen.

Sobášna homília (27. B)

Mk 10,2-12

Nerozlučiteľnosť manželstva⁶⁴

Modlitba ako prostriedok udržania nerozlučiteľnosti manželstva.

Všimli ste si, ako v posledných rokoch satan rozpútal prudký útok proti manželstvu? Zdá sa, že vynaložil všetko svoje úsilie na podkopanie toho, čo je v manželstve a v rodinnom živote dobré a správne. A zdá sa, že mu to vychádza. Musíme pristúpiť, že satanova taktika – pokúšanie ku chamtivosti, egoizmu a nevere – nie je čosi nové, ale alarmujúco vyznievajúci počet rozvrátených manželstiev a zranených rodín signalizuje, že sa uskutočňuje generálny útok. Satan vie, že keď sú slabé manželstvá, sú slabé aj rodiny. A keď sú rodiny krehké, oslabujú sa. Vie, že vysilená Cirkev sa potom cíti odlúčená od Boha a vzdialená od jeho utešujúcej lásky.

Drahí snúbenci, bratia a sestry!

V dnešnom evanjeliu nám Ježiš hovorí tieto povzbudivé slová: „***A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje***“ (Mk 10,8–9).

Ježiš vyučoval na druhom brehu Jordánu. Obklopoval ho veľký zástup ľudí. Vtedy pristúpili k nemu farizeji a pokúšali ho. Spýtali sa ho na posúdenie správnosti Mojžišovho zákona – či smie muž prepustiť manželku. Mojžiš dovolil rozvod kvôli tvrdosti srdca vyvoleného národa. Okolnosti boli vtedy pre ženu veľmi ponižujúce. Muž ju mohol prepustiť z akéhokoľvek dôvodu. Preto Mojžiš nariadil, aby muž dal žene priepustný list, čím sa stala opäť slobodnou a mohla sa prípadne znovu vydať. Proroci po príchode do zaslúbenej zeme však vystupovali ostro proti rozvodu. Ježiš využíva túto príležitosť na potvrdenie nerozlučiteľnosti manželstva, čo bol pôvodný Boží zámer pri stvorení. Ježiš cituje slová knihy pôvodu – Genezis, ako ich nachádzame v dnešnom prvom čítaní: „***Ale Boh ich stvoril od počiatku stvorenia ako muža a ženu. Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja***“

⁶⁴ Porov.: MATEJKA, L.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje“ (Gn 2,18–24). Toto učenie sa zdalo aj pre učeníkov takou veľkou novotou, že po odchode zástupcov prosili Ježiša ešte raz o vysvetlenie. Kto prepustí manželku a vezme si inú, dopúšťa sa cudzoložstva. A ak ona prepustí svojho muža a vydá sa za iného, cudzoloží. Ťažko by sa dala táto situácia vyjadriť jasnejšie a pravdivejšie. Ježišove slová sú jednoznačné. Ako by mohol kresťan spochybňovať tieto prirodzené vlastnosti manželstva a zároveň sa považovať naďalej za jeho nasledovníka?

Milí snúbenci, bratia a sestry v Kristu. Aby sme lepšie pochopili manželstvo, treba sa naň dôkladne pripraviť. Základná príprava nespočíva v predsavzatiach, ale hlavnou zložkou je cvičenie, sebazapieranie, sebaovládanie, sebadisciplína, aby budúci manžel dokázal žiť v manželstve pre manželku. Také isté cvičenie je potrebné aj zo strany budúcej manželky.

Povinnosťou Cirkvi je stále zdôrazňovať učenie o nerozlučiteľnosti manželstva tým, čo v týchto časoch pokladajú za ťažké alebo priam za nemožné: spojiť sa len s jednou osobou na celý život. A tým, ktorých ovládla taká forma kultúry, ktorá odmieta nerozlučiteľnosť manželstva, a ktorí otvorene zosmiešňujú zväzok manželstva a vernosti, treba znova zdôrazňovať radostnú zvesť o definitívnom charaktere manželskej lásky, ktorá má svoj základ v Ježišovi Kristovi.

Dôstojnosť a stabilita manželstva sú nesmierne dôležité pre budúcnosť rodín, pre deti i pre samú spoločnosť. Morálne zdravie národa závisí od zdravého manželstva. Keď je manželstvo v rozpade, dá sa tvrdiť aj o spoločnosti, že je ťažko chorá. Preto sa musíme všetci vytrvalo modliť za rodiny a prejavovať im čo najväčšiu starostlivosť a ochranu. Dokonca aj pohoršenia – ktoré, žiaľ, sa dejú a sú známe – sa môžu premeniť na príležitosť predložiť zdravú náuku a takto v dobrom premáhať zlo. „V živote národov sú dva základné aspekty: zákony o manželstve a zákony o výchove; a v tejto oblasti musia byť Božie deti – z lásky ku všetkým stvoreniam – pevné a musia dobre a šľachetne bojovať.“⁶⁵

Na šťastné manželstvo nestačia čisto ľudské sily. Iba to manželstvo môže byť šťastné, ktoré sa opiera o Božiu pomoc.

Manželia, o ktorých píše páter Koch, žili v ustavičnom spore. Keď sa manžel žaloval na nešťastné manželstvo, kňaz sa ho opýtal: „A modlievate sa spolu s manželkou aspoň niekedy?“ Manžel smutne zavrtel hlavou, že nie a pridalo: „Kto vie, či by ona na to pristala.“ Večer, keď prišiel manžel domov, z čista jasna mu žena povedala: „Už nemienim ďalej s tebou žiť. Zajtra ráno ideme na úrad požiadať o rozvod.“ Muž vážne odpovedal: „Áno, aj ja som tej mienky. Ale mám k tebe jednu prosbu. V tento posledný

⁶⁵ ESCRIVA, J.: *Vyhŕňa*. Trnava 1999, s. 104.

večer, čo sme spolu, sa spoločne pomodlime. Ved' sme to spolu ešte nikdy neurobili.“ Manžel si hneď kľakol, ale ona stála. Po dlhom tichu sa manžel začal modliť Otčenáš. Ale nie rýchlo a jedným ťahom, lež tak, že za každou prosbou Otčenáša chvíľu zachoval ticho. Modlil sa veľmi nábožne. Keď vyslovil piatu prosbu „Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom“, manželka nahlas zavzlykala. Kľakla si vedľa muža a pridala sa k jeho modlitbe. A keď prišiel k siedmej prosbe „ale zbav nás zlého“, nedokázala sa viac zdržiavať dojatia, padla mu okolo krku a prosila ho: „Odpusť mi, prosím ťa. Odpustíme si navzájom!“ A tak sa rozvod nekonal. Ale odvtedy už nikdy nezabudli na spoločnú modlitbu a ich manželský život sa celkom zmenil.⁶⁶

Uznávate, bratia a sestry, že na prežívanie šťastného kresťanského manželstva je potrebná spoločná modlitba manželov?

Milí snúbenci, drahí bratia a sestry v Kristu. Modlíme sa, aby sa všetci tú prítomní manželia a najmä vy, drahí snúbenci, na tejto ceste putovania otvárali pre Ježišovu pomoc častou spoločnou modlitbou.

Amen.

Sobášna homília (27. B)

Mk 10,2-12

*Láska chce dobro toho druhého⁶⁷
Poukázať na pravú tvár manželskej lásky.*

Keď si pozrieme dejiny sveta, všimneme si, že v živote ľudí v minulosti a dnes nachádzame veľa spoločného. Všetko, čo žije, hovorí o láske. V mene lásky ľudia pracujú, trápia sa po celý život, objímajú sa, dávajú život alebo zabíjajú. Nie sú ľudské dejiny dojímavým hľadaním lásky?⁶⁸

Milí snúbenci, bratia a sestry, Ježiš hovorí veľmi jasne v dnešnom evanjeliu: „**Muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele**“ (Mk 2,7) a dodáva niečo veľmi dôležité: „**Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje**“ (Mk 2,9).

Najhlbšou túžbou, ktorá bola Stvoriteľom zasiata do srdca človeka, je túžba milovať a byť milovaný. Z lásky žijeme a pre lásku dokážeme všetko. Aká to nepochopiteľná a neopísateľná sila, ktorá má takúto moc. Dokážeme pochopiť lásku? Vieme, čo to vôbec láska je? Položme si ale opačnú otázku: Čo láska nie

⁶⁶ VRABLEC, J.: *V službe slova B.* Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda, Rím 1991, s. 279.

⁶⁷ Porov.: SKOČÍK, O.: *Seminárna práca.* Spišská Kapitula : 2002.

⁶⁸ Porov.: QUOIST, M.: *Úspešný život.* Bratislava : Lúč, 1998, s. 155.

je? Keď niekto má rád len sám seba a pohŕda inými, to nie je láska, to je pýcha. Ak si dojatý až k slzám pri pohľade na utrpenie, to nie je láska, to je súcit. Ak si zmätený a nadchýnaš sa krásou druhého a so záujmom ho pozoruješ, to nie je láska, ale obdiv. Ak ti niekto „padol do oka“ a si ochotný urobiť všetko, aby si ho mohol držať v náručí, to tiež nie je láska, ale túžba pochádzajúca z tvojej zmyselnosti. Milovať neznamená byť dojatý iným, mať zmyslovú náklonnosť, oddať sa inému, obdivovať ho, túžiť po ňom, chcieť vlastniť iného. Milovať znamená dať sa inému a iným. Teda láska je jednosmerná cesta, ktorá vždy vychádza od teba a vedie k inému. Ak niekedy vezmeš niečo do svojich rúk a budeš si to chcieť nechať len pre seba, vtedy ti láska zomiera v rukách.⁶⁹

Pri dnešnej svätej omši budeme svedkami toho, že si naši snúbenci tu pred zástupcom Cirkvi vyslúžia sviatosť manželstva. Dvaja mladí sa rozhodli spojiť v láske spojiť svoje životy a vytvoriť tak jedno telo. Vytvoriť rodinu. Slobodne prišli pred Pánov oltár, aby toto svoje rozhodnutie požehnal všemohúci Boh. Vieme, že bez Božieho požehnania je spoločný život nezmyselný, lebo nemá pevný základ a nemá z čoho čerpať silu.

Milí snúbenci! Dnes je váš veľký deň, keď láska vás spája a privádza sem. Pamätajte, že váš vzťah je vzťahom dvoch a nie troch. Tvoj manžel či manželka, ty a tvoj sen. Aby u vás po čase neplatilo takéto vyjadrenie: vravíš, že má veľké chyby, ale vravel si, že má všetky dobré vlastnosti. Včera si sa mýlil a dnes tak isto. Má dobré vlastnosti aj chyby a so všetkými si sa oženil. Je múdre prijať toho druhého takého, aký naozaj je, v pravde. Svätosť sa predsa buduje na prirodzenosti. Jeden druhého máte viesť k Bohu. Vaše manželstvo nie je cesta bez zjavného cieľa, je to cesta, ktorá smeruje k Bohu. Je to vaše vzájomné povolanie, cez ktoré vás Boh chce priviesť k sebe a taktiež očakáva, že sa s ním nestretnete iba vy dvaja, ale aj vaše deti ako ovocie vašej lásky.

Drahí rodičia. Vychovali ste svoje deti najlepšie, ako ste vedeli, nech vám je Pán Boh vašou odmenou. Život vám ušetril víťazstvá i prehry, prežili ste toho viac ako vaše deti, poznáte život lepšie ako oni. Pomáhajte svojim deťom na ich spoločnej ceste, ale nezabúdajte, že už budú mať svoju vlastnú rodinu, teda i svoje súkromie. Buďte im nápomocní svojou radou i materiálnou pomocou. Pomôžte im postaviť sa na vlastné nohy. Modlite sa a obetujete svoje ťažkosti za ich spoločné šťastie.

Tí, ktorí žili z lásky a pre lásku sú nám živým príkladom toho, že sa dá takto žiť a že takýto život vedie k sebanaplneniu, šťastiu a vo večnosti k spásu.

Všimnime si príklad svätej Moniky, matky a manželky. Jej syn bol bludár a záletník, žijúci v hriechu a jej manžel to v manželstve bral tiež veľakrát na ľahkú váhu. Dokazoval to svojou nevernosťou. Čo to bola za rodina? Ale Boh počul modlitbu a obeť matky a obrátil otca ako aj syna na správnu cestu. Obeta

⁶⁹ Porov.: QUOIST, M.: *Úspešný život*. Bratislava : Lúč 1998, s. 156.

a modlitba zachránila oboch pre večnosť. Láska to je obeta a utrpenie. Ona nás pretvára a očisťuje od toho, čo v nás nie je pekné. Život v láske je cesta, ktorou by ste mali ísť, lebo je to cesta, ktorou išiel náš Pán Ježiš a dáva nám ju za príklad. Neoplatí sa zbytočne experimentovať a byť za každú cenu originálny. Áno, originálni sme, lebo každý je iný, ale princíp vzájomného spolunažívania v láske by mal byť pre každého rovnaký. Žiť a žiť pritom pre druhého, nie pre vlastné potešenie či prospech, nie v egoizme, ale v štedrosti a rozdávaní sa.

Hovorí sa, že ľudia robia všetko v mene lásky a pre lásku. Teraz, keď vieme, čo láska je, môžeme povedať, že pohnútky správania u mnohých ľudí neboli postavené na láske, ale na niečom inom.

Nik nepríde klopať na prázdny a zrúcaný dom. Nik sa nemôže napíť z vyschnutého prameňa. Budeme schopní milovať len vtedy, ak sa jeden pre druhého staneme nevyčerpatelným prameňom.

Amen.

Sobášna homília (27. B)

Mk 10,2-12

Manželská vernost'⁷⁰

Povzbudiť snúbencov k vzájomnej vernosti.

„Peržania majú starú legendu o stvorení ľudského srdca. Podľa nej, keď Boh stvoril ľudské srdce, vždy ho rozdelil na dve polovice a každú polovičku dal do iného ľudského tela. Tieto dve polovičky ľudského srdca sa túžia spojiť a prirodzene túžia po jednote. Preto tí dvaja ľudia, ktorí sú nositeľmi tohto rozdeleného srdca, sa hľadajú. Chcú sa stretnúť, chcú sa zjednotiť a sú schopní žiť dobre na svete. A týmto prirodzeným spoločným šťastím je možné dosiahnuť i večné šťastie.“⁷¹

Ježiš nám dnes predkladá návod k dosiahnutiu šťastia a vzájomnej manželskej dokonalosti. Pripomína: „***Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje***“ (Mk 10,7-9)!

Evanjelium dnešnej svätej omše nám približuje scénu, keď k Ježišovi pristúpili farizeji s úmyslom, aby ho pokúšali a zaskočili svojou otázkou: Smie muž prepustiť svoju manželku z akejkoľvek príčiny?

⁷⁰ Porov.: CVENGROŠ, L.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

⁷¹ KERUL-KMEC, M.: *Príklady, citáty a myšlienky*. s. 178.

V tejto veci existovali rôzne školy interpretácie Písma. Rozvod sa všeobecne akceptoval. Otázka daná Ježišovi sa týkala kazuistiky zviazanej s motívmi na rozvod. Ježiš však využíva túto otázku, aby sa mohol dotknúť zásadného problému manželstva: jeho nerozlučiteľnosti. Kristus, najvyšší Zákonodarca, prinavracia manželstvu jeho pôvodnú dôležitosť a dôstojnosť podľa Božieho zámeru: Nečítali ste, že Stvoriteľ ich od počiatku ako muža a ženu stvoril? A povedal: **„Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje“** (Mk 10,7-9)! Pán vyhlásil raz navždy jednotu a nerozlučiteľnosť manželstva bez prihliadnutia na ľudské ohľady.

Katechizmus Katolíckej cirkvi hovorí: Manželskou zmluvou vytvárajú muž a žena medzi sebou celoživotné spoločenstvo, ktoré je svojou prirodzenou povahou zamerané na dobro manželov a na plodenie a výchovu detí. Kristus povýšil tento zväzok medzi pokrstenými na hodnosť sviatosti. Láska manželov samou svojou povahou si vyžaduje jednotu a nerozlučiteľnosť. **„A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo“** (Mt 19,6). Manželia „sú povolaní neprestajne rásť vo svojom spoločenstve každodennou vernosťou manželskému sľubu úplného vzájomného sebadarovania.“⁷² Sväté písmo tvrdí, že muž a žena sú stvorení jeden pre druhého: **„Preto muž opustí svojho otca a matku a priľne k svojej manželke a budú jedným telom“** (Gn 2,24).

Boh je pôvodcom každého manželstva. On, ktorý stvoril človeka z lásky, povolal ho aj k láske, ktorá je základným a vrozeným povolaním každej ľudskej bytosti. Manželská láska si vyžaduje neporušiteľnú vernosť. Vernosť je podstatnou vlastnosťou každého kresťanského manželstva. Manželstvo je povolanie, ktoré treba vnímať ako Boží dar. V manželstve spolupracujete s Bohom na diele stvorenia. Tým, že prijímate toto povolanie, beriete na seba aj určité záväzky, ktoré sú s manželstvom spojené. Preto je potrebné, aby ste túto svoju úlohu prijali zodpovedne a vážne. „Manželský stav je záhradou, v ktorej rastie veľa žihľavy.“ Je orechový strom, na ktorom dozrieva mnoho starostí. Je mestom, ktoré môžeme nazvať „plačúcim“. Je abecedou, v ktorej utrpenie je najmilšou literou. Je procesiou, v ktorej nesú vpredu kríž.“⁷³ Láska je čosi krásne a radostné, ale nesie v sebe aj veľa obety. Opravdivá láska bolí! No každá námaha a ťažkosť, ktorá je nesená s láskou, prináša svoje ovocie. Niektoré štíty sa dajú dosiahnuť len spoločne. Preto buďte verní svojmu povolaniu a poslaniu, lebo iba tak môžete dosiahnuť pravú radosť a šťastie. Vaša láska musí byť zakotvená aj v láske k Bohu. Ved' či Pán Ježiš nepovedal, že bez neho nič nedosiahneme? A taktiež zdôraznil, že preto prišiel, aby umožnil svojim

⁷² JÁN PAVOL II.: *Familiaris consortio*. Apoštolská exhortácia, 19: AAS 74 (1982), s. 101.

⁷³ KERUL-KMEC, M.: *Príklady, citáty a myšlienky*. s. 179.

nasledovníkom život v celej plnosti (*porov. Jn 10,10*). Samotná manželská ustanovizeň a manželská láska sú svojou prirodzenou povahou zamerané na plodenie a výchovu potomstva a tým dosahujú akoby svoju korunu.

Život v manželstve má aj svoje ťažkosti. No problémy v manželstve nemožno riešiť rozvodom, ale trpezlivosťou a vzájomným porozumením. Láska je trpezlivá... dobrotivá... nie je sebecká, nerozčuľuje sa... Všetko znáša, všetko dúfa, všetko vydrží (*1 Kor 13,4 nn*).

Niečo podobné môžeme vidieť aj v nasledujúcom príbehu.

Katarína Jagiellová bola ženou švédskeho kráľa Jána Vázu. Keď jej muža uväznili jeho vlastný brat kráľ Erick II., vtedy Katarína Jagiellová sa ponáhľala do Švédska, do Štokholmu a prosila kráľa, aby jej dovolil byť spolu s mužom vo väzení. „Ale, vznešená pani“ - zvolal začudovaný kráľ – „či vaša vznešenosť vie, že váš muž nikdy neuzrie denné svetlo? Lebo od toho času ho nebudeme považovať za knieža, ale za vzbúrenca, ktorý sa sprotivil proti kráľovskému majestátu.“ „Viem, ale to mi je ľahostajné, či je vinný a či nevinný. Ján Váza je môj muž,“ odpovedala hrdo kráľovná, v ktorej žilách prúdila krv poľských kráľov. Na to sa spýtal kráľ: „Od tej chvíle, ako sa stal váš muž vzbúrencom, musí znášať svoj trest v žalári a vy, vznešená pani, nemáte viac voči nemu nijakých záväzkov, ste slobodná.“ Vtedy Katarína si stiahla z prsta manželskú obrúčku a podala ju kráľovi, aby si ju obzrel, vraviac: „Prosím, aby ste si prečítali na tomto prstene vyrytý nápis.“ Kráľ dlho obzeral tento symbol manželskej vernosti a vyčítal na ňom nápis: A teda iba samá smrť nás môže rozlúčiť. A tak Katarína išla do väzenia a vytrvala tam 17 rokov po boku svojho muža, pozbaveného slobody. Až po smrti kráľa Erika vyslobodili obidvoch, lebo sa presvedčili o nevinnosti kniežaťa Jána Vázu, ktorého teraz povolali na trón.

Manželstvo je sviatosťou, ktoré je na celý život. Do vášho zväzku lásky budú vstupujú aj búrky. No v takýchto chvíľach netreba zúfať, lebo aj to patrí k životu. V takýchto situáciách treba mať na mysli manželskú vernosť.

Milí snúbenci, M. a M.!

Podľa starej perzskej legendy sa srdcia mladých ľudí stále hľadajú a túžia po jednote. Aj vy ste sa takto hľadali vo vzájomnom spoznávaní pri spoločných stretnutiach. Dnes chcete svoje priateľstvo spečatiť a zjednotiť na celý život pred Pánovým oltárom. Preto sa na svojej spoločnej ceste životom často obracajte na Boha, ktorý je pôvodcom každej lásky a proste ho, aby vás požehnával a udržiaval vo vzájomnej vernosti a vytrvalosti po celý váš budúci život. Vzorom nech je vám sám Ježiš Kristus. On svojou vernosťou k Cirkvi nám ukázal, ako sa máme navzájom milovať. On je pre nás najlepším príkladom vernosti.

Amen.

Jednota manželstva⁷⁴

Presvedčiť svadobčanov, že šťastnými v manželstve ich urobí iba Boh.

Eva sa raz opýta Adama: „Adam, máš ma rád?“ „Áno, mám,“ odpovedal Adam. Eva sa ho znova opýtala: „Adam, naozaj ma máš rád?“ „Áno, mám,“ odpovedal prekvapene Adam. Eva sa ho aj tretíkrát opýtala: „Adam, ty ma naozaj máš rád?“ Adam znechutený tým, že sa ho Eva aj tretíkrát opýtala, odpovedal: „Eva, a mám na výber?“

Juraj a Anna! Vy na rozdiel od Adama a Evy ste mali na výber. Vybrali ste si jeden druhého. Vaša vzájomná láska vás privádza do Božieho chrámu, aby ste si tu pred Bohom, Cirkvou a svojimi príbuznými vyslúžili vzájomným súhlasom a prísahou sviatosť manželstva. Pred oltár ste síce prišli dvaja, ale od oltára už budete vychádzať ako jedno nerozlučiteľné, Kristom ustanovené manželstvo.

Pred chvíľou sme počuli v evanjeliu Ježišove slová: **„Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo“** (Mk 10,7-8).

Boh stvoril na počiatku človeka na svoj obraz. Stvoril ho ako muža a ženu a vpísal do nich vzájomnú príťažlivosť a povolanie do manželstva. Sväté písmo tvrdí, že **„nie je dobre byť človekovi samému“** (Gn 2,18). Z toho vyplýva skutočnosť, že žiadny človek nie je sám dokonalý. Musí hľadať doplnenie u druhých. U mužského a ženského charakteru je to zrejmé. Muž a žena sú si rovní v tom zmysle, že majú v Božích očiach rovnakú hodnotu, ale rovnakí nie sú. Muž a žena sú stvorení pre druhého a ich vzájomná láska sa stáva obrazom absolútnej a večnej lásky, ktorou Boh miluje človeka. V očiach Stvoriteľa je dobrá, veľmi dobrá.

Vývoj v prírode sa uskutočňuje rozlučovaním a zlučovaním prvkov. I v ľudskej spoločnosti sa naše styky stále menia. Stretávame sa s ľuďmi, potom sa opäť s nimi lúčime. Cestujeme napríklad vlakom. Zoznámime sa s neznámymi ľuďmi, pekne si pohovoríme, ale potom musíme vystúpiť. Podáme si ruky, poprajeme si všetko dobré a dáme zbohom. Muž a žena pri sobáši opúšťajú rodičov. Môže byť užšie spojenie v prírode, než je to, ktoré je medzi rodičom a dieťaťom? Sotva. Nedá sa nikdy zaprieť, nedá sa vymazať z duše a ani z tela. Ak sa prerušuje a Boh k tomu vedie, tak sa môže stať len preto, aby sa naviazalo rovnako pevné a rovnako nerozlučiteľné spojenie v novej rodine. Sám Pán Ježiš potvrdzuje, že jedným telom znamená trvalú jednotu životov

⁷⁴ Porov.: MARKO, S.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

obidvoch, keď pripomína, aký bol „od začiatku“ Stvoriteľov plán: „**A už nie sú dvaja, ale jedno telo**“ (Mt 19,6).

Každý človek chce byť šťastný a túži po šťastí. Nie je to nič zlé, naopak, aj Boh chce, aby sme boli šťastní.

30-ročná rozvedená žena spomína: „Išla som raz v meste po ulici a môj pohľad zastal na dvoch ľuďoch. Mohli mať obaja asi tak okolo 70 rokov, ale čo ma na nich upútalo, bolo to, že sa držali za ruky. Chcela by som prežiť život s mužom, ktorý by ma miloval od sobáša až po smrť. Žiaľ, nevyšlo mi to.“ Mnoho ľudí však hľadá šťastie tam, kde ho nemožno nájsť.

Preto by som vás chcel povzbudiť k dvom veciam:

Po prvé: Postavte svoje manželstvo a rodinu na trojuholníku, v ktorého vrchole je Boh. Lebo láska medzi mužom a ženou je dôležitá, ale nie je najdôležitejšia. Je obšťastňujúca, ale nie je šťastím. Je zmysluplná, ale nie je úplným a výhradným zmyslom života. Je pre mnohých konkrétnou cestou, ale nie je cieľom, pretože cieľ všetkých cieľov je Boh sám. Toto posolstvo má najväčší význam pre vyjadrenie nášho života a našej spásy. Lebo keď si niekto myslí, že jeho partner musí znamenať na celý život „najväčšie šťastie“, veľmi sa mylí. Sklamanie, to znamená skúsenosť, že ten druhý tým všetkým nie je a ani nemôže byť, nevyhnutne príde. Treba toho druhého milovať, ale neslobodno ho zbožňovať. Dosadiť človeka na miesto, ktoré patrí samému Bohu, je začiatok konca. Vedť na „úlohu“ hrať pre druhého Boha nikto nedorástol a vzťah stroskotá na tomto absurdnom pokuse. Keď však zaberie Boh v živote jedného páru miesto, ktoré mu patrí, potom je nebezpečenstvo zažehnané. Konečný zmysel a konečné šťastie obidvoch je Boh, pre každého jednotlivo a súčasne pre oboch spoločne. Keď je totiž Boh vo vzťahu prítomný, nebude láska k partnerovi slabšia, alebo dokonca nudná, ale bude rásť a bude ešte výraznejšia ako doteraz, bude prameňom radosti a šťastia. Čím je láska k Bohu väčšia, o toľko väčšia bude aj láska k bytostiam: k mužovi, k žene, k deťom, áno, aj k celému stvoreniu.

Po druhé: Nezabudnite na spoločnú modlitbu. Vedť rodiny, ktoré sa spoločne modlievajú, sa nerozpadávajú. Zo spoločnej modlitby čerpajte silu k prekonávaniu ťažkostí a kríz, ktoré vás v živote postretnú. Vedť tie budú prichádzať nie preto, aby vás rozdeľovali, ale preto, aby ste ich spoločne prekonali, a tak sa ešte viac zblížili.

Juraj a Anna, z celého srdca vám želám a vyprosujem od Boha na vašej spoločnej životnej ceste, aby vaša láska rástla a aby ste si základy vašej rodiny postavili na tej najpevnejšej skale, ktorou je Kristus. On dá silu k zachovaniu vernosti, len mu otvárajte svoje srdcia cez modlitbu a sviatosti. Amen.

Nerozlučnosť⁷⁵

Povzbudiť k trvalej jednote a nerozlučnosti kresťanského manželstva na celý život.

Nie je dobré byť človeku samému. Takto to čítame v knihe Genezis 2,18. Boh stvoril človeka ako muža a ženu. Muž a žena majú síce rovnakú dôstojnosť Božích detí, ale rôzne úlohy. Hlava a srdce majú rôzne funkcie, ale rovnakú dôležitosť. Nemožno oddeliť jedno od druhého. Pretože by prestali plniť svoju úlohu.

Pán Ježiš nám v evanjeliu jasne hovorí: **„a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje“** (Mk 10,8-9).

Počuli sme, ako farizeji pristúpili k Ježišovi a pokúšali ho. Spytovali sa ho na posúdenie správnosti Mojžišovho zákona, či smie muž prepustiť svoju manželku (porov. Mk 10,2). Mojžiš dovolil prepustenie kvôli tvrdosti srdca vyvoleného národa. Okolnosti boli vtedy pre ženu veľmi ponižujúce. Muž ju mohol prepustiť z akéhokoľvek dôvodu, ba i bezdôvodne, ale vždy zostala viazaná k manželovi. Preto Mojžiš nariadil, aby muž dal žene priepustný list, čím sa stala opäť slobodnou a mohla sa prípadne znovu vydať. Proroci po príchode do zasnúbenej zeme ostro vystupovali proti rozvodu. Pán Ježiš otázku farizejov využíva na potvrdenie nerozlučiteľnosti manželstva, čo bol pôvodný Boží zámer pri stvorení. **„A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril“** (Gn 1,27). Preto muž opustí otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú jedno telo (porov. Gn 2,24). Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje! Týmto spôsobom Pán deklaruje jednotu a nerozlučnosť manželstva tak, ako boli ustanovené Stvoriteľom od počiatku. Toto učenie sa zdalo aj pre učeníkov takou veľkou novotou, že po odchode zástupcov prosili Ježiša ešte raz o vysvetlenie. Ježiš im hovorí: **„Každý kto prepustí svoju manželku a vezme si inú, dopúšťa sa voči nej cudzoložstva“** (Mk 10,11-12). Ťažko by sa dala daná záležitosť vyjadriť jasnejšie a pravdivejšie. Ježišove slová sú jednoznačné.

Drahí snúbenci, o malú chvíľku si vyslúžite sviatosť manželstva. Týmto úkonom sa vaše životy navždy spoja. Pôjdete po spoločnej ceste života v dobrom i v zlom. Budete si vzájomnou oporou v chvíľach príjemných i tých menej príjemných.

⁷⁵ Porov.: BOLIBRUCH, V.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

Dobré manželstvo – trvalá a verná jednota muža a ženy – bola, je a bude možná. Nech sa deje čokoľvek, na to treba vždy pamätať. Prečo? Pretože žena je pre muža „*kosť z mojich kostí*“ (Gn 2,23). Pretože človek je stavaný pre partnerstvo, a to biologicky i psychicky. Pretože Boh s tým počíta a chce, aby tí dvaja boli skrze manželstvo jedno. A nakoniec preto, že to Ježiš potvrdil. On neprišiel Stvoriteľov plán zrušiť alebo zničiť, ale potvrdiť, naplniť, pozdvihnúť.

Manželská nerozlučnosť nie je iba zákonné ustanovenie, ale je oveľa viac: znakom vernej lásky Boha k človekovi, Krista k svojej Cirkvi. Sviatosť manželstva zaväzuje manželov prekonávať skúšky, ťažkosti a zachovať si vernosť navždy. Kristus sám dáva silu a milosť žiť manželstvo. Ak vy, Marián a Svetlana, budete nasledovať Krista, ak zapriete seba samých a vezmete svoj kríž, vtedy budete môcť pochopiť pôvodný zmysel manželstva a s Kristovou pomocou podľa neho aj žiť. Manželská nerozlučnosť a absolútna vernosť manželov sú naliehavou požiadavkou našej doby. Zároveň nevyhnutnou povinnosťou kresťanských rodičov.

Dnešná doba spôsobila veľký zmätok v myslení ľudí. Niektorí pokladajú za veľmi ťažké alebo priam za nemožné spojiť sa s jednou osobou na celý život. Odmietajú nerozlučiteľnosť, ako aj vzájomnú vernosť. Manželstvo však tvorí základ, na ktorom sa buduje širšie rodinné spoločenstvo rodičov a detí, bratov a sestier a príbuzných. Dôstojnosť a stabilita manželstva sú veľmi dôležité pre budúcnosť rodín, pre deti i pre samú spoločnosť. Aké budú manželstvá, taká bude aj naša spoločnosť.

K manželskej nerozlučnosti vás môže povzbudiť aj tento príbeh:

Katarína Jagiellová bola ženou švédskeho kráľa Jána Vázu. Keď jej muža uväznili jeho vlastný brat kráľ Erick II., vtedy Katarína Jagiellová ponáhľala sa do Švédska, do Štokholmu a prosila kráľa, aby jej dovolil byť spolu s mužom vo väzení. „Ale, vznešená pani“ - zvolal začudovaný kráľ – „či vaša vznešenosť vie, že váš muž nikdy neuzrie denné svetlo? Lebo od toho času ho nebudeme považovať za knieža, ale za vzbúrenca, ktorý sa sprotivil proti kráľovskému majestátu.“ „Viem, ale to mi je ľahostajné, či je vinný a či nevinný. Ján Váza je môj muž,“ odpovedala hrdo kráľovná, v žilách ktorej prúdila krv poľských kráľov. Na to sa spýtal kráľ: „Od tej chvíle, ako sa stal váš muž vzbúrencom, musí znášať svoj trest v žalári a vy, vznešená pani, nemáte viac voči nemu nijakých záväzkov, ste slobodná.“ Vtedy Katarína si stiahla z prsta manželskú obrúčku a podala ju kráľovi, aby si ju obzrel, vraviac: „Prosím, aby ste si prečítali na tomto prsteni vyrytý nápis.“ Kráľ dlho obzeral tento symbol manželskej vernosti a vyčítal na ňom nápis: „Iba samá smrť nás môže rozlúčiť“. A tak Katarína išla do väzenia a vytrvala tam 17 rokov po boku svojho muža, pozbavená slobody. Až po smrti kráľa Erika vyslobodili obidvoch, lebo sa presvedčili o nevinosti kniežaťa Jána Vázu, ktorého teraz povolali na trón.⁷⁶

⁷⁶ PIERE LEFEVRE: *Veľké pravdy v malých príbehoch*. Bratislava : Lúč 1994, s. 137.

Katarína veľmi dobre pochopila, čo je žiť spoločným životom. Napriek všetkému si bola vedomá, že ich nemôže nič oddeliť iba smrť. Bola ochotná podstúpiť spolu s manželom aj väzenie, len aby boli spolu. Tento príbeh nech je mementom, že spolu sa majú znášať nielen radosti, ale i trápenia. Vždy spolu a vtedy je to radostné a pekné.

My vás vyprevádzame na spoločnú cestu životom. Vyslúžením sviatosti manželstva sa darujete jeden druhému. Vyprosujeme vám Kristovu milosť a ochranu. Želáme vám, aby sa vaša láska stále rozvíjala a zveľaďovala. Aby ste mali vždy odvahu úplne sa obetovať a darovať sa jeden druhému. K tomu vám Pán Boh pomáha.

Amen.

Sobášna homília (2. C)

Jn 2,1-11

Prítomnosť Krista v manželstve⁷⁷

Povzbudiť k otvorenosti voči Bohu a budovaniu jednoty.

Drahí rodičia, príbuzní a priatelia snúbencov, bratia a sestry, no predovšetkým vy, milí snúbenci, M. a M.! Keď tak pozerám do vašich tvárí, nikoho nevidím smutného a nešťastného. Každému možno z tváre vypožorovať radosť, spokojnosť, šťastie. Ale najviac to vidno na tvárach našich snúbencov.

Rozhodli sa, že dnešný deň bude tým, kedy spoja svoje životy v jeden. Dnes si podáte ruky, aby ste životom kráčali spolu. Prišli ste do Božieho chrámu, aby ste vyjadrili svoju vieru a vyprosili si Božie požehnanie pre nasledujúci spoločný život. Dnes budete počuť množstvo gratulácií. Vaši príbuzní, priatelia a známi vám budú priať všetko najlepšie do života v manželstve. Avšak vaše budúce šťastie nebude závisieť od množstva blahoželaní, ktoré dostanete, ale od Božieho požehnania a potom predovšetkým od vás samých.

„Keď sa im minulo víno, povedala matka Ježišovi: **„Nemajú vína.“** Ježiš jej odpovedal: **„Žena, čo mi hovoríš? Ešte neprišla moja hodina.“** Tu jeho matka povedala posluhovačom: **„Čokoľvek vám povie, urobte“** (Jn 2,3–6)!

Milí bratia a sestry!

⁷⁷ Porov.: KUPČÁK, R.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

V prvom čítaní o Tobiášovi a jeho žene sme mohli počuť, ako **„obidvaja vstali a vrúcne sa spolu modlili, aby sa im dostalo zdravia“** (Tob 8,5). Svoje rozhodnutie umocňujú cez niekoho silnejšieho, ako sú oni sami. Cez Boha. Svoju túžbu po šťastí podopierajú Bohom. Chcú sa rozvíjať, chcú niečo znamenať, ale len cez Boha. Vedia, že len v ňom nájdú uskutočnenie svojho šťastia. V druhom čítaní apoštola Petra zaznelo v závere: **„Ste povolani, aby ste boli dedičmi požehnania“** (1 Pt 3,9b). Zaiste len vtedy, ak budete dávať miesto v svojom spoločnom živote Ježišovi Kristovi.

Evanjelium nám predstavilo udalosť, ktorá bola pred dvetisíc rokmi v mestečku zvanom Kána Galilejská. Konala sa svadba. Pre jedného muža a ženu to bol „ich“ deň. Vymenili si slávnostné sľuby a odovzdali svoj život jeden druhému v manželstve. A potom spolu s rodinou a priateľmi oslavovali svoje nové spoločenstvo. Ani len netušili, že ten deň bol predurčený, aby si ho pripomínali ľudia aj o mnohé storočia neskôr.

Podľa svätého Jána práve na tejto svadbe vykonal Ježiš svoj prvý zázrak. Tam po prvý raz Ježišovi učeníci videli na vlastné oči, akú má veľkú moc, a pre slávu, ktorú tam Ježiš zjavil, uverili v neho. A navyše, keď Ježiš premenil vodu na víno, zjavil svoju premieňajúcu prítomnosť všetkým, ktorí sa svadby zúčastnili. Evanjelista tým, že zdôraznil udalosť zázraku práve na svadbe, pripomína nám Ježišovo konečné poslanie a to je svadobná hostina, kde ženíchom je Kristus a nevestou Cirkev. Zároveň sa jasne naznačuje spojenie medzi premenou vody na víno a sviatosťou Eucharistie, pri ktorej Ježiš premenil víno na svoju krv.

Počas svadobnej hostiny v Káne Ježiš vykonal svoj prvý zázrak. Tým, že ho vykonal na svadbe, prejavil, v akej úcte mal manželský zväzok. Skutočnosť, že tým zázrakom bolo premenenie, svedčí o tom, ako veľmi Ježiš túžil premeniť pozemské manželstvo na obraz nebeského. Každé, i vaše, drahí snúbenci. Ježiš chce pretvoriť „dobrú vodu“ manželstva na to „najlepšie víno“. Chce to urobiť darom nového srdca plného lásky pre každú manželskú dvojicu. V Káne sa dal Ježiš poznať mladému manželskému páru a ich hosťom tým, že premenil vodu na víno. Vďaka tomu v neho uverili. Podobne sviatosť manželstva zjavuje Ježiša manželom a každému, kto pozoruje ich pravú, vzájomnú lásku. Ich svedectvo a od dnes i vaše, nech je znamením, že Boh môže každého premeniť z „dobrej kvality“ na „výberovú“. Kresťanské manželstvo má byť viac než len dvojicou ľudí, ktorí sa majú radi natoľko, že si sľúbia vernosť a zotrávajú spolu do konca života. Ak dovolíte Božej moci, aby povýšila vašu vzájomnú lásku, potom sa toto manželstvo stane obrazom, ktorý znázorňuje prítomnosť Boha v ľudskom živote. Stanete sa sviatosťným znamením upozorňujúcim na Ježiša a jeho premieňajúcu moc. Práve tak ako zázrak premenenia vody na víno priviedol ľudí k viere v Ježiša, aj svedectvo vzájomnej manželskej lásky môže naplniť naše srdce a dať nám zakúsiť Ježišovu lásku k nám.

Všetci vieme, že žijeme v ťažkej dobe. Prakticky každá rodina pozná tú či onú bolestnú stránku manželstva: nevera, rozvody, závislosť na alkohole, ponižovanie partnera, osobné nezhody či sebecké postoje. Takéto správanie, aj so svojimi následkami, zraňuje manželstvá a rodiny po celom svete. Tieto kruté skutočnosti protirečia Božiemu plánu pre manželstvo. Ak bude, o čom sme všetci presvedčení, vaše manželstvo zväzkom lásky, ak vás s manželským partnerom bude spájať vzájomná láska, potom ďakujte Bohu. Milujúce sa manželské páry by mali byť stále hlbším znamením Božej lásky a to pre seba navzájom i pre nás ostatných. Ak sa objavia i napriek tomu bolestné situácie, ktoré môžu byť nesmierne ubíjajúce, nepodľahnite pokušeniu myslieť si, že Boh vás celkom opustil. On je s každým, kto má zlomené srdce. Túži vás potešiť a odňať bolesť, aby vás naplňali radosť a jednota. Nikdy neprestaňte veriť, že Ježiš je vám verný a stále ochotný pozdvihnúť vás. Ponúka sa ako učiteľ a spoločník v živote. Každému, kto ho potrebuje, ochotne pomôže.

V londýnskom Hyde Parku je množstvo atrakcií. Sú tam i rečnícke tribúny, z ktorých môže hocikto hovoriť o čom chce. Ľudia prichádzajú i odchádzajú podľa svojej vôle, alebo ho vypískajú, či s ním nahlas debatujú. Rečnil tam raz aj jeden kazateľ. O Cirkvi, o Ježišovi Kristovi ako záchrancovi pre náš moderný svet. Počas toho mu do jeho reči skočil jeden poslucháč v rifliach, cigareta v kútiku úst, vlasy až po plecia, špinavý, až ho bolo cítiť. Začal: „Cirkev skrachovala, i Kristus. Veď je tu 2000 rokov a stále sú vojny, rozbroje, hladní, trpiaci, nemravní a zlí ľudia.“ Kazateľ mu na to vravel: „Máte pravdu. Už 2000 rokov je tu kresťanstvo a stále sú vojny, rozbroje, hladní, trpiaci, nemravní a zlí. No, neurazte sa, ale vysvetlite si to na sebe. Je mydlo na vine, že vy ste špinavý? Mydlo za to nemôže. No ak vy budete chcieť, môžete sa mydlom umyť a očistiť. Tak ani Kristus nie je na vine, že ľudia nežijú tak, ako sa patrí. Ale keď ho príjmu a žijú podľa jeho slov a prikázaní, potom môžu mať z neho osoh.“⁷⁸

Podobne je to i vo vašom prípade, milí snúbenci. Za krátku chvíľu uzatvoríte sviatostné manželstvo. Spečatíte si vzájomnú lásku manželským sľubom a vaši rodičia, súrodenci, príbuzní a priatelia, všetci spolu budeme toho svedkami. Pri tomto krásnom vyznaní lásky pozývate Ježiša za celoživotného spoločníka. Ak mu dáte miesto, môže umocňovať vaše životné šťastie. Keď mu ho nedáte, nebude môcť vykonať svoje poslanie a posilňovať vás na ceste za životným šťastím. On je tu, aby umocňoval vašu ochotu darovať sa tomu druhému, žiť pre toho druhého a s ním sa rozvíjať, rásť. Nerobí to nejako nasilu, ale žiada spoluprácu. Chce vidieť, že o to stojíte, že ho ozaj potrebujete. Pýtate sa, ako? Zúčastňujte sa na sláveniach sv. omše, pristupujte k sviatostiam. Vo svojej domácnosti sa spoločne modlite, čítajte si Sväté písmo, aby ste i takto poznávali Božiu perspektívu pre váš rozvoj.

⁷⁸ JURKO, J.: ...aby boli jedno srdce a jedna duša... Bardejov : 2000. s. 94.

A skôr ako pristúpime k samotnému sobášnemu obradu, všetci vám vyprosujeme, aby Kristus, ktorého teraz pozývate medzi seba, naplňal váš spoločný život a premieňal jeho kvalitu. Nech vám Pán žehná na tejto ceste manželstva.

Amen.

Sobášna homília (2. C)

Jn 2,1-11

Dôvera v Boha⁷⁹

Povzbudiť k dôvere v Boha.

Bratia a sestry, milí novomanželia! Určite vám v mysli prebiehajú prvé stretnutia, keď ste sa spoznali, vyznávali si lásku, prehlbovali si svoje vzťahy, čoho výsledkom je dnešný deň vo vašom živote, kedy spečatíte svoju lásku tu v chráme spoločným sebadarovaním sa na celý život.

Evanjelium nám hovorí o prvom zázraku, ktorý Ježiš vykonal na svadbe v Káne Galilejskej. Tento div bol prvý, čo urobil Ježiš, a tak zjavil svoju slávu. „**A jeho učeníci uverili v neho**“ (Jn 2,11).

Svadba je v živote jedným z najdôležitejších okamihov. Je postavený na veľkej dôvere dvoch ľudí, ktorý sa rozhodli pre spoločný život. Čítanie Božieho slova v dnešný deň má dvojaký súvis s Pannou Máriou. Po prvé, je sobota, mariánsky deň a po druhé, spomína sa tu Matka Božia, ktorá je tiež prítomná na svadbe. A práve jej slová, čokoľvek vám povie urobte, svedčia o dôvere. Ona ako obyčajná žena pozná starosti, ktoré vyplývajú z prípravy na takúto slávnosť. Že tam bola ona prítomná, má veľký význam. Pretože mladí určite netušili, čo zažijú neskôr. Preto je tam prítomná. Podobne je to aj v našom živote, a možno si ani neuvedomujeme, koľkým problémom ona zabránila tým, že stojí pri nás a prihovára sa za nás u svojho Syna.

Preto vás chcem, milí mladí novomanželia, potešiť na vašej ceste spoločným životom, aby ste Pannu Máriu dali po trojjedinom Bohu na prvé miesto vo svojom živote. Najmä vtedy, kde prídu starosti vyplývajúce z našej slabosti a hriechnosti. Ona pozná naše srdcia. Vie, že sme zraniteľní, možno niekedy sebeckí a pyšní. Určite zažijete v živote situácie podobné v Káne Galilejskej. Nebojte sa prosiť ju o pomoc, ona na to čaká a stále prosí Boha za

⁷⁹ Porov.: PETROVČÍK, J.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

nás. Ak chcete byť šťastní v živote, prijmite celým srdcom Matku Božiu a jej Syna do svojho streda a vtedy úspešne prejdete skúškami. Problém v dnešnej dobe spočíva v tom, že mnohí neprosia a myslia si, že to dokážu sami, že nepotrebujú Boha. Alebo sa k nemu obracajú, keď nemajú iné východisko. Niekedy nepočúvame, čo nám hovorí Boh, alebo ho nechceme počuť a robíme si podľa seba, aj kde vieme, že to dopadne katastrofálne. Ježiš na inom mieste hovorí: Čokoľvek budete dvaja alebo traja prosiť v mojom mene, dostanete to. Aj vy budete od tejto chvíle o všetkom rozhodovať dvaja, ale nezabudnite na toho tretieho, ktorým je Boh, aby to bolo v súlade s jeho zákonmi.

Lásku a dôveru si treba chrániť a pestovať, aby sa nevytratili zo vzťahu manželov. Preto je potrebné hneď na začiatku si určiť pravidlá hry a z času na čas ich obnoviť a prehliť. Manželia ako najmenšia bunka ľudskej spoločnosti nech sa riadia apoštolskou zásadou prvej Cirkvi a sú jedno srdce a jedna duša, a nič z toho, čo má, nepokladá za svoje, ale všetko je im spoločné. Týka sa to aj materiálnych vecí.⁸⁰

Rodičia učia svoje dieťa chodiť. Keď ono tu a tam stratí rovnováhu a zakopne o nejakú prekážku a padne, povie snád' otec: Stále padáš, nemá to význam, aby som sa s tebou zaoberal a učil ťa chodiť?! Rozhodne to nepovie! Vidím ho, ako svoje malé dieťa trpezlivo a nežne znova a znova dvíha. A dieťa skúša ďalej, a padá menej a menej, až konečne samo chodí. A práve tak jedná Boh s človekom. On má s nami trpezlivosť a dôveruje nám, že ho nesklameme. Tak aj my urobme všetko, čo nám povie.

Kňaz, ktorý navštívil mladý pár, spýtal sa, či majú Bibliu. „Bibliu? Áno, máme, ale už je stará. Platí ešte vôbec?“

Má pre nás Biblia vôbec hodnotu? Je veľmi stará, ale rozhodujúci je obsah. Nech je na dôstojnom mieste vo vašom dome, aby ste mohli čerpať silu pre váš duchovný rast a rast detí vo vašom živote.

Nech slová, ktoré Ježiš povedal na konci dnešného evanjelia, keď zjavil svoju slávu, platili aj vo vašom manželstve. Slovo láska nech je centrom vášho vzťahu v každej situácii a nech nikdy nevychladne. To vám z celého srdca prajem a vyprosujem od Pána, tiež veľa požehnaní, lásky, aby prinášala ovocie vám, vašim deťom a celej Cirkvi.

Amen.

⁸⁰ Porov.: HORÍNKOVÁ, D.: *Vzťahy medzi manželmi*. (Ďalšie údaje nie sú v dispozícii).

Láska je prítomnosť Ježiša Krista v manželstve⁸¹*Priviesť prítomných k uvedomeniu si potreby prítomnosti Krista v manželstve.*

Keď cisár Konrád III. porážal Welfor, obklúčil mestečko Weinsburg, v ktorom sa uchýlil najväčší cisárov nepriateľ Wuttenberg, obyvatelia mesta sa tuho bránili, ale nevládali odporovať presile cisárskych vojsk. Po víťazstve cisár rozkázal mesto spáliť a mužov povraždiť. Dovolil však, aby ženy mohli opustiť mesto pokojne a vziať si so sebou na chrbte to, čo mali najcennejšie. Vtedy kňažná prvá vzala si svojho muža na chrbát a vyšla s ním z mesta. Ostatné ženy urobili tak isto. Keď sa o tom cisár dozvedel, potešila ho odvaha žien a splnil svoj sľub.

Milí snúbenci, drahí bratia a sestry, dnes sme v evanjeliu počuli veľmi krásne slová z úst samého Ježiša Krista. Keď prosí svojho Otca za Cirkev a za svojich nasledovníkov, končí túto svoju naliehavú prosbu týmito slovami: „... **aby láska, ktorou ma miluješ, bola v nich a aby som v nich bol ja**“ (Jn 17, 26b).

To, čo Ježiš prosí pre svojich učeníkov a nasledovníkov, môžeme pokojne vzťahovať aj na menšie spoločenstvo v rámci Cirkvi – na manželstvo a rodinu. Manželstvo je svojou povahou zamerané na dobro manželov a na plodenie a výchovu detí. Je to celoživotné spoločenstvo. K tomu dostávajú kresťanskí manželia silu a milosť vo sviatosti manželstva. Do ich spoločenstva vstupuje Kristus, ktorý je Láska. Oni si majú navzájom jeden druhému pomáhať k svätosti. Ježiš je prameňom tejto milosti. Milosť kresťanského manželstva je ovocím Pánovho kríža. Ak budú nasledovať Krista, vtedy budú schopní aj žiť podľa jeho slov. K tomu je potrebné vnútorné a osobné spojenie s ním v každodennom živote. Veľmi tomu napomôže spoločné pestovanie modlitby a rodinných čností.

Ježiš svojou obetou vykúpil všetko ľudské, a teda aj spolužitie muža a ženy v manželstve. Toto vytvorené spoločenstvo spočíva na láske a jednote dvoch ľudí. Základom pre jednotu manželov je jednota trojosobného Boha. Je to v prvom rade Boží dar. Avšak je to zároveň pre manželov aj úloha, ktorú majú uskutočňovať. Jednota v láske je veľmi výrečným svedectvom pre všetkých ľudí o viere v Boha. Tu sa zviditeľňuje Božia láska a zároveň je to predzvesť Božej slávy vo večnosti. Ak sú kresťanskí manželia v Kristovi a on je v Otcovi, to znamená, že sú celkom včlenení do Božieho života, ktorý je dokonalou jednotou v láske. Tak bude manželské spoločenstvo celkom naplnené Božou láskou. Bude to jednota s trojjediným Bohom, ktorú umožňuje a spôsobuje Duch Svätý. Ako dielo apoštolov, tak aj život kresťanských manželov je pokračovaním Ježišovho

⁸¹ Porov.: ŠTEFANÁK, O.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

diela, a preto je nevyhnutná prítomnosť samého Ježiša Krista v ich spoločenstve. Len tak budú svojím životom účinne ohlasovať vieru, v ktorej sa ľudia otvárajú Ježišovi a darujú sa mu. Ak by narušili túto jednotu v láske, tým by prekážali svetu uveriť.

Pre manželov z rôznych kresťanských náboženstiev, ako je aj toto vaše manželstvo, Ján a Katarína, je tu osobitná úloha dávať dovedna to, čo každý z vás dostal vo svojom spoločenstve a tým sa navzájom obohacovať. Iste, miešané manželstvo môže byť zdrojom rôznych napätí v samotnom lone rodiny, no práve tu je možné a potrebné prakticky žiť ekumenické hnutie, ktoré tak veľmi leží Cirkvi na srdci. Ekumenizmus nie je len vecou dobrej vôle, alebo niečo nad normu kresťanského života. Je to pre kresťanov otázka života a smrti, našej náboženskej rýdzosti alebo zlyhania.

Kresťanské manželstvo svojou povahou smeruje k vytvoreniu rodiny. Tu sa ešte viac zvyrazňuje potreba prítomnosti Krista v kruhu rodiny v jej každodennom živote. Len tak bude kresťanská rodina tým, čím podľa Ježišovo učenia má byť: opravdivou domácou Cirkvou, spoločenstvom milosti a modlitby, školou ľudských čností a kresťanskej lásky.

Milí snúbenci, o malú chvíľku uzavriete sviatostné manželstvo. Tým zároveň pozvete Krista, aby prišiel do vášho streda a aby utváral vaše manželstvo. On ide kresťanským manželom v ústrety pri prijímaní tejto sviatosti. Zostáva s nimi, dáva im silu niesť kríž, odpúšťať, znášať vzájomne bremená. Tu si musíme všetci uvedomiť, že láska, to je predovšetkým obeta. A to najmä v manželstve a potom následne v rodine. Spájajme túto našu osobnú obeť s Ježišom a jeho obeťou, ktorá má výkupnú a očisťujúcu hodnotu. Ježiš chce byť s nami a uprostred nás v našich rodinných spoločenstvách. On nás chce pretvárať na lepších pre naše dobro. Ide len o to, aby sme sa mu s ochotou otvorili, prijali ho medzi seba a nechali sa ním pretvárať.

On chce, aby sa naše manželstvá a rodiny stali jednotou v láske, a tak všetci spolu prišli do jeho večnej slávy. Necháva nám však slobodu, ktorú nám daroval a ktorú rešpektuje. Jeho dobrota, ktorá nás chce spasiť, neprotirečí jeho spravodlivosti, ktorá dobro odmeňuje a zlo trestá. Preto sa nemôžeme spoliehať na jeho milosrdenstvo s tým, že si budeme žiť svojím životom a on to vo svojom milosrdenstve nejako prehliadne. Nevylučujme Krista zo svojho streda, pretože nám prekáža v našom spôsobe života svojimi požiadavkami. Dnes je mnoho ľudí, a aj rodín takých, ktorým je Kristus na príťaž, prekáža im. Nechcú pochopiť, ako jeho prítomnosť veľmi napomáha ich životu ako jednotlivcom či ako spoločenstvu, ktoré má byť spoločenstvom lásky. My nebudme tými, ktorí vyhadzujú Krista za dvere pre jeho nepohodlnosť pre život, ale prijmime ho medzi seba a podľa neho a s ním pretvárajme svoj život. Postupne spoznáme, akým veľkým dobrodením je pre náš život pozemský, ale i večný. Veď ak sa s ním budeme spájať v živote, po smrti sa už od neho neodlúčime.

Prvým a hlavným predpokladom šťastného manželstva je život v láske. Ak je teda Ježiš skutočnou láskou, jeho prijatím medzi seba je položený pravý základ kresťanského manželstva. Manželský život mnohých ľudí je pre nás vzorom. Takéto vzory môžeme nájsť v súčasnosti, ale i v minulosti. Ako žili v prvých kresťanských dobách manželia, o tom Tertulián píše: „Spolu sa modlia, spolu postia. Poučujú, napomínajú a podporujú sa vzájomne. Spolu idú do kostola, spolu pristupujú k stolu Pána. V zármutku a v prenasledovaní, ako i v radoostiach držia spolu. Navštevujú chorých, podporujú chudobných, dávajú almužnu, prítomní sú na sv. omši, denne konajú pobožnosti a nestavajú sa jeden druhému do cesty. Predbehujú sa v oslavovaní Boha. Toto vidí a počuje Kristus a týmto udeľuje svoj pokoj.“ Vidíme, že život s Kristom v kruhu rodiny takto nemá nijaké hranice. Vždy možno viac a viac vzrastať v láske, teda v užšom spojení s Kristom v spoločnom rodinnom živote.

Ako je potrebné hľadať Krista a žiť manželstvo v spojení s ním nám ukazuje nasledujúci príbeh:

Ku katolíckemu štátnikovi Windhorstovi, ktorý bol aj diplomatom aj advokátom, prišla raz žena, ktorá prosila o pomoc pri vymáhaní rozvodu, pretože už viac nemohla s mužom dlhšie vydržať. Každý deň vraj prichádza domov opitý a vyčíňa neznesiteľné veci.

„Čo vtedy robíte, pani?“ pýtal sa Windhorst.

„Nemôžem to pokojne počúvať,“ odpovedá žena.

„Mne sa zdá, pani moja, že vo vašom dome chýba jeden kus nábytku.“

„Aký?“ pýta sa začudovane pani.

„Kľakadlo,“ odpovedá Windhorst, „aby ste, pani moja, v čase zvady sa nezhovárali s mužom, ale s Bohom.“

Boh nám chce dobre, no my to často nechápeme. On chce za nás vyriešiť mnohé problémy, no my ho odmietame. Treba si uvedomiť ľudskú slabosť, ktorá je často bezmocná a ktorá nutne potrebuje Božiu pomoc.

Drahí nastávajúci mladomanželia, svadobní hostia, bratia a sestry, buďme otvorení pre Krista a nechajme ho viesť naše životy. Vy, Ján a Katarína, ste teraz plní lásky navzájom i voči Kristovi. Zachovajte si toto prvotné nadšenie po celý váš nastávajúci život. Vedzte, že to môže tak byť jedine s Kristom v kruhu rodiny. Lebo on jediný je ozajstnou láskou, ktorá robí všetko dobrým a krásnym.

Aj my ostatní si uvedomme túto skutočnosť a nanovo sa priviňme ku Kristovi, ktorý má moc pretvárať náš pozemský život a ponúka nám aj šťastie večného života.

Amen.

Pohrebná homília (1. adventná "B")
(Pohreb ženy)

Mk 13,33-37

Modlitba – dialóg s Bohom

Povzbudiť rodičov k tomu, že modlitba je základný kameň na ceste do Božieho kráľovstva.⁸²

Indický kráľ dal zhromaždiť všetkých slepcov a rozkázal, aby im ukázali jeho slony. Jeden zo slepcov ohmatol sloniu nohu, iný chvost, tretí koreň chvosta, štvrtý brucho, piaty chrbát, šiesty uši, siedmy kly a ôsmy chobot.

Potom si dal kráľ predvolať slepcov a pýtal sa: „Čomu sa podobajú moje slony?“ Prvý slepec odpovedal: „Tvoje slony sa podobajú stĺpom.“ To bol ten, čo ohmatol nohy. Druhý povedal: „Podobajú sa metle.“ To bol ten, čo ohmatol chvost. Tretí povedal: „Podobajú sa konáru.“ To bol ten, čo ohmatol koreň chvosta. Ten, čo ohmatol brucho, povedal: „Tvoje slony sa podobajú hĺbe hlíny.“ Ten, čo sa dotkol bokov, povedal: „Podobajú sa stene.“ Ten, čo ohmatol chrbát, povedal: „Podobajú sa vrchu.“ Ten, čo ohmatol uši, povedal: „Podobajú sa baranovi.“ Ten, čo ohmatol kly, povedal: „Podobajú sa rohom.“ Ten, čo ohmatol chobot, povedal: „Podobajú sa hrubému povrazu.“ A všetci slepci sa začali medzi sebou prieť a hádať.

Drahí bratia a sestry, na obraze slepcov možno poukázať na naše poznávanie Boha tu na zemi, keď ho poznávame ešte iba neúplne, obrazne. Skutočný obraz o ňom nám priniesol Ježiš, aby sme neboli v živote nevidomí, ale mali stále oči otvorené.

On nám totiž v tomto evanjeliu hovorí: „**Majte sa na pozore, lebo nevíete, kedy príde ten čas**“ (Mk 13,33).

A my by sme mohli povedať: Nám je zbytočné zdôrazňovať, aby sme nespali. Nás veru nik nenájde spať. Nemáme čas na spanie. Sme v ustavičnej činnosti. A predsa je toto evanjelium aktuálne aj pre nás. Človek tu na zemi nemôže výpočtom určiť čas Pánovho príchodu, preto je bdelosť dvojnásobne potrebná. To sa záverom zrejme ukazuje na podobenstve o pánovi domu, ktorý odcestoval. Tento „odchod“ je podobenstvom Ježišovej smrti a vzkriesenia. Jeho príchod je istý. Zostáva však neisté, kedy sa uskutoční. Toto podobenstvo nám hovorí, na čom v kresťanskom živote záleží. Keďže nik okrem Boha nepozná čas Pánovho druhého príchodu a nik ho ani nemôže vypočítať, musí vrátnik, ktorý v tomto podobenstve predstavuje kresťana, „bdieť“.

⁸² Porov.: MATEJKA, L.: *Seminárna práca z homileтики*. Spišská Kapitula : 2002.

Drahí bratia a sestry! Dnes sme sa tu stretli v Božom chráme, aby sme našu zosnulú sestru S., matku troch detí, odprevadili k Pánovi do Božieho kráľovstva. Vo všetkých svetových kultúrach, či už v minulosti, alebo prítomnosti, existuje jedinečné meno pre ženu – matka. Slovo matka skrýva v sebe lásku, obetavosť, slzy, modlitby a prácu. Ak zomrie spisovateľ, zanechá po sebe svoje knihy. Ak zomrie maliar, zanechá po sebe svoje obrazy. Ak zomrie veľký športovec, zanechá po sebe medaily. Čo zanecháva po sebe matka? Zanecháva najväčšie dielo, ktoré je človek schopný na tejto zemi urobiť – dielo lásky. Preto je smrť matky vždy ťažká a bolestná najmä pre deti. Ako prejav vďaky Bohu za dobrú matku by deti mali pokračovať v jej diele lásky. S veľkou láskou sa starala o vás, ale čím to bolo, že sa nenudila, že ju život nemrzela. To bolo buchiet, čo vám znova a znova piekla, to bolo špinavého prádla, čo vám vyprala. Prečo by ju bavilo žiť? Vy to viete, prečo! Možno by ste to povedali jej slovami, ale dá sa to zhrnúť takto: pretože verila a mala rada. Verila vám, ľuďom okolo seba, mala vás rada. Verila v Boha, verila slovám Pána Ježiša, ktoré som nad jej truhlou pred chvíľou čítal: „Už sme Božími deťmi!“ A dieťa, to je tvor, ktorý je milovaný, ktorý má rád. A kto má rád a je milovaný, ten sa nenudí, ten má stále čo robiť.

Na náhrobnom kríži jedného kňaza som čítal nápis: „Šesťdesiattri rokov sa rozdával bez oddychu“.

Myslím si, že takýto nápis by mohol byť aj na kríži zosnulej sestry. Mohol by byť aj nad tvojím hrobom? Rozdávaš sa viac, než berieš? Myslíš viac na iných než na seba? Len tak ujdeš prázdnote okolo seba. Aj naša zosnulá sestra nám bola príkladom, veď pravidelne chodila do kostola, pravidelne pristupovala k sviatostiam, rozdávala lásku okolo seba, ale to najpodstatnejšie: vždy bola pripravená na svoju smrť, bdela, ale bdela aj za druhých.

Stará legenda hovorí: Bolo to veľmi dávno, keď Kristus Pán chodil po zemi. Ľudia videli do budúcnosti, ba aj to, ako dlho budú žiť a kedy zomrú. Raz prechádzal Kristus Pán popri osamelom domčeku. Strecha deravá, múry popraskané, plot spadnutý. Pred domom smutne sedel starček a pozeral sa pred seba. Ježiš ho pozdravil a pýtal sa na príčinu jeho smútku. Prečo sedí, veď za ten čas by si mohol opraviť strechu, postaviť nový plot. Starček ale odpovedal: „A načo by som to robil, keď zajtra popoludní zomriem.“ Veru, zarmútil sa Ježiš nad takou odpoveďou. Povedal si, že nie je dobré, keď ľudia vedia, kedy príde ich posledná hodina. A tak od toho času sa zastrela ľuďom budúcnosť. Prestali vidieť do budúcnosti, a tak nevedia čas svojej smrti.

Je to legenda, ale poučná. Nabáda nás, že máme žiť a pracovať tak, ako keby náš život nemal konca. Bdejme, lebo nevieme, kedy príde Pán Boh.

Nesmieme sa dať uniesť tým, že máme čas... nič sa nedeje, veď všeličo máme pod palcom. Mnohé také a podobné ľahostajné postoje môžu tvrdo vstúpiť do nášho života a čas rôznych búrok a neprístopností nás postaví do roviny, že nedovoľujeme mu vstúpiť na palubu života. Evanjelium hovorí, že Ježiš príde nečakane, že nebudeme vedieť ani dňa, ani hodiny. A bez neho nijako nebudeme sa môcť dostať do večnej blaženosti. Len skrze neho, len s ním a v ňom je istá naša cesta k Otcovi.

Každý z nás sa musí denne usilovať lepšie ho spoznať, aby sme ho mohli plnšie milovať. Veď teraz ho spoznávame iba z čiastky, ale potom takého, aký je z tváre do tváre, na celé veky. Našej zosnulej sestre vyprosujeme milosť, aby tak ako v živote sa usilovala o poznanie Pána, po celé veky mohla hľadiť na jeho veľbu.

Amen.

Pohrebná homília (1. adventná "B")
(Pohreb muža)

Mk 13,33-37

Bdenie

Ako byť pripravený na smrť.⁸³

Dnes začíname obdobie adventu, obdobie očakávania. Tento adventný čas nám má pripomenúť očakávanie prvého príchodu Pána Ježiša na zem, na jeho narodenie, ktoré bolo pred 2000 rokmi. Ale advent je aj očakávanie druhého príchodu Pána Ježiša, ktorý odišiel, aby nám pripravil miesto v nebi. On príde vzkriesiť všetkých na konci vekov a tí, ktorí sa snažili žiť počas života na tejto zemi spravodlivo, budú s ním žiť naveky.

Drahá smútiaca rodina, drahí veriaci, v evanjeliu sme počuli, ako Pán Ježiš upozorňuje svojich súčasníkov na to, čo majú robiť, aby mohli žiť večne. „**Majte sa na pozore, bdejte, lebo neviete, kedy príde ten čas**“ (Mk 13,33).

Bedliť znamená každý deň si plniť svoje povinnosti voči Bohu a voči ľudskej spoločnosti, každý na tom mieste kde je, kde žije a v tom čase, ktorý práve prebieha. Bedliť teda znamená byť vždy v strehu, čiže nepovaľovať sa, neleňovať a vedieť vždy správne využiť čas. No pritom myslieť na Pána, s ktorým sa máme raz stretnúť a vydať účet z toho, čo som urobil počas svojho života.

Tieto slová Pán Ježiš vysvetľuje v podobenstve, kde pán ide preč z domu a dlho sa nevracia. Jeho sluhovia si aj napriek tomu plnia svoje povinnosti, ktoré

⁸³ Porov.: FLOREK, J.: *Seminárna práca z homiletiky*. Spišská Kapitula : 2002.

im pán dal. Neustále očakávajú jeho príchod, aby keď príde a ich nájde bdieť, dal im veľkú odmenu.

Bratia a sestry, sluhovia nevedeli, kedy príde pán domu a podobne ani my nevieme, kedy príde smrť, kedy zomrieme. Vieme o nej to, že príde alebo nastane a vieme aj prečo je smrť na zemi: pre následky dedičného hriechu.

Pán Ježiš nás upozornil, aby sme boli pripravení odovzdať mu účet, z toho čo sme vykonali, so svojimi darmi, talentami, milosťami. Každá smrť, každé utrpenie predchádzajúce smrť nás upozorňuje na to, že máme bdieť. Máme byť pozorní voči okoliu a ľuďom, čo žijú okolo nás. Je potrebné hľadať pravdu prečo žijeme, aký zmysel má život, aký zmysel má smrť. Teda nespáť a myslieť si, že tento život pominie a my sa už viac nemusíme o nič starať. Práve naopak, stále sa na ňu musíme pripravovať. Každé ráno, každý večer myslieť na to, či som so sebou spokojný a či by bol spokojný so mnou aj Pán, keby si ma dnes povolal k sebe. Uvedomujem si, že nie som tu navždy, raz príde smrť. Ježiš vie, že sme slabí, že padáme, ale pamätajme na to, aby sme vedeli aj vstať a to čím skôr. Nedovoľme, aby nás smrť našla nepripravených.

V čase adventu sa pripravujeme na Vianoce, na príchod Krista. Tak aj počas života sa pripravujeme na život po smrti s Ježišom. Ten, ktorý sa nepripravuje na Vianoce, nemá z ich príchodu radosť, ba má z nich strach, pretože si nevie predstaviť, čo od nich môže očakávať. Nie je na nich prepravený, nie je rád, že tak rýchlo prišli. Tak ani človek počas svojho života, pokiaľ nebdie a nie je pripravený, bojí sa smrti. Nadáva na ňu, no nič mu to nepomôže. Je tu len jedno východisko: pamätať na ňu.

Pán Ježiš nevraví len o tom, že príde a ľudia ho majú čakať, ale vraví aj to, čo bude potom, keď príde a nájde bdieť ľudí. Nájde ich pripravených. Ukazuje nám, čo nás čaká, ak budeme opravdivo bdieť, ak aj napriek svojim chybám, pokleskom budeme mu veriť a stále sa snažiť byť lepšími.

Na jednom polostrove jazera Como je veľká osamelá vila s veľkou záhradou. Býva v nej iba záhradník a on aj sprevádza návštevníkov. Raz mu jeden človek dal otázku: „Ako dlho ste už tu?“ On mu odpovedal: „Dvadsaťštyri rokov.“ „A ako často tu bolo panstvo za ten čas?“ „Štyrikrát.“ „A kedy to bolo naposledy?“ „Pred dvanástimi rokmi,“ odpovedal záhradník. „Som tu takmer vždy sám. Zriedkakedy sem niekto príde.“ „Ale záhradu máte upravenú, tak prekrásne pestovanú, že by panstvo mohlo prísť už zajtra.“ Záhradník sa usmial a odpovedal: „Dnes, pane, dnes.“

Podobne by sa aj pri nás mohol zastaviť niekto a opýtať sa: Ste pripravení na príchod smrti, ktorá by nastala zajtra alebo o týždeň? Čo by sme odpovedali? Bolo by to podobné tomu, čo povedal záhradník? Dnes, už dnes môže prísť. Ak áno, tak je to dobre, ak nie, treba niečo s tým robiť. Pýtame sa, čo? Nuž aj cez tento adventný čas, ale aj inokedy môžeme pristúpiť k sviatosti zmierenia,

ktorou sa očistíme od hriechov a pripravíme sa na prijatie sviatosti Eucharistie, ktorá je posilou pre náš život, naše myšlienky, slová a skutky v ňom. No zároveň sme pripravení na smrť, ktorá je vlastne narodením pre večný život.

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry, prosme v tomto adventnom čase Pána Ježiša, aby nám dal silu, byť vždy pripravení. Vždy bdieť. Pane, daj, aby sme boli vždy pripravení na smrť tak, ako boli sluhovia pripravení na príchod svojho pána neustálym bdením. Ježišu, prosíme ťa aj za tohto nášho zomrelého brata, aby sa s tebou stretol po svojom zmŕtvychvstaní.

Amen.

Pohrebná homília (Obdobie cez rok) (Pohreb muža)

Jn 6,37-40

Stretnutie s Kristom

*Viesť veriacich k uvedomeniu si daru spásy a večného života, ktorý pramení so stretnutia s Ježišom.*⁸⁴

Vo vysokoškolskej aule prednášal profesor veľmi zaujímavo a pútavo o fyzikálnych zákonoch zachovania hmoty a premeny energií. Svoje vysvetlenie aplikoval na všetky oblasti. Na záver svojej prednášky dal študentom priestor na diskusiu k prednesenej téme a jeden študent sa opýtal: „Pán profesor a čím je vlastne smrť?“ Zaskočený profesor sa zrazu odmlčal. Všetko v aule stíchlo a až po chvíli povedal: „Akože vám mám odpovedať, čím je smrť? Veď počas svojho celého učiteľského pôsobenia učím o živote a učím žiť... Mohol by som filozofovať, že je to len premena energií a všetko sa zachová, ale budete mi namietat'. Priznávam, že nie som na to odborník, nie je to moja parketa.“⁸⁵

A práve tu, drahá smútiaca rodina, bratia a sestry, je miesto a čas na Ježišove slová z evanjelia: „**A vôľ'a toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň. Lebo vôľ'a môjho Otca je, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň**“ (Jn 6,39-40).

Celé evanjelium je natoľko presiaknuté vierou v prítomnosť zmŕtvychvstalého Ježiša, čo pre človeka znamená mať podiel na večnom živote,

⁸⁴ Porov.: HAMRÁK, C.: *Seminárna práca z homiletiky*. Spišská Kapitula : 2002.

⁸⁵ JURKO, J.: *Verím, že môj Vykupiteľ žije*. KAPUŠANY : Bens 2000, s. 96.

že ostatné udalosti ako keby ustupovali do úzadia a sú oproti tomu bezvýznamné. Pre evanjelistu Jána platí: „Kto verí, má večný život“ (Jn 6,47).

V texte evanjelia sme počuli, ako Ježiš hovorí o tých, ktorých prišiel vykúpiť. Nechce stratiť ani jedného a poukazuje pritom na to, že je to vôľa Nebeského Otca. Z kontextu evanjelia teda vyplýva, že každému človeku bez výnimky je ponúknutá spása. Celá Jánova náuka o večnom živote je zameraná na osobné stretnutie človeka s Bohom – životom samotným. Ak človek Boha prijme, už v tomto živote vlastní nepominuteľný život, ktorý sa naplní po smrti. Znamená to, že u Jána pojem „posledný deň“ dostáva nový význam.⁸⁶ V kresťanskej tradícii sa označoval ako deň posledného súdu na konci časov deň Pána alebo deň Syna človeka. Pre evanjelistu Jána je to stále prichádzajúci deň, v ktorom sa človek vo viere a nádeji stretáva so vzkrieseným a osláveným Kristom a získava tým život. Analogicky k tomu druhý Ježišov príchod nie je jedinečnou udalosťou na konci časov, ale môže sa odohrávať stále znovu a znovu. Ježišov príchod Jánovo evanjelium interpretuje ako príchod v „Duchu“, ktorý už teraz vytvára a zaručuje trvalé spoločenstvo s osláveným Ježišom. Vlastné rozhodnutie každého z nás nám otvára cestu do večného života.

Drahá smútiaca rodina! Váš zosnulý brat Štefan toto rozhodnutie urobil. Otec troch už zaopatrených detí, verný manžel, rozhladený a pritom jednoduchý človek, to sú pomenovania jeho záväzkov, ktoré si verne plnil. Jeho život bol spätý s týmto chrámom, nielen po duchovnej stránke, ale bol aj členom našej hospodárskej rady. Bol nám vzorom, pretože v svojom úctyhodnom veku oplýval múdrosťou a nezabudnuteľným humorom. Áno, tak si ho všetci zapamätajme.

Pri úmrtí blízkeho človeka prežívame bolesť a stratu kontaktu s osobou, s jej charakterovými vlastnosťami, s jeho prežívaním, s jeho pocitmi a myšlienkami. Miesto, ktoré mal v našom srdci, však neostane prázdne. Už nik nevymaže riadky zapísané životom toho druhého, ktorý vedľa nás existoval. Jedine čas a hlavne nádej ponúkaná Kristom nám dokáže osušiť slzy a očakávať opätovné stretnutie s našimi drahými pred Božou tvárou. A práve tu je ten nový začiatok, ktorý prichádza stále znovu a znovu. Teraz je to stretnutie s Kristom v bolesti, v smútku. Ježiš je Pán nad životom a smrťou, aj teraz prichádza a v tejto ťažkej situácii je on s nami. On má vždy čo povedať pre náš konkrétny život a nikdy nenechá človeka napospas jeho problémom. Ak sa mu človek otvorí, tak vždy pomôže prekonať aj tú najväčšiu bolesť. Neexistuje nič, čo by mu nebolo podriadené. Iba jeho láska nás dokonale uzdraví a pozdvihne.

Dôležité pre nás sú stretnutia s Kristom počas života. Každé toto dôverné stretnutie vo sviatostiach, modlitbe, v láske k blížnym nás pripravuje na finále

⁸⁶ Porov.: PORSCH, F.: *Evangelium sv. Jana*. KARMEL 1998, s. 67 - 69.

pozemskej existencie, aj keď si to plní života neuvedomujeme. Ak boli tieto stretnutia úprimné a prijaté, sme dobre pripravení prejsť do nového života vo večnosti. Mnohokrát si človek uvedomí až na sklonku svojho života, že cesta, ktorú mu ponúkal Ježiš skrze Cirkev, bola tou najlepšou. A vtedy je každý spravodlivo pyšný na to, že sa rozhodol pre Krista, darcu života, rozhodol sa pre toho, ktorý nás najlepšie pozná a najviac miluje.

Nech je nám príkladom ešte v jednom. Pri oprave kostola v minulom roku sme spoločne pracovali pri úprave nádvorja. V jednej z našich debát sa opýtal hŕstky robotníkov, čo je pre nich najdrahšie na tomto svete a dal im tri možnosti: peniaze, zdravie alebo láska. Postupne sa ozývali všetky tri odpovede. Vtedy nám povedal: „Najdôležitejšia v živote je láska, pretože kto má lásku, má všetko. Kto má lásku, nezakladá si na majetku a vie prijať aj chorobu ako obeť a svoj kríž.“ Svoje vysvetľovanie zakončil slovami: „A Boh je láska.“

Milovaní v Kristu! Takto sa môžeme aj my stretnúť s Ježišom a odovzdať mu svoj život. On sa nám stále ponúka a jeho milosrdenstvo nemá hraníc. Žiadneho kresťana nesmie zaskočiť otázka, čím je pre neho smrť a abdikovať odpoveďou, že to nie je jeho parketa. Buďme pripravení smrť nielen prijať, ale nebojme sa ju konkrétne pomenovať a byť schopní zároveň prestúpiť ňou bránu do večnosti. To však záleží už na každom z nás. A teraz, keď si všetci spomíname na život a skutky nášho brata Štefana, nech je nám povzbudením v jeho osobnom stretnutí s Pánom. Žime teda tak ako náš brat v nádeji, s pohľadom upretým do večnosti vo vedomí, že „**Boh je láska**“ (1 Jn 4,8).

Amen.

Pohrebná homília (20. B)
(Pohreb ženy)

Jn 6,51-59

*Ježiš – pokrm na ceste do večnosti⁸⁷
Povzbudiť k pravidelnému prijímaniu Eucharistie.*

Drahí smútiaci, odprevádzame na poslednej ceste našu zosnulú sestru, ktorú Pán života a smrti povolal z tohto sveta. V živote sú chvíle, keď prežívame

⁸⁷ Porov.: PETROVČÍK, J.: *Seminárna práca z homiletiky*. Spišská Kapitula : 2002.

radosť z novonarodeného človeka, ale sú aj chvíle, kedy prichádza jeseň života a vtedy sa musíme rozlúčiť s našimi blízkymi.

Evanjelium hovorí o význame prijímania Ježišovho tela a krvi. **„Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta. Veru, veru, hovorím vám, ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. A ja ho vzkriesim v posledný deň”** (Jn 6,51-58).

Sám Pán Ježiš pri Poslednej večeri, keď spolu s apoštolmi slúžil svoju svätú omšu, kázal jesť svoje telo a piť svoju krv. Tu vidíme, ako je potrebné prijímať pravidelne sviatosti. Je to veľká výsada pre kresťana katolíka, ale zároveň aj veľká zodpovednosť, a preto je potrebné pristupovať k nej s úctou a bážňou. Veď sám Pán života a smrti sa znížil, zostúpil na túto zem a dáva sa nám ako pokrm na ceste do večnosti. On ako väzeň lásky zostáva v bohostánku, čaká na nás a vo svätej omši sa nám dáva. Niekedy sa zháňame za rôznymi maskrtami, vyberáme rôzne druhy chleba, ale ani jeden nespĺňa naše predstavy. Ale predsa Cirkev nám ponúka jedinu záruku v chlebe života. Je to veľká a stála pomoc, pretože Pán Ježiš je v nás, ak ho pravidelne prijímame. Aj naša zosnulá sestra, pokiaľ jej zdravie slúžilo, snažila sa navštevovať chrám a pristupovať k sviatostiam. Pravidelne si konala prvé piatky, snažila sa viesť svoje deti zodpovedne, nielen vo svetskej oblasti, ale aj v duchovnej. Verím, že slová dnešného evanjelia si zobrala k srdcu a snažila sa plniť Božiu vôľu.

Kto z nás by nechcel po skončení tohto života byť naveky s Pánom v nebeskej sláve? Človek niekedy v ľudskej slabosti sa snaží zariadiť si život podľa svojich predstáv. Zháňa sa za všelijakými zbytočnosťami, len aby uspokojil svoje telesné chůtky. Je to iba na krátku chvíľu. Sväté prijímanie nám dodáva sily proti hriechom a náruživostiam. Kristus je s nami, Boh je v nás a keď je Boh s nami, kto je proti nám?

Priateľ kardinála Newmana po jeho obrátení na katolícku vieru hovorí: „Keď ostaneš katolíkom, stratiš ročne stotisíc frankov.” Newman odpovedal: „A čo je to stotisíc frankov v porovnaní s jedným svätým prijímaním?”

Možno niekto sa v tejto chvíli zamyslí nad tým, ako sa tešil, keď prvýkrát prijal Ježiša do svojho života. Ako deti sme príliš nerozmýšľali o smrti a vzkriesení, ako dospelí by sme sa mali zamyslieť aj nad touto skutočnosťou. Aká je naša životná cesta od prvého prijatia až po dnešný deň? Istý autor poznamenal, že v našej duši je “malé nebo”, ktoré by sa malo spojiť po smrti s “veľkým nebom” v Božej prítomnosti. Nemôže sa s ním spojiť duša prázdna, bez Ježiša, lebo nebo je pre ňu cudzie, vzdialené a nie je príťažlivé. Tu si vlastne

môžeme uviesť, že nikdy nie je neskoro vrátiť sa k Ježišovi, prijať ho do srdca, vzkriesiť srdce k "životu", aby nás raz mohol Ježiš vzkriesiť pre večný život.

Píše sa rok 1865. Wiseman prežíva posledné hodiny svojho života. Lekári mu oznamujú, že ich ľudské možnosti sú na konci. Onedlho sa k nemu vráti ošetrovateľka a kardinál sa jej pýta: „Počuli ste, čo povedali lekári?“ „Nie, otče, nepočula som, ale tuším to.“ „Povedali, že sa vrátim domov. Nie je to krásne?“ „Pre vás, otče, áno, ale pre nás?“ „Poznáte túžbu po domove. Odídem, aby som mohol byť pri svojom Otcovi. Som rád ako dieťa, ktoré odíde domov, aby bolo v náručí svojho otca.“

Bratia a sestry, kto si nespomenie na slová Spasiteľovho lúčenia: „**Vyšiel som od Otca a prišiel som na svet. Znovu opustím svet a idem k Otcovi**“ (Jn 16,28). A kto si nepamätá slová žalmistu: „**Šťastný ten, komu Boh Jakubov pomáha, ktorý má nádej u Pána, svojho Boha**“ (Ž 145,5). A kto nezavolá všemohúci Bože, Pane nad životom i smrťou, daj nám všetkým také pokojné umieranie.⁸⁸

Roku 397 v noci z Veľkého piatku na Bielu sobotu v najväčšej tichosti odovzdal svoju dušu Stvoriteľovi veľký muž cirkevných dejín a zároveň jeden z najpracovitejších apoštolov Cirkvi, sv. Ambróz, milánsky biskup. Tých niekoľko viet, ktorými sa lúčil so svojimi drahými, hlboko zachvieva dušu a pre nás sú tieto slová útechou. Posledné kázanie tohto biskupa bolo: „Žil som medzi vami, aby som sa nemusel hanbiť, keby som musel medzi vami ešte nejaký čas zostať. Nebojím sa však smrti, veď náš Pán je dobrý.“

Aj naša zosnulá sestra sa snažila podľa svojich možností, podľa svojho svedomia a vedomia viesť príkladný život. Či už ako matka alebo manželka. Ako matka zanechala na tejto zemi najväčšie dielo, čo môže človek zanechať: dielo lásky. Preto je smrť matky vždy ťažká a bolestivá, najmä pre jej deti. Skúsme si zobrať z nej príklad a nasledovať toto dielo lásky. Zároveň sa chcem touto cestu poďakovať, vám, drahí synovia a dcéry, ktorí ste sa do poslednej chvíle obetavo starali o svoju mamu. Nech milosrdný Boh sprevádza vaše cesty pokojom a láskou a jej dušu odmení večnou spásou v nebeskom kráľovstve.

Amen.

⁸⁸ Porov.: TOTH, T.: *Veľký Boh*. s. 79 - 80.

Pohrebná homília (20. B)
(Tragédia ženy)

Jn 6,41-51

Vo viere máme nádej na budúce vzkriesenie⁸⁹

Povzbudiť k viere vo večný život a v spoločenstvo so zosnulými.

Predstavte si, že ste prišli na pohreb niekoho známeho a pri pohľade na tvár zosnulého by ste zbadali seba. Ako by o nás rozprávali vaši blízki, vaši kolegovia a vaši priatelia? Asi by sme si ešte priali mať pár dní k dobru, aby sme si mohli dať do poriadku nejaké záležitosti. Život je ako kniha, ktorú čítame, len nevieme, ako bude pokračovať a koľko strán nám ostáva do konca.

V evanjeliu sme počuli: „***Židia šomrali na Ježiša, lebo povedal: Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba. A hovorili: Vari to nie je Ježiš, Jozefov syn, ktorého otca a matku poznáme? Ako teda hovorí: Zostúpil som z neba? Ale Ježiš im povedal: Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky***” (Jn 6,41-42.51).

Židia si myslia, že presne poznajú Ježišov pôvod. Ale ich vedomosti sa obmedzujú len na jeho pozemský charakter. Posudzujú ho len podľa zdania, výzoru. Vari to nie je syn Jozefa, ktorého otca a matku poznáme (porov. Jn 6,42)? Odkiaľ skutočne pochádza, nevedia. Nemôžu poznať jeho pravý pôvod a tým aj jeho pravý podstatu, pretože ho nevidia očami viery. K Ježišovi a skrze neho k Bohu, človek prichádza len vtedy, keď v človekovi Ježišovi vidí jeho božskú slávu.⁹⁰ Až tu možno pochopiť pravý význam Pánovho výroku: Ja som chlieb života, nezomrie nik, kto bude z neho jesť (porov. Jn 6,50).

Stojíme zhromaždení okolo rakvy, v ktorej je uložené telo našej blízkej osoby. Ak by sme sa na ňu pozerali len očami tela, nemáme nádej a ostáva nám už len smútok a žiaľ. Boli by sme ako Židia z evanjelia, ktorí nemohli pochopiť, že Ježiš nie je obyčajným človekom. Poznali jeho pozemských rodičov, videli, ako rástol. To im bránilo poznať ho hlbšie. Bola to prekážka viery. My však vieme, že Ježiš je Boží Syn, ktorého poslal Otec, aby nám priniesol vykúpenie. Túto pravdu vyznávame vo vierovyznaní, keď sa modlíme, že veríme vo večný život.

Viera nám otvára oči, aby sme na človeka hľadeli duchovne. Pretože človek je vo svojej podstate dušou a telom. Obidve sú navzájom tak spojené, že duševný život je úzko spojený s funkciou tela. Smrťou človeka je táto súhra

⁸⁹ Porov.: ULIČNÝ, M.: *Seminárna práca z homileтики*. Spišská Kapitula : 2002.

⁹⁰ Porov.: PORSCH, F.: *Malý stuttgardský komentár IV. Evangelium sv. Jana*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství 1998, s. 59.

pretrhnutá. Ak má vo večnosti pokračovať, musí byť znova obnovená. Môže sa to stať len vtedy, keď telo vstane z mŕtvych. Ono bude nepredstaviteľne dokonalejšie ako počas pozemského života, a preto dokonalejšie bude aj večné spojenie s dušou.⁹¹ Preto v tejto viere máme nádej, že budeme žiť naveky s Pánom, ktorého sme milovali už tu na zemi. Cirkev putujúca na zemi je takto spojená s oslávenými veriacimi v nebi a trpiacimi v očistci. Medzi živými a zosnulými je vďaka Ježišovi vytvorený most, skrze ktorý môžeme vzájomne komunikovať. Cirkev oslávená v nebi oroduje za nás, ktorí žijeme na zemi a my môžeme vyprosovať spásu dušiam v očistci. Tak sa smrťou nekončí spoločenstvo s Kristom a s našimi zosnulými.

Nechceme zabudnúť na našich drahých zomrelých, s ktorými nás tu spájali rôzne putá. Ani vy, blízki príbuzní našej sestry M., nezabudnete na chvíle, ktoré ste spolu prežili. Uplynú roky, možno aj písmo na náhrobnom kameni stratí svoj pôvodný lesk, a vy stále vo svojom srdci ju budete mať živo v pamäti.

Anglický spisovateľ A. J. Cronin vo svojom diele *Tri lásky* opisuje príbeh ženy, ktorej náhle tragicky zomrel manžel. Po dlhom čase, keď už sama prežívala jeseň svojho života, autor takto opisuje jej spomienky: Prešlo už mnoho rokov, ale len jeden detail jej zostal v živej pamäti: jeho ruky, bezvládne a stuhnuté, ako ich mal skrížené na hrudi, keď ležal v truhle. Mnohokrát videla tieto ruky, až sa jej takmer stali symbolom spomienky naňho.⁹²

Ruky. Koľko počas života vykonali lásky, koľko sa obetovali v práci, utierali slzy, prali, hladili, žehlili... Ruky, symbol modlitby, symbol práce, symbol lásky, symbol matky... Už viac nepohladia, neupracú, nenavaria...

Naša zosnulá sestra M. nás opustila náhle. Nebolo času držať jej ruky v posledných chvíľach. No to ešte nie je dôvod na zármutok. Máme nádej, že už objímajú Spasiteľa, ktorého milovala, ktorého telo prijímala. A on nám sám dal záruku, že bude večne žiť každý, kto prijíma chlieb z neba. A je to výzva aj pre nás, aby sme často prijímali Ježišovo telo. My, ktorí ešte máme pred sebou nejaký čas, môžeme si vyprosiť večnosť pre seba a našich drahých už teraz, tu na zemi.

Amen.

⁹¹ Porov.: ŠURÁB, M.: *Impulzy*. Myšlienky k pohrebným homíliám. Nitra : Kňazský seminár sv. Gorazda 1998, s. 153.

⁹² Porov.: CRONIN, A. J.: *Tri lásky*. Bratislava : Smena 1971, s. 215.

*Nebo, náš večný domov⁹³
Žiť pripravený a plný nádeje.*

Určite mi dáte za pravdu, keď poviem, že smrť je veľkým tajomstvom. Nikto z nás smrť nezažil. Je čas sa narodiť a je čas zomrieť. Smrť je na každom kroku, lebo náš život je krehký, ale predsa jej nerozumieme. Snád' si ju viac uvedomíme, keď nám zomrie niekto blízky, no vtedy si skôr uvedomujeme, že je to strata niekoho, kto nám bude chýbať. Náhla a nepredvídaná smrť prichádza vo chvíli, keď človek naplno prežíva svoj život. Povedať pri tragickej smrti, že Boh si takúto smrť želal, je nemúdre. Múdre je poučiť sa, že tragická smrť jedných je výzvou k pripravenosti pre druhých.

Môžeme povedať, že celé dnešné evanjelium je nasmerované na večnosť, učí človeka spôsobu života, ktorý ho nasmeruje na večný cieľ. Ježiš nás všetkých pobáda k pripravenosti a k vytrvalosti: „***Aj vy bud'te pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte***“ (Lk 12, 40).

Ježiš vo svojej apokalyptickej reči zjavuje dosiaľ skryté udalosti týkajúce sa konca sveta, ako aj opisuje znamenia, ktoré budú predchádzať tieto udalosti. V Ježišovej dobe však spisy tohto typu neboli nijakou zvláštnosťou. Bolo ich veľké množstvo, pretože mnohí ľudia tejto doby očakávali koniec sveta. Tieto spisy boli plné zvláštnych, tajuplných obrazov a symbolov. Ježiš však nechce vystrašiť svojich nasledovníkov. Nechce, aby žili v neustálom vnútornom napätí a strachu. A preto už od počiatku ich pobáda, aby svoj život prežívali v zameraní na svoj cieľ, ktorým je Boh. Každý deň, každú chvíľu života majú veriaci prežívať v zmysle slov, podľa ktorých Ježiš Kristus nám ukázal cestu k Nebeskému Otcovi a príde si pre nás v ktorúkoľvek chvíľu, aby nás voviedol do nebeskej blaženosti. Pritom nás neustále pobáda, aby sme túto pravdu nikdy nestratili z očí. Máme sa podobáť ľuďom, ktorí majú bedrá opásané a v rukách držia horiace sviece. V Ježišovej dobe všetci nosili dlhé rúcha až po zem, a keď sa pripravovali na cestu, museli sa opaskom podviazať, aby pri chôdzi nešliapali na rúcho. Horiace sviece mali v rukách, aby si svietili v tme na cestu. Tak Ježišov obraz z dnešného evanjelia nie je náhodný, pretože opásané rúcho a horiaca svieca v ruke bola znamením pripravenosti na cestu.

Drahí, žije ešte naša sestra, alebo je už definitívny koniec? Kto nám môže dať na túto otázku odpoveď. Odpoveď nám môže dať len ten, kto už zomrel, ale

⁹³ Porov.: VLASÁK, K.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

vstal z mŕtvych: Ježiš Kristus. Smrť je zlá, prichádza niekedy ako zlodej v noci, prichádza vo chvíli, kedy ju človek nečakal, kedy na ňu vôbec nemyslel. Smrť neznamena koniec, naopak, prichádzame do služby vznešenejšej, radostnejšej. Pre tento svet človek definitívne zomrel, ale vo večnosti začína žiť a jeho život nikdy neskončí. Priateľstvo s Ježišom Kristom, kresťanský zmysel života, vedomie, že sme Božie deti nám umožnia hľadiť na smrť a prijať ju s vnútornou vyrovnanosťou. Bude to stretnutie syna so svojím Otcom, ktorému sa snažil slúžiť počas celého svojho života. I keby som mal ísť tmavou dolinou, nebudem sa báť zlého, lebo ty si so mnou. Veľkou chybou z našej strany by bolo, keby sme sa pripútali k veciam tohto sveta, ktoré treba tak skoro opustiť. Musíme stáť nohami pevne na zemi: žíme uprostred sveta, ako sa patrí na naše kresťanské povolanie, keďže nás Boh sem postavil, ale nezabúdajme, že sme pútnici so zrakom upretým na Krista a na jeho kráľovstvo, ktoré bude definitívnym. Každý deň musíme prežívať s vedomím, že sme pútnici, ktorí cestujú – a to veľmi rýchlo – k Bohu. Každé ráno vykročíme v ústrety Bohu a každý večer sme k nemu bližšie. Preto musíme žiť tak, akoby nás mal Boh povolať v ktorejkoľvek chvíli. Skutočnosť, že Boh skryl pred nami presný čas ukončenia nášho pozemského života, nám pomáha prežívať každý deň, akoby to bol náš posledný, byť vždy pripravení na túto udalosť a na presťahovanie sa »do nového domu«. Vo všetkých svetových kultúrach v minulosti alebo prítomnosti existuje jedinečné meno pre ženu – matka. Slovo matka skrýva v sebe lásku, obetavosť, slzy, modlitby a prácu. Ak zomrie spisovateľ, zanecháva po sebe svoje knihy. Ak zomrie maliar, zanecháva po sebe svoje obrazy. Ak zomrie veľký športovec, zanecháva po sebe medaily. Čo zanecháva po sebe matka? Zanecháva najväčšie dielo, ktoré je človek schopný na tejto zemi urobiť – dielo lásky. Ako prejav vďaky Bohu za dobrú matku by deti mali pokračovať v jej diele lásky.

Mnohé situácie života nás môžu poučiť a lepšie zorientovať sa v ďalšom živote. Vždy je dôležité, či v nich nenájdeme správny základ, ktorý môže byť dôležitou motiváciou pre náš život. Táto skúsenosť nás môže osloviť.

Niektorí naši mladí boli v roku 1997 na stretnutí mládeže so Svätým Otcom Jánom Pavlom II. v Paríži. Jeden z účastníkov rozprával svoj zážitok: „V pondelok niečo po 23.00 hodine už všetko od únavy zatíchlo. Vo veľkej telocvični, kde sme spali, boli mladí z viacerých diecéz. Usínali sme skutočne spánkom spravodlivých. Únava z cesty, ale ešte viacej z blúdenia po Paríži, priniesla svoje. Mnohí doslova zvalení na karimatkách ešte aj s vakom na chrbte. Chcel som sa ešte umyť. Všade bola tma. Aj v umyvárke bola úplná tma. Šmátral som po vypínači a nijako som ho nemohol nájsť. Až konečne vyššie ako zvyčajne som nahmatal vypínač alebo niečo jemu podobné. Trochu ma prekvapilo, že bol potiahnutý nejakou umelou hmotou. Napadlo ma: iný kraj, iný mrav. Snáď to má byť ochrana pred vodou. Stlačil som ho a strpol. Ozvala sa siréna. Jednoducho som

spustil alarm. Stáčil som vypínač zo všetkých strán, dohováral som mu, ale prístroj hučal ďalej. Niektorí mladí sa zobudili, pozerali vyplašene a nechápali, čo sa to deje. Mohli registrovať, ako som hľadal nejakého domáceho človeka, ktorý tam mal službu, ktorému som nemusel veľa vysvetľovať rukami-nohami, lebo hneď alarm vypol. Nastalo krásne a blahodárne ticho. Až ráno som sa dozvedel, že niektorých mladých ani táto nočná epizóda nezobudila. Zabezpečovacie zariadenie má svoju úlohu – chrániť pred tými, ktorí by to mohli zneužiť.

Nás všetkých bez rozdielu napadá skutočnosť, ktorá si nevyberá a to je smrť. Mohla by spôsobiť kruté večné dôsledky, preto tu máme jasnú výzvu Krista: **„Aj vy *bud'te pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, v ktorú sa ani nenazdáte*“** (Lk 12,40).

Každý deň nášho života je akoby čistým listom knihy, ktorý môžeme zaplniť množstvom skvelých vecí, ale i poškvrniť pohanou a omylmi. A nevieme, koľko strán chýba, kým prideme na koniec tej knihy, ktorú bude Boh jedného dňa čítať v našej prítomnosti. Aj náhla neočakávaná smrť našej alebohej sestry je pre nás varovným a vážnym napomenutím, aby sme boli pripravení. Pre ňu prosíme milosrdenstvo i zľutovanie Božie a pre nás, ktorí tu ešte nejaký čas zostávame, ochotu počuť Ježišovu výstrahu, aby sme boli bedliví a očakávali svojho Pána, aby sme mohli s tými, ktorí nás predchádzajú do večnosti, mať účasť na večnej Božej láske.

Amen.

Pohrebná homília (7. veľkonočná “C”)
(Žena)

Jn 17,20-26

Život po živote

*Povzbudiť, aby sme sa zbožne pripravovali na smrť.*⁹⁴

Rodina sa zvykne stretnúť pri rôznych príležitostiach. Raz je to narodenie dieťaťa, inokedy jeho krst, birmovka alebo svadba. Dnes sa stretávame, aby sme sa rozlúčili s našou sestrou. Vy, najbližší, túžite ešte byť s ňou tu na zemi. Aj Pán Ježiš túži byť s nami v nebi. **„Otče, *chcem, aby tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvorením sveta*“** (Jn 17,24).

⁹⁴ Porov.: SVETLÁK, V.: *Seminárna práca z homiletiky*. Spišská Kapitula : 2002.

Pán Ježiš chce, aby sme videli jeho slávu spolu s ním v nebi. Chce spasit' všetkých. Preto obetoval aj svoj život na kríži. Toto videnie má rovnaký význam ako nový život v jednote s Otcom a Synom v Božom kráľovstve. Tým, že Ježiš chce, aby sme boli svedkami jeho slávy v nebi, nám jasne poukazuje na večný život. Smrťou sa náš život nekončí, ba naopak, len začína.⁹⁵ Na zemi sa pripravujeme pre život na druhom svete. Smrťou sa naša duša oslobodzuje od pozemského trápenia, aby mohla vidieť Kristovu slávu v nebi. „Dňom smrti sa pre kresťana začína na konci jeho sviatostného života dovŕšenie jeho znovuzrodenia, ktoré sa začalo v krste...“ (KKC 1682). Vo Svätom písme nachádzame mnoho dôkazov o existencii života po smrti.

Mnohí, čo ešte nepoznajú či neuznávajú Ježiša za svojho Boha, by mohli namietat', že život sa po smrti končí. Keby náš život nepokračoval po smrti, náš život by nemal zmysel. Ved' každý z nás túži žiť večne. Nevieme si ani predstaviť, žeby sa náš život len tak naraz zo dňa na deň skončil. Je to nepredstaviteľné.

Dobre vieme, že sa v nás nachádza aj niečo duchovné, čo nás odlišuje od zvierat. Práve to duchovné je naša duša, ktorá nás robí podobnými Bohu. Ved' sme stvorení na jeho obraz. Naša duša je večná. Pochovávame nie dušu, ale telo, ktoré bude na konci vekov vzkriesené a oslávené. To, či náš život bude po smrti šťastný, záleží len na nás. Svoju budúcnosť má každý vo vlastných rukách. Cirkev nám v tom pomáha. Cez ňu nám Ježiš dáva nádej pre nebo. Prečo ju potom odmietat'? Naša sestra túto pomoc neodmietla. Berme si z nej príklad. Aj napriek tejto možnosti nenechávajme všetko na poslednú chvíľu. V stávke je celá naša budúcnosť.

Vďaka večnému životu nadobúda náš život nový zmysel. Vo svetle večného života má pozemský život nový zmysel a svoj zmysel tu nadobúda aj naše utrpenie, v ktorom sa očisťujeme. Naša sestra toto utrpenie trpezlivo znášala. K tomu jej pomohla aj jej viera. Pán Ježiš nám dáva nádej na večný život. Ponúka nám to, po čom tak veľmi túžime, večný život v maximálnom šťastí. Túto túžbu po večnom živote máme v sebe zakomponovanú. Nik si predsa nedokáže predstaviť úplný koniec svojej existencie. Je to niečo nepredstaviteľné. Nič a večne len nič. Vidíme, aká by bola zbytočná a prázdna naša námaha. Aké by bolo nezmyselné naše utrpenie a plytké naše šťastie. Boh nám dáva ponuku. Ponúka nám možnosť žiť večne.

Ked' nezabudnuteľný pápež Ján XXIII. ležal nevyliciteľne chorý, pokúšali sa to lekári pred ním zamlčať. Z nežného súcitu sa premáhali a hovorili mu, že ide o žalúdočný katar. On im však pokojne hovoril: „Môj kufor je už zbalený.“

3. júna 1963 však prišiel k nemu pápežský sekretár Mons. Capovilla. Klakol si k jeho posteli, pobožkal ruku chorého a tiško sa spýtal: „Ako sa cítite, Svätý Otče?“

⁹⁵ Porov.: PORSCH, F.: *Evangelium sv. Jána*. Kostelní Vydří :Karmelitánské nakladatelství. 1998.

A on odpovedal: „Cítim sa celkom dobre. Len ma trápia nejaké starosti.“ A tajomník na to: „Svätý Otče, nemali by ste si robiť starosti vy, ale my. Lebo práve som sa rozprával s lekármi.“ „A čo povedali?“ Svätý Otče, chcem k vám byť celkom úprimný. Musím vám povedať, že dnešný deň je pre vás Dies Domini, deň Pánov. Dnes máte byť zavolaný do raja.“ A vtom sa kľachiaci monsignor rozplakal a vložil si hlavu do dlaní. O chvíľku pocítil, že pápež mu svojou rukou láskavo pohládza hlavu. A tíško mu hovoril: „No, pozrime sa, môj sekretár, ktorý sa zdal taký silný, je zrazu uplakany. Ó, neplačte, veď mi oznamujete to najkrajšie, čo sa môže oznámiť Božiemu sluhovi, že dnes vstúpim do raja.“

Cítite, aká hlboká bola pápežova viera v život po smrti? A v tejto viere v ten istý deň večer tíško zomrel.

Boh nám dáva veľkú šancu dostať sa do neba. Dáva nám ju aj na konci nášho života. Neváhajme a neodmietajme jeho ponuku byť s ním v nebi! Pripravujme sa na ďalšiu etapu, ktorou je nazeranie na slávu Ježiša, absolútne šťastie a pokoj! Naša smrť je len začiatkom nášho naozajstného života.

Jedného pekného letného popoludnia v lese všetko stíchlo. Vtáčkovia si dali hlávky pod krídla a odpočívali.

Tu pinka vytiahla hlávku a opýtala sa: „Čo je život?“ Všetci boli zarazení, lebo to bola ťažká otázka. Istá ruža práve rozvíjala svoj puk a opatrne kládla lístok k lístku. Povedala: „Život je vývin.“ Motýľ nebol tak hlboko založený. Veselo poľetoval z kvetu na kvet, tu i tam si pomaškrtil a povedal: „Život je radosť a slnečný svit.“ Dole na zemi sa mravček namáhal so stebлом slamy desať ráz dlhším než on sám a povedal: „Život je samé lopotenie a drina...“

Už-už by sa boli pohádali, keby nebol prišiel dážď a nepovedal: „Život to sú samé slzy, iba slzy...“

Vysoko nad lesom majestátne krúžil orol, ktorý radostne volal: „Život - to je úsilie ísť vyššie.“

Potom sa zotmelo. Po chvíli šiel po mokrej ceste domov človek. Šiel zo zábavy a hútal: „Život je ustavičné hľadanie šťastia a reťaz sklamaní.“

Po dlhej noci konečne prišli ranné zore a povedali: „Ako sme my, ranné zore, začiatkom dňa, tak je život začiatkom večnosti.“

Áno, žitie je vývin, radosť, lopotenie, drina, slzy,... ale hlavne je začiatok večnosti. Záleží na nás, aký bude náš život: či bude začiatkom šťastia, alebo večného utrpenia. Či bude hľadaním, alebo radosťou v Bohu. Všetko záleží od tejto chvíle tu na zemi. Tu sa uvidí, či Ježišove utrpenie na kríži bolo pre nás zbytočné, alebo nie. Tu sa rozhoduje o našom budúcom živote.

Záleží na nás, aká bude naša smrť. Bude to smrť plná nepokoja a slz, alebo pokojná a plná dôvery k Nebeskému Otcovi? Snažme sa, aby naša smrť

bola pokojná a v zmierení s Bohom Otcom, presne tak, ako bola smrť našej sestry. Berme si z nej príklad a nesmúťme za ňou dlho, lebo sa s ňou len lúčime.

Snažme sa zaslúžiť si naším životom večnú radosť, vidieť Boha z tváre do tváre. Snažme sa maximálne použiť všetky prostriedky, ktoré nám Ježiš ponúka cez Cirkev.⁹⁶ Robme všetko pre to, aby sme sa mohli stretnúť v nebi s našou sestrou a so všetkými, ktorých ste tu na zemi mali radi. Snažme sa, aby sme sa všetci stretli v nebi s Ježišom, ktorý túži, aby sme boli s ním a videli jeho slávu. Amen.⁹⁷

Pohrebná homília (19. C alebo Lekcionár V.)

Lk 12,35-40

(Tragédia muža – autonehoda)

Bud'me pripravení⁹⁸

Povzbudiť, aby sme boli pripravení na smrť.

Príroda je plná prekvapení. Aj život nás často prekvapí. Na jedno prekvapenie by sme nemali zabúdať: na hodinu našej smrti. Vieme, že každý raz zomrieme, len nevieme kedy a ako. Náš zosnulý brat nás náhle opustil bez rozlúčky. Autonehoda pretrhla niť jeho života.

Pán Ježiš nás stále vyzýva a povzbudzuje: „**Aj vy bud'te pripravení, lebo nemáte potuchy, v ktorú hodinu príde Syn človeka**“ (Lk 12,40).

Evanjelium pripravenosť vyjadruje slovníkom vtedajších zvykov: opásané bedrá a horiace lampy. „Mat' opásané bedrá“ je metaforické vyjadrenie vychádzajúce zo zvykov Židov a iných obyvateľov Blízkeho východu, ktorí si opásali svoje dlhé objemné obleky, aby im neprekážali v pohybe pri putovaní po prašných cestách. V knihe Exodus Boh pouča Izraelitov, ako majú jesť veľkonočného baránka: „**Bedrá budete mat' opásané, obuv na nohách a palicu v ruke**“ (Lk 12,11). Takto sa mala pripraviť celá izraelská pospolitosť na putovanie púšťou do zaslúbenej zeme. Rovnako aj „zažaté lampy“ symbolizujú postoj pripravenosti, ktorý s radosťou očakáva niečí príchod. Pripravenosť je čnosť, pretože nás môže stretnúť niečo znenazdania. Pán nám pripomína, aby sme zaujímali postoj človeka, ktorý je vždy pripravený prijať dôležitého hosťa.

⁹⁶ Porov.: RICHTEROVÁ, M.: *Mozaika radosti II.* Bratislava : LÚČ 1998.

⁹⁷ Porov.: MIRON, KERUL – KMEC: *Príklady, citáty a myšlienky P-Z.* Košice : Casp. spol. s. r. o. 2001.

⁹⁸ Porov.: BOLIBRUCH, V.: *Seminárna práca.* Spišská Kapitula: 2002.

Náš život je plný stretaní. Smrť je pretrhnutie všetkých stykov. Tak to poznáme z dennej skúsenosti. Božie slovo však hovorí inak. Pre nás kresťanov je smrť pripravením sa na život. Preto má zvláštny ráz, ako každé stretnutie s osobou, ktorú sme na vlastné oči ešte nevideli, ale s ktorou sme už dávno v styku. Keď ide o osobu, ktorá nás má rada, je v tom nádej, že naše stretnutie bude radostné. Pán skutočne miluje každého jedného z nás bez rozdielu.

Dnes sa so smrťou stretávame častejšie, najmä tragédie sú toho dôkazom. Smrť niekedy prichádza ako zlodej v noci. Prichádza vo chvíli, keď ju človek nečaká, keď na ňu nemyslí. Je vôbec možné povedať, že sa človek len tak stratí? Včera tu bol, a dnes už tu nie je. Ľudia už po celé tisícročia vo všetkých národoch i mimo kresťanstva túžili žiť aj po smrti. Kto nám dokáže odpovedať na tajomstvo smrti? Veda? Technika? Medicína? Filozofia? Odpoveď nám môže dať jedine Ten, kto už zomrel a vstal z mŕtvych, Ježiš Kristus, ktorého vzkriesenie zažiarilo celým dejinám. On jediný je našou jedinou istotou a nádejou. V ňom i my budeme vzkriesení a v ňom budeme večne žiť. V sile tejto viery dokázali ľudia dobre prežiť svoj život a zároveň boli pripravení bez ťažkostí odovzdať ho svojmu Tvorcovi. Pripravení môžeme byť vždy, aj keď nás smrť zastihne náhle.

Drahá smútiaca rodina, Pán Ježiš aj nám hovorí: buďte pripravení. Každý jeden z nás sa musí pripravovať na smrť celým svojím životom. Je potrebné mať stále rozsvietenú lampu viery a milosti posväcujúcej. Keď človek žije dobre, zachováva si priateľstvo s Bohom dennou modlitbou, poctivou prácou, dobrým a usporiadaným životom, dobrými skutkami, účasťou na svätej omši a prijímaním sviatostí, môže tvrdiť, že je pripravený a smrť nebude nečakaná a náhla. Beda nám, keby sme na smrť nemysleli a nepripravovali sa. Preto musí každý z nás dobre využívať svoj čas.

O tom, ako veľmi môže byť účinná myšlienka na smrť, nám ukáže aj nasledujúci príklad:

Sv. Henrich, neskoršie cisár, ako mladík si všimol na náhrobku napísané slová: „Ešte šesť.“ Napadlo ho, čo by to mohlo znamenať. Snád šesť dní a potom zomrie? Prijal zbožne sviatosti, viac sa modlil a venoval pozornosť dobrým skutkom. Siedmy deň smrť neprišla. „Snád za šesť týždňov?“, uvažoval. Pokračoval v živote vzorne a pripravoval sa na smrť. Nezomrel. Pýtal sa sám seba: „Snád za šesť mesiacov?“ Ani v tom čase nezomrel. Pokračoval v znamenom živote. „Snád mám ešte šesť rokov života?“ Nezomrel. Ale prišlo niečo iné. Ježiš prišiel do Henrichovho srdca so svojou veľkou milosťou a urobil z Henricha, ktorý sa na smrť šesť rokov pripravoval, svätého Henricha. Čo zmohla myšlienka na smrť! ⁹⁹

⁹⁹ Porov.: *Logos*, ročník II. Praha 1947, s. 22.

Aká bola realita v živote sv. Henricha nevieme, ale vieme, že myšlienka na smrť je naozaj výborná učiteľka pravého a dobrého kresťanského života. Nikto nevie, kedy zomrie. Dost' možné, že niekto z nás o týždeň už bude na večnosti, možno ešte skôr. Je dôležité, aby sme boli pripravení kedykoľvek odovzdať svoj život Stvoriteľovi.

Sv. farár z Arsu hovoril: „Keby mali zatratení čas, ktorý my strácame, ako dobre by ho užívali! Keby mali len polhodinku, táto polhodinka by vyprázdnila peklo.“

Využime čas, ktorý máme práve teraz. Nepremárnime ho! Pripravujme sa dôkladne na stretnutie s naším Pánom tu a raz aj vo večnosti.

Smrť X. Y. je pre mnohých prekvapením. Teší nás, že náš zosnulý brat žil podľa príkazov Božích. Áno, mohol urobiť ešte veľa dobra. Pán ale rozhodol ináč. Preto i my prijmime vôľu Božiu a modlime sa ku Kristovi, aby mu dal svoj večný pokoj a raz ho vzkriesil v oslávenom tele.

Amen.

Pohrebná homília (14. A)
(Žena)

Mt 11,25-30

Boh je naša nádej a jediná istota¹⁰⁰

Posilniť smútiacich pohľadom na Krista a priviesť k zamysleniu nad zmyslom života.

Iste ste počuli konštatovanie: Všetky cesty vedú do Ríma. Vzniklo za čias panovania slávnej Rímskej ríše. Keď Rimania dobyli nejakú krajinu alebo územie, vždy urobili z tejto krajiny cestu, ktorá viedla do Ríma. A keďže jej patrilo takmer celý vtedy známy svet, všetky cesty sveta viedli do Ríma.

Keby sme prirovnali túto vetu na dnešný svet, musíme konštatovať, že iba jedno miesto všade na svete spĺňa toto kritérium a to cintorín. Cesty každého človeka na tejto zemi skôr alebo neskôr skončia na cintoríne. Čaká to každého z nás a nikto sa tomu nevyhne. Aj naša zosnulá sestra končí pozemský život, a preto sa tu schádzame, aby sme jej svojou účasťou preukázali úctu.

Každá smrť blízkej a milovanej osoby bolí. Pochopiť to môže len ten, kto milovanú osobu už stratil. Ježiš ako pravý Boh a pravý človek počas života zažil

¹⁰⁰ Porov.: MARKO, S.: *Seminárna práca z homiletiky*. Spišská Kapitula : 2002.

veľakrát podobnú bolesť. Ved' napríklad pri smrti Lazára zaplakal (porov. Jn 11,35).

Preto nás v dnešnom evanjeliu pozýva: „**Pod'te ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste pret'ažení a ja vás posilním**“ (Mt 11,28).

Možno si položíte otázku: Ako ma môže Ježiš Kristus posilniť v tejto bolesti? Je to vôbec možné? Áno, je. Ježiš je jediný, kto vás môže posilniť a pomôcť prekonať stratu manželky, matky, sestry, príbuznej. Účinne utešiť môže zrejme len ten, kto sám prežil bolesť. Plnú útechu však môže dať len Kristus, pretože trpel najviac. Pretože Kristus sám zakúsil bolesť, utrpenie podobne ako vy, stojí dnes pri každom z vás a chce vám dať posilu do ďalších dní. Nový deň sa predsa rodí uprostred noci. Skúste nájsť svetlo, ktoré premáha smrť. Veriacim srdcom objavte Krista a zistíte, že medzi časnosťou a večnosťou je len veľmi tenká stena a že puto lásky medzi ľuďmi smrť nepretrhne. Smrť predsa nezabíja lásku. Na jej smrť sa všetci pozrime vo svetle veľkonočného tajomstva Kristovej smrti a zmŕtvychvstania, v ktorom spočíva naša jediná nádej. Kresťan, ktorý umiera v Kristovi Ježišovi, sa vzdiali z tela a býva u Pána.

Ježiš vás teda chce posilniť pri vašej bolesti svojou prítomnosťou, svojím slovom, ale hlavne svojím veľkonočným zmŕtvychvstaním, ktorým dvíha našu nádej, že ako on zomrel a vstal z mŕtvych, tak aj my zomierame, ale raz vstaneme z mŕtvych. Bez Kristovho zmŕtvychvstania niet kresťanstva. Preto aj konáme pohreb za našu zosnulú sestru, modlitbami a spevom vyprosujeme u milosrdného Boha očistenie jej duše, lebo veríme vo večný život. Ináč by to nemalo zmysel. Zároveň telu preukazujeme úctu, lebo bolo chrámom Ducha Svätého a má nádej na zmŕtvychvstanie.

Človek pôvodne a podľa úmyslu Stvoriteľa nemal zomrieť. Niekomu sa zdá toto tvrdenie jednoducho nezmyselné. Skúsenosť ich naučila, aby pozerali na smrť ako na prirodzenú nevyhnutnosť. Tak vnímame umieranie ako niečo, čo patrí k podstate života. Proti tomu treba protestovať, lebo Boh cez Sv. písmo oznamuje: Smrť prichádza na svet skrze hriech prvých ľudí. Cez hriech vchádza do nášho života a stáva sa jeho súčasťou.

Každá smrť človeka je mementom pre nás žijúcich, že aj my zomrieme. A predsa na ňu tak neradi myslíme. Tomáš Kempenský nás vyzýva: „Veľmi krátky je tvoj život na zemi, nuž uvažuj, ako je to vlastne s tebou. Dnes človek je, a zajtra sa pominie. Aké tvrdé je ľudské srdce, že len o prítomných veciach rozmýšľa a narád sa radšej o budúce! Vo všetkom by si mal konať a myslieť tak, akoby si dnes mal umrieť. Ráno si pomysli, že nedožiješ večera a večer sa neopováž sľubovať si ráno.“¹⁰¹ Zdá sa nám to prehnané? Ved' mnohí umierajú náhle a nečakane. Ježiš nás vyzýva: „**Preto aj vy buďte pripravení, lebo Syn**

¹⁰¹ KEMPENSKÝ, T.: *Nasledovanie Krista*. Trnava : SSV 1996, s. 63-64.

človeka príde v hodinu, o ktorej neviete“ (Mt 24,44). Ľudia majú strach pred smrťou, veď aj cintoríny umiestňujeme na konci dedín, len aby sme si čím najmenej pripomínali smrť. A myslieť dnes na poslednú hodinu v živote, keď som v rozkvetení života? Keď nadíde posledná hodina, začneme celkom ináč zmýšľať o celom svojom predošlom živote, a veľmi budeme ľutovať, že sme boli takí nedbanliví a ľahostajní. Aký šťastný a múdry je ten, kto sa teraz usiluje byť takým, akým by chcel byť v hodinu smrti. Áno, smrť bude tým bolestnejšia, čím lepšie a definitívnejšie sa budeme chcieť na zemi zabývať a zaistiť. Ak potláčame nerozumne fakt smrti, ktorá je nezvratiteľnou životnou skutočnosťou, tak by sme sa mali pokúsiť vytyšiť, čo a kto nám môže v poslednej hodine poskytnúť dôveru a silu. Bude to moc, sláva, majetok, peniaze, jedlo? Alebo snád' zľutovanie, porozumenie, súciti, láska, s ktorými môžeme budovať kráľovstvo Božie už tu na zemi?¹⁰²

„Nijaký kňaz pri smrteľnej posteli!“ Tak znel nový zákon slobodomurárov. Tento tajný spolok bol v minulom storočí veľmi zaujatý voči Cirkvi. Ten nový zákon prefikane vymyslel Verhaegen, majster belgických slobodomurárov. Aby v budúcnosti žiaden chorý slobodomurár nemohol prijať kňazskú návštevu, mali traja iní slobodomurári držať stráž pri jeho lôžku. Potom chcel Verhaegen presadiť nový zákon aj vo Francúzsku a v Taliansku. Preto cestoval z mesta do mesta a s veľkým úspechom prednášal.

Keď sa r. 1862 vracal z Talianska, musel prejsť v tuhej zime cez alpské priesmyky. Na voze, saniach prišiel konečne do priesmyku Mont-Cenis. Napoly zmrznutý vstúpil do nočľahárne a objednal si horúci nápoj.

Dievča mu donieslo pohár grogu. Verhaegen sa nevedel dočkať. Náhlivo prevrátil grog do seba. Zrazu bolo počuť výkrik a Verhaegen vyskočil na rovné nohy. Nápoj bol horúci, to si neuvedomil. Spálil si hrdlo, hltan i žalúdok.

Cesta do Bruselu pokračovala v najväčšej náhlivosti. Ihneď zvolali najlepších lekárov v meste. Ale tí len povážlivo krútili hlavou. Pomôcť sa už nedalo.

Na druhý deň po svojom príchode do Bruselu stratil Verhaegen všetku nádej na uzdravenie. V ten deň totiž do jeho izby nevolane vstúpili traja slobodomurári. S plechovými tvármi držali stráž, nepovedali ani slovo. Vtedy Verhaegena zachvátil hnus z tohto temného náboženstva a vzápätí nesmierne zatúžil po náboženstve svojho detstva: po Kristovej cirkvi.

Dal zavolať kňaza, ale tí traja strážcovia už zatvorili dvere a kňaz sa k nemu nedostal. Tak zomrel Verhaegen bez rozhrešenia a bez duševnej posily pomazania chorých.

V deň jeho pohrebu sa našli stopy jeho osamelého zápasu so smrťou. Do tapety nechtami vyryl: „Ľutujem a odvolávam. Verhaegen.“¹⁰³

¹⁰² Porov.: FUCHS, A.: *Boží láska žije*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství 1997, s. 20.

¹⁰³ LEFEVRE, P.: *Velké pravdy v malých příbězích*. Bratislava : LÚČ 1994, s. 134.

Cesty každého človeka raz skončia na cintoríne. Táto pravda nech nás privedie k hľadaniu zmyslu nášho života v Ježišovi Kristovi. Silu na prekonanie bolesti nad stratou blízkej osoby čerpajte u neho, lebo on je jediný zdroj. Taktiež aj z nádeje, že to, v čo my veríme, naša zosnulá sestra už prežíva. Nezabudnite na ňu vo svojich modlitbách a pri svätej omši, aby jej Pán odpustil hriechy, ak ju ešte ťažia nedokonalosti.

Vyprosme si, aby sme videli a posudzovali všetko tak, ako teraz posudzuje ona. Prosme o tú milosť.

Amen.

Pohrebná homília (14. A)
(Malé pokrstené dieťa)

Mt 11,25-30

Velebíme ťa, Otče, že si zjavil maličkým tajomstvá Božieho kráľovstva¹⁰⁴
Vysvetliť, že dieťa je v nebi.

Musel to byť zverský a surový čin, keď kráľ Herodes zo strachu o svoj kráľovský trón dal v Betleheme a na jeho okolí bez mihnutia oka povraždiť všetkých chlapcov do dvoch rokov. Ani si nechcem predstaviť tie zúfalé a bezmocné matky, ktorým násilní vojaci vytrhávali ich ratolesti z náručia a konali to neľudské nariadenie kráľa. Svoj súcit s týmto činom prejavuje aj evanjelista Matúš, keď uvádza v druhej kapitole smutné slová proroka Jeremiáša: „V Ráme bolo počuť hlas, nárek a veľké kvílenie, Ráchel oplakávala svoje deti a odmieta útechu, lebo ich niet“ (Mt 2,18).

V našom chráme nepočuť takýto hlas, takýto nárek a veľké kvílenie. Prečo? Počujeme Ježiša, ktoré zachytil Matúš vo svojom evanjeliu. Ježiš povedal: „***Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pre múdrymi a obozretnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tak sa ti páčilo***“ (Mt 11,25-26). Ježišove posolstvo zdôrazňuje a vyzdvihuje aj verš evanjeliového žalmu: „Velebíme ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si zjavil maličkým tajomstvá Božieho kráľovstva.“

Dnes, rodičia, prežívate jeden z najťažších dní vo svojom živote. My spoločne dnes stojíme nad rakvičkou vášho milovaného synčeka. Vo vašich

¹⁰⁴ Porov.: MALČEK, J.: *Seminárna práca z homiletiky*. Spišská Kapitula : 2002.

srdciach je veľká bolesť. A ja vám chcem hovoriť o zvelebovaní a oslavovaní Pána, o potešení a radosti. Môžete sa pýtať, prečo chcem hovoriť o oslave a radosti v takúto pre vás trpkú a bolestnú chvíľu?

Všimli ste si, že dnešná svätá omša sa neslávi vo smútočnej fialovej farbe ako obvykle pri pohreboch, ale farba dnešnej liturgie je slávnostná, biela. Svätá Cirkev učí a verí, že keď dieťa zomrie s pečaťou krstu ešte pred rozvinutím slobodnej vôle a dospelého rozumu, jeho duša žiari krstnou nevinnosťou, je nasmerovaná na Krista, na život, ktorý smrťou nekončí. Váš synček nezomrel, on žije. Jeho duša má krstnú svätosť. Z milosti Kristovej dosiahol váš Miško Božie kráľovstvo. Patrí medzi tých, ktorí sa dostali do neba zadarmo ako nevinné betlehemske deti. Pán Ježiš mu už zjavil tajomstvá, ktoré vidia iba svätí v nebi. Milí rodičia, napriek vašej veľkej bolesti, nie je to nádherná a radostná vec, aké a koľko milostí dostal váš Miško?

Aj keď plačete za vašim milovaným Miškom, zároveň sa i radujte, lebo vaše dieťa je sväté a je v nebi. Nemusíte sa zaň modliť, skôr plesajte šťastím a radosťou, že máte orodovníka v nebi, doslova tam máte u vášho Miška protekciu. On sa bude modliť za vás. Bude svedčiť pred Bohom, že ste mu neodmietli život, keď sa hlásil na svet. Prijali ste ho ako dar Boží a s láskou ste sa oňho starali. On je ako keby vašim veľvyslancom, ktorý sa bude neprestajne za vás prihovárať u Nebeského Otca.

Aj keď zomrie zbožný kresťan, kňaz alebo pápež, o nikom sa s istotou nemôže povedať, že je v nebi. Ale o vašom Miškovi to môžeme povedať, lebo on je svätý, je v nebi a plesá nevýslovnou radosťou. Už dnes ho môžete prosiť o príhovor, aby vám pomohol niesť bolesť, ktorú vám spôsobila jeho smrť.

Áno, vieme, že je to ťažké, keď vám odchádza to najdrahšie a najmilšie, čomu ste sa s láskou a trpezlivosťou tak venovali. Vidíte, ako vám uniká váš Miško pomedzi prsty ako tečúca voda a vy si nemôžete pomôcť, vy to nemôžete zastaviť. Snažili ste sa vždy, aby mu nič nechýbalo, aby sa cítil v rodinnom kruhu dobre a spokojne, aby jeho anjelsky úsmev a radosť žiarila každý deň po celom vašom dome. Už nikdy si ho nepritúlite k sebe, nepohladíte jeho nevinnú tvár a nepoboškáte jeho maličké bacuľaté ručičky. Je to ukrutná bolesť a žiaľ, veľká a prísna skúška od Pána, ale rád by som vám ešte povedal slová svätého arského farára, ktorý ich hovorieval nad hrobom malých detí zarmúteným rodičom: „Budte šťastní, lebo vy máte v nebi malého anjelika.“

Čítal som raz jeden dojemný príbeh o obetavosti a oddanosti. Bol dedinský rabín. Mal dvoch synov, ktorých veľmi ľúbil. Cez týždeň vyučoval po okolí a v sobotu sa vracal domov. Vždy sa tešil na stretnutie s rodinou. Jedného dňa, keď sa vrátil domov, pýtal sa svojej ženy: „Kde sú moji synovia? Nech jedia so mnou z požehnaného chleba a vína“. „Skôr než ti odpoviem, odpovedz ty mne na otázku,“ povedala žena. „Nieкто mi zveril

poklad. Než si sa vrátil, prišiel si preň a žiadal o jeho vrátenie. Ja som mu ho vrátila. Jednala som dobre?“ „Ja som učiteľ zákona a ty si moja žena a ty sa ešte pýtaš?“

Po týchto slovách vzala muža za ruku a viedla ho do hornej komory, odkryla prikrývku, pod ktorou ležali jeho mŕtvi chlapi, ktorí počas jeho neprítomnosti zomreli. Hlboká bolesť zasiahla jeho srdce. Skoro sa spamätal, poklonil sa pred ženou a zvolal: „Svätý Pane! Ty si veľká žena, hodná matky Makabejskej!“

Musela to byť veľmi silná a šľachetná žena, ktorá s oddanosťou do vôle Božej takto prekrásne svedčila o Božej veľkosti pred svojim milovaným mužom aj napriek ukrutnej bolesti, ktorú iste prežívala zo smrti svojich milovaných synov. Ukázala svedectvo, že všetko sme dostali z lásky a vôle Božej a že my úbohí ľudia nie sme pánmi ničoho.

Z prvých kresťanských čias sa nám u svätého Hieronyma zachovala krásna modlitba rodičov, ktorým zomrelo malé dieťaťko. Kiež by ste aj vy, drahí rodičia, v takom istom duchu ako naši prví kresťania vedeli odovzdať Bohu svoje dieťa slovami: Dal si nám toto dieťa, Pane, a bolo našou radosťou. Teraz si ho od nás vzal a my ti ho vraciame so srdcom plným bolesti, ale bez reptania. Pane, nech sa stane tvoja vôľa.

Amen.

Pohrebná homília (5. pôstna “A“, aj v Období cez rok) Jn 11,17-27
(Muž)

Túžba všetkých ľudí po šťastí a živote
*Povzbudiť k dôvere v Božie milosrdenstvo.*¹⁰⁵

Niet človeka, ktorý by za normálnych okolností netúžil po šťastí a živote. Človek na zemi má síce skúsenosť bolesti a smrti, ale túžba po živote napriek tomu tu je. A do toho nám zaznievajú slová evanjelia.

„Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky“ (Jn 11,25-26).

O akom živote to Ježiš hovorí? A prečo vlastne hovorí o živote, keď vidíme, že jeho priateľ Lazár je v hrobe a náš brat je tiež po smrti? Ježiš hovorí

¹⁰⁵ Porov.: BALUCHA, V.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

o živote preto, lebo smrť človeka nie je cieľom, ale iba bránou, za ktorou je život večný. V Písme čítame, že rovnako zomierajú aj múdri, aj pocharbí (porov. Kaz 2,16). To nám znie dosť beznádejne, lebo vidíme, že sa smrti nemôžeme vyhnúť. Lenže do toho nám znejú Ježišove slová: **„Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky“** (Jn 11,25-26).

Čo je to ten večný život? Večnosť je trvanie bez konca. Nám to však nestačí, lebo máme skúsenosť dobrú a zlú. Skusovať vo večnosti zlo a trápenie to nie je lákavé. Lenže znova nás Ježiš povzbudzuje: „Podťte požehnaní môjho Otca a zaujmite kráľovstvo, ktoré je vám pripravené od stvorenia sveta“ (Mt 25,34). A z iného miesta Svätého písma vieme, že Ježišovo kráľovstvo je kráľovstvo, kde sa nám zotrie z očí každá slza (porov. Zjv 21, 4).

Drahí pozostalí, hovorí sa, že dobrý človek zomiera vždy predčasne. Aj keď nás zarmucuje odchod milovanej osoby, predsa sa lúčime len dočasne, lebo aj nám príde čas odchodu z toho sveta. To znamená, že sa s našimi zosnulými stretneme. Chce to len vieru v Ježiša a život podľa neho, lebo on sám nám sľubuje, že každý, kto žije a verí v neho, bude žiť (porov. Jn 11,26). Na adresu tohto života s Ježišom sv. apoštol Pavol píše, že ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, čo Boh pripravil tým, čo ho milujú. Boh miluje všetkých, lebo „on nemá v nenávisti nič z toho, čo stvoril“ (Múd 1,24). **„Boh je láska“** (1 Jn 4,8) a duše spravodlivých sú v jeho rukách a **„muka sa ich nedotkne“** (Múd 3,1). Preto odpovedajme s láskou na jeho lásku a dosiahneme večný život – nebo.

Túžba po šťastí je v človeku aj napriek skúsenosti zla, bolesti...

Predstavme si kňaza v stredných rokoch, ktorý sršal aktivitou a životom. Bol obľúbený u všetkých. Keď mu zistili rakovinu v pokročilom štádiu, jeho prvá reakcia bola, že sa odmlčal. Prišlo to nečakane a aj dosť ťažko. Jeho spolubrat kňaz ho išiel do nemocnice navštíviť a potešiť. Čakal, že nájde namrzeného chlapa, nezmiereného s vlastnou situáciou. Namiesto toho našiel človeka, ktorý rozdával úsmevy na každú stranu. „Čo to má znamenať, veď ešte predvčerom si nechcel nikoho vidieť a nechcel si o tom hovoriť?“, opýtal sa ho priateľ. Odpoveď bola prekvapujúca. „Predvčerom som si neuvedomil jednu vec. A to, že idem domov. Ja idem domov, a preto moja duša spieva Magnifikat. Ja idem k Otcovi, a preto som šťastný, lebo mám život na dosah ruky.“

Tu vidíme v praxi Ježišove slová: „... bude žiť, kto verí vo mňa.“

Niet človeka, ktorý by za normálnych podmienok netúžil po šťastí a živote. Preto tu niet miesto pre zúfalstvo, keď nás Boh volá týmito slovami: **„Blahoslavení mŕtvi, ktorí umierajú v Pánovi už odteraz. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah, veď ich skutky idú s nimi“** (Zjv 14, 13).

Amen.

Pohrebná homília (5. pôstna "A", aj v Období cez rok) Jn 11,21-27
(Muž)

Ja som vzkriesenie a život
*Povzbudiť k rozhodnutiu sa pre život.*¹⁰⁶

Drahí smútiaci, drahí bratia a sestry, milé deti!

Určite mi dáte za pravdu, keď poviem, že smrť je veľkým tajomstvom. Nikto z nás smrť ešte nezažil, no všetci ju raz zažijeme. Je čas sa narodiť a je čas zomrieť. Smrť sa zdá byť završením pozemského života. Keď nám zomrie niekto blízky, vtedy si uvedomujeme, že je to strata niekoho, koho sme stretávali a kto nám bude chýbať. A tak často stojíme pred niečím, čo sa nám zdá byť viac utrpením ako úspešným završením života.

Ale Ježiš nám dnes v evanjeliu hovorí: „**Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, žiť bude, aj keď aj keď umrie**“ (Jn 11,25-26).

Tak nám Ježiš naznačuje, že tí, ktorí veria v neho, v jeho moc a silu jeho smrti a zmŕtvychvstania, majú mať úplne odlišný pohľad na život ako neveriaci. Mali by zažívať vieru a dôveru, že Boh sa o nich postará, ak ho postavia vo svojom živote na prvé miesto, pred všetky ostatné veci. Ježiš tu odvádza pozornosť od vecí, ktoré sa majú stať na konci časov a sústreďuje sa na prítomnosť. Právě rozhodnutie, ktoré navždy určuje celý život, totiž nepadne až v posledný deň, ale dochádza k nemu teraz, v prítomnosti, a to v akte viery. Tento akt viery má nastať u každého jednotlivca, akonáhle sa stretne s Ježišom. V tomto osobnom stretnutí s Ježišom sa človek stretáva so životom samým, a tak môže už v tomto pozemskom živote získať vlastný nepominuteľný život, keď sa k Ježišovi svojou vierou pripojí. To, čo sa tu rozpráva ako príbeh z Ježišovho života, platí v každej dobe, i po Kristovom oslávení. Kresťanské zhromaždenie je vždy miestom, kde sa ľudia stretávajú so vzkrieseným Kristom, s Pánom nad životom a smrťou. Vo viere sa teda stále znovu odohráva vzkriesenie mŕtvych.¹⁰⁷

V dnešnom evanjeliu Ježiš stavia Martu pred jasnú otázku: „**Ja som vzkriesenie a život... Veríš tomu**“ (Jn 11,26)? Znie to, akoby nám Ježiš chcel povedať, že tí, čo v neho veria, budú žiť večne. Možno by tým splnil želanie mnohých, ktorým sa tu na zemi priveľmi zapáčilo. Tým, čo sa počas života dobre zabezpečili a obklopili blahobytom a ktorých už len myšlienka na starnutie privádza do zúfalstva.

¹⁰⁶ Porov.: FUDALY, F.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

¹⁰⁷ PORSCH, F.: *Malý stuttgardský komentár- Evangelium sv. Jana*. Kostelní Vydří : 1998, s. 114.

Na druhej strane sú medzi nami ľudia, ktorí už nemôžu život na tejto zemi ani len cítiť. Sú opustení, každým odstrkovaní. Tvrdia, že v živote zažívajú len veľa trápenia a žiadnu radosť. A tak by chceli so životom čo najskôr skončiť. Týmto ľudom by však Pán Boh spôsobil poriadne sklamanie. V prvom prípade vidíme, že človek tu na zemi dosiahol istú radosť, isté šťastie, no vzápätí sa oňho bojí a robí všetko preto, aby oň neprišiel. A tak vlastne nie je šťastný, lebo prežíva strach. U druhého typu človeka pozorujeme, že sa mu nedarí, nevie, nemôže, ba už ani nechce dosiahnuť nijaké šťastie. Radšej by čo najskôr opustil tento nezmyselný život. Takto konajú tí, ktorí nenašli zmysel života alebo sa vrhli za falošným, navonok pekne vyzerajúcim zmyslom, ktorý ich však nenaplnia.

Aký rozdiel je, drahí bratia a sestry, medzi týmito dvoma typmi ľudí a nami, ktorí si hovoríme kresťania? Ako žijeme a zmýšľame my, ktorí hovoríme, že veríme v Krista a poznáme jeho posolstvo? Už v Starom zákone Boh prehovoril k Izraelu ako k svojmu vyvolenému ľudu takto: **„Počuj, Izrael, Pán je náš Boh, Pán jediný! A ty budeš milovať Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou. A tieto slová, ktoré ti ja dnes prikazujem, nech sú v tvojom srdci, poučaj o nich svojich synov a sám uvažuj o nich“** (Dt 6,4-7). Isteže, tieto slová Boh neadresoval len Izraelitom. Neskôr v Novom zákone nám Ježiš pripomína: **„Ani vy sa nezháňajte, čo budete jesť alebo čo budete piť a nebud'te ustarostení! Ved'to všetko zháňajú ľudia tohto sveta. Váš Otec predsa vie, že toto potrebujete. Ale hľadajte jeho kráľovstvo a toto dostanete navyše“** (Lk 12,29-31). Na inom mieste Ježiš v podobenstve hovorí: **„Blázon! Ešte tejto noci požiadajú od teba tvoj život a čo si si nahonobil, čie bude“** (Lk 12,20)? Tak je to s tým, kto si hromadí poklady na zemi, ale pred Bohom nie je bohatý. Otázku, s ktorou sa Ježiš obracia na Martu, dnes Pán kladie i nám, drahí bratia a sestry. Naša odpoveď nech je úprimná, lebo od nej závisí, či sa náš život zmení, alebo ostane ako doteraz, nerozhodný medzi nebom a zemou, medzi dobrom a zlom, vždy kdesi medzi. Ak sa Ježiš pýta Marty i nás, či mu veríme, neočakáva od nás len informáciu o našej viere, ale čaká najmä naše rozhodnutie. Čaká usmernenie nášho života podľa viery. Ved'to my máme podľa koho žiť. Máme vzor, ktorý nám poslal sám Boh. My kresťania máme to šťastie, že môžeme nasledovať Ježiša Krista po jeho ceste. On jediný je pre človeka vzor hodný nasledovania. Vzor pre človeka má byť viditeľný aj dokonalý, a preto sa sám Boh stal človekom, aby nám ukázal, ako máme žiť, aby sme raz dosiahli večnosť. Máme tiež to šťastie veriť v to, čo nám Kristus o svojom Otcovi povedal a zanechal v písmach. On sám vydal aj svedectvo o tejto pravde, ktorú nám zvestoval a to svojou smrťou a skutočným zmŕtvychvstaním. Ak niet zmŕtvychvstania, márne je naše kázanie. Lebo ak niet zmŕtvychvstania, celý náš život smeruje k smrti. Ale ak Kristus vstal z mŕtvych, vstal naveky za všetkých smrteľníkov, a teda i my iste raz vstaneme, práve jeho zásluhou. Musíme však sami chcieť vstať

z mŕtvych, lebo proti našej vôli Boh konať nemôže. A túto túžbu vstať z mŕtvych treba potvrdiť aj svojím životom. Ak Ježiš zomrel za všetkých, počíta s tým, že do neba prideme všetci. Boh nám v nebi pripravil miesto. Záleží len na nás, či ho chceme zaujať, alebo nie.

Kristus hovorí: Božie kráľovstvo je už blízko (*porov. Mk 1,15*), a preto nie je namieste naše postávanie pred dvermi a nerozhodné prestupovanie z nohy na nohu, naše neustále váhavé rozhodovanie sa pre život, či pre smrť.

„Pod’ robiť! Veď Boh s tebou počíta,“ hovorí istý misionár domorodcovi, ktorý i napriek dlhej príprave váhal, či má vstúpiť do kňazského stavu, alebo nie.

Ak sa nedokážeme včas rozhodnúť a neurobíme vážny krok smerom ku Kristovi, raz príde čas, kedy môže byť už neskoro. Nepremárnime teda tento čas rozhodovania zdĺhavým alibistickým váhaním, ale smelo vykročme a napredujme v konaní dobra. Nie však s nádejou, že si zabezpečíme život na zemi, ale s nádejou, že raz dosiahneme život večný a to spôsobom, ktorý nám ukázal sám Ježiš Kristus.

Náš zosnulý brat František sa snažil poznávať vôľu nášho Pána. Ak chybil, naprával to pokáním a sviatosťným zmierením. Eucharistia bola pre neho stálou posilou na ceste k Nebeskému Otcovi. Preto ho dnes porúčame Božiemu milosrdenstvu a láske. A my, drahí bratia a sestry, povzbudíme sa jeho životným príkladom a usilujme sa žiť tak, aby sme na sklonku svojho života mohli smelo vyznať tak, ako to vyznala Marta, Lazárova sestra: Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Kristus, Syn Boží, ktorý prišiel na tento svet (*porov Jn 11,27*).

Amen.

Pohrebná homília (5. pôstna “A“, aj v Období cez rok) Jn 11,17-27
(Žena i muž)

Zmysel ľudského života je v Bohu

*Vzbudiť nádej, že smrťou sa ľudská existencia nekončí.*¹⁰⁸

Veľa ľudí v dejinách sa už zamýšľalo nad človekom, jeho životom, kam smeruje, nad jeho existenciou. A chceli ho nejako definovať, nejako vysvetliť. Martin Heidegger, známy nemecký filozof, definoval človeka ako: “Sein zu

¹⁰⁸ Porov.: SKOČÍK, O.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

Tode“ čiže bytie, ktoré smeruje k smrti. Smrť v jeho ponímaní je katastrofou, ktorej neunikne žiadna bytosť.¹⁰⁹

Ježiš sa k nám prihovára slovami nádeje: „***Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa***“ (Jn 11,25-26).

Vo chvíli, keď nás opustí blízky človek, ktorého sme milovali, s ktorým sme prežili časť svojho života, je zrazu všetko úplne iné. Veci okolo nás sa síce nezmenili, ostali také aké boli, ale zmenil sa náš pohľad na nich. Smrť milovaného a blízkeho človeka zmení všetko. Zatrásie našimi hodnotami a vyvolá v nás veľa otázok, ktoré čakajú na odpoveď.

Život je veľký Boží dar. Boh nás volá k životu pri našom narodení a iba on pozná, kedy sa naša pozemská púť skončí. Je to iba krátky časový úsek v porovnaní s večnosťou. Všetko, čo na zemi stretávame, nám pomáha rozvíjať naše schopnosti a dary, ktorými nás Boh obdaroval, aby sme pomáhali druhým i sebe. Nie všetko je v živote tak, ako by sme chceli. Naše predstavy sa nám často nenapĺňajú, túžime po šťastí, po šťastí, ktoré nemá konca, ktoré trvá naveky.

Prečo som prišiel na tento svet? Aby som sa tu trápil, trpel, namáhal, v bolesti a smútku vypravádzal svojich blízkych a aby som nakoniec aj ja zomrel? Kto si na mňa o 50 rokov po mojej smrti spomenie? Keby nebolo milosrdného Boha, náš život by nemal zmysel. Čo by bolo motiváciou mojich skutkov? Iba to, aby som sa mal dobre desať či dvadsať rokov – a koniec? To by bol veľmi slabý dôvod.

Prečo som prišiel na tento svet? Odpoveď znie: Lebo Boh chce, aby som žil. Jeho láska ma povolala k životu. Ak sme boli niekedy zaľúbení, vieme, že toho koho milujeme, toho vyhľadáваме a chceme s ním byť. Jeho prítomnosť nás naplňuje šťastím a istotou.

Zmysel nášho života spočíva v zjednotení s Bohom. Toto je zmysel ľudskej existencie: jedine Boh. Nič nedokáže uspokojiť najhlbšiu túžbu človeka, iba Ten, ktorý ho povolal k životu a v jeho spoločenstve k životu večnému. Aby sme mohli vstúpiť do večnosti, musíme prejsť bránou smrti. Táto brána sa otvára pre každého z nás: bohatého i bezdomovca, zdravého, chorého, starého či mladého. Každý z nás musí prejsť touto bránou. Ako je začiatok, vieme, že príde i koniec. Príde smrť, aj keď sa bojíme vysloviť toto slovo, lebo nám pripomína koniec niečoho...

Drahí smútiaci! Smrť nie je definitívny koniec ľudskej existencie. Smrť je koniec nášho pozemského života. Ježiš nám všetkým opäť hovorí: „***Ja som***

¹⁰⁹ Porov.: ŠURÁB, M.: *Impulzy*. Nitra : KS sv. Gorazda 1998, s. 163.

vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie“ (Jn 11,25). Smrť je naše narodenie sa pre život, a to život večný v Božej prítomnosti. Kým žijeme na zemi, v Krista veríme, vo večnosti ho budeme vidieť. On sám bude našou večnou odmenou. Aj Ježiš počas svojho života na tejto zemi tiež prešiel utrpením a bolesťou. Zomrel za všetkých, aby nás oslobodil z otroctva hriechu. Vstúpil do tajomstva smrti, ale čo je dôležité, vstal z mŕtvych. Premohol smrť, premohol hriech, ktorý smrť spôsobil. Kristus je víťaz, on tým všetkým už prešiel. Chce pomôcť aj nám. Iba s Kristom môžeme zvíťaziť. On jediný prešiel smrťou ako víťaz a k tomu volá aj nás: **„Kto verí vo mňa, žiť bude, aj keď umrie“** (Jn 11,25b).

Prijat' skutočnosť takú aká je, je často veľmi náročné. Hlavne vtedy, keď sa naše vnútro voči nej búri, keď stále dúfa, že sa ešte môže niečo zmeniť. Keď mám prijať skutočnosť, že blízka osoba nebude už medzi nami, to je pre človeka veľmi kruté a bolestné. Prichádzajú výčitky, čo sme ešte mohli urobiť a čo sme neurobili. Je nám ľúto, keď sme sa voči nej zachovali nepekne a možno sme sa za to ani neospravedlnili. Napádajú nás otázky, kde asi je teraz náš drahý.

Spomínate si, že aj on bol slabý, mal svoje nedostatky, ale aj vlastnosti, ktoré ste na ňom obdivovali a ktoré si vás dokázali získať. Akú odmenu dostane vo večnosti za svoj život? Najvznešenejšia Božia vlastnosť je milosrdenstvo, ono nemá hraníc. Kto sa utieka k nemu, dosiahne ho. Ježiš hovorí svätej Faustíne: „Kto by nechcel vstúpiť do večnosti cez bránu môjho milosrdenstva, bude musieť vstúpiť cez bránu mojej spravodlivosti. Nikto nemá právo súdiť, iba Boh. Preto nechajme bokom svoje často prenáhlené súdy.

Filozof Heidegger nemal pravdu, keď tvrdil, že naše bytie smeruje k smrti. Ono smeruje k niečomu viac, k niečomu veľmi krásnemu, čo sv. Pavol vyjadril slovami: **„Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú“** (1Kor 2,9).¹¹⁰ Majme nádej v Boha, majme nádej v jeho prisľúbenia, lebo on je verný. Milosrdenstvo Božie, nádej všetkých nádejí, dôverujem v teba.

Amen.

¹¹⁰ Porov.: ŠURÁB, M.: *Impulzy*. Nitra : KS sv. Gorazda 1998, s. 163.

Pohrebná homília (5. pôstna "A", ale i cez rok)
(Muž i žena)

Jn 11,17-27

Dobrá smrť

*Človek má byť vždy pripravený na príchod svojho Pána.*¹¹¹

Drahá smútiaca rodina, drahí priatelia nášho zosnulého brata Adama. Sú chvíle, keď sa človek musí zastaviť a skloniť sa pred majestátnosťou smrti. Akoby sme sami cítili, že opäť je to ona, ktorá nás poráža. Z našich srdiec nám berie pokoj a zahaľuje nás do smútku. Takto by to bolo stále, keby neprišiel Nieкто, kto ju dokázal jediný poraziť.

„Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie“ (Jn 11,25). Takto sa Ježiš prihovárал k Marte, ktorá ho prosila o pomoc pre svojho brata. Ježiš žiada od nej vieru, aby mohol vykonať zázrak.

Ježišovi išlo predovšetkým o jej vieru a ukázať ostatným, že on je pravý Mesiáš. I keď bola bezmocná, odpovie mu: „Viem, že na konci vekov, všetci vstaneme z mŕtvych.“ Takto presvedčivo nevyjadril svoju vieru Ježišovi počas jeho života takmer nikto. Svojich priateľov navštívil vo chvíli, keď Lazár bol už štyri dni v hrobe. Jeho neskorý príchod mal význam pre vtedajších ľudí, ale i pre nás. Tá chvíľa mu umožnila uskutočniť niečo, čo ešte nikto nikdy pred ním neurobil. Nikto z nich ani len netušil, čo Ježiš v tej situácii vykoná. Ježiš sa prihovorí k Marte a povie jej o sebe, kto skutočne je. „Ja som vzkriesenie a život“ a pýta sa jej: „Veríš tomu?“ Veríš, že môže opäť žiť a byť tu medzi nami ako predtým? Ty si uverila, kto som. Kto z nás má takúto vieru v Ježiša? A práve dnes, keď sa lúčime s naším bratom, potrebovali by sme takýto dar viery. Nás v živote často zaujímajú veci spojené s týmto svetom. Nie je to zlé, ale z času na čas je potrebné uvažovať o večnosti, o tom, čo nás tam čaká. K tajomstvu každého človeka patrí aj záhada smrti. V srdci každého človeka je zakorenená túžba po nesmrteľnosti. Dokážeme sa proti nej vzpierať i keď je výsostne osobnou záležitosťou každého človeka. Nežime v ilúzii ako iní, že smrť sa nás netýka, že je záležitosťou „tých druhých“. Cirkev vedená Božím zjavením nás učí, že Boh stvoril človeka, aby po prekonaní pozemských bied dosiahol blažený život. My veríme, že aj tento náš brat, ktorého dnes odprevádzame, bude spolu s ostatnými vzkriesený z mŕtvych.

Dnes sa pre mnohých z nás zastavil čas. Teraz je tá chvíľa, keď sa hlbšie zamýšľame nad zmyslom života a smrti. Sami cítime, akí sme bezmocní voči

¹¹¹ Porov.: BEDNÁR, R.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

nej. Každého z nás sa to veľmi dotklo. Nemôžeme voči tomu ostať ľahostajní. Núti nás to rozmýšľať a uvažovať, či chceme, alebo nechceme. Blízka osoba, ktorú sme milovali a prežila s nami podstatnú časť života, jedného dňa odišla. Nie je už pri nás, nerozpráva sa s nami, nezasmie sa, ani nás neupozorní, nenahnevá sa. Ostali iba spomienky a všetko to, čo po sebe zanechal. Pred mnohými z nás sa teraz vynára otáznik. Čo bude ďalej? Prečo sa to stalo práve nám a tak náhle? Kristus sa nám všetkým, i vám, drahí príbuzní, prihovára: „***Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky***“ (Jn, 25-26). Veríte tomu? Veríme všetci slovám, ktoré tu počujeme? Nikto z nás by nemal ostať voči Bohu uzatvorený. Spolu so sv. Martou povedzme: Áno, Pane, my sme uverili, že ty si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet. Náš brat v Kristu bol pripravený na odchod z tohto sveta. Dostal milosť, aby prijal sviatosti a takto predstúpil pred Božiu tvár. Aký bol jeho život, taká bola jeho smrť. Bol pripravený opustiť dočasný príbytok tu na zemi. Dnes je dôležité iba jedno, aby sme sa sami dobre pripravovali na smrť, aby nás nezastihla nepripravených.

Tento skutočný príbeh nám môže ľahko priblížiť, aké je dôležité mať svoj život usporiadaný. Mladý muž pracoval ako predavač ovocia pred vianočnými sviatkami. Jedného dňa mu zrazu vstúpila do života jedna osoba. Cez rušnú križovatku prechádzala staršia pani. Muž sa obzrel a videl ako vchádza na cestu rovno pod trolejbus. Paniu to odhodilo a zostala ležať na ceste. Mladý pán sa otočil a bez rozmýšľania utekal k nej. Naklonil sa k nej. Ešte dýchala. Tu začal jej do ucha šepkať ľútosť. Po chvíli sa k nej zbehli ľudia a prišla i sanitka. Keď prišiel k svojmu kolegovi, ten sa ho spýtal.: „Prosím ťa, čo si tam pri nej robil?“ On mu odpovedal: „Potrebovala pomoc,“ a nič viac. Tento muž spravil v tej chvíli asi to najpotrebnejšie.

Je to príbeh, ktorý nám môže pomôcť k pochopeniu, čo je v živote najdôležitejšie.

Drahá smútiaca rodina. Nastáva chvíľa, keď sa rozlúčime s naším bratom a vložíme jeho telo do matky zeme. Teraz je čas smútku a bolesti. Tieto rany môže zahojiť jedine čas a pomoc Božia. Boh dáva útechu každému človeku, ktorý ju potrebuje. Zmŕtvychvstalý Kristus je ukážkou a zárukou toho, čo čaká človeka za horizontom smrti. Po vzkriesení sa nevrátíme k pozemskému životu, ale staneme sa dokonalými ľuďmi v Kristovi. Naše telo už nebude podliehať skaze, ale bude oslávené a podobné Kristovmu vzkriesenému telu.

Amen.

Pohrebná homília (5. pôstna "A", ale i cez rok)
(Muž i žena)

Jn 11,17-27

Smrť - prechod

Povzbudiť k nádeji vo večný život.¹¹²

Fénix je najznámejším bájnym vtákom. Podľa legendy existuje na svete len jeden exemplár, ktorý žije stovky rokov. Keď cíti, že sa blíži koniec jeho života, začína si na vrchole palmy budovať hniezdo z voňavých halúzok. Žiara slnka pomaly zapaluje halúzky a fénix udieraním krídiel rozducháva malý plamienok, až pokiaľ v ňom nezhorí. Z jeho popola sa narodí nový fénix, ktorý po prežitých storočiach urobí to isté. Tento bájný vták sa v starokresťanskej literatúre stal symbolom zmŕtvychvstania Krista ako aj jednotlivých ľudí, lebo práve Kristovo zmŕtvychvstanie povstalo zo žiary utrpenia a smrti.¹¹³

Drahá smútiaca rodina! V dnešnom Božom slove sme počuli o žene, ktorá mala veľkú nádej v Ježiša Krista. Tejto žene Ježiš povedal: **„Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu? Povedala mu: Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet“** (Jn 11,25-27).

Keď prišiel Ježiš do dediny, jeho priateľ Lazár bol už štyri dni v hrobe. Lazár bol teda úplne mŕtvy a s ním všetka nádej. Tento údaj, týchto štyroch dní, stupňuje veľkosť zázraku. Človek si je v takýchto okamihoch vedomý, že práve tu sa všetky naše ľudské snaženia končia. Pred samotným vzkriesením Lazára sa Ježiš ešte stretá s Martou, Lazárovou sestrou. Prvé slová Marty zneli ako výčitka: **„Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel“** (Jn 11,21). Ale tu ide však o niečo iné. Ide o nepriame vyjadrenie dôvery zo strany Marty. Marta mala takú vieru ako prví kresťania. Je to viera vo všeobecné vzkriesenie z mŕtvych v posledný deň, viera, ktorú kresťania prevzali zo starozákonného židovstva. Ježiš o sebe vyhlásil, že je: **„vzkriesenie a život“** (Jn 11,25). Boli to neslýchané slová, ale Marta dobre vedela, že Ježiš klamať nemôže, veď on sám je pravda. A práve na jeho otázku **„Veríš tomu?“** (Jn 11, 26) odpovedala: **„Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet“** (Jn 11, 27). A týmto rozhovorom dostala túžba človeka po večnom živote hodnovernú pečať. Ježiš sa ďalej vo svojej odpovedi snaží odvrátiť pozornosť od udalosti na konci časov a sústreďuje sa na prítomnosť. Naše základné rozhodnutie nepadne

¹¹² Porov.: CVENGROŠ, L.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

¹¹³ Porov.: ŠURÁB, M.: *Impulzy*. 1998, s. 90.

až v posledný deň, ale dochádza k nemu práve teraz, a síce v akte viery každého jednotlivca, v okamihu stretnutia sa s Ježišom Kristom. V našej živej viere sa teda znova a znova odohráva vzkriesenie mŕtvych.

Drahá smútiaca rodina! Každý veriaci človek, ktorý počúva toto evanjelium, je rovnako ako Marta postavený pred otázkou „veríš tomu?“ Naša viera sa musí pripojiť k vyznaniu Marty: „**Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet**“ (Jn 11,27). Náš život je len krátkou príležitosťou povedať Božej láske áno.

Čím je teda naša telesná smrť vo svetle právd viery? Nie je ani tragédiou, ani zlorečením, je prechodom do večného života.

Carlo Carretto vo svojej knihe Lebo si môj Otec napísal: „Najvýstižnejšie označuje smrť slovo prechod. Predstavuje prechod Izraelitov cez Červené more a v plnom zmysle slova prechod Krista cez noc zmŕtvychvstania. To, čo sa však odohralo v noci vzkriesenia, sa osobne dotýka každého z nás. To bol skutočný prechod celého ľudstva v Kristovi Ježišovi, ktorý je hlava Cirkvi a Vodca vykúpených. Udalosť, ktorá sa vtedy odohrala, je taká mimoriadna, že Cirkev v opojení jasá a radostne spieva svoj spev Exultet!“

Vidieť človeka vstávať z mŕtvych, vidieť, ako sa z vyhasnutého popola znova vznecuje život, vidieť, ako náhly a nečakaný blesk rozráža temnoty - to naozaj vie naplniť radosťou.

To znamená, že Boh žije a že život pokračuje. To znamená, že človek je večný a že smrť, ktorá ho predtým strašila a bolestne zaťažovala, sa teraz vysvetlila, pochopila a premohla. Ani pre kresťana smrť nie je ľahká. Viera mu však dáva svetlo, ako sa vyrovnat' s problémom smrti. Kresťan vidí svoju smrť vo svetle Kristovej smrti a zmŕtvychvstanie nie ako zánik, ale ako prechod do nového a krajšieho života. „Preto, ak na základe slov evanjelia veríme, že nik, kto verí v Krista, neumrie naveky, z viery vieme, že ani on neumrel, ani my neumrieme“ (Oficium za zosnulých).

Milovaní! Samotná smrť je návrat k Otcovi. A práve v tomto duchu je potrebné pozerat' sa na smrť. Svätý apoštol Pavol nás posmeľuje: „Sme teda stále plní dôvery a vieme, že kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána; lebo žijeme vo viere a nie v nazeraní. Sme však plní dôvery a radšej sa chceme vzdialiť z tela a bývať u Pána. A preto sa usilujeme páčiť sa mu, či sme doma, alebo mimo domu. Ved' sa všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal odplatu za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé“ (2 Kor 5,6-10). Na tejto nádeji, na tomto mocnom Božom Slove, musíme stavať svoj život tu na zemi i vo večnosti. Náš smútok nesmie ísť až za hranice beznádeje. Ved' máme nádej a vieru, že sa spolu s ním stretneme v nebeskej blaženosti. Smrť nie je tragédiou, ale návratom k Otcovi.

Josemaría Escrivá vo svojej knihe Brázda napísal: „Nerob zo smrti tragédiu, lebo ona ňou nie je! Len deti bez srdca sa netešia na stretnutie so svojimi rodičmi.“

Iste, človek zo smrti blízkeho pociťuje veľký žiaľ. To nám nezazlieva ani Pán Ježiš. Ved' on sám nad svojím zosnulým priateľom Lazárom zaslzil. No dôležité je, aby sme nezostali len pritom.

V Kristovi máme veľkú nádej a oporu. On je nad všetkým. Preto sa nebojme a nezúfajme. Ved' smrť je iba prechodom zo smrti do života. Prorok Ozeáš a následne aj svätý apoštol Pavol, to vyjadrili krásnymi slovami: „**Smrť, kde je tvoje víťazstvo? Smrť, kdeže je tvoj osteň**“ (Oz 13,14; 1Kor 15,55)? V tejto nádeji prežívajme aj tento čas smútku.

Amen.

Pohrebná homília (5. pôstna “A“, ale i cez rok) Jn 11,21-27
(Muž)

Áno, Pane, ja som uveril

*Vzbudiť u veriacich vieru a nádej vo večný život.*¹¹⁴

Určite ste si už všimli, že na náhrobných pomníkoch pred dátumom narodenia zosnulého býva zvyčajne naznačená hviezdička a pri dátume úmrtia je naznačený krížik. Raz som niekde čítal zaujímavý postreh na túto skutočnosť, keď ktosi povedal: „Deň smrti môže byť aj dňom narodenia. Vtedy je potrebné zmeniť znaky: na začiatok dať krížik a na koniec hviezdičku.“¹¹⁵

Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu hovorí Marte: „**Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď zomrie**“ (Jn 11,25).

Príležitosť, pri ktorej Pán hovorí tieto slová, bola smutná. Marte a Márii zomrel brat Lazár, čo ich veľmi zarmútilo. Keď sa Marta dozvedela, že Učiteľ je blízko, neváhala a rýchlo poň bežala, dúfajúc, žeby Lazára mohol vyliečiť. Žiaľ, prišla neskoro. Aj si zrejme vyčítala, že neprišla skôr, však Učiteľ by isto brata uzdravil. Ale už nebola nádej, len smútok v srdci Marty. A čo Ježiš na to? Úplne pokojne hovorí: Neboj sa, tvoj brat vstane (porov. Jn11,23). Marta vie, že raz vstane, ale je presvedčená, že sa tak stane až pri poslednom súde. To ešte netuší, akého zázraku sa stane svedkom. Aj keď Marta bola trochu zmätená, ved'

¹¹⁴ Porov.: JURÍK, J.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

¹¹⁵ WOJTOWICZ, K.: *O kázni a dáždnikoch*. BRATISLAVA : Lúč 1992, s. 101.

zomrel človek srdcu blízky, predsa na Kristovu otázku: Veríš tomu (porov. Jn 11,25-26)?, odpovedá: Áno, Pane, ja som uverila (porov. Jn 11,27). A Kristus, aby všetkých upevnil v tejto viere, vzkriesi Lazára a volá ho z hrobu von. Marta viac nepochybovala o slovách Krista, keď povedal: „**Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa**“ (Jn 11,23).

Udalosť, pri ktorej sme sa zišli, je poznačená smútkom, čo vyjadruje aj farba nášho oblečenia. Iste, lúčiť sa s blízkou osobou nie ľahké. To zažil už asi každý z nás. Tiež som zosnulého poznal a bol môjmu srdcu blízky. Preto rovnako i mňa bolí jeho odchod. Dnes nám však Kristus hovorí, že on je vzkriesenie a život a kladie každému jednému z nás otázku, ktorú položil aj Marte: „**Veríš tomu**“ (Jn 11,26)? Aj nám adresuje slová: Tvoj brat, tvoj manžel, tvoj otec, tvoj blížny vstane. Aj nám ako Marte vlieva nádej, že viera v neho znamená večný život v jeho kráľovstve. Prežívame smútok, ktorý prežila Marta. No Marta pocítila aj dotyk nádeje, nádeje, v ktorú uverila a táto nádej nás s Martou spája. Sv. Pavol Filipanom píše: „**Ved' naša vlasť je v nebesiach, odtiaľ očakávame Spasiteľa, nášho Pána Ježiša Krista**“ (Flp 3,20). Naša vlasť je teda v nebesiach. Je to vlasť, pre ktorú sme sa narodili z tela a pre ktorú v tele umierame, aby sme sa pre ňu v duchu mohli narodiť. V tejto skutočnosti, drahí bratia a sestry, v tejto skutočnosti nachádza zmysel odchod nášho brata z tohto sveta. Táto skutočnosť našej nebeskej vlasti nám dáva nádej na stretnutie sa so všetkými blížnymi, ktorí nás predišli do večnosti. V liturgii slávenia kresťanského pohrebu v rezponzóriovom žalme čítame: „Verím, že môj Vykupiteľ žije, verím, že v posledný deň vstanem z prachu zeme, vstanem z mŕtvych a uvidím Boha, svojho Spasiteľa, ja ho uvidím na vlastné oči.“

Ak by sme prežili nejaký čas v menšom kmeni v Afrike, zistili by sme, pre nás jednu, prinajmenšom zvláštnu skutočnosť. Počul som a možno aj vy, že títo domorodí ľudia pri pohrebe súkmeňovca sa usmievajú a oslavujú jeho odchod z tohto sveta. Prečo toto nepochopiteľné správanie? Ja som si položil tú istú otázku. Ako to tí ľudia myslia? A pritom to je úplne jednoduché. Vnímajú veci trochu inak ako my. Smrť, odchod zo sveta, vnímajú ako odchod z údolia sĺz a bolesti do pokoja. Bratia a sestry, ako my vnímame skutočnosť smrti? Podobáme sa v tom aspoň trochu týmto jednoduchým domorodcom? Oni asi nikdy nepočuli Kristove slová. Ale my sme ich počuli a máme nádej od samého Boha. Sv. Pavol v inom liste píše: „**Ved' vieme, že keď sa tento stánok – náš pozemský dom rozpadne, máme od Boha príbytok nie rukou zhotovený, ale večný dom v nebi**“ (2 Kor 5,1). Tam na nás čakajú naši zosnutí bratia a sestry. Nie v stave smrti, ale v plnosti života. A toto bola aj viera Marty, jej nádej, ktorú jej Kristus vliel a vlieva ju aj nám.

Keď blahoslavená Ulrika Neshová zo spoločnosti sestier Sv. Kríža v roku 1913 ako 31-ročná umierala na tuberkulózu, ľuďom vyjadrujúcim ľútosť nad jej osudom, nad jej bolesťami, povedala: „To predsa nič nie je, idem do neba! Náš domov je hore, nie na zemi. Umieram rada.“¹¹⁶

Koľko nádeje skrývajú v sebe tieto slová! Viera tejto sestry bola vierou Marty. Nádej Ulriky Neshovej bola nádejou Marty. Viera a nádej týchto dvoch žien sú vierou a nádejou, ktorú im aj nám dáva Kristus zvlášť v tomto čase zármutku.

„V minulom storočí žil v Poľsku slávny rabín Hofetz Chaim. Istého dňa ho navštívil americký turista. Keď videl jeho skromnú izbičku a v nej plno kníh, jednoduchý stolík a stoličku, spýtal sa ho:

- Rabín, kde je váš nábytok?
- A kde je váš stôl? - spýtal sa prekvapeného Američana.
- Veď ja som tu len na návšteve. Ja iba prechádzam tadiaľto.
- Aj ja.

Krátka, ale pravdivá odpoveď.¹¹⁷

Naša vlasť je v nebesiach, hovorí sv. Pavol. My len tadiaľto prechádzame, pričom smerujeme do večného života, do vlasti blaha a pokoja, ktorú nám Kristus prisľúbil a do ktorej nás predišiel náš zosnulý brat.

Preto drahí bratia a sestry neupadajme na duchu a nedajme sa pohltiť smútkom. Veď zosnulý Jozef na nás čaká v nebeskej vlasti. Neodišiel navždy, len nás predišiel, kým sa raz znova nestretneme v náručí dobrotivého Boha, ktorý raz aj nás povolá do večného života. Táto viera a nádej na stretnutie s našimi blízkymi pred Božou slávou nech osuší naše slzy a nech nám dodá sil volať s Martou: Áno, Pane, ja som uveril, ja som uverila, my sme uverili.

Amen.

Pohrebná homília (5. pôstna “A”)
(Žena)

Jn 11,17-27

Vzkriesený Ježiš je naša jediná nádej

*Poučiť o kresťanskej náuke o vzkriesení a priviesť k životu s Ježišom.*¹¹⁸

Dnes sa schádzame pri smutnej udalosti, keď nás opustila naša drahá zosnulá sestra. Je to memento pre nás, aby sme sa zastavili a porozmýšľali nad zmyslom života a smrti. Svet nám ponúka mnohé čiastkové odpovede na ťažkú

¹¹⁶ DANCÁK, F.: *Vo večnej pamiatke*, PETRA. Prešov 1999, s. 58.

¹¹⁷ DANCÁK, F.: *Vo večnej pamiatke*, PETRA. Prešov 1999, s. 70.

¹¹⁸ Porov.: ŠTEFANÁK, O.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

otázku, ktorá sa dotýka našej budúcnosti za bránou smrti. Niektoré sú plné pesimizmu, iné nejakej nejasnosti či zahmlenosti. My kresťania však máme aj inú odpoveď, ktorá jediná môže dokonale uspokojiť našu túžbu po šťastí a živote.

Keď sa navrátili americkí kozmonauti z pobytu na Mesiaci, vtedajší prezident štátu, Nixon, prehlásil: „To je najväčšia udalosť od stvorenia sveta v dejinách!“ Na to reagoval známy ľudový misionár Billy Graham: „Najväčšou udalosťou svetových dejín je narodenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista.“ Áno, práve toto je základom nášho optimizmu.

Bratia a sestry, drahá smútiaca rodina, Ježiš, náš Učiteľ a Pán povedal Marte v dnešnom evanjeliu tieto slová: „***Ja som vzkriesenie a život; kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie***“ (Jn 11,25). Tento Kristov výrok znie našim ušiam až neuveriteľne, ba akoby tvrdil až niečo proti rozumu.

Židia, ktorí oplakávali smrť Lazára, boli presvedčení, že Lazár je už definitívne mŕtvy. Akákoľvek nádej na jeho návrat do života je márna. Podľa ich zmýšľania duša ešte tri dni hľadá telo, aby sa doň vrátila. Lenže od jeho pochovania už prešli štyri dni, a teda už niet žiadnej pomoci. Smrť je v očiach mnohých ľudí čosi posledné, definitívne, je to pre nich koniec života. Takto to vnímali aj Lazárove sestry, Mária a Marta. Ježišovi to odkázali aj preto, aby pocítili úľavu, aby im pomohol v ich žiali. Vidíme však, že on ich necháva ešte chvíľku čakať, akoby im dával milosť utrpenia, po ktorej im dáva niečo viac a niečo lepšie, ako oni od neho čakajú. Čakali by sme, že Ježiš pôjde rovno k hrobu, no on s nimi ešte vedie rozhovor. Urobil to takto kvôli prítomným ľuďom, ale i kvôli nám. Z dialógu s Martou sa ukazuje viera Izraelitov vo vzkriesenie mŕtvych na konci čias. Na to poukazuje aj prorok Daniel, ktorého slová sme počuli v prvom čítaní. On hovorí: „***Mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia***“ (Dn 12,2a). Ježiš však poukazuje na to, že on je životom aj pre tento svet. Pravý život môžeme dosiahnuť len skrze neho. Tým Ježiš ukazuje v plnej pravde to, čo Marta už veľmi dobre tuší. To je základné posolstvo Jánovho evanjelia popri vyznaní Ježišovho božstva. Ježiš sa ukazuje ako verný voči tým, čo v neho veria. V najväčšej opustenosti im dáva pocítiť svoju prítomnosť a účasť.

Aj my vyznávame vieru vo vzkriesenie mŕtvych na konci čias a vo večný život. Základom tejto viery je Ježišovo zmŕtvychvstanie. On večne žije a aj spravodliví budú žiť s ním. Táto viera patrí medzi základné pravdy kresťanstva. Boh je totiž Bohom živých a nie mŕtvych. Ježiš spája vzkriesenie so svojou osobou. On sám vzkriesi veriacich v neho. Aby nám dal záruku tejto pravdy, počas svojho pozemského pobytu vrátil aj pozemský život niektorým z ľudí. Teda my vstaneme z mŕtvych ako on, s ním a skrze neho. Ježiš dosvedčuje, že

všetci vstanú z mŕtvych v posledný deň. Tí, čo robili dobre - pre večný život, a tí, čo páchali zlo - na odsúdenie (*porov. Jn 5, 29*).

Drahí, Kristus sa sústredil na prítomnosť. Právě a trvalé rozhodnutie, ktoré navždy určuje celý život je teraz, v každej chvíľke života, nie až v posledný deň. Spočíva vo viere v Ježiša Krista. Túto vieru je potrebné vnieŕ do každodenného života. Má byť jadrom a zmyslom všetkého nášho konania i zmýšľania. Vtedy môžeme smelo a z hĺbky srdca povedať „verím“. Ide tu teda o osobné rozhodnutie. Veriaci zjednotení s Kristom majú už tu na zemi účasť na nebeskom živote vzkrieseného Krista. Prijímaním Ježišovho tela v Eucharistii sa spájame s ním ako s trpiacim, umučeným, ale aj ako s osláveným. Ako je smrť účasťou na Kristovej smrti, tak je vzkriesenie z mŕtvych účasťou na jeho zmŕtvychvstaní. Kto s Kristom zomiera, ten s ním aj vstane z mŕtvych pre večný život.

Už vo sviatosti krstu kresťan zomiera s Kristom a potom počas celého pozemského života. Dovŕšenie tohto zomierania s Kristom je koniec pozemského života, telesná smrť človeka. U veriaceho je to aj zavŕšenie včlenenia sa do Krista. V smrti povoláva Boh človeka k sebe. Na toto posledné povolanie sa má pripravovať počas celého svojho života. Celý život má byť prípravou na smrť. Potom už nebude pre nás akýmsi strašidlom, ale stane sa súčasťou a vrcholom nášho života.

Preto sa nepozeraťme ani na smrť našej sestry Márie ako na definitívny koniec jej života, ale skôr ako na prechod z jednej formy života do druhej, ktorú my ešte dobre nepoznáme. Iste však pre tých, ktorí milujú Boha, bude neporovnateľne krajšia. Ak teda vnímame smrť ako prechod do nového a plnšieho života, máme nádej, že sa s ňou i inými zosnulými opäť stretneme v nebi.

Túto skutočnosť nám naznačuje aj nasledovný príbeh.

Slávny filmový producent Cecil de Mille sa rád utiahol do samoty, keď musel vyriešiť nejaký problém. Jedného dňa vyplával na svojom člne na jazero a len tak bezcieľne sa dal unášať vlnami, aby popremýšľal o svojom probléme. Čln zahnal k pevnine a uviazol na plytčine, vody tam bolo len niekoľko centimetrov. Cecil de Mille sa pozrel nadol a videl dno posiate vodnými chrobákmi. Jeden z nich vyplával na povrch a pomaly liezol po stene člna hore. Keď dosiahol okraj člna, zahynul.

Cecil de Mille sa v mysli znova vrátil ku svojmu problému. Po chvíli náhodou znova zbadal chrobáka. Pancier mu na horúcom slnku pukol a ukázala sa vážka. Vzniesla sa do vzduchu a na slnku hrala všetkými farbami. Toto okrídlené stvorenie mohlo v okamihu odletieť ďalej, než by bol chrobáček prešiel za celé dni. Vážka sa znova priblížila k vodnej hladine, Mille videl jej tieň vo vode. Je veľmi pravdepodobné, že vodné chrobáčky v hĺbke tiež videli vážku, ale ich niekdajšia družka žila v inom svete, ktorý

prevyšoval ich chápanosť. Ony ešte stále prežívali svoju skromnú existenciu, zatiaľ čo ich okridlená príbuzná si užívala plnú slobodu medzi nebom a zemou.

Keď Cecil de Mille rozprával neskôr o svojom zážitku, zakončil dôraznou otázkou: „Či Stvoriteľ vesmíru neurobí pre človeka to, čo urobí pre chrobáka?”

Tento príbeh poukazuje na naše pozemské jestvovanie v porovnaní s posmrtnou existenciou vo večnosti. Tu sa nám jasnejšie ukazuje pravdivosť slov sv. apoštola Pavla, ktoré napísal veriacim do Korintu: „*Ani oko nevidelo, ani uchu nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú*” (1 Kor 2,9). My sme teraz v stave pozemského putovania k Otcovi. Sami by sme nenašli zmysel života, no Boh nás tak miloval, že nám poslal svojho jediného Syna, aby nám zvestoval pravdu o nás. On nás poučil o živote i večnosti. Preto dôverujúc v neho už nemusíme kráčať vo tme nevedomosti, ale s istotou sa môžeme spoľahnúť na jeho slová. Preto veríme vo vzkriesenie, aj keď si to ešte teraz nevieme predstaviť.

Drahá smútiaca rodina, drahí bratia a sestry, my máme túto vieru, snažme sa preto podľa nej aj žiť. V tejto viere nech sa celý náš život stane jednou veľkou prípravou na stretnutie s naším Nebeským Otcom. On nás miluje a nechce smrť hriešnika, ale aby sa obrátil a žil nielen tu na zemi, ale aj vo večnosti.

Pane, uvedomujeme si svoju slabosť a náchylnosť padnúť. Preto sa s dôverou zverujeme tvojej láske a múdrosti. Ty si nás poučil o tom, čo je dobré a správne; prosíme ťa, daj nám silu podľa toho aj konať, aby sme mohli po skončení nášho pozemského života uzrieť v nebi tvoju svätú tvár.

Amen.

Pohrebná homília (5. veľkonočná “A”)
(Žena)

Jn 14,1-12

Boží dom

*Upevniť vieru vo večné spoločenstvo s Bohom v Božom kráľovstve.*¹¹⁹

Keď sa povie slovo dom, vynorí sa nám v mysli mnoho vecí. Čo je však podstatou domu? Že v ňom niekto býva. A tí, čo v ňom bývajú, sú si blízki. Navzájom medzi sebou vytvárajú vzťahy.

Všetci túžime mať dom podľa našich predstáv. Predpokladám, že aj vy túžite, aby ste sa doma cítili čo najlepšie. Je to miesto, kde sme prežili naše

¹¹⁹ Porov.: SOPKO, M.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

detstvo, mladost' a kde niektorí ešte stále žijú. Je to miesto, ktoré je prítomné v celom našom živote, ale zároveň je miestom, ktorému vtláčame osobitnú pečať, lebo v ňom žijeme a stvárnujeme ho.

Drahí najbližší našej zosnulej sestry! Aj Ježiš v dnešnom evanjeliu hovorí o dome, o Božom dome v nebi. „**Nech sa vám srdce nevzrušuje!... V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto**“ (Jn 14,1-2)?

Obrazne povedané, Ježiš akoby vyložil na stôl všetky karty. Zdá sa, že pre apoštolov to boli silné slová. Petrovi povedal: „**Nezaspieva kohút, kým ma tri razy nezaprieš**“ (Jn 13,38). Hovorí o svojej smrti, že „**bude zavrhnutý a zabitý, ale tretieho dňa vstane z mŕtvych**“ (Mt 16,21). Zdá sa, že v učeníkoch to vyvolalo zmätok, nepokoj. Zľakli sa, čo s nimi bude. Ježiš ich ale upokojuje. Vysvetľuje im, že aj on zomrie, ale potom vstane z mŕtvych. Pokračuje, že ide im pripraviť miesto, aby boli večne spolu. A nik ich už nebude môcť oddeliť. Apoštoli sa pýtajú, ako sa tam dostanú, veď nepoznajú cestu (porov. Jn 14,5). Ježiš im odpovedá, že ju poznajú a veľmi dobre. Hovorí: „Ja som cesta, pravda a život“ (Jn 14,6). „**Veríte v Boha, verte aj vo mňa**“ (Jn 14,1). Ježiš hovorí, že vtedy sa on stane ich cestou. A keď budú po nej kráčať, prídu až do domu, kde prebýva môj a váš Otec.

Ježiš aj nám dnes hovorí: „**Nech sa vám srdce nevzrušuje**“ (Jn 14,1a). Avšak vo chvíľach, kedy končí život človeka na zemi, sme vždy vo zvláštnom vzrušení. Vaša milovaná odišla, ale nás provokuje otázka – kde je teraz? Ježiš už odpovedal za nás všetkých: „**V dome môjho Otca je mnoho príbytkov**“ (Jn 14,2a). On ráta s každým. A preto máme právo dúfať, že Ježiš jej z lásky daroval miesto pri sebe. Ona už spoznala, že Boží dom, tento kostol (chrám), nie je len budova z chladných a hrubých múrov, ale že celý chrám preniká Kristus, ktorý je tu prítomný v Eucharistii. Pre našu sestru, s ktorou sa dnes lúčime, sa Boží chrám stal domovom (stavom), kde človek spočinie v Božej prítomnosti.

Ona prijala Boha, keď klopal na bránu jej domu, na bránu jej srdca. Ponúkla svoj dom, svoju dušu, aby mohol Pán vojsť, aby ju naplnil svojou prítomnosťou. Nastala akoby tajomná výmena medzi Bohom a človekom.

Aké je to fascinujúce, keď Boh dáva celého seba a človek mu dáva odpoveď – tiež celého seba. Tvorí sa taká úchvatná jednota človeka s Bohom. Čo sa vtedy vlastne deje? Čo to v praxi znamená? Boh z nás robí chrám, kde môže prebývať. Sv. Pavol hovorí: „**Neviete, že ste Boží chrám a že vo vás prebýva Boží Duch**“ (1 Kor 3,16)?

To všetko sa však deje v úplnej slobode človeka. Boh sa necháva rozhodnúť každému človeku pre neho. Písmo nám ukazuje, že keď sa nezľakneme a dáme Bohu svoj život, prijíma nás za svojich synov a dcéry.

Dokonca tento dar sme dostali od Pána už v krste. Teraz je čas naplno ho rozvíjať.

Obsah slova dom, v ktorom prebýva Otec, zachytáva už podobenstvo o márnotrattnom synovi (porov. Lk 15,11-32). V tom dome žijú spolu otec, jeho dvaja synovia a služobníctvo. Keď sa raz mladší syn rozhodol, že nebude na nikoho driať, požiadala otca o časť svojho dedičstva a odišiel. Hovorí sa, že žil hýrivým spôsobom života. Peniaze premárnil, ale čo je horšie, ostal ubitý na duchu. Hriech urobí svoje. Syn si to uvedomí a ľutuje. Vidí, že doma u otca sa má lepšie ktokoľvek ako on a zároveň ho bolí, že urazil otcovu lásku. V pokore sa vracia domov. A otec? Stále ho vyčkáva. A jedného dňa vidí pred domom postavu v diaľke. Vracia sa jeho syn. Padli si do náručia. Vtedy syn poznal, že otcova láska k nemu vôbec nevychladla, naopak, zostala úplne nezmenená. A na druhej strane aj otec poznal, že syn ho opäť miluje. Obnovilo sa na čas prerušené puto lásky zo strany syna. Syn sa vrátil domov a otcov dom bol zas aj jeho.

Ktosi raz pekne poznamenal, aby sme si všimli, akú veľkú lásku má otec k synom. V nich sa môžeme nájsť aj my sami. Akú veľkú lásku má Boh Otec k nám? Každý deň nás vyčkáva, hľadá do diaľky, či sa náhodou neobjavíme. Objaviť sa znamená nanovo prísť k nemu, obrátiť sa k nemu. To je možné v modlitbe, v službe našim blížnym, úprimným konaním pokánia. Vtedy mu kráčame v ústrety. Naopak, každým odmietnutím jeho lásky odchádzame z jeho domu. Áno, sme krehkí, niekedy padneme a on aj napriek tomu neprestáva čakať. Každým obrátením k nemu sa mu vrháme do náručia. Nič nám nevyčíta. Ak sme si vedomí jeho lásky, odpúšťa nám. On z nás predsa nechce mať otrokov. Takýto postoj sa skrýval u druhého syna. Vyčíta otcovi: „***Celý život ti slúžim a nikdy si mi nedal ani len kozliatko, aby som sa zabavil s priateľmi***“ (porov. Lk 15,29).

Drahí moji, dnešná doba je náročná. Je náročná aj na vzťahy medzi ľuďmi. Keď sa teraz lúčime s našou zosnulou sestrou M., tu v Božom dome sa stretávame s Bohom. To nás ale núti dať si odpoveď na otázku: aké miesto má Boží dom v mojom živote? Lepšie povedané: v akom vzťahu som ja a Pán domu? Otcovi tak veľmi ide o to, aby sme si neboli cudzí, keď vstúpime do jeho domu. On chce z nás mať synov a dcéry. Ale taký vzťah sa môže vytvoriť jedine vtedy, ak žijeme v Božom dome. To neznamená len vtedy, keď chodíme do kostola, hoci on je Božím domom, ale vždy, keď otvárame klopajúcemu Pánovi.

Po smrti uvidíme Boha z tváre do tváre. Prijme nás do svojho náručia a spolu sním vojdeme do domu v nebeskom kráľovstve. Do tohto domu sa však vchádza už tu na zemi. Vtedy, keď Pán klope a my mu otvárame dvere nášho domu, dvere nášho srdca.

Amen.

Pohrebná homília (5. veľkonočná "A")
(Muž dlhodobo chorý)

Jn 14, 1-12

Náš domov je v nebi

*Povzbudiť k životu nasmerovanému na nebo.*¹²⁰

Pápež Ján XXIII. vedel dlhšiu dobu, že má rakovinu. Napriek tomu ostal pokojný, vyrovnaný. Zvolal Druhý vatikánsky koncil a viedol jeho prvú časť. Usmieval sa a trpel. Stav sa zhoršoval a postupne mu nedovoľoval ísť medzi ľudí. Svoje utrpenie obetoval za Cirkev, za koncil, za svet. Raz povedal svojmu osobnému lekárovi, profesorovi Gasbarrinimu: „Nerobte si so mnou starosti. Kufre sú zbalené, som pripravený na cestu.“ A 1. júna 1963 pokojne odchádzal k Nebeskému Otcovi napriek veľkým bolestiam.¹²¹

O tejto ceste dnes hovorí Ježiš učeníkom i nám: **„*Ked' odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. A cestu, kam idem, poznáte*“** (Jn 14,3-4).

Kde to ide Ježiš, že učeníci ani po troch rokoch nechápu, čo hovorí? Vieme, že hovorí o nebi. Ide k Otcovi a cestou je celý jeho život. Kto kráča za Kristom, kto nasleduje Krista, dôjde do neba.

Pre Hebrejov bolo nebo časť vesmíru obklopujúca zem a súčasne Boží príbytok. Nemali osobitné pomenovanie pre oblohu astronómov a nebesia, kde prebýva Boh. A predsa sú vo Svätom písme tieto dve skutočnosti presne odlíšené. Pritom obloha, fyzické nebo posiate hviezdami, je prostriedkom pre povznesenie mysle k Bohu a prostriedkom zjavenia sa Boha a neba, v ktorom prebýva.

Väčšinou sa nebo prirovnáva k domu, príbytku. Vyplýva to z našej skúsenosti. Ak Ježiš používa tento obraz, tak len preto, aby priblížil svojim súčasníkom i nám skutočnosť, ktorá prerastá našu predstavivosť. **„*Ako je napísané: „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú*“** (1Kor 2,9). A na inom mieste Ježiš hovorí: **„*Nik nevystúpil do neba, iba ten, čo zostúpil z neba, Syn človeka*“** (Jn 3,13). Ježiš Kristus je jediný povolaný hovoriť o nebi, ktoré ľudsky povedané, videl na vlastné oči, ktoré zakúsil. Všetko, čo nám zjavil, potom apoštoli a evanjelisti starostlivo uchovávali aj pre nás. Takže, čo je nebo?

Pomôžme si tým, čo nebom nie je. Nebo nie je miesto, to nie je priestor kdesi ďaleko od zeme, kde sa nikto nemôže dostať, ale nebo je stav. Nebo je stav priateľstva s Bohom, prebývanie v Božej blízkosti, videnie Boha z tváre do tváre. Tento stav dosiahne človek, ktorý nie je zaťažovaný nijakým hriechom,

¹²⁰ Porov.: HRIC, M.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

¹²¹ Porov.: DANCÁK, F.: *Vo večnej pamiatke*. Prešov : 1999, s. 29.

ktorý postavil Boha na prvé miesto vo svojom rebríčku hodnôt. Je to stav definitívny a večný. „Nebo je posledný cieľ človeka a splnenie jeho najhlbších túžob, stav vrcholnej a definitívnej blaženosti“ (KKC 1024). „Žiť v nebi znamená byť s Kristom“ (KKC 1025).

Vidíme, že nebo môžeme dosiahnuť v istom zmysle už tu na zemi, hoci nás ešte trápia naše nedokonalosti. A takýto život v nás rozecuje túžbu po plnom živote s Bohom v definitívnom nebeskom Jeruzaleme. Sv. Pavol nás povzbudzuje: **„Naša vlasť je v nebi. Odtiaľ očakávame aj Spasiteľa, Pána Ježiša Krista. On mocou, ktorou si môže podmaniť všetko, pretvorí naše úbohé telo, aby sa stalo podobným jeho oslávenému telu“** (Flp 3,20-21). Hoci sme smutní pre stratu nášho milovaného brata M., máme nádej, že je v dobrých rukách Boha, ktorý nás miluje. Kristus splnil to, čo prisľúbil: **„Zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja“** (Jn 14,3). Pre kresťana nechodí smrť s kosou, ale povoláva Kristus, s ktorým sme spojení krstom a prijímaním sviatostí, najmä Eucharistie. Kto teraz žije s Kristom, bude aj v hodine smrti, a to ešte intenzívnejšie a naveky. Kto ho odmieta, a žije si po svojom, bude aj po smrti žiť po svojom, bez Boha. Dobrý život, dobrá smrť. To je rokmi a generáciami osvedčená múdrosť našich predkov.

Sme povolaní k životu, ale tento sa rodí skrze smrť. O chvíľu budeme počuť slová prefácie: „Veď tým, čo veria v teba, Bože, život sa neodníma, ale mení; a keď skončíme život v smrteľnom tele, máme pripravený večný príbytok v nebesiach“ (RM, Prefácia o zosnulých I, s. 399). Je to ako ozvena slov Pána Ježiša z dnešného evanjelia.

Keď počujeme o smrti niekoho známeho, alebo prežívame stratu niekoho z rodiny, viac ako inokedy si uvedomujeme, že sme na tejto zemi iba pútnici. Ale súčasne sa vzpierame myšlienke, že smerujeme do ničoty. Chceme, aby všetko, čo robíme, malo svoj zmysel. Smrť je takou previerkou, ako sme žili. Už myšlienka na ňu spôsobuje objektívne prehodnotenie nášho života. Dobré vieme, že tu sa nedá klamať. Smrť pred nás stavia zrkadlo. Pozeráme sa do zrkadla pravdy, ktorá neočierňuje, ani nelichotí.

Život na zemi často prirovnávame k slzavému údoliu, kde máme len trápenie, choroby a smútok. O nás kresťanoch sa hovorí, že sme pesimistickí, nevieme užívať život, len pozeráme do neznáma, do budúcnosti a uniká nám prítomnosť. Máme na to dôvod, alebo je to len zlý príklad niektorých, ktorí nepochopili kresťanstvo?

Niet dôvodu pre pesimizmus, veď sme povolaní prežívať už tu na zemi nebo. Od chvíle krstu máme výsadu volať sa Božími deťmi. Božia milosť a pomoc nás sprevádza a darí sa nám všetko, čo podnikáme (porov. Ž 1,3). Sme povolaní prežívať svoj život radostne. Veď kto má väčší dôvod na radosť, ak nie kresťan, ktorý vie a má istotu z viery, že všetko, čo robí má zmysel, že je milovaný Bohom a má prichystaný príbytok v nebi? Myšlienka na nebo nás má

pohýnať k ešte krajšiemu a plnšiemu životu na zemi. K životu služby blížnym a Bohu.

Vidíme, že existuje trojaký prístup k smrti. Sú takí, ktorí neveria vo večný život, a preto podľa toho žijú, užívajú si život. Smrť je pre nich beznádejou a koncom všetkého.

Sú takí, ktorí sú si vedomí smrti, ale boja sa jej, lebo milujú pôžitkárstvo, a preto na smrť nechcú myslieť. Tvária sa tak, akoby sa ich netýkala.

Ale sú aj takí, ktorí prijali Ježišovu výzvu: „**Robte si priateľov z nespravodlivej mamony, aby vás, až sa pominie, prijali do večných príbytkov**“ (Lk 16,9) a pripravovali sa na stretnutie s ním vo večnosti.

V istej krajine bolo zvykom, že si každý tretí rok volili kráľa. Po troch rokoch kráľ musel sa trónu zriecť a na jeho miesto nastúpil iný. A nielen to, ale bol odvezený do vzdialenej, neúrodnej a pustej zeme. Nesmel si so sebou vziať nič ani pre svoju budúcu výživu. Niektorí králi si mysleli, že využijú príležitosť: čas je krátky, tak sa zabavme a veselme sa!

A žili si v samých radovánkach a rozkošiach. Prišiel ale iný kráľ, ktorý ináč rozmýšľal a ustavične myslel na krátku dobu svojho panovania. Myslieval na onú cudziu zem, kde strávi svoj budúci život. Počas panovania z času na čas celkom tíško poslal peniaze a všetko potrebné k výžive: múku, masť, obilie a to do zeme, kam mal čoskoro prísť. A po troch rokoch, keď mu čas kraľovania vypršal, s radosťou tam šiel (Kazateľna, 6/1933-34).

Ako tento kráľ, aj my vieme, kam ideme a kade kráčať, lebo nejdeme po neznámej ceste a do neznáma, ale za Kristom. On ide prvý, a preto vie, čo nás čaká a pripravuje nám cestu. Vedie nás k Otcovi. Všetko, čo potrebujeme vedieť, nám zanechal vo Svätom písme a v tradícii Cirkvi. Kto sa toho drží, nemôže zablúdiť. Kto miluje Boha, nemusí sa báť smrti. Stáva sa mu služobníčkou, aby prešiel do pravého života. Kristus svojou smrťou premohol smrť, aby slúžila životu. Kto už teraz žije s Bohom, vzrastá v ňom túžba, aby ho raz videl z tváre do tváre, naveky.

Drahí bratia a sestry! Už od narodenia sme povolaní kráčať cestou do večnosti. Náš brat M. už dosiahol svoj cieľ s nádejou na vzkriesenie. My ostatní sme i naďalej pútnikmi na zemi. Ale naša vlasť je v nebesiach. Odstráňme preto z nášho života falošné predstavy o smrti, ktoré má tento svet, ktorý nepozná Boha. Odstráňme ich z nášho života, a naopak, vnášajme doň nádej, ktorú sme dostali. Nemajme strach zo smrti, ale sa na ňu pripravujme, aby nás prijali do večných príbytkov, ktoré nám prichystal Ježiš. Aby sme mohli zomrieť s úsmevom na perách, keď nás v nebi privíta Kristus slovami: „**Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána**“ (Mt 25,21). Amen.

Pohrebná homília (32. "A" alebo Lekcionár V. s. 805) Mt 25, 1-13
(Žena)

Bdejte, lebo neviete dňa, ani hodiny
*Poukázat' na dôležitosť neustálej pripravenosti na smrť.*¹²²

Zarmútení príbuzní našej zosnulej sestry Zuzany, drahí bratia a sestry! Keď človeka čaká niečo dôležité, veľmi pozorne a dôsledne sa na to pripravuje. Napríklad taká maturita alebo obhajoba diplomovej práce. Sú to závažné skúšky, ktorými mladý človek končí štúdiá, ale tiež končí jednu dôležitú etapu svojho života a začína novú. Toto sa chápe ako istý prechod z detského a mladického života do života dospelosti. A na prechod takéhoto charakteru treba byť veľmi dobre pripravený. Prečo o tom hovorím? Dnes sa lúčime s našou sestrou. Aký je najzávažnejší prechod v živote človeka? Ja myslím, že je to smrť. Smrť ako prechod zo života pozemského do večného života na druhom svete. Celý náš život na tejto zemi je vlastne neustálym približovaním sa k okamihu smrti. Takéto myšlienky nás môžu viesť k akejsi skepse, depresii, ba až smútku. Ale to je veľmi nesprávne. Veď sme kresťania a veríme vo večný život, žijeme pre večný život a náš život tu na zemi nie je ničím iným ako radostným očakávaním prechodu do večnosti. Ale pozor! Na tento dôležitý prechod, na smrť, sa máme dôkladne pripraviť.

Dnes nám stôl Božieho slova ponúka rozprávanie Ježiša o desiatich pannách. Asi je nám všetkým veľmi dobre známe toto podobenstvo. Ježiš rozpráva o svadobnej hostine, na ktorú čakalo desať panien. Čakali, kým príde Ženích. Ten však dlho neprichádzal a ony zaspali. V závere rozprávania nás Ježiš napomína: „***Bdejte teda, lebo neviete ani dňa, ani hodiny***“ (Mt 25,13). Celý život máme žiť v spojení s ním, aby nám raz, keď prideme k nemu a povieme mu: „***Pane, Pane, otvor nám***“ (Mt 25,11b), nepovedal: „Nepoznám vás.“ (Mt 25,12).

Ako chápať rozprávanie o desiatich pannách, z ktorých päť bolo múdrych a päť nerozumných? V čom bola múdrosť múdrych a hlúposť nerozumných? A ako to súvisí s našou dnešnou situáciou, keď sme prišli odprevadiť našu sestru Zuzanu na jej poslednej ceste?

Rozoberme si hlbšie Ježišove slová. Rozumné panny si vzali so sebou lampy aj olej, kým nerozumné si vzali iba lampy bez oleja. Ako vysvetliť olej? „Do vtedajšej lampy sa dalo vliať len málo oleja. Preto vedľa lampy vždy stál

¹²² Porov.: SIVONĚ, M.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

krčah s olejom, ktorý jednoducho patril k lampe.¹²³ Brávali si ho, keď šli na dlhšiu cestu alebo sa malo dlhšie čakať. Kto to neurobil, bol považovaný za ľahkovážneho, nepozorného, neporiadneho, ba aj hlúpeho. Vykladači Pisma hovoria, že olej znamená Ducha Svätého, ktorého máme mať všetci. Tak ako bolo pre Židov hlúposťou vziať si lampu bez oleja, tak je pre kresťana hlúposťou, ba nezmyslom žiť bez Ducha Svätého. Pretože je Duch Svätý olejom, je múdrosť v tom, že v Duchu začíname, v Duchu pokračujeme a v tom istom Duchu končíme.¹²⁴ Jednoducho neustále žiť v spojení s Duchom Svätým alebo lepšie povedané žiť v Duchu. A tak žiť v Duchu znamená byť „múdрым“, mať so sebou olej, a teda byť pripravený.

Všetci raz zomrieme, to veľmi dobre vieme. Dennodenne nás o tom presviedča skúsenosť. A nezmierajú len starí ľudia, ale aj mladí; zomierajú bohatí aj chudobní, slávni i tí „obyčajnejší“. Čaká to aj nás, každého jedného, skôr či neskôr. Príde Ženích a vtedy bude veľmi dôležité, aby sme boli pripravení. Keď budeme mať lampy s olejom, budeme pripravení. A vieme, že tým olejom v našich lampách je Duch Svätý. Ak žijeme v Duchu, niet sa čoho báť.

Ako však žiť v spojení s Duchom? Ponajprv modlitbou. Modlitba je rozhovor s Bohom. Modlitba je posvätením času, posväcuje každý náš deň, celý náš život. Vlastne, neustále by sme sa mali modliť, teda byť v kontakte s Duchom Svätým. Všetko robme s ním, všade si ho prizvime, ku každej našej činnosti. Lampy bez oleja nebudú svietiť. A načo taká lampa, ktorá nesvieti? Bez svetla sa nedokážeme v tme orientovať. Bez Ducha Svätého sme ako lampa bez oleja, nesvietime. Povedzme si úprimne, sme nanič ako táto lampa.

Naša zosnulá sestra Zuzana žila neustále v spojení s Duchom Svätým, často prichádzala aj do chrámu, aby sa stretala s naším Pánom. A tak spokojne môžeme povedať, že mala lampu i olej do nej, bola pripravená. Keďže žila v Duchu, poznala Ženícha a pozná ju aj on, a preto veríme a dúfame, že jej nepovie: „Nepoznám ťa.“ Naopak, povie jej: „Pod', dcéra moja, poznám ťa, viem o твоjich modlitbách i dobrých skutkoch.“ A s radosťou ju privíta na svadobnej hostine.

Ešte jedna otázka sa mi tlačí na pery a myslím, že trápi aj vás: Oplatí sa namáhať sa? Prečo by som sa mal trápiť? Mnohí iní si žijú, ako chcú a nič im nechýba,

Apoštol hovorí: „Utrpenia tohto sveta nie sú hodné porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť.“ A sám Ježiš hovorí: „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Pán Boh pripravil tým, ktorí ho milujú.“ Veríme Ježišovým slovám? Ja verím. Kristus

¹²³ RIENECKER, F.: WUPPERTÁLSKA ŠTUDIJNÁ BIBLIA - *Evanjelium podľa Matúša*. Bratislava : Creativpress v. o. s., 1992, s. 352.

¹²⁴ Porov.: RIENECKER, F.: WUPPERTÁLSKA ŠTUDIJNÁ BIBLIA - *Evanjelium podľa Matúša*. 1992, s. 352.

nikdy neklamal; povedal, že bude trpieť a že zomrie a trpel i zomrel z lásky k nám. Tiež povedal, že na tretí deň vstane z mŕtvych a stalo sa; každú nedeľu si to pripomíname. Život, ktorý nám Ježiš ponúka, je niečím, čo si nevieme ani predstaviť. Môžeme si vybrať, či chceme byť naveky šťastní, alebo naveky trápení a nešťastní. Boh nám ponúka nebo. Nebo je odmenou, ale i darom. Je odmenou za to, ako sme žili na zemi, ale je aj darom veľkej Božej milosti a lásky. A mali by sme vedieť, že tento dar nesmierne prevyšuje odmenu, je neporovnateľný s našimi zásluhami.

Nevieme, v ktorú hodinu príde Pán. Preto máme byť neustále pripravení.

Možno ste počuli o tom, čo sa stalo sv. Karolovi Boromejskému, známemu biskupovi. Raz hral so svojimi spoločníkmi biliar. Ako sa tak rozprávali medzi sebou, prišla reč aj na tému smrti. „Čo by ste robili, keby vám bolo oznámené, že do večera zomriete?“, opýtal sa ktosi z hrajúcich. „Rýchlo by som utekal do kostola a vykonal by som si poriadnu sv. spoveď,“ povedal jeden. Iný hovorí: „Ja by som sa šiel pomeŕiť so susedom, s ktorým sa už dlho nerozprávame.“ Ďalší hovorí: „Utekal by som všetko pripraviť, aby bol pohreb pekný, slávnostný...“ „A ja by som vzal pero a písal by som testament,“ zareagoval ďalší. Karol mlčal. „A čo by si robil ty, Karol?“, opýtali sa napokon zvedavo aj jeho. „Ja by som spokojne dohral túto partiu.“

Možno sa nám zdajú Karolove slová smelé, ba možno aj trochu ľahkovážne. Nič také. V skutočnosti je to práve naopak. Sv. Karol chcel tým povedať, že on spásu svojej duše berie veľmi vážne, a preto je neustále pripravený. Žil v neustálom spojení s Bohom. Žil v posväcujúcej milosti, preto sa nemal čoho báť. Vedť mal stále pri sebe lampu i olej do nej. Ženíchov príchod ho nemohol prekvapiť a nájsť nepripraveného. Napokon tak aj zomrel a vošiel spolu so Ženíchom na nebeskú hostinu.

A čo my, budeme pripravení? Chápeme veľkosť daru, ktorý nám Boh ponúka, keď nám sľubuje nebo? Tu nemôže mať miesto ľahostajnosť. Božie pozvanie, Božia ponuka si žiada radikálnu odpoveď.

Drahí priatelia, plní nádeje! V živote sme už prežili a možno i prežijeme mnoho dôležitých udalostí, akýchsi prechodov, napr. zo školských lavíc za stoly v kanceláriách v práci, z detstva do dospelosti... No nepochybne najväčším prechodom a najdôležitejšou udalosťou v našom živote bude naša smrť. A veľmi záleží na tom, ako budeme na ňu pripravení. Veľmi nedbalé a nerozumné by bolo nepripraviť sa na okamih nášho najväčšieho prechodu. Vedť od tejto pripravenosti závisí celá naša večnosť. A čo je tento život? Týchto pár rokov? Možno 70, 60 a možno len 20 rokov. Čo je to oproti celej večnosti? Múdry človek chápe, o čo ide.

Amen.

Pohrebná homília (32. "A" alebo Lekcionár V.)
(Muža v advente)

Mt 25, 1-13

Bdejte, lebo neviete dňa, ani hodiny

*Povzbudiť k stálemu bdeniu a očakávaniu príchodu Spasiteľa, Sudcu.*¹²⁵

Z rozprávok či starých povestí je nám známe, že králi mávali na krátenie dlhých chvíľ svojich dvorných bláznov a šašov. Boli oblečení krikľavo, každý kus látky inej farby a čiapku mali ozdobenú roľníkmi. Neboli skutočnými bláznami, skôr to boli ľudia veľmi múdri, duchaplní a vtipní, ktorí veselými žartami zabávali svojich pánov. V žartoch povedali svojim pánom často i pravdu do očí, ktorú by sa im nikto neopovážil povedať. Jeden kráľ svojho šaša veľmi ponižoval, že je skutočne hlúpy a na znak jeho hlúposti mu dal paličku a povedal mu: „Budeš ju nosiť dovtedy, kým ju nedáš tomu, kto je ešte hlúpejší ako si ty.“

Po čase kráľ ťažko ochorel. Všetci boli smutní. Kráľ si však hovoril, že ožije, pookreje, hoci všetci vedeli, že smrť je blízko. Šašo si vyprosil, aby mohol chorého navštíviť. Predstúpil pred chorého kráľa a hovoril: „Pane, máte ďalekú cestu pred sebou.“ „Máš pravdu,“ povedal nemocný. „Kedy sa mienite vrátiť?“ spýtal sa šašo. „Z cesty na večnosť, milý bratku, sa žiaden nevráti,“ hovoril kráľ. „Nože, Pane, a ste na tak dlhú cestu dobre pripravený a na tak dlhý pobyt všetkým zaopatrený?“ spýtal sa znova šašo. „Na to som ešte nepomyslel,“ odpovedal nemocný. „Tak vezmite si túto paličku, ktorú ste mi dal, aby som ju dal tomu, kto je hlúpejší, ako som ja.“

Veru, niet väčšej hlúposti nad to – nemyslieť na večnosť, ktorá nám po smrti nastane a nepripraviť sa, aby bola šťastná.

„Pane, Pane, otvor nám“ (Mt 25,11)! V evanjeliu sme počuli prosbu nerozumných panien. Ježiš im však odpovedal: ***„Veru, hovorím vám: Nepoznám vás. Preto bdejte, lebo neviete ani dňa, ani hodiny“*** (Mt 25,12-13).

Z rôznych dokumentárnych filmov, odborných časopisov vieme, že v Oriente sa svadba slávi pre horúčavu až večer. Nevesta vo svojom rodičovskom dome čaká ženícha, ktorý ju odvedie domov, do svojho domu. Spolu s ňou na ženíchov príchod čakajú aj družičky. Ich úlohou je vyjsť ženíchovi v ústrety, keď príde. V rukách pritom nesú zažaté lampy.

Dnešné evanjelium opisuje takúto situáciu, keď mal prísť ženích po svoju nevestu. Panny musia čakať na ženícha príliš dlho. Prichádza na ne spánok a všetky zaspia. Pán nevyčíta pannám to, že zaspali. Čím sa múdre panny stanú múdrymi a hlúpe hlúpymi, je niečo celkom iné. Je to tá skutočnosť, že múdre

¹²⁵ Porov.: KATRENČÍK, M.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

panny si vzali do rezervy olej na doplnenie pre prípad, žeby ženích neprichádzal. Hlúpe panny na to nemysleli. Ježiš nám ale nechcel týmto podobenstvom opísať situáciu židovskej svadby; čo nastane, keď si družice zabudnú vziať so sebou olej. V tomto podobenstve je reč hlavne o nebeskom kráľovstve a bdelosti.

Aké sú naše lampy, drahí bratia a sestry? Aký je náš plameň? Medzi aké panny patríme my? Bedlíme a sme pripravení vždy vyjsť v ústrety Kristovi? Čo nám chce teda Ježiš povedať týmto podobenstvom?

Chce nám znázorniť a objasniť bezpodmienečnú nevyhnutnosť k pripravenosti. Hoci aj múdre panny zaspali, predsa boli pripravené. Pripravenosť je prvoradou myšlienkou podobenstva. Pretože boli múdre panny pripravené vtedy, keď na tom záležalo, stali sa múdrymi. Ale položme si otázku, k čomu máme byť pripravení alebo na čo sa máme pripraviť?

Žijeme vo veľmi hektickej dobe, kde je všetko uponáhľané. Toto nestíhame, iné zasa prehliadneme. Mnohokrát sa nám stane, že vedľajšie záležitosti absolvujeme skôr ako tie hlavné. A ak k tomu pridáme aj silu reklamy, ktorá je v súčasnosti veľmi veľká, potom sa nemáme čomu čudovať, že to hlavné, najdôležitejšie ostane zabudnuté, kdesi za dverami a potom sa snažíme hľadať vinníka, niekoho iného, len nie seba. Kristus nás vyzýva, aby sme boli pripravení stále zúčastniť sa veľkej svadobnej hostiny. Zúčastniť sa svadobnej hostiny v kráľovstve, v nebeskom kráľovstve. Zúčastniť sa Baránkovej svadobnej hostiny v nebeskom kráľovstve. Nedajme sa zaskočiť ako nemúdre panny, že to nejako len bude, že na to máme ešte veľa času, na to nech sa pripravujú starí a chorí, my máme ešte čas. S našou účasťou na svadobnej hostine baránka – Krista to bude tak, ako sa pripravíme. Nedajme sa zviať zdanlivým pokojom. Najmä vtedy, keď si myslíme, že sa nič nemôže stať, keď máme veľa plánov. Nikto nevie čas, ani hodinu príchodu nebeského Ženicha. Svätým krstom sme dostali špeciálnu pozvánku na nebeskú svadobnú hostinu. Krstom máme nárok na večné dedičstvo Nebeského Otca skrze Vykupiteľa Ježiša Krista. On nám prostredníctvom Božieho slova, sviatostí a rôznych prejavov milostí chce byť stále na pomoci. Vždy ale záleží na nás, či o to stojíme, alebo nie.

V jednej legende s názvom Plameň svetla sa rozpráva o rytierovi, ktorý po víťaznej bitke pri jednej krížovej ceste prisahal, že donesie neporušený plameň, zapálený od svetla v Božom hrobe v Jeruzaleme, do svojej vlasti, do rodného mesta Florencie.

Vskutku, zapálil sviecu v Božom hrobe, sadol na koňa a cestoval domov. Pretože musel svetlo opatrovať proti vetru a dažďu, nemohol si príliš všímať krajiny a ľudí, a vôbec všetky vonkajšie veci. To svetlo z neho urobilo pokorného človeka. Kedysi ho prepadli lúpežníci. On, bojový rytier, im dal všetko, čo chceli, len ich prosil, aby mu nechali jeho svetlo. Obrali ho o všetko: o peniaze, zbrane i o koňa, nakoniec sa nad ním zmlievali a dali mu starú dýchavičnú kobylu. Na tej došiel do Florencie otrhaný, špinavý,

ale so svetlom na prsiach, ktoré uchránil od zhasnutia po dlhé mesiace. Od svetla sa potom rozsvietili sviece vo florentskom Dóme. Keď sa ho ktosi pýtal, ako mohol uchrániť plameň, odpovedal: „Tento plamienok vyžaduje, aby ste prestali myslieť na iné veci. Musíte myslieť len na to, aby vám nezhasol a musíte dôverovať Bohu, že sa vám to podarí. Tak donesiete svetlo k cieľu.“

Bratia a sestry, aj my budme rytiermi, ktorí vždy a za každých okolností uchránia plameň svetla, plameň svetla svojej viery.

Náš zosnulý brat bol pripravený, očakával Pána so zažatou lampou, v ktorej bolo hojnosť oleja. Nedal sa strhnúť vírom tohto hektického sveta, vzorne a svedomito sa pripravil na príchod nebeského Ženícha.

Svoj plameň svetla, ktorý zapálili zaňho jeho rodičia pri krste, ktorý on počas svojho života chránil v kresťanskej nádeji na večný život, veríme, že si doniesol neporušený až pred milosrdného Sudcu.

Amen.

Pohrebná homília (32. “A“ alebo Lekcionár V.) Mt 25, 1-13
(Tragédia muža – autonehoda)

Ježiš približuje človekovi nebeské kráľovstvo.

*Priviesť veriacich k lepšiemu pochopeniu neustálej pripravenosti na našej ceste do nebeského kráľovstva a neodkladania tejto prípravy na dni staroby.*¹²⁶

Všetci si iste radi spomíname na chvíle svojho detstva a na svoj rozprávkový svet. Do rozprávkového sveta patria aj mnohé kráľovstvá. Neraz ako deti sme viackrát túžili byť v kráľovstve, stretnúť sa s nejakým kráľom. Určite aj náš zosnulý brat M., ale dnes sa nachádza v úplne inej situácii. Kým detský rozprávkový svet aj so svojimi kráľovstvami a kráľmi bol skôr fantáziou v našich mysliach, zosnulý brat M. teraz už vie, čo znamená opravdivé slovo kráľovstvo a stretnutie s kráľom.

Kristove slová v evanjeliovom podobenstve hovoria o nebeskom kráľovstve, ktoré sa podobá ***„desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli naproti ženíchovi. Päť z nich bolo rozumných, ktoré si vzali lampy aj s olejom, päť nerozumných, ktoré si zobrali len lampy...“*** (Mt 25,1-3).

¹²⁶ Porov.: BRTOŠ, S.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula: 2002.

Pán Ježiš často vo svojich rečiach hovorí o nebeskom kráľovstve a približuje ho rôznymi podobenstvami. Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý vystrojil svojmu synovi svadbu (*porov. Mt 22,1n*); obraz Božieho alebo nebeského kráľovstva nám vysvetľuje v podobenstve o dvoch synoch (*porov. Mt 21,28n*); v podobenstve o zlých vinohradníkoch (*porov. Mt 21,33n*). Na inom mieste zase hovorí, že sa priblížilo nebeské kráľovstvo (*porov. Mt 3,2*), a dokonca neváha ani povedať, že nebeské kráľovstvo je medzi nami (*porov. Mt 17,21*). A našli by sme v Svätom písme ešte mnoho iných statí, ktoré hovoria o nebeskom kráľovstve. Dnešné evanjelium nám hovorí tiež o nebeskom kráľovstve, ktoré sa bude podobáť desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli naproti ženíchovi. Vieme, že prvou podmienkou pre vstup do tohto kráľovstva je podľa rozhovoru Ježiša s Nikodémom narodenia sa zhora, narodenie sa z vody a z Ducha (*porov. Jn 3,3-5*). Toto sa uskutočňuje už pri krste. Ale to nestačí. Nebeské kráľovstvo sa síce podobá desiatim pannám, ale z nich iba päť našiel ženích pripravených a tie s ním vošli na svadbu a dvere sa zatvorili. Všetky panny mali so sebou lampy, ale nie všetky mali so sebou aj olej. Nevyčíta sa tu desiatim pannám, že zaspali. Múdre panny sa stali múdrymi preto, že si vzali so sebou aj olej. Nielen ten, ktorý už mali v lapme. Pamätali na to, že olej dohorí, že treba byť pripravený aj na chvíľu, keď bude treba dopĺňať lampu, aby bol potom dostatok svetla. Ani o druhých piatich pannách nemožno povedať, žeby boli nepripravené. Takisto idú oproti ženíchovi, mali so sebou lampy s olejom. Ale ich obsah postupne vyháral a nebolo ich čím doplniť. A práve zásoba oleja bola príčinou toho, že sa nedostali na svadbu. Dvere na svadobnú hostinu našli zatvorené.

Tým ženíchom je Ježiš Kristus. A panny, ktorým sa podobá Božie kráľovstvo, to je Kristova Cirkev, ktorá ide v ústrety svojmu Ženíchovi počas celej svojej existencie od čias jej založenia a čaká na druhý Pánov príchod. Kristova Cirkev, drahí bratia a sestry, to sme my všetci. A Cirkev to je tiež aj počiatok tohto kráľovstva na zemi. Kto z nás by nechcel vojsť do nebeského kráľovstva? Na vstup sa každý jeden z nás pripravuje od prijatia krstu, ktorý je vstupnou bránou do Božieho kráľovstva. Každý sa podobá desiatim pannám. Sme lampami, ktoré majú svietiť, ktoré majú byť svetlom Kristovým uprostred tohto sveta. Či svietim, alebo nie, silno alebo slabo, závisí odo mňa. Kristus ma zapálil svojím Duchom. Kristus urobil zo mňa lampu naplnenú olejom pri krste. On mi dal prvú iskru, aby som mohol svietiť, obdaril ma Božím darom, Božou milosťou. Lampa však bez oleja nemôže horieť a ten postupne vyhára. Boží dar, ktorý mi dal Kristus, musím neustále obnovovať, dopĺňať. Len tak môžem pokojne kráčať do Božieho kráľovstva, keď vždy budem bdieť nad tým, aby som nevyhasol, aby som nestratil spojenie s Božou milosťou, s Ježišom Kristom, ktorému ideme v ústrety. Olej, to sú aj moje dobré skutky. Každý takýto skutok je jednou kvapkou. Ak konám dobré skutky, postupne sa z kvapiek stáva väčšie množstvo. Čím je viac dobrých skutkov, tým viac oleja si

pripravujem do zásoby, aby som mohol dopĺňať lampu, ktorá má neustále svietiť.

Ísť v ústrety Ježišovi znamená tiež ísť v ústrety láske. Lebo Ježiš Kristus je láska. Koľko starostlivosti a lásky preukazuje Ježiš človekovi, keď toľkokrát vo Svätom písme hovorí o Božom kráľovstve.

Drahá smútiaca rodina, drahí bratia a sestry, aj zosnulý brat M. tak ako my všetci, bol na ceste do Božieho kráľovstva. A v týchto dňoch prišiel jeho čas. Isto si kladieme otázky, prečo práve teraz? Prečo on a tak náhle? A prečo tak tragicky? Otázky, ktoré si kládli mnohí pred nami a budú klásť aj po nás. Čo je však dôležitejšie, a na to často ani nemyslíme, že táto chvíľa vstupu do nebeského kráľovstva a stretnutie sa v ňom s Kráľom, prichádza nečakane. Nikto nevie o tejto chvíli. Ale vieme, že sa môžeme na ňu pripraviť. Nielen pripraviť, ale dokonca neustále pripravovať. Pre zosnulého brata M. prišla nečakane. Kto z nás by bol pred pár dňami povedal, že dnes sa zídeme okolo jeho rakvy a budeme sa s ním lúčiť. Iste ani on, ani vy, drahá smútiaca rodina, ani my, bratia a sestry. Dôležitejšia je ale otázka, či bol dostatočne pripravený na vstup do Božieho kráľovstva. Či pri stretnutí s Kráľom tohto kráľovstva obstojí. Obstať v takomto stretnutí iste nie je jednoduché. Ide tu o skladanie účtov z celého života. A tu sa ukáže, či človek mal dostatok oleja, ktorým mal svietiť v tomto svete. Vo svete, ktorý je oveľa viac ako inokedy ponorený do tmy neprávosti, skazenosti a hriechu. Či sa staral vždy zodpovedne o olej, ktorý je potrebný pre svetlo lampy. To svetlo, ktoré v nás rozožal Kristus. Či vo svojom živote išiel v ústrety tej láske, ktorou je sám Boh. My sme ho poznali podľa jeho spôsobu života, podľa jeho správania. Vy, drahá smútiaca rodina, iste ešte lepšie ako my. Ale Ježiš Kristus ho pozná najlepšie. On vie, ako žil, čo všetko v živote konal z lásky a pre lásku. Aj my sme ho poznali ako muža, ktorého srdce bolo naplnené láskou. Túto lásku rozdával rodine, priateľom, známym... My často nevieme pochopiť protiklady. A jeden z protikladov nechápeme ani teraz. Muž, ktorého srdce je plné lásky – a jeho život sa končí tragicky.

Nášho brata M. povolal Boh do svojho kráľovstva práve teraz. Ak my nechápeme prečo práve teraz, Boh to iste vie. Boh, ktorý je láska, ktorý je nekonečne milosrdný, chce spásu každého človeka a iste povoláva človeka vo chvíli, keď je človek najbližšie k svojej spáse. Možno práve táto chvíľa bola pre neho chvíľou, keď bol k nej najbližšie. Boží súd v nebeskom kráľovstve je definitívny a spravodlivý. Ale jedno je isté: nikdy tam nebude chýbať láska.

Múdre panny si vzali okrem lámp, ktorými si svietili, aj olej. A takto išli v ústrety svojmu ženíchovi. Išli v ústrety láske, ktorej jas je oveľa silnejší ako svetlo lampy. Láska je najväčším svetlom v živote každého človeka. Láska je tým najdrahocenejším olejom, ktorý dokáže najviac rozožať svetlo lampy. Kto má takýto olej, podobá sa múdрым pannám, ktoré sú na ceste za svojim

ženíchom, ktorým je Kristus. Takým budú otvorené dvere na svadobnú hostinu v nebeskom kráľovstve.

Láska pretvára srdce človeka. Láska zapaluje, láska svieti oveľa jasnejšie ako všetko ostatné.

Jean Guittou v jednej zo svojich kníh rozpráva príbeh o posledných mesiacoch života francúzskeho prezidenta Mitteranda. Prezident bol celý život veľkým socialistom. Kresťanstvo odsunul vo svojom živote bokom. Šesť mesiacov pred svojou smrťou v ťažkej chorobe navštívil v Lisieux kláštor, v ktorom bývala sv. Terézia. Tu, na prahu smrti, rozmýšľal o svojom živote. Pochopil, že nemá vlastne už nič, iba spomienky na chyby svojej minulosti. A čítal jednu z básní sv. Terézie.

„Zomrieť z lásky, hľa, to je moja nádej. Keď uvidím, ako sa lámu moje putá, môj Boh bude mojou Veľkou Odmenou. Nechcem už nijaké dobro. Chcem byť zapálená jeho láskou. Chcem ho vidieť, spojiť sa s ním navždy. Hľa, to je moje nebo, to je môj údel: Žiť z Lásky.“ Prezident posledné dni svojho života prežil ako praktizujúci katolík zmierený s Bohom, s Cirkvou, zaopatrený sviatosťami a takto odovzdaný do vôle Božej zomrel.¹²⁷

Láska jednej svätice dokázala zapáliť možno už takmer vyhasnutú lampu v živote prezidenta. Táto svätica ešte stále svieti svojou lampou. Pretože ona mala v zásobe olej najcennejší, olej lásky k svojmu Ženíchovi. Povieme si, že prezident ešte stihol „nakúpiť“ olej do zásoby, a tak vojsť do nebeského kráľovstva na stretnutie s Kráľom. Možno sa ale stále spoliehať na to, že budeme mať vždy čas? Neodkladajme tento čas na poslednú chvíľu, na roky svojej staroby. Nebuďme ako nerozumné panny, ktoré síce boli pozvané na svadobnú hostinu, ale pre nedostatok oleja sa tam nedostali. Aj zosnulý brat M. bol povolaný skôr, ako si mnohí z nás mysleli. Takto môže Boh povolať každého z nás. Dnes, zajtra. Pripravme sa na toto stretnutie s ním tak, aby sme mohli aj my vstúpiť na svadobnú hostinu spokojne ako múdre panny. Pamätajme na to, že aj my ideme v ústrety nebeskému Ženíchovi. Že ideme počas celého života v ústrety tej najväčšej Láske, ktorá sa ujíma počas celých ľudských dejín hriešneho človeka. Láska dokáže nielen najviac svietiť, žiarieť. Láska dokonca je schopná zakrývať množstvo hriechov. Láska je tým najvzácnejším olejom pre lampu každého kresťana. Pripravujme si do zásoby takýto olej lásky, aby nebolo neskoro. V ňom sa rozpustia všetky naše neprávosti, previnenia, všetky naše krivdy, každý náš hriech. Kto má takýto olej, isto má v sebe zachovaný ten najväčší dar, ktorý dostal od Ježiša Krista už pri krste, a tým je milosť posväcujúca. A kto si zachová a udržiava túto milosť, nájde dvere na svadobnú hostinu so Ženíchom v nebeskom kráľovstve určite otvorené.

Nespoliehajme sa na to, že ešte máme čas, aby sme sa na vstup do kráľovstva mohli pripraviť. Ženích prichádza nečakane. Boh si povoláva k sebe

¹²⁷ Porov.: GUITTON, J.: *Môj filozofický testament*.

človeka podľa svojich plánov. Majme stále v zásobe olej, aby nevyhasla nikdy naša lampa života. Lebo touto lampou si každý svietime na cestu do večnosti.

Naučme sa v živote jednu múdrosť: nečakať na túto chvíľu stretnutia s Bohom nepripravení. Ale s radosťou a túžbou ísť v ústrety Ježišovi. Tak ako sa teší malé dieťa z kráľovstiev detských rozprávok. Byť „dieťaťom“ po celý život, len s jedným rozdielom. Tým kráľovstvom je nebeské kráľovstvo Ježiša Krista, v ktorom sa žije naveky.

Amen.

Pohrebná homília (Sedembolestnej Panny Márie) Jn 19,17-18.25-30
(Tragédia ženy – autonehoda)

Hľa, vaša matka¹²⁸

Ježiš nám dal Máriu, ktorá nás vedie cez bolesti života.

V živote každého človeka sú situácie, ktoré je ťažko pochopiť. Snažíme sa nájsť odpoveď, keď sa trápime. Pýtame sa: Prečo? Aj dnes v tomto kostole zaznieva v srdciach bolestné – prečo? V evanjeliu sme počuli o násilnej smrti Ježiša na kríži. Svedkom tejto drámy bola jeho matka a apoštol Ján, ktorý o tom napísal:

„Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: „Žena, hľa, tvoj syn!“ Potom povedal učeníkovi: „**Hľa, tvoja matka!**“ *A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe*“ (Jn19,26-27).

Predstavme si situáciu na Golgote. Pod krížom stojí Mária a vidí, ako jej syn umiera potupnou a násilnou smrťou. Jej srdce je prebodnuté bolesťou. Pri nej učeník Ján, tiež plný bolesti. Ježiš vníma a prežíva podobnú muky, lebo prežíva ich bolesť. Uvedomuje si, že im bude chýbať. Cíti, že zanecháva veľmi veľkú ranu v ich srdciach. Preto hovorí: „**Žena, hľa, tvoj syn!**“ „**Hľa, tvoja matka**“ (Jn 19,26b-27a)! Tieto slová sú hlbokým prejavom jeho ľudského citu lásky syna k matke a k priateľovi, ktorého miloval. Otcovia Cirkvi toto miesto v Písme vysvetľovali rovnako. Panna Mária sa stala Matkou všetkých Ježišových učeníkov v každom čase. A každý krstom dostáva svoju nebeskú Matku, Pannu Máriu. Bezprostredne pod krížom, na mieste bolesti, učeník Ján

¹²⁸ Porov.: ŽMIJOVSKÝ, P.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

dostáva Matku, aby vedel niest' ťažobu Ježišovej smrti. A tak sa to stáva aj dnes.¹²⁹

Stojíme pri rakve náhle zosnulej sestry Anny. Opustila nás, a nemala možnosť povedať niekoľko slov na rozlúčku. Chvil'ka nepozornosti pri jazde autom, a všetci sme boli otrasení jej náhlým odchodom do večnosti. Jej život sa však nekončí. Narodila sa pre večnosť a my pevne dúfame, že je v nebeskej vlasti, v našom domove, ktorý je cieľom nášho života. Zopár slov na vyjadrenie ľútosti nenahradí manželku a matku Annu. Vždy ostane hlboká rana, ale naša viera nám hovorí: Verím vo vzkriesenie tela a v život večný. Plačeme nad odchodom milovanej osoby, ale ako kresťania máme nádej. Neprepadáme úplnému pesimizmu a rezignácii života. Ježiš nám dáva Máriu ako Matku. Matku, s ktorou dokážeme stáť pod krížom života. Mnohé ťažkosti, na prvý pohľad neprekonateľné, s Máriou dokážeme zvládnuť. Ona stála a potom v rukách držala mŕtve Ježišovo telo. Jej syna zabili. Pochovala ho a zotrvala s apoštolmi v modlitbách. Dokázala prekonať ťažobu dní, kým bol Ježiš v hrobe. Keď vstal z mŕtvych, určite sa jej srdce naplnilo radosťou a takúto radosť aj nám ona môže dať. Objavme úzke prepojenie s jej bolesťou a našou bolesťou. Jej neskoršou radosťou a našou budúcou radosťou v nebi, kde sa opäť stretneme, ako dúfame, s našimi milovanými.

Drahí smútiaci! Bolesť rozlúčenia je vždy veľká. A zvlášť s milovanou bytosťou.

Spomínam si veľmi živo, keď som aj ja sám prežíval podobnú chvíľu. Stalo sa to pred dvoma rokmi. Lekári objavili mojej sesternici rozsiahlu rakovinu. Nebolo už pomoci. Mala 27 rokov a štyri malé deti. Umierala a my všetci sme boli naplnení bolesťou nad tým, ako sa trápi. Ona však keď umierala, vtisla mužovi do ruky ruženec a povedala: „Nauč naše deti rozprávať sa s ich matkou Máriou!“ Hneď na to zomrela. I keď sme vtedy všetci plakali, tieto slová nám pomohli prekonať tú najväčšiu bolesť.

Aj vás povzbudzujem k láske a ochote pritúliť sa k našej Matke. Ona nám pomôže, keď sa k nej utiekame. Vie, čo je bolesť a nádej. Svojím orodovaním nám pomáha kráčať do nebeskej vlasti, kde už nebude plač ani bolesť. Svätý Otec Ján Pavol II. vyzýva celý svet, aby sa pritúlil k Panne Márii. Prostriedkom nám má byť modlitba ruženca, ktorý „je svojou prirodzenosťou modlitbou pokoja.“¹³⁰ **„Ved' on je náš pokoj“** (Ef2,14a), hovorí svätý Pavol. Pápež pripomína, že ruženec je modlitbou, ktorá rozvíja celého človeka a zvlášť deti

¹²⁹ Porov.: JÓZEF, A.: *V jeho ranách*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství. 2000, s. 122 - 124.

¹³⁰ Porov.: JÁN PAVOL II.: *Rosarium Virginis Mariae episcopis clero-fidelibus de Mariali Rosario data*. Vatikán: 2002, s.40.

a mládež v tomto ťažkom období.¹³¹ Vezmime si tieto slová k srdcu a pripomínajme si ich, keď nám bude ťažko.

Vieme, že naša sestra Anna sa často utiekala k Márii o pomoc. Je to pre nás výzva, aby sme my dnes prosili za ňu a za jej drahých slovami modlitby: „Pod tvoju ochranu sa utiekame svätá Božia Rodička, neodvracaj svoj zrak od našich prosieb, pomôž nám v núdzi a z každého nebezpečenstva nás vyslobod'. Ty, Panna, slávna a požehnaná.“

Amen.

Pohrebná homília (Krista Kráľa "A" alebo 34. "A") Mt 25,31-46
(Muž)

Smrť s Kristom je zisk¹³²

Budme pripravení, aby sme prijali odmenu od Krista.

Drahí smútiaci! Zaiste si pamätáte, keď sa nám ako malým deťom podarilo niečo dobré urobiť, dostali sme dobrú známku v škole, alebo sme si svedomito splnili prikázanú povinnosť. Netrpezlivo sme čakali na príchod rodičov z práce, aby ocenili našu snahu a námahu, a patrične nás odmenili. Ale tiež si pamätáme na menej príjemné chvíle, keď sme v niečom zlyhali alebo vystrojili. Vtedy plní strachu „čo bude, ak prídu rodičia“, sme si v duchu pripravovali výhovorky, aby to s nami nedopadlo až tak zle.

Niečo podobné sa odohráva aj v dnešnom evanjeliu. „***Pod'te, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta... Chod'te preč od mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablovej a jeho anjelom... A pôjdu títo do večného trápenia, spravodliví však do večného života***“ (Mt 25,33.41.46).

Aké povzbudzujúce, ale zároveň aj hrozné slová z Ježišových úst! Hlavnou myšlienkou týchto slov Syna človeka je odplatenie každému podľa jeho skutkov. Táto súdna zásada platí rovnako pre kresťana, ako aj pre pohana, ktorý nepozná Krista a Sväté písmo. Všetci ľudia bez rozdielu budú súdení Božou spravodlivosťou. Ježiš hovorí, že sa pred ním zhromaždia všetky národy, nie iba tí, ktorí vyznávali vieru a verili v jeho druhý príchod.

¹³¹ Porov.: JÁN PAVOL II.: *Rosarium Virginis Mariae* episcopis clericis fidelibus de Mariali Rosario data. s. 40.

¹³² Porov.: KNÁPIK, F.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

V tomto eschatologickom podobenstve hovorí Ježiš o rozdelení ľudstva na dve strany. Kritériom delenia bude láska k blížnemu. Iba ten obstoí pri Božom súde, kto sa preukáže konkrétnou skutkovou láskou. Bohu sa nedá slúžiť obchádzaním človeka. Čo neurobíme jednému z jeho najmenších bratov, neurobíme samému Ježišovi. A za to, čo neurobíme, nemôže nás odmeniť. Keď nás nemôže odmeniť, musí nás potrestať. Okrem jeho pravej a ľavej strany niet inej možnosti. O všetkom teda rozhodnú naše skutky, náš život.

Dôvodom našej služby musí byť vždy služba Kristovi, ktorý je prítomný v každom blížnom. Služby poskytnuté pre chválu, zisk alebo z vypočítavosti, nič nezaväzujú v deň posledného súdu.

Pán života smrti si povolal k sebe nášho zosnulého brata. V duchu kresťanskej nádeje dúfame, že milosrdný Boh mu odpustí hriechy a prijme ho do večnej blaženosti.

Každá smrť blízneho je veľkou výzvou a príležitosťou zamyslieť sa a zhodnotiť svoj život. O smrti, s ktorou sa každý z nás stretne, neradi hovoríme. Málo na ňu myslíme, a preto sa jej bojíme. Uvažujme spolu nad smrťou práve v tejto chvíli, keď stojíme pri rakve nášho brata, ktorý nás predišiel do večnosti. Jeho odchod z tohto pozemského života nám všetkým pripomína, že aj nám raz nadíde hodina smrti. Jedno príslovie hovorí: „Koniec dobrý, všetko dobré“. Najdôležitejšia chvíľa nášho pozemského života je smrť.

Don Bosco hovorieval svojim chlapcom: „Dívaj sa koniec a iste nezhrášiš.“ Smrteľná posteľ je najvyššie položené miesto v našom živote. Odtiaľ najlepšie vidíme, čo malo v našom živote zmysel a význam, čo bolo falošné a neúprimné, a v tejto chvíli pre nás úplne zbytočné. Ak sa chceme v živote dobre rozhodnúť, spomeňme si na smrť.

Smrť je ten najprefikanejší zlodej. Nevykráda banky, firmy, ani luxusné hotely, ale kradne majiteľov. Pred nikým a ničím sa nezastaví, na nikoho neberie ohľad. Nedá sa podplatiť, nepomôže žiadna protekcia. Zomierajú tak bohatí a v spoločnosti vážení ľudia, ako aj poslední zabudnutí bezdomovci.

Preniká nás strach pri pomyslení, že všetko raz skončí, pomíne. Neľakajme sa príliš. Kresťanská viera nás učí, že smrťou sa náš život nekončí, iba mení.

O tejto zmene nám hovorí dnešné evanjelium. Naše skutky rozhodnú o tom, kde bude naše miesto po smrti. Kristus veľmi jasne a konkrétne hovorí, že nie pekné slová, dlhé modlitby, ale praktické skutky lásky nám zabezpečia večný odmenu v nebi. Nič z toho, čo sme nadobudli na tomto svete, si nezoberieme so sebou na druhý svet, len dobré skutky, ktoré sme preukázali blížnym, pôjdu s nami.

Drahí! Nezhrozili by sme sa slov: „Chodte preč od mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablu a jeho anjelom. Čokoľvek ste

neurobili jednému z týchto mojich najmenších, ani mne ste neurobili“ (Mt 25,41 45). Urobme všetko, čo je v našich silách, aby sme tieto slová nikdy nepočuli. Ak sa lepšie pozrieme okolo seba, zbadáme množstvo príležitostí ku konaniu dobra.

Koľko je v našom okolí sociálne slabých ľudí, ktorí potrebujú pomoc a my, hoci máme dostatok, niekedy aj nadbytok, nevieme sa podeliť. Alebo koľko ľudí žije okolo nás v smútku, opustenosti, sú zaznávaní, odstrkovaní, posmievaní a my sa ich nevieme zastat’.

Nebo si treba zaslúžiť. Tomáš Kempenský v knihe Nasledovanie Krista píše. „Čo nás nič nestojí, to za nič nestojí. Len toľko pokročíš, koľko sa zaprieš.“

Nič nerobiť a spoliehať sa na to, že som nikoho nezabil, nikoho neokradol, sa nevypláca. Boh odmieňa podľa zásluh. Musíme sa o to pričiniť vlastným životom. Niet inej cesty, ako dosiahnuť večnú blaženosť.

Jeden veľmi bohatý človek sa dostal do raja. Najprv sa poprechádzal po trhu a s prevrapením zistil, že všetko sa tu predáva za veľmi nízke ceny.

Hneď vytiahol peňaženku a začal si vyberať najkrajšie veci, ktoré videl. Keď šiel zaplatiť, podal anjelovi – predavačovi hrst’ veľkých bankoviek.

Anjel sa usmial a povedal: „Je mi ľúto, ale tieto peniaze tu nemajú nijakú hodnotu.“ „Akože?“ začudoval sa boháč. „Tu platia iba peniaze, ktoré si daroval na zemi.“

Povieme si, rozprávka. Áno. Ale vyjadruje pravdivú skutočnosť posledného súdu. Kapitálom, ktorý budeme mať v rukách, budú len naše dobré skutky. Svätý Pavol o sebe hovorí: Pre mňa smrť je ziskom. Odkiaľ mal Pavol túto radostnú istotu a prečo sa vôbec nebál smrti? „Pre mňa žiť znamená Kristus,“ vyznáva apoštol národov. Žiť Krista, žiť jeho život, napodobňovať jeho skutky, stotožňovať sa s jeho vôľou, je podmienkou toho, aby aj pre nás bola smrť ziskom, začiatkom nového života.

Drahí smútiaci, lúčime sa s naším zosnulým bratom. Uvedomme si, že každý z nás raz zomrie. A nemusí to byť potom. Pán si nás môže kedykoľvek povolať. Skúsenosť nás učí, že na veku nezáleží. Bude to veľká chvíľa pre naše ďalšie smerovanie. Svet pôjde pokojne ďalej aj bez nás. Spomienky na nás budú rednúť, až sa celkom pominú. Ostane nám len Boh a naše dobré skutky.

Dokážme sebe i Bohu, že chceme patriť medzi jeho vyvolených a urobme všetko preto, aby sme raz pred Božou tvárou nemali prázdne ruky.

Prosme všemohúceho Boha za dušu nášho brata, ale aj za nás, aby sme dobre využili každý deň, že keď si nás Otec povolá k sebe, aby sme počuli tie najkrajšie a najdôležitejšie slová našej kresťanskej viery: **„Pod’te, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta“** (Mt 25,33).

Amen.

Pohrebná homília (Krista Kráľa “A“ alebo 34. “A“) Mt 25,31-46
(Muž)

Láska pre večný život¹³³

Poukázať, že večný život sa začína už tu na zemi.

Starec sadil jabloň. Ľudia sa mu smiali a pýtali sa: „Načo sadiš ten stromček? Prejde mnoho rokov, pokiaľ prinesie plody a ty sám už neokúsiš jablká zo stromu.“ Starec odpovedal: „Ja sám nepozbieram žiadne, ale ak po mnohých rokoch budú iní jesť jablká z toho stromu, budú mi vďační.“¹³⁴

Drahá smútiaca rodina! Ježiš na konci opisu súdu sveta poznamenáva: **„Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“** (Mt 25,40).

Slová o konci sveta v podobenstve nie sú hrozba súdom, ani hrôzostrašný opis procesov pri obnovení sveta. Je to skôr zhrnutie náuky a požiadavky celého evanjelia. Hovorí o Sudcovi a súdených, kde v sudcovskej podobe sa predstavuje Mesiáš, oslávený a vzkriesený Kristus. Ak súdení predstúpia pred neho, dozvedia sa skutočnú pravdu o sebe samých.

Božie kráľovstvo je pripravené od začiatku sveta. Nijaká vina človeka a nijaký zmätok v dejinách nezmarili tento veľký Boží cieľ. Ono bolo vždy pripravené. Dokonalí majú v ňom prežívať radosť svojho Pána, majú ho zaujať ako vlastné dedičstvo, ktoré sa im odovzdá. Ježiš povedal: **„Kto vás prijíma, mňa prijíma. A kto prijíma mňa, prijíma toho, ktorý ma poslal“** (Mt 10,40). Čo človek urobil inému, najmä chudobnému, urobil to samému Ježišovi. Na konci sa stane zjavným, že každá služba lásky bola službou Kristovi. Skutky, ktoré Sudca vypočítava, ako **„sýtiť smädných a hladných, pritúliť pocestných, nahých obliecť a napokon navštíviť chorých a väznených“** (Mt 25,35–36), sú skutky milosrdenstva. Naša viera by sa mala prejavovať aspoň v týchto jednoduchých skutkoch. Práve ich jednoduchosť sa v praxi často nezhoduje so slovami viery. Ak sa naša viera nevie urobiť takou malou, aby vedela slúžiť druhým, je prázdna a bude zavrhnutá. Základné prejavy lásky evanjelium vymenováva. Všetci videli, no nie všetci konali. Možno by mu určite pomohli, keby ho azda poznali tak ako Mária a Marta vo svojom dome. Nevedeli, že sa Ježiš skrýva v blíznom, že sa dá skutočne vidieť a nájsť v druhom človekovi. Jedno majme vždy na pamäti: láska ku Kristovi a láska k ľuďom nie sú dve rozličné veci, ale jedna a tá istá vec.

Zišli sme sa, aby sme sa rozlúčili s naším bratom M. Odprevádzame jeho telo na miesto dočasného odpočinku. Odprevádzame niekoho, kto ešte nedávno

¹³³ Porov.: KUPČÁK, R.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2002.

¹³⁴ ŠURÁB, M., *Impulzy*. Nitra : Kňazský seminár sv. Gorazda. 1998.

žil medzi nami. Každý ho máme v pamäti. Pamätáte si veľa pekných a radostných chvíľ, ktoré ste s ním prežili. Dnes sme tu s ním, aby sme mu preukázali posledný skutok telesného milosrdenstva.

Život človeka býva rôzne dlhý. Skôr či neskôr je poznačený smrťou. Je prirodzené, že sa bojíme smrti, že sa bojíme neznámeho, akým je i smrť a myšlienka na ňu. Pritom je veľmi dôležité, načo by sme nemali zabúdať, že nie je rozhodujúci spôsob, akým človek zomrie, ale spôsob, akým sa na smrť pripravil: že žil naplno nie pre seba, ale pre druhých, ako to svojim životom potvrdzoval i váš zosnulý otec a starý otec. Je jasné, že keď človek zomiera, večnosť klope na jeho dvere. Ale neklope na naše dvere stále? Ak sme starší alebo chorí, nie je ťažké si to predstaviť. Oveľa ťažšie je to pre tých, ktorí sú zdraví alebo na začiatku života. Vtedy ani zďaleka nechápu smrť ako niečo negatívne a myšlienky na ňu odháňajú nabok.

Pohreb a s ním neodlučiteľne spojená smrť človeka vzbudzujú stiesňujúce pocity. Lenže ona nemá konečné slovo. Možno sa nám to zdá preto, lebo veľa času venujeme strachu, ktorý v nás smrť vyvoláva. Sme tak zameraní na smrť, že zabúdame na prísľub večného života, ktorý nasleduje po nej.

Dietrich Bonhoeffer, novodobý mučeník, ktorý sa vedome odmietol pokoriť požiadavkám Hitlerovej tretej ríše, poznamenáva: „Väčšmi sme ustarostení o to, aby sme sa „zbavili“ zomierania, než prekonalí samotnú smrť. Nový a očisťujúci vánok nezaveje týmto svetom vďaka čnosti - umeniu zomierať. Jediné Kristovo zmŕtvychvstanie to môže urobiť.“¹³⁵

Slová tohto muža, ktorý šiel nebojácne na šibenicu, obsahujú životné zrnko múdrosti: jediná a najlepšia cesta, ako prekonať strach zo smrti, je žiť životom, ktorého zmysel sa smrťou nekončí. Znamená to vybrať si štedrosť pred lakomstvom, žiť pokorne a nehladať vplyv a moc, a nakoniec byť pripravený zomierať znova a znova sami sebe, svojim sebeckým postojom alebo plánom. Najviac pri poslednom súde bude rozhodovať to, ako a čím bol vyplnený náš život. Veď i Ježiš hovorí v evanjeliu o skutkoch lásky voči človekovi a nespomína žiadne majetky a bohatstvá, ktoré by nám zabezpečovali počuť slová: „*Pod'te, požehnaní môjho Otca, zaujmíte kráľ'ovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta*“ (Mt 25,34).

14. marca 1989 zomrela vo Švajčiarsku posledná rakúska cisárovná Zita. Pohreb mala s cisárskou veľkoleposťou, aj so starým rituálom, ktorý pripomínal, že smrť nerobí medzi ľuďmi žiadne rozdiely.

Keď ceremoniár pohrebu prišiel k bráne kostola kapucínov, v ktorom sú pochovaní rakúski cisári, brána kostola bola zamknutá. Pred kostolom bola rakva so

¹³⁵ Slovo medzi nami, ročník 3, číslo 10, 2002.

zosnulou, rodina a veľké zástupy ľudí. Ceremoniár udrel zlatou palicou trikrát na dvere. Zvnútra kostola sa ozval hlas: „Kto tu chce vstúpiť?“ V odpovedi ceremoniára bolo počuť celé litánie najrozmanitejších titulov, ktoré vlastnila zosnulá cisárovná. Hlas však krátko odpovedá: „Nepoznám ju. Kto chce vstúpiť?“ Ceremoniár znova odpovedá: „Tu je Zita, jej cisárska milosť, cisárovná a kráľovná.“ No hlas znova odpovedal: „Nepoznám ju.“ Až na tretíkrát, keď ceremoniár povedal, že do vnútra chce vojsť Zita, človek smrteľný a hriešny, hlas povedal: „Nech vstúpi.“ A dvere kostola sa otvorili.¹³⁶

Ježiš nám jasne zdôraznil, že u Boha platia iné kritériá na posudzovanie zmyslu života. Nenamýšľajme si, že Boh si potrpí na čisto pozemské veci. Nik si ich automaticky neprenáša do večnosti. Boh nepozera na to, čím človek bol počas života, ale aký bol, či naplnil zmysel svojej existencie v službe lásky k nemu a k ľuďom.

Náš brat M., ktorý žil v našom spoločenstve, odišiel k Bohu. Tým sa však naše zväzky úplne nepretrhli. Tak ako on prosil Pána Boha za tých známych a príbuzných, ktorí zomreli pred ním, aby bol k nim milosrdný, prosme aj my za neho, aby mu Pán preukázal milosrdenstvo.

Naše medziľudské vzťahy sa zlepšia, keď budeme k sebe pozornejší, vnímavejší. Dokážme sa ako Kristus stotožniť s ľuďmi, ktorí žijú v materiálnej alebo duchovnej chudobe, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii. Stotožniť sa s nimi znamená prijať ich v celej ich úbohosti ako ľudí, za ktorých položil život na kríži Boží Syn. Lebo konať dobré skutky znamená slúžiť. A kto slúži Bohu a blížnemu, ten mu prejavuje milosrdenstvo. Sú to slová, ktoré sme v dnešnom evanjeliu počuli: **„Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“** (Mt 25,40). Uchovajme si v pamäti tieto slová ako posolstvo dnešného evanjelia.

Drahá smútiaca rodina! Starec z úvodného príbehu azda nikdy neuvidí plody svojej namáhavej práce. Druhí budú vo svojom živote požívať jeho ovocie, ktoré nemusí byť vždy len to hmatateľné. Ono duchovné je častokrát ľahko prehliadnuteľné, ale jeho význam sa dá oceniť až neskôr, až vtedy, keď ľudia sú vďační, že takýto človek existoval medzi nimi.

Náš brat M., s ktorým sa dnes lúčime, bude odpočívať v očakávaní druhého Kristovho príchodu. Bude čakať tento deň so všetkou svojou krehkosťou a úbohosťou, ale aj s dobrými skutkami, ktorými tu na zemi preukazoval milosrdenstvo, a tak prejavoval svoju lásku k Bohu a k blížnym.

Dávať kvety je znakom vďačnosti. Dnešnými pohrebnými obradmi ďakujeme za život nášho brata M. Aj on bol kvetom, ktorý prinášal mnohým radosť. Kvety väčšinou na jeseň vädnú. Na jar však každá lúka znova zakvitne.

¹³⁶ ŠURÁB, M.: *Impulzy*. Nitra :Kňazský seminár sv. Gorazda, 1998.

Náš brat je síce telesne mŕtvy, ale jeho duša žije vo večnosti, v očakávaní novej jari, kde sa raz všetci stretneme.

Kým sa tak stane, nech je nám jeho život povzbudením, aby sme pri poslednom súde patrili k tým, ktorí vo svojom živote preukazovali milosrdenstvo a skutky lásky.

Amen.